

LITERATURA UNIVERSALA

Anita Shreve

Anita Shreve

SOTIA
PILOTULUI

Biblioteca de buzunar

Biblioteca de buzunar este o marcă.

Mai bine zis dorim să devină o marcă, a excelenței, pe care o vrem „înregistrată”, mai ales în conștiința cititorilor noștri.

Biblioteca de buzunar va cuprinde cărți cu teme diverse - ca-n orice bibliotecă, fie ea și „de buzunar” - legătura dintre ele rezidând în *valoarea* cărții respective, *noutatea* subiectului, *reputația* autorului, și, de ce nu, *moda* și *succesul* unor noutăți editoriale străine pe care le vom traduce, în dorința de a fi actuali, în acest sens, veți găsi, pentru început, în Biblioteca de buzunar, cărți din colecțiile noastre tradiționale:

Literatură română contemporană - aduce în prim-plan atât romancieri consacrați, cât și scriitori din noul val.

Literatură universală contemporană - prezintă cititorilor noștri unele dintre cele mai interesante și de succes creații din peisajul literar contemporan universal.

Roman istoric - reconstituie personaje celebre și evenimente care au marcat istoria omenirii.

Biblioteca de buzunar, ca marcă a editurii ALLFA, vă urează să descoperiți NOUL FARMEC AL LECTURII

THE PILOT'S WIFE Anita Shreve

Copyright © 1998 by Anita Shreve All rights reserved.

SOȚIA PILOTULUI Anita Shreve

Copyright © 2006 Editura ALLFA

Toate drepturile rezervate Editurii ALLFA.

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii ALLFA.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

The distribution of this book outside Romania, without the written permission of ALLFA, is strictly prohibited.

Copyright © 2006 by ALLFA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României SHREVE, ANITA

Soția pilotului / Anita Shreve; trad.: Raluca Tănăsescu, Christian Tănăsescu. - București: ALLFA, 2006

ISBN (10) 973-724-073-1 ; ISBN (13) 978-973-724-073-6

I. Tănăsescu, Raluca (trad.)

II. Tănăsescu, Christian (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Editura ALLFA Bd. Constructorilor nr. 20A,

sector 6, cod 060512 - București Tel.: 402.26.00 Fax: 402.26.10

Departamentul difuzare: Tel.: 402.26.75, 402.26.38

Comenzi la:

URL: comenzi@all.ro <http://www.all.ro>

Redactor:

Copertă:

Simona Rosetti Andra Penescu

LITERATURĂ UNIVERSALĂ

Anita Shreve

SOȚIA PILOTULUI

Traducere din limba engleză:

Raluca și Christian Tănăsescu

EDITURA ALLFA

Lui Christopher

CUVÂNTUL AUTORULUI

Această carte este o ficțiune despre o femeie al cărei soț se prăbușește cu avionul. Personajele nu sunt luate din realitate și nu seamănă cu nici o persoană pe care o cunosc sau despre care am auzit.

Aș vrea să le mulțumesc următorilor mei colaboratori de la Little, Brown and Company: lui Michael Pietsch, redactor, pentru ochiul său ager, dragostea pentru redactare și înțelepciunea sa calmă; agentului meu de presă, Jen Marshall, pentru ușurința cu care reușește să rezolve orice problemă care poate apărea; și Betsy Uhrig, pentru claritatea și grija cu care s-a ocupat de tehnoredactarea acestei cărți.

De asemenea, aș dori să îi mulțumesc fiicei mele, Katherine Clemans, pentru ajutorul pe care mi l-a dat în conturarea portretului lui Mattie; lui Alan Samson, de la Little, Brown and Company - Marea Britanie, pentru citirea manuscrisului și pentru sprijinul neîntrerupt; și lui Gary DeLong, pentru a-mi fi împărtășit amănunte ce țin de realitatea crudă a durerii cauzate de pierderea cuiva drag.

Ca întotdeauna, sunt recunoscătoare lui John Osborn care de fiecare dată este prima persoană care îmi citește manuscrisul și care în mod consecvent mă îndrumă cu blândețe pe calea cea bună.

În sfârșit, dar în mod sigur nu în cele din urmă - pentru că ea este într-adevăr liantul tuturor cărților mele - aș vrea să îi mulțumesc agentei și prietenei mele Ginger Barber, pentru excelentele sugestii și nedezmnițita bunăvoință.

Capitolul Unu

Auzi o bătaie în ușă, apoi un câine lătrând. Visul dispăru, furișându-se în spatele unei uși închise. Fusese un vis frumos, călduț și plăcut, pe care ar fi vrut să-l continue.

Se chinui să nu se trezească. Era întuneric în acel dormitor mic, în care lumina nu pătrunsese încă printre jaluzele. Se întinse către lampă, bâjbâind cu mâna pe muchia de alamă și gândindu-se: *Ce-o fi fost? Ce-o fi fost?*

Se sperie de lumina din cameră, de cât de nelalocul ei era, întocmai unei camere de urgențe la miezul nopții.

Enumără repede în minte: Mattie. Apoi Jack. Apoi Vecinul. Apoi un accident de mașină. Dar parcă Mattie era în pat, nu? Kathryn o dusesse la culcare, o privise cum mergea de-a lungul holului și intrase pe o ușă care fu apoi trântită cu un pocnet scurt, îndeajuns cât să spună ceva, fără să atragă însă vreo mustrare. Iar Jack - unde era Jack? Se scarpină în cap, umflându-și părul turtit de pernă în timpul somnului. Unde era Jack? Încercă să-și amintească programul: Londra. Trebuia să ajungă în jurul prânzului. Era sigură de asta. Sau nu înțelesese ea bine și el își uitase din nou cheile?

Se ridică din pat coborându-și picioarele pe podeaua rece ca gheața. Nu putea înțelege de ce dușumelele caselor vechi nu păstrau deloc căldura în timpul iernii.

Pantalonii i se ridicaseră până la mijlocul pulpelor, iar manșetele cămășii în care dormise, o cămașă albă purtată, de-ale lui Jack, se desfăcuseră și îi atârnavă peste degete.

Nu mai auzea ciocănitul și pentru câteva momente crezu că i se păruse. Visase în felul acela în care câteodată se trezea dând în alt vis. Se întinse după ceasul micuț de pe noptieră și se uită la el: 3.24. Se uită mai de aproape la imaginea aceea neagră cu cadranul lucind în întuneric și apoi îl trânti atât de tare pe marmura mesei încât carcasa se deschise și din ea se rostogoli o baterie până sub pat.

Dar Jack era la Londra, își spuse ea din nou. Iar Mattie era în pat.

Apoi se auzi un alt ciocănit și trei bătăi clare în geam.

Un nod îi coborî din piept până în stomac și rămase acolo. În depărtare, câinele o luă de la capăt, lătrând scurt și ascuțit.

Pășii cu grijă pe podea, de parcă dacă s-ar fi mișcat mai repede ar fi pus în mișcare ceva ce încă nu începuse să se miște. Deschise cu un zgomot ușor lanțul de la ușa dormitorului și merse până la scara din spate.

Se gândea că fiica ei era sus și că trebuia să aibă grijă.

Traversă bucătăria și încercă să vadă pe fereastra de deasupra chiuvetei drumul care șerpuia prin spatele casei.

Putu să distingă numai forma unei mașini negre obișnuite.

Dădu colțul spre holul întunecat din spate unde gresia era și mai rece decât podelele, făcând să-i înghețe tălpile.

Aprinse brusc lumina din spatele casei și, pe deasupra panourilor fixate în ușă, văzu un bărbat.

Acesta nu păru surprins de lumina aprinsă brusc. își feri puțin privirea din calea luminii ca și cum nu ar fi fost un gest politicos să privească înspre ea, ca și cum ar fi avut tot timpul din lume, ca și cum nu ar fi fost 3:24 dimineața. Arăta palid în bătaia luminii. Avea pleoapele umflate și un vârtej în frunte, părul de culoarea nisipului, tuns scurt și pieptănat spre spate în părți. Purta o haină cu gulerul ridicat și era adus de umeri. Se mișcă, bătând ușor din picior, în prag. îl cântări din priviri. Fața prelungă, puțin tristă; haine decente; gură interesantă, buza de jos puțin curbată și mai plină decât cea de sus: nu era un pericol. în timp ce întindea mâna spre clanță, se gândi: *Nu e nici hoț, nici violator. Clar nu e violator.* Deschise ușa.

— Doamna Lyons? o întrebă.

Atunci înțelese.

Faptul că îi rostise numele, că îi știa numele, nu era ceva firesc. Era ceva în ochii lui, o strălucire temătoare.

Și respirația aceea scurtă.

Se îndepărtă de el, se chirci și își duse o mână la piept.

El întinse mâna prin ușă, atingându-i talia.

Atingerea o făcu să tresară. încercă să se îndrepte, dar nu era în stare.

— Când? întrebă ea.

Păși în casă și închise ușa după el.

— în dimineața asta, spuse.

— Unde?

— Cam la 15 kilometri de coasta Irlandei.

— în apă?

— Nu. în zbor.

— Oh... își acoperi gura cu mâna.

— Aproape sigur a fost o explozie, adăugă el repede.

— Sunteți sigur că era Jack?

Privi în depărtare, apoi reveni cu privirea la ea.

— Da.

O prinse de brațe în timp ce se prăbușea. Se simți jenată pe moment, dar nu se putu abține, nu își mai simțea picioarele. Nu bănuia că i s-ar fi putut întâmpla așa ceva, că trupul ei putea să cedeze atât de ușor. Bărbatul o ținea de brațe, dar ea vroia să își poată controla corpul din nou.

O așeză ușor pe podea.

Se aplecă cu fața spre genunchi și își cuprinse capul cu mâinile. În urechi avea un zgomot alb și nu reușea să audă ce-i spunea. Încercă să respire, să-și umple plămâni cu aer. Își ridică fața și începu să tragă aer în piept. Ca din depărtare auzi un sunet înfundat, straniu, care nu era un plâns pentru că fața îi era uscată. Bărbatul încercă să o ridice din spate.

— Stați să vă aduc un scaun, spuse el.

Se împotrivi dând din cap. Vroia să fie lăsată în pace.

Ar fi vrut să se afunde în podea, să se facă una cu ea.

El își trecu brațele pe sub brațele ei într-un mod ciudat. Ea îl lăsă să o ajute.

— O să spuse ea.

Îl împinse repede cu mâinile și se rezemă de perete în căutare de sprijin. Apoi tuși și se înecă, deși nu avea nimic în stomac.

Ridică privirea și văzu că era îngrijorat. O luă de braț și o duse după colț în bucătărie.

— Stați pe scaunul ăsta, spuse el. Unde este întrerupătorul?

— Pe perete.

Vocea ei era slabă și aspră. Își dădu seama că tremura.

Pipăi după întrerupător și îl găsi. Își acoperi ochii cu mâna pentru a se feri de lumină. Instinctul o făcea să nu dorească a fi văzută.

— Unde țineți paharele? întrebă el.

Îi arătă un dulap. El îi umplu un pahar și i-l dădu, dar ea abia putea să-l țină drept. Prinse degetele ei în mâna lui și o ajută să bea din pahar.

— Sunteți în stare de șoc, spuse el. De unde să vă aduc o pătură?

— Sunteți de la linia aeriană? întrebă ea.

Își scoase haina și i-o puse ei pe umeri. O ajută să-și treacă brațele prin mânecile surprinzător de moi și călduroase.

— Nu, răspunse el. De la sindicat.

Ea dădu ușor din cap încercând să înțeleagă.

— Robert Hart, se prezentă bărbatul.

Ea dădu din nou din cap, luând o altă înghițitură de apă. Își simțea gâtul uscat și dureros.

— Sunt aici ca să vă ajut, spuse el. Va fi dificil să treceți peste asta. Fiica dumneavoastră este aici?

— Știți că am o fetiță? întrebă ea repede.

Și apoi își spuse: *Sigur că știi.*

— Vreți să îi spun eu? întrebă el.

Kathryn scutură din cap.

— întotdeauna s-a spus că primii care vor apărea vor fi cei de la sindicat, zise ea. La neveste, vreau să spun.

Trebuie să o trezesc acum?

El aruncă o privire scurtă spre ceasul de la mână, apoi spre Kathryn, ca și cum ar fi cântărit cât timp le-a mai rămas.

— Peste câteva minute, spuse el. Când sunteți pregătită. Nu vă grăbiți.

Telefonul începu să sune cu un sunet ascuțit în liniștea bucătăriei. Robert Hart răspunse imediat.

— Nu comentez, spuse el.

— Nu comentez.

— Nu comentez.

— Nu comentez.

Îl urmări cum puse telefonul în furcă și cum își frecă fruntea cu degetele. Avea degete groase și mâini mari, parcă prea mari pentru corpul lui.

Privi cămașa bărbatului, o cămașă din pânză cu dungi gri, dar tot ceea ce vedea era un avion imaginar zburând pe un cer imaginar și explodând în bucățele în zare.

Ar fi vrut ca omul acela de la sindicat să se întoarcă spre ea și să îi spună că se înșelase: că greșise avionul, că nu ea era soția care trebuia; că nu se întâmplase așa cum îi povestise el. Aproape că putea simți bucuria aceea.

— Vreți să sun pe cineva? întrebă el. Să vină să stea cu dumneavoastră...

— Nu, spuse ea. Da. Făcu o pauză. Ba nu.

Clătină din cap. Nu era încă pregătită. Își plecă ochii și îi țintui pe dulapul de sub chiuvetă. Ce-o fi în el? Sticle de *Cascade*. De *Drano*. De *Pine Sol*^l. Crema neagră de pantofi a lui Jack. Își mușcă falca interioară și privi de jur împrejurul bucătăriei, la masa din lemn de pin plesnită, la căminul pătat din spatele ei, la dulapul rustic de un verde lăptos. Soțul ei își lustruise pantofii în camera aceea cu nici două zile în urmă, ținându-și piciorul pe

sertarul de pâine pe care îl deschisese special pentru asta. De multe ori acesta era ultimul lucru pe care îl făcea înainte de a pleca la serviciu. Ea stătea pe un scaun și îl privea, o chestie care devenise în ultima vreme un fel de ritual la plecarea lui de-acasă.

Întotdeauna fusese greu pentru ea să-l vadă plecând - indiferent de cât de mult ar fi avut ea de lucru, indiferent de cât de mult și-ar fi dorit ca el să aibă timp pentru ea. Și nu pentru că îi era frică. Nu obișnuia să se teamă. Era mai sigur decât condusul mașinii, spunea el întotdeauna și avea o încredere nestudiată, ca și cum siguranța lui nu ar fi meritat alte comentarii. Nu, nu era chiar o slujbă sigură.

Era însăși ideea de a o părăsi, de a se îndepărta de casă, lucru care de fiecare dată i se părea chinuitor. Adeseori, privindu-l cum ieșea pe ușă cu rucsacul său de zbor burdușit și colțuros ca o cutie, cu șapca de la uniformă sub braț, simțea că se despărțea de el într-un mod cumva radical. Și sigur că așa era. O părăsea pentru a ridica în aer un avion de 170 de tone și a traversa oceanul spre Londra, Amsterdam sau Nairobi. Nu era un sentiment foarte greu

Produse de uz casnic. ([Ti.tr.](#))

Șe suportat și trecea în câteva momente. Uneori Kathryn Se obișnuia atât de tare cu absența lui, încât tresărea când el se întorcea și îi schimba programul obișnuit. Iar apoi, după trei sau patru zile, ciclul începea din nou.

Nu credea că Jack trăia venirile și plecările la fel ca ea.

De fapt, să pleci și să fii părăsit nu era unul și același lucru.

„Sunt doar un șofer de autobuz foarte lăudat”, obișnuia el să spună. „Și nicidecum atât de lăudat”, adăuga imediat.

Obișnuia să spună. Încerca să se obișnuiască cu gândul. Încerca să își dea seama că Jack nu mai exista.

Dar tot ce putea ea să vadă erau niște vălătuci de fum desenați în aer, linii împrăștiindu-se în toate direcțiile.

Lăsă imaginile să dispară așa cum apăruseră.

— Doamna Lyons? Există în altă cameră vreun televizor la care m-aș putea uita puțin? Întrebă Robert Hart.

— În camera din față, spuse ea arătându-i direcția.

— Vreau să văd ce se anunță acum.

— Bine, spuse ea. Mă simt bine acum.

Îl asigură dând din cap, dar el părea neîncrezător. Îl urmări cu privirea când ieși din cameră. Închise ochii și se gândi: *În mod clar nu îi pot spune nimic lui Mattie.*

Deja își putea închipui cum va fi. Va deschide ușa camerei lui Mattie; pe pereți sunt afișe cu *Less Than Jack*¹ și schi extrem în Colorado. Pe podea sunt învăl- mășite hainele purtate în ultimele două-trei zile.

Echipamentul de sport al lui Mattie stă rezemat de perete într-un colț - schiurile și bețele, snowboardul, crosele de hochei de câmp și cele de lacrosse. Panoul de pe perete este acoperit cu caricaturi și cu fotografiile prietenilor ei:

Taylor, Alyssa și Kara, fete de cincisprezece ani cu părul Strâns în coadă și cu un smoc pe frunte. Mattie este

. * Trupă de muzică ska-punk. (n.tr.) culcușită sub pătura ei alb cu albastru, făcându-se că nu aude până n-o striga Kathryn de trei ori. Abia atunci se ridică în fund, mai întâi supărată pentru că a fost trezită, gândindu-se că e timpul să plece la școală și întrebându-se de ce intrase Kathryn în cameră. Părul lui Mattie e de culoarea nisipului roșiatic, brăzdat de fire de o culoare metalică, acoperind umerii tricoului mov pe care scrie Eddy Lacrosse cu litere albe, peste sânii săi micuți. Își proptește de obicei mâinile la spate, pe saltea și se ridică.

~~ Ce se-ntâmplă, mamă? ar întreba ea.

Cam așa.

— Ce se-ntâmplă, mamă?

Și apoi din nou, cu o voce mai stridentă.

— Mamă, ce este?

la Kathryn ar trebui să îngenuncheze lângă pat și să îi spună ce se întâmplase.

— Nu, mamă! ar striga Mattie.

— Nu! Mamă!

Când Kathryn deschise ochii auzi în surdina sunetul televizorului.

Se ridică din scaunul de bucătărie și intră în camera lungă din față cu cele șase perechi de ferestre înalte, din podea până în tavan, care dădeau spre peluză și spre apă.

Era un brad de Crăciun într-un colț, care o opri în prag.

Robert Hart stătea ghemuit pe canapea, iar un bătrân era intervievat la televizor. Pierduse începutul interviului. Era pe CNN sau poate pe CBS. Robert se uită repede la ea.

— Sunteți sigură că vreți să vă uitați la asta? întrebă el.

■ —Vă rog, spuse ea. Aș vrea să văd.

Intră în cameră și veni mai aproape de televizor.

Ploua acolo unde era bătrânul, iar ceva mai târziu apăru scris pe ecran numele locului unde era acesta.

Mălin Head, Irlanda. Nu își putea da seama unde putea fi locul acela pe hartă. Nu știa nici măcar în ce parte a Irlandei era. Ploaia curgea pe obrajii bătrânului; avea pungi albe sub ochi. Camera se mută de pe el și arată un Spațiu verde, într-un sat, și dincolo de el niște fațade de case rustice, albe. În mijlocul șirului de clădiri era un hotel cu o înfățișare tristă, iar ea putu să citească numele locului pe un fronton subțire: Hotelul Mălin. Erau oameni în jurul ușii care țineau căni de ceai sau de cafea în mâini, «privind într-un fel timid, la echipa de știri. Camera lunecă din nou spre bătrân și se apropie de fața lui. În ochii săi se putea citi șocul, iar gura îi atârna deschisă ca și cum îi era greu să respire. Kathryn îl privea la televizor și se gândi: *Așa arăt eu acum*. Cu fața pământie. Cu ochii holbați la ceva ce nici măcar nu există. Cu gura căscată Cum e cea a unui pește prins în undiță.

Reporterul, o femeie brunetă cu o umbrelă neagră, îl rugă pe bătrân să descrie ce văzuse.

Se vedea lumina lunii în apele negre, spuse el ezitant.

Vocea lui era aspră, iar accentul atât de grosolan, încât erau nevoiți să scrie pe ecran ce spunea el.

Cădeau bucăți de argint din cer și cădeau de jur împrejurul bărcii, spuse el.

*Bucățile fluturau ca
păsările.*

Ca păsările rănite.

Care adie în jos.

Învârtindu-se în spirală.

Ea înaintă spre televizor și îngenunche pe covor astfel ■ încât chipul ei era la același nivel cu cel al bătrânului de pe ecran. Pescarul dădea din mâini ca să arate ce vrea să spună. Descrise cu mâinile un con și arată cu degetele în sus și în jos, apoi desenă o margine zimțată. Îi spuse reporterei că niciuna dintre acele bucăți ciudate nu căzuse la el în barcă și că până a ajuns la locul unde credea că acele bucăți căzuseră, ele dispăruseră sau se scufundaseră în apă și nu putuse să ajungă la ele, nici măcar cu plasele de pescuit.

Întorcându-se spre cameră, reportera spuse că numele bărbatului era Eamon Gilley. Are 83 de ani, spuse ea, și era primul martor ocular care apăruse. Se părea că nimeni altcineva nu văzuse ceea ce văzuse pescarul,

așa că nimic nu era confirmat încă. Kathryn avea impresia că reportera dorea foarte mult ca povestea lui Gilley să fie adevărată, dar că se simțea obligată să spună că s-ar putea să nu fie.

Dar Kathryn știa că era adevărat. Putea vedea lumina lunii peste mare, felul în care probabil bucățile argintii scânteiaseră și zvâcniseră căzând din cer, căzând, căzând, întocmai unor îngeri micuți coborând din ceruri pe pământ, își putea imagina acea barcă mică pe apă și pescarul stând la proră, cu fața întoarsă în sus spre lună, cu brațele deschise. Și-l putea imagina riscând să-și piardă echilibrul pentru a prinde resturile rostogolindu-se, lovind aerul ca un copil care încearcă să prindă fluturi de noapte într-o seară de vară. Apoi se gândi cât de stranie era nenorocirea aceea - acel fel de nenorocire care îți sugea sângele din trup și aerul din plămâni și te lovea continuu în față - nenorocire care uneori putea fi o formă de frumusețe.

Robert se întinse și închise televizorul.

— Vă simțiți bine? o întrebă.

— Când ați zis că s-a întâmplat?

Își așeză coatele pe genunchi și își îndoi brațele.

— La două fără trei minute. Ora noastră. Șase cincizeci și șapte ora lor.

Avea o cicatrice deasupra sprâncenei drepte. Cred că are spre patruzeci de ani, se gândi ea, mai aproape de

Vârsta ei decât de a lui Jack. Avea pielea albă, ca de bărbat blond, și ochi căprui cu irizații ruginii în iris. Jack avea ochii albaștri, două feluri diferite de albastru - un albastru spălăcit, aproape translucid, asemenea cerului din acuarele, și cealaltă nuanță, care era superbă, un albastru regal. Colorația neobișnuită a ochilor săi atrăgea ■privirile celorlalți, îi făcea pe oameni să îi studieze fața ca și cum caracteristicile sale asimetrice sugerau dezechilibrul.

O fi slujba lui? se gândi ea.

— Asta a fost ora ultimului mesaj transmis, spuse Omul de la sindicat, cu o voce pe care abia putu să o audă.

% — Despre ce a fost vorba? întrebă ea.

■ — Ceva de rutină.

Nu-l credea. Cum putea fi rutină în ultimul mesaj pe care l-a transmis cineva?

— Știi cumva care sunt cel mai des întâlnite ultime cuvinte ale unui pilot atunci când își dă seama că se va prăbuși? întrebă ea. Ei, bineînțeles că știi.

— Doamnă Lyons, spuse el întorcându-se spre ea.

— Spune-mi Kathryn.

— Ești încă în stare de șoc. Ar trebui să iei niște zahăr.

Ai vreun suc?

' — în frigider. A fost vorba despre o bombă, nu-i așa?

— Aș vrea să-ți pot spune mai multe.

Se ridică și intră în bucătărie. Ea își dădu seama că nu vroia încă să rămână singură într-o cameră, așa că îl urmă.

Se uită la ceasul de deasupra chiuvetei: 3.38. Era oare posibil să fi trecut numai paisprezece minute de când se uitase la ceasul de pe noptiera din dormitorul de sus?

— Ai ajuns repede aici, spuse ea, așezându-se din nou pe scaunul de bucătărie.

El turnă suc de portocale într-un pahar.

': —Cum ai reușit? întrebă ea.

— Avem un avion, răspunse el liniștit.

— Nu știam. Adică, aș vrea să știu. Cum se face?

Aveți un avion pregătit pentru astfel de cazuri? Iar voi așteptați să se mai prăbușească un avion?

El îi întinse paharul cu suc. Se sprijini de chiuvetă și își plimbă degetul mijlociu al mâinii drepte de la baza arcadei până la linia superioară a frunții. Părea că ia decizii, că gândește lucrurile.

— Nu, spuse el. Nu aștept să se mai prăbușească un avion. Dar dacă se întâmplă, avem proceduri stabilite.

Avem un avion Lear, cu reacție, la Washington National.

Mă duce până la cel mai apropiat aeroport important. În cazul acesta, Portsmouth.

— Și apoi?

— Și apoi mă așteaptă o mașină.

— Și ai reușit să faci asta în...

Calculă timpul care i-a trebuit să ajungă din Washington, acolo unde era cartierul general al sindicatului, la Ely, în New Hampshire, peste granița cu Massachusetts.

— Cam o oră? zise el.

— Da, și de ce? întrebă ea.

— Ca să ajung aici primul, răspuse el. Să te anunț. Să te ajut să treci prin asta.

— Nu din cauza asta, spuse ea repede.

El se gândi o clipă.

— Și din cauza asta, zise el.

Kathryn netezi cu mâna suprafața plesnită a mesei de pin. În noapțile când Jack fusese acasă, Jack, ea și Mattie parcă trăiseră numai într-un perimetru de 2-3 metri în jurul acelei mese - citind ziarul, ascultând știrile, gătind, mâncând, făcând curat, făcând temele și apoi, după ce Mattie se ducea la culcare, vorbind sau stând în tăcere și

uneori, când Jack nu trebuia să plece, împărțind o sticlă de vin. La început, când Mattie era mică și se ducea devreme la culcare, se înconjurau uneori de lumânări aprinse și făceau dragoste în bucătărie, când vreunul dintre ei era Cuprins brusc de poftă sau de afecțiune pentru celălalt.

, își înclină capul spre spate și închise ochii. Durerea părea că se întinde din gât până în stomac. Se simțea panicată, ca și cum ar fi stat prea aproape de o margine, "trase atât de puternic aer în piept încât Robert se întoarse Spre ea.

Iar apoi trecu de la durere la jale exact așa cum ar fi trecut dintr-o cameră într-alta.

Imaginile o năpădeau. Simțea răsuflarea lui Jack în Ceafă, ca și cum le-ar fi șoptit oaselor ei. Senzația alunecoasă pe care o simțea pe buze atunci când el o Săruta în grabă înainte să plece la serviciu. Atingerea brațului său în jurul umerilor lui Mattie după ultimul ei meci de hochei de câmp, atunci când Mattie era lipicioasă și transpirată și plângea pentru că echipa ei pierduse cu 8- 0. Pielea palidă de pe interiorul brațelor. Pielea ciupită de pe umeri, moștenire din adolescență. Ciudata sensibilitate a picioarelor sale, felul în care nu putea merge pe plajă fără pantofi de sport. Căldura lui dintotdeauna, chiar și în Serile cele mai reci, ca și cum focul lui interior ar fi ars exagerat de mult. Imaginile se împingeau și se înghesuiau și concureau brutal una cu cealaltă în căutare de spațiu, încercă să le oprească, dar nu fu în stare.

Bărbatul de la sindicat stătea în picioare lângă Chiuvetă și o privea. Nemișcat.

— L-am iubit, spuse ea atunci când fu în stare să Vorbească.

Se ridică și rupse o bucată de prosop de hârtie din Suport. Își suflă nasul. Pentru un moment se simți copleșită de timpul ce urma să se scurgă.

Se întrebă dacă timpul urma să se deschidă ca un plic și avea să o înghită - o zi sau o săptămână sau o lună sau poate pentru totdeauna.

— Știu, spuse Robert.

— Ești căsătorit? întrebă ea, așezându-se din nou.

El își vârî mâinile în buzunarele pantalonilor și agită mărunțișul din buzunar. Purta pantaloni gri de costum.

Jack nu purta aproape niciodată costum. Ca mulți bărbați care purtau uniformă la serviciu, niciodată nu se pricepuse la îmbrăcăminte în mod special.

— Nu, spuse el. Sunt divorțat.

— Ai copii?

— Doi băieți. De nouă și de șase ani.

— Locuiesc cu tine?

— Cu soția mea în Alexandria. Cu fosta mea soție.

— Îi vezi des?

— Încerc.

— De ce ați divorțat?

— M-am lăsat de băut, zise el.

Spuse asta direct, fără nici o explicație. Nu era sigură că pricepuse. Își suflă nasul din nou.

— Trebuie să anunț la școală, spuse ea. Sunt profesoară.

— Asta poate să mai aștepte, zise el. Oricum nu este nimeni acolo. Încă nu s-a trezit nimeni. Se uită la ceas.

— Povestește-mi despre slujba ta, spuse ea.

— Nu sunt multe de povestit. Este vorba în special de relațiile cu publicul.

— De câte ori a trebuit să faci chestia asta? întrebă ea.

— Chestia?

— Cu prăbușirile, spuse ea. Cu prăbușirile.

Rămase o clipă tăcut.

— De cinci ori, zise el într-un final. Au fost cinci cazuri grave.

Cinci?

— Și patru mai puțin grave.

— Povestește-mi, spuse ea.

El își îndreptă privirea spre fereastră. Trecu o jumătate de minut. Poate chiar un minut. Din nou ei i se păru că el evalua situația, că lua decizii.

| — M-am dus la casa văduvei, spuse, și am găsit-o în pat cu un alt bărbat.

||— Unde se întâmpla asta?

— Westport. În Connecticut.

— Și ce s-a întâmplat?

— Femeia a coborât îmbrăcată într-un halat, i-am spus, iar atunci bărbatul s-a îmbrăcat și el și a coborât. Era

unul dintre vecini. Și apoi eu și bărbatul acela am stat amândoi în bucătăria femeii și am privit cum se prăbușea.

A fost un coșmar.

— Îl cunoșteai? Întrebă Kathryn. Pe soțul meu?

— Nu, spuse el. Îmi pare rău.

— Era mai mare ca tine.

— Știu.

— Ce altceva ți-au spus despre el?

— De unsprezece ani angajat la Vision. Înainte de asta, cinci ani la Santa Fe. Înainte, doi ani la Teterboro.

Doi ani în Vietnam, pe avion de luptă DC-3. Născut în Boston. Studiile făcute la Holy Cross. Un copil, o fiică de cincisprezece ani. Căsătorit.

■'. Se mai gândi o clipă.

— Înalt, spuse. Doi metri înălțime. Bine făcut, încuviință din cap.

— Un dosar bun. De fapt, foarte bun.

Se scărpină în palmă.

— Îmi pare rău, zise. Îmi pare rău că știu lucrurile acestea despre soțul tău și că de fapt nu îl cunosc deloc.

— Ți-au spus cumva ceva și despre mine?

— Numai faptul că ești mai tânără decât soțul tău cu cincisprezece ani. Și că locuiești aici cu fiica ta.

Ea își examina picioarele, mici și albe, ca și cum sângele se scursese din ele. Avea tălpile murdare.

— Câți oameni erau în avion? Întrebă ea.

— O sută patru.

— Nu era plin, zise ea.

— Nu, nu era plin.

— Există vreun supraviețuitor?

— Încă mai caută...

O copleșiră alte imagini. O viziune de o clipă - venită de unde? - imaginea cabinei pilotului. Mâinile lui Jack pe panoul de control. Un corp învârtindu-se în aer. Nu. Nici măcar un corp. Scutură puternic din cap.

— Trebuie să îi spun eu singură, zise ea.

El încuviință imediat, ca și cum acest lucru fusese deja stabilit.

— Nu, spuse ea. Vreau să spun că trebuie să pleci. Nu vreau să audă sau să vadă nimeni lucrurile astea.

— Voi sta în mașină, spuse el.

Își scoase sacoul oferit de el mai devreme. Telefonul sună din nou, dar nici unul dintre ei nu se mișcă. Auziră de la distanță vocea robotului.

Nu era pregătită să audă vocea lui Jack, adâncă și prietenoasă, cu un accent de Boston, sesizabil în vocale, spunând mesajul atât de familiar. Își prinse fața în mâini și așteaptă ca mesajul să se termine.

Când privi în sus observă că Robert o studia. Acesta își îndepărtă privirea.

— Nu vrei să mă lași să vorbesc cu presa, nu-i așa?

Întrebă ea. De asta ești aici.

Se auzi o mașină intrând pe alee scârțâind pe pietriș.

Bărbatul de la sindicat se uită pe fereastră, își luă sacoul și-l îmbrăcă.

'— Ca să nu spun ceva care i-ar putea face să creadă că a fost o greșeală de pilotaj, zise ea. Nu vrei să se creadă Că a fost o greșeală de pilotaj.

- Ridică telefonul din furcă și îl puse pe raft.

În ultima vreme, ea și Jack făcuseră foarte rar dragoste

în bucătărie. Își spuneau că Mattie era mare de-acuma și ar putea coborî în bucătărie să își ia ceva de mâncare.

De cele mai multe ori, seara, după ce Mattie urca la ea în caneră să-și asculte CD-urile sau să vorbească la telefon, stăteau la masă și citeau reviste, prea obosiți ca să strângă vasele sau chiar să își vorbească.

. — Îi voi spune acum, zise ea.

El ezită.

— Vă rog să înțelegeți că nu putem sta mult timp afară.

— Sunt de la linia aeriană, nu-i așa? Întrebă ea, uitându-se pe geamul de la bucătărie.

Pe alee putea distinge două umbre ieșind dintr-o mașină. Se îndreptă spre capul scărilor.

Privi în sus la scară. Erau cinci sute de trepte, cel puțin cinci sute. Părea nesfârșită. Își dădu seama că ceva se pusese în mișcare și că începea în acel moment. Nu era sigură că avea puterea să urce scara până la capăt.

Se uită spre bărbatul de la sindicat care traversa bucătăria pentru a răspunde la ușă.

— *Mamă*, zise ea, iar el se întoarse.

— Asta spun ei de obicei, *mamă*.

Lumina soarelui reflectată de mașinile care trec la răstimpuri se mișcă de-a lungul peretelui din fundul magazinului ca un stroboscop lent. Magazinul e mare, neaerisit și sufocat de căldură, cu sumedenii de particule de praf ce plutesc în lumină. Ea stă cu un covoraș în mână în mijlocul unui labirint de mese din mahon și nuc, de lămpi și bumbacuri vechi, de cărți cu miros de mucegai.

Îl privește în timp ce intră. Îi face impresia unui om cu o sarcină oficială, unui om care s-a rătăcit și cere informații.

Poartă o cămașă albă cu mâneci scurte care îi atârnă pe umeri ca niște steaguri albe, subțiri. Pantaloni bleumarin dintr-o stofă grea. În picioare are pantofi bătrânești, negri, grei și enormi.

— Am închis, spuse ea.

El se uită repede în urmă și vede semnul cu *Deschis* pe interiorul ușii. Își scarpină ceafa.

— Îmi cer scuze, și se întoarse să plece, întotdeauna se minunase de viteza cu care mintea

judeca - o secundă, cel mult două, înainte ca cineva să apuce să se miște sau să spună ceva. Treizeci și puțin, presupuse ea. Nu chiar îndesat, dar corpolent. Umeri largi; se gândi imediat că nu era nimic anemic în constituția lui. O șocă inițial linia maxilarului său, pătrătoasă, și totuși fină, dar și urechile sale, comice într-un fel, ascuțite la vârf. Se gândi și că s-ar putea să fie ceva în neregulă cu ochii lui.

— Fac inventarul, dar dacă vă uitați după ceva în special, nu e nici o problemă, spuse ea.

Bărbatul se așeză în conul de lumină care intra printr-o fereastră rotundă de deasupra ușii. Putea să îi vadă fața foarte bine.

Are riduri fine la colțul ochilor și nu are dantura perfectă. Poartă o tunsoare scurtă, militară, păr închis la culoare, aproape negru, cârlionțat dacă nu ar fi tuns atât de scurt. Are o cărare în păr, ca și cum mai devreme ar fi purtat caschetă.

își băgă mâinile în buzunarele de la pantaloni. O întrebă dacă are vreun joc vechi de dame.

— Da, spuse ea.

Ea se îndreptă spre un perete îndepărtat, prin acel labirint, scuzându-se în același timp pentru dezordine. Era conștientă că el o urmărește cu privirea, făcându-i mersul și mișcărilor corpului să devină brusc nenaturale, rigide.

Poartă blugi, un tricou roșu strâmt și scurt, și o pereche de sandale vechi din piele. Părul este desfăcut și lipit de ceafă.

Se simțea ca și cum căldura și umiditatea, combinate cu praful pe care îl stârnise, formaseră un fel de peliculă pe corpul ei. În mozaicul de imagini reflectate într-o oglindă veche de pe perete văzu două șuvițe de păr umede cârlionțate pe față, strălucind de transpirație. I se vedea breteaua de la sutien, o dungă albă pe sub tricoul roșu, și o pată albastră pe tricoul roșu, de la ceva care ieșise la spălat.

Jocul stătea rezemat de perete împreună cu câteva picturi vechi. Bărbatul veni în fața ei și se ghemui pentru a vedea mai bine. Ea îi remarcă forța în coapse, lungimea spatelui în poziția ghemuită, locul unde cureau intra adânc în spinare. Îi observă epoleții albi de pe umeri.

— Ce e asta? întrebă el, cu ochii la o pictură așezată în spatele jocului. Era un peisaj, o interpretare impresionistă a unui hotel din insulele Shoal. Un hotel vechi, din secolul nouăsprezece, cu verande largi și cu o alee lungă și moale în mijlocul unui peisaj marin stâncos.

Se ridică și îi arătă pictura căreia ea nu-i acordase prea mare atenție până atunci.

— Asta este foarte bună. Cine este artistul?

Ea se aplecă și citi pe spatele lucrării:

— *Claude Legny* - 1890. Aici scrie că a ajuns aici în urma vânzării unei proprietăți din Portsmouth.

— Seamănă cu Childe Hassam, spuse el.

Nu răspunse. Nu știa cine era Childe Hassam.

El urmări forma ramei cu degetele, iar ea avu impresia că cineva mergea cu degetele de-a lungul spinării ei.

— Cât costă? întrebă el.

— Mă uit imediat.

Merseră împreună la casă. Prețul părea intimidant de mare. Se simțea jenată să îi spună o astfel de sumă, dai nu era magazinul ei și la urma urmei ea trebuia să-i facă vânzare bunicii sale.

El nici nu clipi când îi spuse prețul.

— Îl iau, zise el.

Îl plăti pe loc, iar ea îi dădu o chitanță pe care el o puse absent în buzunarul cămășii. Ea se întrebă ce o face el în armată, de ce nu era la unitate într-o astfel de după- amiază de miercuri.

— Cu ce vă ocupați? întrebă ea privindu-i din nou epoleții.

— Transporturi de marfă, spuse el. Acum am făcut o escală. Închiriez o mașină de la aeroport și fac plimbări.

— Deci zburați, spuse ea , deși era evident.

— Sunt ca un șofer de camion, numai că este vorba de un avion, spuse el uitându-se la ea cu atenție.

— Ce este în avion?

— Cecuri anulate.

— Cecuri anulate?

Râse. Încercă să își imagineze un avion plin cu cecuri anulate.

— Frumos magazin, zise el uitându-se în jurul lui.

— Este al bunicii mele.

Își încrucișă brațele peste sâni.

— Ochii tăi au două culori diferite, zise ea.

— Este o chestie genetică. De la familia tatălui meu.

Tăcu.

— Ambii ochi sunt adevărați, în caz că vrei să știi.

— Da, de fapt vroiam.

— Ai păr frumos, spuse el.

— Este o chestie genetică, zise ea.

El dădu din cap și zâmbi, spunând parcă *touche*.

— Este... ce culoare este? întrebă el.

— Roșcat.

— Nu, adică...

— Depinde de lumină.

— Câți ani ai?

— Optsprezece.

El păru surprins. Intimidat.

— De ce? întrebă ea. Tu câți ani ai?

— Treizeci și trei. Credeam că...

— Ce credeai?

— Nu știu, că ești mai mare.

Diferența de vârstă stătea acolo undeva, între ei, cei cincisprezece ani.

— Ascultă, zise ea.

— Ascultă, spuse el.

El puse o mână pe teighea.

— M-am născut în Boston și am crescut în Chelsea, o parte a Bostonului pe care nu ai vrea să o cunoști.

Am mers la Școala Latină și la Holy Cross. Mama mea a murit când aveam nouă ani, iar tatăl meu a făcut infarct când eram la facultate. Am avut ghinion și am fost înrolat, apoi am învățat să pilotez în Vietnam. Acum nu am o prietenă și nu am fost căsătorit niciodată. Am o garsonieră în Teterboro. Este prea mică și de-abia...

— Oprește-te, spuse ea.

— Vreau să termin cu partea asta odată.

Atunci ea înțelese, așa cum rar i se întâmplase în cei optsprezece ani, că îl avea la degetul mic, că putea să își înfășoare degetele în jurul lui și să îl țină strâns și să nu-i mai dea drumul niciodată, sau că își poate desface degetele, întinde palma și să îi dea drumul. Pur și simplu să îi dea drumul.

— Știu unde este Chelsea, zis ea.

Trecură zece secunde, poate douăzeci. Stăteau amândoi în întunericul fierbinte al magazinului, amândoi tăcuți. Știa că el vroia să o atingă. Îi putea simți căldura pielii chiar de dincolo de teighea. Respira încet și egal, ca să nu-i atragă atenția asupra efortului pe care îl făcea.

Avea o dorință aproape copleșitoare de a închide ochii.

— E foarte cald aici, zise el.

— E foarte cald aici.

— Neobișnuit de cald pentru perioada asta.

— Este abia începutul lui iunie.

— Vrei să facem o plimbare cu mașina? Să te răcorești?

— Unde? întrebă ea.

— Oriunde. O simplă plimbare.

Ea își îngădui să îi întâlnească privirea. El zâmbi ușor, iar zâmbetul lui o luă prin surprindere.

Au mers la plajă și au înotat îmbrăcați. Apa era rece, aerul fierbinte, iar contrastul încântător. Jack își strică uniformă și mai târziu trebui să împrumute alta. Când ieși din apă, el stătea cu mâinile în buzunarele pantalonilor și cu o pătură rulată sub braț. Hainele îi erau ude și atârnavă pe el, iar cămașa căpătase culoarea translucidă a pielii.

Au stat întinși pe pătură pe nisip. Ea tremura lipită de cămașa lui umedă. Degetele mâinii lui stângi stăteau ancorate în părul ei în timp ce o săruta și își mișca mâna dreaptă pe sub tricoul roșu strâmt și scurt de-a lungul abdomenului ei plat. Se simțea slabă, își simțea membrele slăbite și desfăcute, ca și cum cineva i le legase de o sfoară și acum o dezvelea.

Ea îi acoperi mâna cu mâna ei. Mâna lui era ciudat de caldă, de puternică, plină de nisip și aspră. Era fericită. O fericire pură și densă. Era numai începutul, iar ea o știa.

3.

Înainte să termine de urcat scările, Kathryn o auzi pe Mattie mergând prin baie. Părul fiicei ei era ușor ondulat natural, însă în fiecare dimineață Mattie se trezea devreme ca să se spele pe cap, să și-l usuce cu grijă și să-l întindă. Lui Kathryn i se păruse că Mattie încerca să își supună părul, ca și cum s-ar fi luptat corp la corp cu o parte din ea care apăruse nu cu mult timp în urmă. Kathryn aștepta ca Mattie să treacă peste această etapă și se gândea că în orice zi fiica ei se putea trezi și lăsa părul să îi crească așa cum era el.

În acel moment Kathryn va ști că totul este în regulă.

Probabil că Mattie auzise mașinile pe alee, se gândea Kathryn. Probabil că auzise și vocile din bucătărie. Mattie obișnuia să se trezească noaptea, mai ales iarna.

Știa că trebuia să o facă pe Mattie să iasă din baie. Se gândea deja că baia nu era un loc sigur în care putea să îi spună fiicei ei.

Stătea în fața ușii. Mattie pornise dușul. Kathryn o auzi dezbrăcându-se.

Ciocăni la ușă.

— Mattie, strigă ea.

— Cee?

— Trebuie să stăm de vorbă.

— Mamă...

Felul în care Mattie spusese asta, cu acel ton cântat, familiar, ca și cum deja o enervase...

— Nu pot, fac duș, spuse ea.

— Mattie, este important.

— Ce e?

Ușa băii se deschise brusc. Mattie era înfășurată într-un prosop verde.

Scumpa, frumoasa mea fiică, se gândi Kathryn. Cum să-i fac eu una ca asta?

Lui Kathryn începu să-i tremure mâinile, le trecu peste piept, ținându-le strâns la subsuoară.

— Pune-ți un halat, Mattie, spuse Kathryn, simțind că îi vine să plângă. Niciodată nu plânsese în fața lui Mattie.

Trebuie să stăm de vorbă. Este foarte important.

Mattie își luă halatul din cuier și se îmbrăcă, nedumerită, dar brusc ascultătoare.

— Ce s-a întâmplat, mamă?

Kathryn își dădu seama mai târziu că mintea unui copil nu putea accepta un asemenea lucru, corpul unui copil nu putea absorbi asemenea întâmplări grotești.

Mattie se aruncă pe podea ca și cum ar fi fost împușcată. Își flutură cu furie brațele în jurul capului, de parcă s-ar fi apărât de un roi de albine. Încercă să îi prindă brațele și să le țină strâns, dar Mattie o dădu la o parte și fugi. Leșise deja afară din casă și ajunsese la jumătatea peluzei când Kathryn o prinse.

— Mattie, Mattie, Mattie, strigă Kathryn atunci când o prinse.

Iarăși și iarăși și iarăși.

— Mattie, Mattie, Mattie.

Kathryn îi prinse capul lui Mattie cu mâinile și îl apropie de fața sa, îl apăsă cu putere, ca și cum ar fi vrut să-i spună să o asculte, că nu era altă cale.

— Voi avea eu grijă de tine, spuse Kathryn.

Și apoi din nou.

— Ascultă-mă, Mattie. Voi avea eu grijă de tine.

Kathryn își luă fiica în brațe. Pământul înghețase sub picioarele lor. Mattie plângea, iar Kathryn simțea că i se va frânge inima. Dar știa că era mai bine. Era mai bine.

Kathryn o ajută pe Mattie să intre în casă și o făcu să se întindă pe canapea. O înveli cu niște pături și o țină în brațe și îi frecă mâinile și picioarele pentru a o face să se oprească din tremurat. Robert încercă să-i dea lui Mattie niște apă, însă ea se îneacă. O sună pe Julia, bunica lui Kathryn, femeia care o crescuse. Kathryn abia își dădu seama că erau și alți oameni în casă, un bărbat și o femeie, îmbrăcați în costume, stând la masa din bucătărie și așteptând.

Îl putea auzi pe Robert vorbind la telefon și apoi șușotind cu reprezentanții liniei aeriene. Nu-și dăduse seama că televizorul era deschis, însă Mattie se ridică brusc și o privi.

— Au spus că a fost o bombă? întrebă ea.

Apoi Kathryn ascultă buletinul de știri, rederulându-și-l în gând, la fel cum cineva își dă seama că în mod subliminal oamenii au auzit toate cuvintele și ele sunt încă acolo, în minte, așteptând să fie rostite.

După un timp, Kathryn ajunsese să compare buletinele de știri cu niște gloanțe. Cuvinte ca niște gloanțe care intrau în creier și explodau, distrugând amintirile.

— Robert, strigă ea.

El intră în sufragerie și se așeză lângă ea.

— Nu s-a confirmat încă, spuse el.

— Se crede că este vorba despre o bombă?

— Este numai o teorie. Dă-i una de-asta.

— Ce este?

— Valium.

— Ai de-astea? întrebă ea. La tine?

Julia se mișca prin casă ca o prezență impasibilă, întocmai unui lucrător al unei organizații umanitare într-o zonă calamitată: lipsită de respect față de moarte și aparent refuzând să fie intimidată. În câteva minute o luă pe Mattie de pe canapea și o duse sus; avea părul bogat și făcut

permanent, întocmai unui pudel - singura concesie pe care o făcea vârstei. După ce se asigură că Mattie putea să se țină pe picioare singură și să își pună o pereche de blugi, se reîntoarse la parter să stea cu nepoata ei. Intră în bucătărie și pregăti ceaiul. Îl garnisi din plin cu brandy-ul pe care îl adusese. O rugă pe femeia de la linia aeriană să se asigure că nepoata ei îl bea tot, sau cel puțin o cană. Apoi Julia se întoarse la Mattie și o rugă să se spele pe față. Dar Valiumul începuse să-și facă efectul și, deși încă scotea sunete încete de durere și de frică, aproape adormise. Kathryn știa că durerea, printre multe altele, te și obosește fizic.

Julia o întinse pe Mattie pe pat și se întoarse apoi în camera din față. Stând lângă Kathryn pe canapea, trase cu ochiul să vadă cât ceai băuse, apoi îi spuse să bea mai mult. Întrebă direct dacă Kathryn luase vreun tranchilizant.

Robert se oferă să le dea Valium.

— Cine sunteți? întrebă Julia. El îi răspunse, iar apoi ea îi ceru o pastilă.

— Ia asta, îi spuse Julia lui Kathryn.

— Nu pot, am băut brandy.

— Și ce dacă? Ia-o.

Julia nu o întrebase pe Kathryn cum se simțea sau dacă era în regulă. Kathryn știa că în mintea Juliei nu exista alternativă la un anumit nivel al stării de bine.

Nimic altceva nu ar fi funcționat acum. Lacrimile, șocul, compasiunea - toate astea puteau veni mai târziu.

— E groaznic, spuse Julia. Kathryn, știi că e groaznic.

Uită-te la mine. Dar singura cale să treci de chestia asta este să treci prin ea. Știi asta, nu? Dă din cap dacă știi.

— Doamnă Lyons?

Kathryn se întoarse de la fereastră. Rita, o femeie micuță și blondă, care lucra la biroul comandantului șef, își trăgea haina pe ea.

— O să plec acum. Plec la han.

Rita folosea un ruj de culoarea stejarului și deși stătuse acolo în casă toată ziua, de la patru dimineața, totuși fața ei era ciudat de proaspătă, iar costumul bleumarin nu era aproape deloc șifonat. Partenerul ei, Jim nu-știau-cum, tot de la linia aeriană, plecase cu multe ore înainte; Kathryn nu își aducea aminte cu exactitate când.

— Robert Hart este încă aici, spuse Rita. Este în birou.

Kathryn studia coafura perfectă a părului drept al Ritei

cu un fel de fascinație. Rita, se gândea ea, semăna izbitor de mult cu o anumită crainică de știri din Portland. Pe Kathryn o supăraseră prezența atât de multor oameni în casă mai devreme, dar și-a dat apoi seama repede că nu putea înfrunța situația singură.

— Aveți camere la Tides? întrebă ea.

— Da, am luat câteva.

Kathryn dădu din cap. Înțelesese că hanul Tides, care în extrasezon era norocos dacă avea două cupluri în fiecare weekend, acum era plin, plin de ziașiști și de reprezentanți ai liniei aeriene.

— Vă simțiți bine? întrebă Rita.

— Da.

— Să vă aduc ceva înainte să plec?

— Nu, spuse Kathryn. Mă simt bine.

Era o afirmație absurdă, se gândea Kathryn, privind-o pe Rita ieșind din bucătărie. Ridicol cât de lipsită de sens era. Probabil că niciodată nu va mai fi din nou bine.

Încă nu era cinci și un sfert și aproape că se întunecase.

La sfârșitul lui decembrie, umbrele începeau să se contureze cam după vremea prânzului, și toată după- amiaza lumina era lungă și subțire. Culoarele deveneau pale și pufoase, erau culori pe care ea nu le mai văzuse de luni de zile, astfel că niciun lucru nu mai părea familiar.

Noaptea se așeza ca o orbire lentă, înghițind culorile din

copaci și din cerul jos, din pietre, din iarba înghețată și din hortensiile albe împietrite, până când nu mai vedeai nimic de la fereastră decât propria imagine.

Își încrucișă brațele la piept și se sprijini de buza chiuvetei, privind pe fereastră bucătăriei. Fusese o zi lungă, lungă și îngrozitoare - atât de lungă și de îngrozitoare încât ieșise de ore bune din orice realitate cu care ea avusese vreodată de-a face. Simțea clar că niciodată nu va mai putea dormi, că atunci când se trezise dimineața devreme ieșise dintr-o stare în care nu va mai putea intra niciodată. O privi pe Rita îndreptându-se spre mașină, și ieșind cu ea de pe alee. Mai erau patru oameni în casă acum - Mattie care dormea în camera ei, cu Julia, Kathryn care se ducea la ea din când în când, să vadă ce face, și Robert, care după cum spusese Rita, era în biroul lui Jack. Oare ce făcea acolo? se întrebă Kathryn.

Toată ziua, în capătul aleii lungi, pavate cu pietriș, în spatele porților din lemn, stătuseră oameni care priveau înăuntru, în timp ce alții îi țineau pe aceștia la distanță.

Dar acum, își imagina Kathryn, toți acei reporteri, operatori, producători și oameni de la machiaj se îndreptau probabil spre Tides Inn să bea ceva, să povestească, să comenteze zvonurile, să ia cina și să doarmă. Pentru ei era doar sfârșitul unei zile obișnuite de muncă.

Kathryn auzi pe scări pași apăsați, pași de bărbat, pentru o clipă se gândi că ar putea fi Jack care cobora la bucătărie. Dar își aminti aproape instantaneu că nu putea fi Jack, nu era deloc Jack.

— Kathryn.

Cravata dispăruse, manșetele mânecii erau suflecate, ultimul nasture de la cămașă era desfăcut. Observase deja că Robert Hart avea un tic nervos, își ținea pixul între degete și îl mișca în sus și în jos ca pe o baghetă de dirijor.

— Ar trebui să știi și tu, spuse Robert. Spun că a fost o defecțiune tehnică.

— Cine spune asta?

— Londra.

— Știi ei chestia asta?

— Nu. Este o tâmpenie. Presupun doar. Au găsit o bucată din fuzelaj și unul dintre motoare.

— Oh, zise ea. Își trecu degetele prin păr, avea și ea propriul ei tic nervos. O bucată din fuzelaj, se gândi ea.

Repetă aceste cuvinte în gând. Încercă să își imagineze bucata de fuzelaj, să își imagineze cum putea fi.

— Ce bucată din fuzelaj? Întrebă ea.

— Carlinga. Cam 6 metri.

— Vreun...?

— Nu. Nu ai mâncat nimic astăzi, nu-i așa? Întrebă el.

— E-n regulă.

— Nu, nu e.

Se uită la masa acoperită cu feluri de mâncare - caserole, plăcinte, feluri care se servesc la cină așezate în farfuri separate din plastic, negrese, prăjituri, salate. O familie numeroasă ar fi mâncat zile întregi din toată mâncarea aceea.

— Așa se obișnuiește, spuse ea. Nu știu ce altceva să facă și aduc mâncare.

De-a lungul întregii zile polițiștii aduseseră pachetele cu mâncare primite. Kathryn înțelegea acest obicei, îl văzuse ori de câte ori era vreo moarte în familie. Dar o uimea felul în care corpul continua să se miște, trecea peste șoc și durere, peste răul fizic și peste golul interior, și aștepta să fie susținut și hrănit. I se părea nepotrivit, la fel ca dorința de a face sex.

— Ar fi trebuit să o trimitem în capătul aleii, spuse Kathryn. Să o dăm presei și poliției. Aici se va strica de pomană.

— Să nu hrănești niciodată presa, spuse Robert repede. Sunt ca niște câini care caută afecțiune. Sunt înnebuniți să le dai drumul în casă.

Kathryn zâmbi, iar lucrul ăsta o șocă, faptul că putea să zâmbească. Fața o durea din cauza uscăciunii și a sării din lacrimi.

— Ei bine, o să plec și eu acum, spuse el trăgându-și mânecile și încheindu-și manșetele. Probabil că vrei să rămâi singură cu familia ta.

Kathryn nu era deloc sigură că vroia să fie singură.

— Te întorci la Washington?

— Nu, voi sta la han. O să mai trec mâine pe aici, înainte de a pleca. Își luă sacoul de pe marginea scaunului și se îmbrăcă. Își scoase cravata din buzunar.

— Oh, spuse ea slab. Bine.

Își puse cravata în jurul gulerului.

— Așa, spuse el după ce își făcu nodul. Îl împinse ușor. Sună telefonul. Din bucătărie se auzea prea tare, prea aspru, prea incisiv. Ea se uită la el neajutorată.

— Robert, nu pot răspunde.

El ajunse la telefon și răspunse:

— Robert Hart. Nu comentez, spuse el. Încă nu. Nu comentez.

După ce el închise telefonul, Kathryn începu să vorbească.

— Du-te sus și fă un duș, o întrerupse el.

Începu să se dezbrace.

— O să pregătesc ceva de mâncare.

— Bine, spuse ea. Și se simți ușurată.

Sus, pe hol, avu un moment de confuzie. Era un hol mult prea lung și cu prea multe uși și camere. Deja amintirile acelei zile începuseră să păteze camerele, să se suprapună altor amintiri. Traversă tot holul și intră în camera lui Mattie. Mattie și Julia erau amândouă în patul

lui Mattie, dormind adânc. Julia sforăia încetișor.

Dormeau spate în spate, împărțind aceleași cearșafuri și aceeași pilotă. Kathryn privi cum așternuturile se ridicau și coborau odată cu grămăjoara de sub ele, și văzu strălucirea celui mai nou cerceș al lui Mattie din cartilagiul urechii stângi.

Julia se mișcă.

— Bună, șopti Kathryn ca să nu o trezească pe Mattie.

Cum se simte?

— Sper că va dormi toată noaptea, spuse Julia frecându-se la ochi.

Robert e încă aici?

— Da.

— Rămâne aici?

— Nu știu. Nu. Probabil că se va duce la han cu ceilalți.

Kathryn vroia să se întindă în pat lângă bunica și fiica

ei. De-a lungul zilei simțise ritmic cum puterea din picioare o părăsește, fiind copleșită de dorința de a sta jos.

Era un fel de ierarhie între ele: în prezența lui Kathryn, Mattie era copilul. În prezența Juliei, Kathryn simțea că își dorește consolarea și îmbrățișarea acesteia.

La parter, pe o masă în hol, era o fotografie a Juliei, o fotografie care aducea aminte de o altă epocă. Julia purta o fustă strâmtă, închisă la culoare, până sub genunchi, o cămașă albă și un pulover scurt. La gât avea un șirag de perle. Talia ei era înaltă și subțire, iar părul ei negru și lucios era pieptănat cu o cărare într-o parte. Avea trăsături puternice, era ceea ce numim o femeie frumoasă. În fotografie, Julia stătea pe o canapea, aplecată în față ca să ia ceva ce se afla în afara ramei. În cealaltă mână ținea o țigară în felul acela în care fumatul era seducător înainte:

țigara așezată lejer între degetele subțiri, fumul încolăcit în jurul gâtului și al bărbiei. Probabil că femeia din fotografie avea în jur de douăzeci de ani.

Acum Julia avea șaptezeci și opt și purta mereu blugi bufanți care îi erau prea scurți, pulovere largi cu care încerca să își ascundă burta proeminentă. Nu mai era nici urmă din acea femeie tânără cu păr lucios și talie subțire, în această femeie cu părul argintiu, care era acum cu Mattie. Ochii Juliei erau câteodată apoși și aproape că își pierduseră genele. Deși observase de atâtea ori acest fenomen, lui Kathryn tot i se părea greu de înțeles: felul în care nimic nu rămânea așa cum fusese, nici casele care cădeau în paragină, nici chipurile femeilor care cândva fuseseră frumoase, nici copilăria, nici căsnicia, nici dragostea.

— Nu-mi pot explica, spuse Kathryn. Am impresia că l-am pierdut pe Jack numai temporar și că trebuie să îl găsesc.

— Nu îl vei mai găsi, zise Julia. Nu mai este.

— Știu, știu.

— Nu a suferit.

— N-avem de unde să știm asta.

— Domnul Hart era destul de sigur de lucrul ăsta.

— Nimeni nu știe încă nimic. Toate sunt zvonuri și speculații.

— Ar trebui să pleci de aici, Kathryn, spuse Julia. Este ca la nebuni în capătul aleii tale. Nu vreau să te înspăimânt, dar a trebuit să îi aducă înapoi pe Charlie și pe Burt ca să ne ajute să ținem mulțimea la distanță de poartă.

Pe fereastra deschisă, în spatele lui Kathryn intră o pală de aer rece, pe care ea o respiră adânc, simțind mirosul sării. Nu ieșise din casă toată ziua, numai atunci când fusese nevoită să o aducă pe Mattie înapoi în casă.

— Nu știu cât va dura până când se vor termina toate astea, spuse Julia.

— Robert zice că s-ar putea să dureze ceva timp.

Kathryn respiră adânc. Parcă ar fi inhalat amoniac, așa i se limpezise capul, și i se ascuțiseră simțurile.

— Nu te poate ajuta nimeni în privința asta, Kathryn.

Este ceva ce trebuie să faci singură. Știi asta, nu?

Kathryn își închise o clipă ochii.

— Kathryn?

— L-am iubit, spuse ea.

— Știi că l-ai iubit, zise Julia. Știu. Și eu l-am iubit.

Toți l-am iubit.

— De ce s-a întâmplat asta?

— Nu te mai gânde, spuse Julia. Nu poți găsi o explicație. Nu contează. Nu ajută deloc. Asta e și nu poți da timpul înapoi.

— Sunt...

— Ești obosită. Du-te în pat.

— Mă simt bine.

— Știi, spuse Julia, când mama și tatăl tău s-au înecat, chiar am crezut că nu voi suporta. Chiar am crezut că voi exploda. Durerea a fost îngrozitoare. Groaznică. Nu-ți poți imagina cum este să pierzi un copil până când nu ți se întâmplă. Și atunci am învinovățit-o pe mama ta, Kathryn. Nu o să spun că nu am făcut asta. Ea și tatăl tău deveneau periculoși atunci când beau, îngrozitor de nepăsători și de periculoși. Dar mai erai și tu, șocată de moartea unor părinți pe care practic nici nu ai apucat să îi ai. Asta m-a salvat, Kathryn. Salvându-te, m-am salvat și pe mine. Faptul că am avut grijă de tine. A trebuit să încetez să mă mai întreb de ce murise Bobby. Asta a trebuit să fac. Nu exista un motiv. Și nu există nici în cazul ăsta.

Kathryn își întinse capul pe saltea, iar Julia începu să îi mângâie părul.

— L-ai iubit. Știi că l-ai iubit.

Kathryn ieși din camera lui Mattie și intră în baie. Apa fierbinte a dușului curgea peste corpul ei nemișcat. Ochii umflați o dureau din cauza plânsului. Își simțea capul greu. Își suflase nasul de atâtea ori încât pielea dintre nas și buza superioară o ustura. Avea o durere cumplită de cap încă de dimineață și înghițise nenumărate pastile de Advil. Își închipui sângele subțiindu-se și scurgându-se odată cu apa de la duș.

— Vor mai fi multe zile ca asta, spusese Robert mai înainte. Nu chiar atât de rele, dar oricum.

Ea nu se putea imagina trecând încă o dată printr-o zi ca asta prin care tocmai trecuse.

Nu-și putea aduce aminte firul evenimentelor, ce se întâmplase prima, a doua sau a treia oară. Ce se întâmplase dimineață sau după amiază, spre prânz sau după amiază devreme. Fuseseră buletine de știri la televizor, crainici care rosteau vorbe ce îi făceau stomacul să pulseze sau să se contracte la auzul lor: *Prăbușit după decolare... haine de bebeluș și un scaun care plutea...*

Tragedie la... Nouăzeci de secunde până la eșuare... Șoc și durere de ambele părți ale... Ofițerul de pe T-900, de cincizeci de ani... Resturi împrăștiate... Povestea Vision Flight 384... Rapoartele arată că... Dimineața devreme...

Linia aeriană anglo-americană... Strânși la aeroport...

Inspecția de întreținere FAA ... Speculații că un...

Și apoi mai erau acele imagini de care Kathryn se îndoia că o vor mai părăsi vreodată. Fotografia unei fete într-un album de școală, fotografie care umplea ecranul; întinderea nesfârșită a oceanului peste care plutea un elicopter, cu spuma albă țâșnind din crestele valurilor; o mamă cu brațele întinse, cu palmele împingând aerul ca și cum ar fi vrut să alunge un șuvoi de cuvinte nedorite.

Bărbați în costume de scafandru, sofisticate, privind preocupați peste marginea unei bărci; rude la aeroport, citind în grabă o listă de nume. Și imediat după filmarea cu rudele apărură trei imagini statice, una deasupra celeilalte, cu trei bărbați îmbrăcați în uniformă și cu o atitudine formală; numele le erau scrise dedesubt.

Kathryn nu văzuse niciodată acea fotografie a lui Jack și nici nu-și putea da seama cu ce scop fusese făcută. Sigur nu în această eventualitate. Dar cu ce altă ocazie putea apărea fotografia unui pilot la știri, se întrebă ea.

Robert îi tot spusese să nu se uite. Acele imagini cu fotografiile îi vor rămâne întipărite în minte, nu vor dispărea niciodată. Era mai bine să nu le vadă, pentru că ele vor reveni atât în vis cât și în timpul zilei.

— Nu-ți poți închipui, îi spusese el.

Adică, Nu încerca să îți imaginezi.

Dar cum putea să nu își imagineze? Cum putea opri șuvoiul de amănunte, șuvoiul de cuvinte și de imagini din mintea ei?

Telefonul a sunat toată ziua. De cele mai multe ori răspundea Robert sau lăsa pe cineva de la linia aeriană să răspundă, dar uneori, atunci când se uitau la știri, îl lăsa să sune, și ascultau doar vocile de pe robot. Voci ezitante, întrebătoare ale trusturilor de presă. Voci prietenilor și ale vecinilor, care sunau să spună ce lucru îngrozitor se întâmplase (*Nu mi-a venit să cred că era Jack...*), (*Dacă putem face ceva ca să te ajutăm...*). Vocea unei femei mai în vârstă, de la sindicat - profesională, aspră, cerând ca Robert să o sune înapoi. Kathryn știa că sindicatul nu și-ar fi dorit o eroare de pilotaj, în timp ce linia aeriană nu și-ar fi dorit nici eroare de pilotaj, nici defecțiune tehnică.

Deja aflase că avocații scormoneau. Se întreba dacă încercase vreun avocat să o contacteze și dacă nu cumva Robert Hart îi tăia se elanul.

Știa că scafandrii căutau cutia neagră a avionului și înregistrarea audio din cabina pilotului, banda cu ultimele cuvinte. Se temea că scafandrii o puteau găsi pe cea din urmă. Ar fi acel buletin de știri pe care ea nu l-ar suporta

- să audă vocea lui Jack, o voce oficială, controlul, și apoi mai ce? Părea diabolic de deranjant să înregistrezi ultimele secunde din viața unui om. Unde se mai făcea acest lucru decât în celula condamnaților la moarte.

Leși din duș, se înfășură într-un prosop și își dădu seama, așa cum o femeie își dă seama, , atunci când se urcă în mașină că și-a uitat cheile, că nu folosise nici un pic de șampon sau de săpun. Dădu din nou drumul la apă și intră înapoi sub duș.

Leși pentru a doua oară din duș, se șterse și privi repede în jurul său după halat. Cămașa, ciorapii și pantalonii pe care le purtase toată ziua erau înșirate pe pardoseală, dar își uitase halatul. Se uită la ușă.

Blugii lui Jack erau în cuier. Blugi vechi, roși în genunchi, îi purtase în ultima zi în care fusese acasă, se gândi ea.

Își apăsă pantalonii pe obraz. Respiră prin materialul acestora.

Luă pantalonii din cuier și îi lăsă pe marginea căzii.

Auzi zgomotul mărunțișului din buzunar, foșnet de hârtie.

Căută în buzunarul de la spate și găsi un teanc de hârtii, ușor curbate, lipite, de la statul pe ele. Scoase un teanc de bani dintre hârtii, câteva bancnote de un dolar și una de douăzeci. Mai era și o chitanță de la Am.es pentru: un prelungitor, un pachet de becuri și o cutie de Right Guard; o chitanță roz de la curățătorie: șase cămăși, apretare slabă, umerase. O chitanță de la Staples: un cablu de imprimantă și douăsprezece creioane. O chitanță de la poștă, în valoare de douăzeci și doi de dolari; timbre, bănu

ea privind repede spre chitanță. Mai era și o carte de vizită: Barron Todd - investiții. Două bilete de loterie.

Bilete de loterie? Nu știa că Jack juca la loterie. Se uită mai atentă la unul dintre bilete. Era o însemnare ștearsă făcută cu creionul. *M la A*, se citea. Și urma o serie de

numere. Mattie la cineva? Dar ce însemnau numerele?

Erau foarte multe. Încă un bilet de loterie? Apoi, despăturind cu mai multă atenție teancul de hârtii observă două bucăți de hârtie albă dictando. Pe prima erau câteva versuri din ceva ce părea un poem, scrise cu cerneală, cerneală adevărată de stilou. Era scrisul lui Jack.

Aici în trecătoarea-ngustă spre nemilosul Nord, ne 'ntrerupte

Trădări, urmările neobosite înfruntându-se.

Învălmășita furie-a hangerelor în beznă: o luptă între celule oarbe și flămânde-n pântec.

Kathryn se sprijini nedumerită de perete. Ce poezie era asta și ce însemna? se întrebă ea. De ce o scrisese Jack?

Despături și cea de-a doua bucată de hârtie. Era o listă cu lucruri pe care trebuia să le facă. Jack obișnuia să facă o listă în fiecare zi când era acasă. Citi lista: *prelungitor, de sunat la canalizare, imprimanta HP color a lui Mattie, rochie de la Bergdorf, de sosit cu FedEx, pe 20.*

Bergdorf. Rochie prin FedEx. De sosit pe 20.

Bergdorf Goodman? Magazinul din New York?

Încercă să gândească, să rememoreze calendarul pe luna decembrie de pe frigider. Azi, în ciuda faptului că era o zi chinuitor de lungă, era încă 17 decembrie. Pe 20 trebuia să fie la școală, ultima zi înaintea vacanței. Și Jack ar fi trebuit să fie acasă în acea zi. Între două călătorii.

Oare era un cadou de Crăciun pentru ea?

Prinse hârtiile cu mâna și le strânse ușor. Se sprijini de ușă și se lăsă să alunece pe toată lungimea ei.

Oboseala îi pătrunsese în oase. Abia își mai putea ține capul drept.

Aerul cald cuprinse în toată mașina. Stomacul îi era atât de plin de la mâncarea de Crăciun a Miei încât trebui să își dea scaunul mai în spate pentru a sta confortabil.

Jack purta puloverul de culoarea untului, pe care ea i-l tricotase în prima iarnă petrecută împreună, cel care avea pe spate niște defecte numai de ea știute. Purta cu fidelitate puloverul de ziua Recunoștinței și de Crăciun, atunci când făceau călătoria spre Santa Fe. El își lăsase părul să crească puțin, astfel încât acesta atârna ondulat pe lângă urechi. Purta

ochelari de soare, așa cum purta de obicei, cu excepția zilelor foarte înnorate.

— Te pricepi la asta, spuse ea.

— La ce?

— La surprize.

Odată făcuseră o călătorie surpriză în Mexic. Altă dată, de Crăciun, în timpul unei vizite, o duse la Ritz, în weekend, ca crezând în timp ce mergeau cu mașina prin Boston că erau în căutarea unui ortoped pentru spatele lui.

Azi, după masa de la Julia, i-a că vrea să meargă cu mașina pentru a-i lua cadoul de Crăciun. Numai ei doi.

Julia stătea cu Mattie care, la patru ani, nu se dezlipea de noile ei jucării.

Ieșiră din Ely și merseră spre Fortune's Rocks, acolo unde se aflau casele de vacanță. În copilărie, în timpul plimbărilor pe care le făcea dinspre sat spre plajă, obișnuia să își imagineze că aceste case, care zece luni pe an stăteau goale, aveau caracter și personalitate. Una era

mândră și puțin ostentativă ca, apoi, după o furtună foarte brutală, să pară un pic pedepsită. Cealaltă înaltă și elegantă, o frumusețe tomnatică. Aceasta din urmă provoacă stihiiile, se apleacă în față, aventuroasă. O alta era prea tăcută, mohorâtă, neîmpodobită, ca și cum nu ar fi fost iubită. Și încă una, separată de celelalte, încrezută, neafectată de horderle de turiști din timpul verii sau de nopțile lungi de iarnă.

— Nu-mi pot imagina despre ce cadou este vorba, spuse Kathryn.

— O să vezi.

În mașină își permise să închidă puțin ochii. I se păru că adormise numai pentru un minut, dar când se trezi avu un tresărit. Mașina se afla pe aleea de acces spre casă. O alee familiară.

— Ești nostalgic? Întrebă ea.

— Cam așa ceva, spuse el.

Privi prin parbriz la casă. Se gândi, așa cum făcuse întotdeauna, că era cea mai frumoasă casă pe care o văzuse vreodată. Căptușită cu șite albe, casa avea două etaje și o verandă foarte mare de jur împrejur. Obloanele erau de un albastru prăfos, având și ele opacul mut al oceanului, într-o zi cețoasă. Etajul de sus era învelit în țigle de cedru decolorate de intemperii și părea puțin scobit, de parcă cineva și-ar fi tăiat cândva o felie din el.

La ultimul etaj se aflau luminatoare, așezate la distanțe egale, care păreau să sugereze că niște trupuri dorm confortabil în spatele lor. Semăna cumva cu hotelurile acelea vechi, cu vedere la ocean.

Fără a rosti vreun cuvânt, Jack coborî din mașină și urcă treptele verandei, iar ea îl urmă. Balansoarele împletite și scândurile late ale dușumelei prinseseră o patină cenușie, fără vârstă, de la vânt și de la ploi. Ea

stătea lângă balustradă privind peste peluză la linia țărmului, unde apa se retrăgea și curgea peste stânci, părând că se adună și se împrăștie, se adună și se împrăștie, ca apoi să curgă din nou în mare.

În depărtare, ceața plutea pe ocean, o ceață proaspătă și curată care apare numai în zilele frumoase. Nu se vedeau clar insulele; ele erau acolo, ca apoi să nu mai fie, apoi păreau că plutesc deasupra apei. Pe o parte a peluzei era o pajiște; de cealaltă parte, livezi de peri pitici și piersici. Lângă pridvor era o grădină de flori, crescute prea tare, plantate ciudat în formă de fereastră arcuită, alungită, cu un ventilator atașat. Sub acest arc se afla o băncuță din marmură, acum acoperită cu viță de vie.

Se pormi brusc un vânt dinspre est care începu să bată peste pridvor, aducând cu el un aer rece, ușor umed, aerul obișnuit de acolo. Știa că în câteva clipe se vor forma valuri înspumate pe apă. Își ghemui și mai tare umerii în haină.

În spatele ei, Jack deschide ușa bucătăriei și intră în casă.

— Jack, ce faci? întrebă ea.

Îl urmă uluită prin bucătărie și apoi în camera din față, un spațiu larg care mergea paralel cu latura casei dinspre ocean, o cameră încântătoare, cu șase perechi de ferestre înalte de la podea până în tavan. Pe pereți era un tapet de un galben șters, care se cojea la încheieturi. La fereastră erau draperii, rulate pe un sfert, care îi aminteau de draperiile vechi din sălile de clasă din școli.

Erau patru ani de când intraseră pentru prima dată în acea casă, de când făcuseră dragoste pentru prima oară, într-un dormitor de la etaj. Făcuseră asta după ce înotaseră îmbrăcați. Îi spusese că știa o casă abandonată, își aminti cum îi desfăcuse cămașa și o lăsase să cadă pe podea. Cât de diferit arăta fără cămașă - mult mai tânăr, mai destins, ca murit cu'eare ea ar fi putut cândva să iasă. Se aplecase deasupra ei și începuse să îi lingă sarea de pe piele. Căldura îi dădu amețeli. Pe buzele ei pielea pieptului lui avea un gust înțepător, și o atingere mătăsoasă din cauza perilor fini.

Jack trecu prin camera din față și se opri să o aștepte la piciorul scării. Casa era încă neocupată, fusese așa timp de decenii, cândva acolo se aflase o mănăstire de maici. Și apoi fusese casa de vacanță a unei familii din Boston. Era scoasă la vânzare de ani de zile, iar ea se întreba de ce nu se mai vindea odată. Poate că de vină era aerul de cămin pe care i-l dădeau nenumăratele dormitoare, cu o singură baie la capătul holului.

El întinse mâna. În timp ce urca scările alături de el se gândi că bărbatul vrea să-i ofere cadoul într-o odaie în care făcuseră dragoste cândva. Așa că nu fu surprinsă când intrară într-o cameră cu pereții zugrăviți în verde strălucitor. Într-un colț era un pătuc acoperit cu o cuvertură înflorată. Obiectul care nu-și avea locul în acea cameră era un scaun roșu, un taburet simplu de bucătărie care fusese vopsit cu o mașină de dat cu lac. Scaunul strălucea în bătaia soarelui - scaunul roșu pe fundalul peretelui verde și al oceanului albastru care se vedea pe fereastră - iar ea se întrebă, așa cum o mai făcuse și mai înainte, în virtutea cărui capriciu alesese zugravul asemenea culori țipătoare.

— Am primit un telefon de la Vision, spuse el deodată.

— Vision?

— O linie aeriană nou înființată, anglo-americană, în coproprietate. Au baza în Logan, dar se dezvoltă rapid. În câțiva ani aș putea intra pe o rută internațională.

Zâmbi, acel zâmbet triumfător și complex al omului care a plănuit o surpriză și care acum o spune.

Făcu un pas înainte pentru a-l urma.

— Și dacă îți place casa asta o vom cumpăra.

Afirmația asta o făcu să se oprească. Își duse mâinile la piept.

— Ai mai fost aici? întrebă ea.

El încuviință din cap.

— Cu Julia.

— Julia știe despre chestia asta? întrebă Kathryn neîncrezătoare.

— Am vrut să îți facem o surpriză. Casa este o căzătură. Necesită reparații. Evident.

— Când ați venit împreună aici?

— Acum două săptămâni. Am făcut o escală la Portsmouth.

Kathryn încercă să-și amintească. Vedea zilele lui decembrie ca pe niște pătrățele din calendar. Nu-și putea aminti foarte bine nici una dintre ele.

— Julia știe despre chestia asta? întrebă ea din nou.

— Oferta noastră a fost acceptată, spuse Jack.

— Oferta noastră?

Mintea îi funcționa greoi. Surprizele se îngrămădeau înainte ca ea să se poată dumiri.

— Așteaptă aici, spuse el.

Afectată de toate acestea, ea traversă camera și se așează pe scaunul roșu. Soarele care trecea printr-o fereastră laterală dădea o lumină alungită, fierbinte, care se întindea pe cuvertura de pe pat. Vroia să se târască spre acea lumină ca să își încălzească mâinile și picioarele.

Cum de făcuse asta, se întrebă ea. Așa o treabă importantă? Asta nu e ca și cum ai ascunde o cutie într-un birou. Mai erau și alți oameni implicați. Agenți imobiliari. Și Julia. Este oare Julia capabilă să păstreze un asemenea secret? Poate doar ca să facă o surpriză, își răspunse Kathryn. Iar Jack se pricepe să păstreze secrete.

Scutură din cap. Nu putea concepe ca ea să facă vreodată o ofertă pentru o casă fără să fie și Jack de față.

Jack se întoarse aducând o sticlă de șampanie și două pahare. Ea recunoscuse paharele din dulapul Juliei.

— îmi place că ești aici, spuse el. Ador faptul că ești aici.

Îl privi în timp ce el scotea dopul. Și gândi: Acesta este lucrul pe care Jack îl face cel mai bine, nu? Face ca lucrurile să se întâmple.

Își dorea să fie fericită. Într-o clipă, în timp ce digera veștile, se gândi că va fi fericită.

— Vei face naveta la Boston? întrebă ea.

— Am cronometrat. Fac cincizeci de minute.

Dumnezeule, se gândi ea, a fost deja aici și a și cronometrat.

El turnă șampania în pahare și îi întinse unul dintre ele. Băură șampania împreună. Mâinile ei tremurau și știa că el observase. Atunci el puse jos paharul și veni spre ea.

O ridică în picioare și o întoarse în așa fel încât amândoi să privească pe fereastră. Apoi îi șopti încet la ureche.

— Vom avea propria noastră casă, spuse el. Vei fi lângă apă. Întotdeauna ți-ai dorit asta. Mattie va merge la școală aici. Te vei angaja ca profesoară după ce vei absolvi facultatea. Julia e foarte încântată că vei - că vom fi lângă ea.

Kathryn încuviință ușor din cap.

El îi ridică părul de pe ceafă și își plimbă limba de la ultima vertebră până la linia părului. După cum era de așteptat, ea începu să tremure și își așeză paharul de șampanie pe pervazul ferestrei. Se aplecă înainte și se sprijini de tocul ferestrei. Putea vedea umbra palidă a amândurora în geamul din față.

— Aș vrea să mănânci ceva.

De partea cealaltă a mesei, Robert Hart termina și ultimul castron de chili.

— Nu pot, spuse ea. Examina castronul pe care el îl golise. Ți-a fost foame.

El împinse castronul spre marginea mesei.

Era târziu, dar Kathryn habar n-avea cât era ceasul.

La etaj Mattie și Julia încă dormeau. Pe lângă chili, în fața lui Kathryn era o pâine cu usturoi, o salată și o ceașcă de ceai cald. Mai devreme încercase să înmoaie o bucată de pâine în sosul de chili și să guste, însă gâtul ei refuzase să înghită. Avea haine curate - blugi și un pulover bleumarin, șosete flaușate și o pereche de bocanci de piele. Părul îi era încă umed. Știa că ochii, nasul și gura i se umflaseră. Se gândea că probabil plânsese pe podeaua băii mai mult decât plânsese în orice alt moment al zilei. Probabil mai mult decât în toată viața ei. Se simțea uscată și golită de plâns.

— îmi pare rău, spuse el.

— De ce? întrebă ea. Că ai mâncat?

El dădu din umeri.

— Pentru tot.

— Ai o slujbă îngrozitoare, spuse ea brusc. De ce o faci?

El păru buimăcit de întrebare.

— Te superi dacă îmi aprind o țigară? întrebă el. Pot să ies afară dacă vrei.

Jack urâse fumătorii, nu putea suporta să stea în aceeași cameră cu ei.

— Sunt cincisprezece grade afară. Bineînțeles că poți fuma aici.

Ea îl privi cum se întoarse și se întinse spre sacoul care se afla pe spătarul scaunului pentru a-și lua pachetul de țigări.

Se așeză cu coatele pe masă, cu mâinile încrucișate sub bărbie. Fumul i se încolăcea în față.

Gesticula cu țigara.

— AA³.

Ea dădu din cap.

— De ce o fac? Întrebă el, dregându-și glasul încurcat.

Pentru bani, presupun.

— Nu te cred, zise ea.

— Serios?

— Serios.

— Cred că îmi plac momentele intense, zise el.

Momentele intense ale experienței umane.

Ea tăcea. Pentru prima dată își dădea seama că în fundal se auzea muzică. *Art Tatuin*. Probabil că Robert pusese un cd cât timp ea fusese la duș.

— Cred că asta e, spuse ea.

— Îmi place să văd oamenii revenindu-și, adăugă el.

— Da? Își revin?

— Dacă trece destul timp, femeile de obicei își revin.

Din păcate... Se opri. Îmi pare rău, spuse el.

— M-am săturat de oameni care spun că le pare rău.

Chiar m-am săturat.

— Copiii nu își revin la fel de bine, spuse el încet. Se spune că își revin ușor, dar nu este așa. Se schimbă...

Dezastrul îi schimbă definitiv, iar ei încearcă să se

³ Prescurtare pentru American Airlines, Liniile Aeriene Americane (n. tr.).

adapteze. Rar văd bărbați doborâți de durere pentru că puține femei sunt piloți. Dar când se întâmplă, de cele mai multe ori este vorba despre tați; sunt furioși, dar asta este o altă poveste.

— Normal că sunt furioși, spuse Kathryn.

Ea se gândi la Jack în calitate de tată și la cât de furios ar fi fost dacă ar fi fost Mattie în acel avion. Jack și Mattie fuseseră foarte apropiați. Atunci când era cu Jack, rar se zbârlea și se smiorcăia așa cum făcea atunci când era cu Kathryn. În cazul lui Jack, standardele fuseseră diferite de la început. Nu erau așa de încordați.

Curând după ce se mutaseră toți trei la Ely, atunci când Mattie era la grădiniță, Jack o „angajase” ca asistenta sa personală în timp ce lucra la casă - la zugrăvit, rașchetat, reparat ferestrele. Îi vorbea în continuu. O învățase să schieze și o ducea în excursii la schi în fiecare iarnă, mai întâi în

nord în New Hampshire și Mâine, apoi în vest, în Colorado. Acasă, se uitau amândoi la meciurile celor de la Red Sox sau Celtics sau stăteau ore în șir împreună la calculator. Ori de câte ori Jack se întorcea din vreo călătorie, mergea mai întâi la Mattie sau venea Mattie la el, părând că au cea mai deosebită relație tată-fiică. Le era foarte bine împreună.

O singură dată se înfuriase Jack pe Mattie. Kathryn avea și acum foarte proaspătă în minte furia lui Jack, atunci când descoperise că Mattie își împinsese un prieten de joacă pe scări. Câți ani aveau? Patru? Cinci? Jack o înhățase pe Mattie de braț, îi dădu o palmă serioasă la fund și apoi aproape că o târâse în camera ei și trântise ușa cu o asemenea furie încât Kathryn se sperie. Gesturile sale fuseseră atât de instinctive și de rapide încât Kathryn își imagină că așa fusese el pedepsit în copilărie și că își pierduse controlul pe care îl avea de obicei. După câțva timp, încercă să îi vorbească despre incident, dar Jack, a cărui față era încă îmbujorată, nu voise să discute, spunând numai că nu știa ce-l apucase.

— Te specializezi în chestia asta, îi spuse Kathryn lui Robert.

El privi spre blatul din bucătărie, căutând ceva care putea funcționa ca scrumieră. Ea luă farfuriuara albă de sub ceașca de ceai și o împinse de-a lungul mesei de pin. Robert își așeză țigara pe farfuriuara și începu să adune vasele.

— Nu chiar, spuse el.

— Lasă-mă pe mine. Pot să spăl vasele.

Se așeză și își luă din nou țigara. Ea se îndreptă spre chiuvetă și deschise mașina de spălat vasele. Apoi dădu drumul la apă.

— Îmi place să cred că formezi un fel de cocon protector în jurul acelei familii, spuse el, că îi izolezi de lumea exterioară.

— Care a pătruns în viața lor într-un mod atât de grotesc, spuse ea.

— Da, care a pătruns în viața lor într-un mod atât de grotesc.

— Este vorba despre stăpânire de sine, spuse ea. Așa se numește ceea ce faci tu. Stăpânire de sine.

— Spune-mi cu ce te ocupi *tu*, zise el. Ce predai?

— Muzică și istorie. Mă ocup de formația școlii.

— Serios?

— Serios. Sunt numai șaptezeci și doi de elevi în toată școala.

— Îți place să predai? întrebă el.

Kathryn stătu pe gânduri o clipă.

— Da. Îmi place foarte mult. Am avut unul sau doi elevi excepționali. Anul trecut am trimis o fetiță la conservatorul New England. Îmi plac copiii.

— Ai o viață diferită ca soție de pilot, spuse el.

Ea încuviință. Își aduse aminte de orele ciudate, de faptul că niciodată nu a sărbătorit ceva în ziua respectivă.

De Jack care vroia să ia micul dejun la șapte seara sau cina și un pahar de vin la șapte dimineața. Viața lor fusese diferită de cea a altor familii. Jack putea fi plecat câte trei zile și să stea acasă două, iar programul ăsta putea dura câte două sau trei luni. Și apoi, luna următoare, putea lucra șase zile pentru ca patru să stea acasă, iar Mattie și Kathryn se adaptau acestui ritm. Nu trăiau după o anumită rutină, așa cum făceau alte familii - ele trăiau în perioade de timp. Iar atunci când era plecat, casa părea că se dezumflă, că se așază liniștită în propria matcă. Și oricât se ocupa Kathryn de Mattie sau oricât de bine se simțeau una în compania celeilalte, lui Kathryn i se părea tot timpul că trăiau suspendate, așteptând ca viața adevărată să înceapă din nou, ca Jack să intre din nou pe ușă.

În timp ce stătea în fața lui Robert, Kathryn se întreba dacă s-ar simți la fel și acum - suspendată în timp, așteptând din nou ca Jack să apară în ușă.

— Cât de des făcea naveta? întrebă Robert.

— De aici? Cam de șase ori pe lună.

— Nu era prea greu. Cât făcea? Cincizeci de minute?

— Da. Ai și tu o valiză pregătită în birou? întrebă ea.

Pregătită și gata să o folosești?

El avu un moment de ezitare.

— Una mică.

— Te duci la han în seara asta?

— Da, dar dacă vrei pot dormi aici pe canapea.

— Nu. O să fie bine. Sunt cu Julia și cu Mattie. Mai spune-mi o poveste, spuse ea.

■— Despre ce?

Ea puse și ultimul vas în mașina de spălat și o închise.

Își șterse mâinile cu un prosop și îl întinse apoi pe mânerul dulapului.

— Despre cum este atunci când intri într-o casă.

El se scărpină pe ceafă. Nu era înalt, dar dădea impresia de înălțime chiar și atunci când stătea jos. Ea își închipuia despre el că este atlet.

— Kathryn, asta este...

— Spune-mi.

— Nu.

— Mă ajută.

— Nu, nu te ajută.

— De unde știi? Întrebă ea tăios. Suntem toate la fel, toate nevestele?

Reacționăm toate la fel?

Își putea auzi mânia din voce, o furie care se manifestase sporadic de-a lungul zilei. Bule de furie care se ridicau la suprafața lichidului și apoi se spărgeau. Se așază din nou la masă în fața lui.

— Sigur că nu, spuse el.

— Dacă nu este adevărat? Întrebă ea. Dacă ai primit vestea și o dai mai departe soției și apoi afli mai târziu că nu este adevărat?

— Nu se întâmplă.

— De ce?

— Stau destul de mult timp la capătul aleilor cu telefonul în mână, așteptând o confirmare absolută. Poate că e greu de crezut, dar n-aș vrea ca vreodată să spun unei femei că soțul ei a murit când de fapt nu este așa.

— Îmi pare rău.

— Credeam că e interzis.

Ea zâmbi.

— Te deranjează întrebările astea? Întrebă.

— Mă îngrijorează motivul pentru care întrebi, dar nu, nu mă supăr.

— Atunci o să te întreb altceva: care este lucrul de care îți este teamă că o să îl spun presei?

El își slăbi cravata și își deschise primul nasture al cămășii.

— Soția unui pilot este foarte zdruncinată într-o asemenea situație, și asta pe bună dreptate. Dacă spune ceva și presa aude, acel lucru devine o declarație oficială.

De exemplu, o văduvă poate spune că soțul ei se plânsese cu puțin timp în urmă de mecanici. Sau poate izbucni - *Știam eu că se va întâmpla. Mi-a spus că firma nu mai instruia suficient echipajele.*

— Și n-ar fi un lucru bun dacă ar fi adevărat?

— Atunci când sunt zdruncinați, oamenii spun lucruri pe care mai târziu nu le-ar mai spune. Uneori chiar nu vor să spună acele lucruri. Dar dacă devin declarații publice, ei nu le mai pot retrage în nici un fel.

— Câți ani ai? Întrebă ea.

— Treizeci și opt.

— Jack avea patruzeci și nouă.

— Știu.

— Ce faci în mod normal, în timp ce aștepti să se întâmple vreun accident?

— N-aș spune chiar așa, spuse el mișcându-se în scaun. Nu aștept să se prăbușească avioane. Am alte responsabilități.

— Cum ar fi?

— Examinez îndeaproape investigațiile care se fac cu ocazia accidentelor. Țin legătura cât mai strâns cu familiile piloților. Cât de veche este casa asta?

— Nu schimba subiectul.

— Ba îl schimb.

— A fost construită în jurul anului 1860. La început a fost o mănăstire. Un fel de refugiu.

— E frumoasă.

— Mulțumesc. Mai e de lucru la ea. Tot timpul e ceva de făcut. Cade mai repede decât o putem noi repara.

Se auzi spunând *noi*.

Nu era nimic care să nu-ți placă la acea casă care părea că se schimbă continuu, în funcție de lumină, de anotimp, de culoarea apei, de temperatura din aer. Kathryn ajunsese să îi aprecieze chiar și excentricitățile: podelele în pantă, din dormitoare; dulapurile strâmte proiectate pentru măicuțe; ferestrele cu obloanele demodate care trebuiau montate în fiecare toamnă și scoase în fiecare primăvară (Jack descoperise că, întocmai fulgilor de zăpadă, nu erau două la fel, așa că învățase fiecare fereastră, și trebuia apoi să le potrivească pe fiecare ca pe niște piese de puzzle în timp ce stătea pe scară), dar care erau niște obiecte frumoase în sine. Într-adevăr, era uneori un efort să le tragi la o parte atunci când aveai treabă. Kathryn zăbovise de nenumărate ori în camera lungă din față și visase cu ochii deschiși. Visase mai ales la cât de ușor ar fi într-o astfel de casă, într-un astfel de loc, să fugi de lume, să duci o existență solitară și contemplativă, asemănătoare vocației primelor locuitoare ale casei: Surorile din Ordinul lui Jean Baptiste de Bienfaisance, douăzeci de măicuțe între nouăsprezece și optzeci și doi de ani, căsătorite cu Iisus și cu sărăcia. De multe ori, atunci când se afla în camera din față, își imagina o masă lungă din lemn în sala de mese, cu o băncuță pe o parte, în așa fel încât măicuțele să vadă oceanul în timp ce mâncau. Pentru că deși făcuseră jurământul lipsurilor, ele trăiau în mijlocul unui peisaj de o frumusețe care îți tăia respirația.

Ani de zile Kathryn încercase să găsească locul pe care măicuțele îl folosiseră drept capelă. Cercetase pajiștea și livada învecinată, dar nu găsise nici o fundație. Să fi fost capela înăuntru, se întreba ea, în camera pe

care o foloseau drept sală de mese? Oare înainte să plece au demontat altarul făcut de mână și au luat statueta Fecioarei Maria și o cruce? Sau au călătorit îndelung printre mlaștinile sărate între Fortune Rock's și orașul minier din Elly Falls ca să poată lua parte la slujba de la biserică Saint Joseph împreună cu emigranții franco-canadieni?

— Stai aici de unsprezece ani? întrebă Robert.

— Da.

Telefonul sună făcându-i pe amândoi să tresară.

Părea că trecuseră douăzeci, poate treizeci de minute de când telefonul sunase ultima oară, cea mai lungă pauză de la primele solicitări de dimineață. îl privi pe Robert cum răspunde.

Avea numai douăzeci și trei de ani când ea și cu Jack se mutaseră înapoi în Ely. Kathryn se temea de resentimentele oamenilor din oraș. Avea o casă lângă apă și un soț care era pilot la Vision. Nu mai locuia chiar în Ely, ci mai degrabă la Fortune Rock's, o lume efemeră și pasageră de turiști care, cu toată atitudinea lor superioară, vizavi de magazinul bunicii sale și curiozitatea lor condescendentă față de acel orașel cu farmec ciudat, rămâneau în esență anonimi. Corpuri subțiri, bronzate, cu rezerve aparent inepuizabile de bani lichizi. Deși Martha, proprietara magazinului Ingbretson's, singura băcănie din Fortune's Rocks, putea spune mai mult decât niște simple povești de avertizare despre bărbații în pantaloni scurți kaki și tricouri albe, care angajaseră sume enorme - pentru vodcă, homari, cartofi feliați, și pentru ciocolata ei de casă, *konfetkakke* - și care pieriseră apoi în obscure proceduri de faliment, singura moștenire pe care o lăsaseră fiind pancarta cu inscripția „De vânzare” înfiptă în nisipul din fața casei de 400.000 de dolari de pe plajă.

Însă rezervele de bunăvoință locală față de Julia Huli fuseseră foarte mari și se răsfrânseseră și asupra lui Kathryn și Jack. își aduse aminte de felul în care ea și Jack se integraseră în viața din Ely și o îndrumaseră pe Mattie prin școli. Slujba lui Jack îl îndepărtase de casă, însă tot reușea să joace tenis în liga orașului cu Hugh Reney, directorul adjunct al gimnaziului, și cu Arthur Kahler, cel care conducea benzinăria Mobil de la ieșirea din orașel. în mod surprinzător, deși Mattie fusese concepută foarte ușor, Jack și Kathryn păreau a nu mai putea avea și alți copii. își spusese că erau suficient de fericiți că o aveau pe Mattie ca să mai trebuiască să recurgă la cine-știe-ce proceduri pretențioase pentru a mai reuși să facă un copil.

Kathryn îl privi pe Robert în timp ce vorbea la telefon.

El îi aruncă o privire, apoi se întoarse din nou.

— Fără comentarii, spuse el.

— Nu cred.

— Fără comentarii.

— Fără comentarii.

Închise telefonul și rămase privind la dulapul de deasupra. Luă un pix de pe poliță și începu să îl agite înainte și înapoi.

— Ce e? întrebă ea.

El se întoarse.

— Ei bine, știam că asta se va întâmpla.

— Ce?

— Asta va fi în atenția publicului maxim douăzeci și patru de ore. Apoi va deveni istorie.

— Ce?

Se uită drept la ea și respiră adânc.

— Spun că a fost eroare de pilotaj, zise.

Ea închise ochii.

— Este doar o speculație, spuse el repede. Au găsit niște informații de zbor care n-au nici un sens. Dar, crede- mă, n-au de unde să știe sigur.

— Oh.

— De asemenea, spuse el încet, au găsit și niște cadavre.

Kathryn se gândi că dacă inspiră și expiră încetișor se va simți bine.

— Nu s-a făcut încă identificarea, spuse el.

— Câte?

— Opt.

Încercă să își imagineze. Opt cadavre. Întregi? Bucăți?

Vru să întrebe, dar nu o făcu.

— Vor fi mai multe, spuse el. Vor găsi mai multe.

Oare erau englezi? se întrebă ea. Sau americani?

Femei sau bărbați?

— Cine era la telefon?

— Reuters.

Ea se ridică de la masă, traversă holul și intră în baie.

Pentru un moment se temu că îi va fi rău. Se gândi că era o reacție reflexă, neputința de a suporta, dorința de a scăpa. Își dădu cu apă pe față și apoi se șterse. Fața ei era aproape de nerecunoscut în oglindă.

Când se întoarse în bucătărie, Robert vorbea din nou la telefon. Își ținea unul dintre brațe peste piept, prins sub cealaltă mână. Vorbea liniștit, răspunzând numai *da* și *bine*, privind-o cum intra în cameră.

— Mai târziu, spuse el și apoi închise.

Urmă o tăcere lungă.

— Câte din cazuri sunt erori de pilotaj? întrebă ea.

— Șaptezeci la sută.

— Ce fel de erori? Ce se întâmplă?

— Există un șir de evenimente care duc la cel din urmă, iar ultimul se numește eroare de pilotaj pentru că în acel moment pilotul este implicat foarte tare în eveniment.

— Înțeleg.

— Pot să te întreb ceva?

— Da.

— Jack era cumva...?

Avu un moment de ezitare.

— Ce să fie? întrebă ea?

— Era cumva agitat sau deprimat?

Robert făcu o pauză.

— În ultima vreme? întrebă ea.

— Știu că este o întrebare îngrozitoare. Dar va trebui să răspunzi la ea mai devreme sau mai târziu. Dacă a fost ceva, dacă este ceva ce știi sau îți amintești, ar fi mai bine să discutăm noi doi despre asta.

Ea se gândi la întrebare. E ciudat, se gândi ea, cât de intens cunoști un om, sau crezi că îl cunoști, atunci când ești îndrăgostit - uscat de iubire - pentru a descoperi apoi că poate nu l-ai cunoscut atât de bine pe cât ai crezut. Sau pe cât speraseși. La început, îndrăgostiții își sorb fiecare cuvânt și gest și apoi încearcă să mențină acea intensitate cât de mult posibil. Dar, în mod inevitabil, dacă doi oameni trăiesc împreună destul de mult, acea intensitate pierde. Așa funcționează oamenii, se gândi Kathryn, cu dorința lor de a evolua de la starea de rău din dragoste la trăirea unei vieți cu un alt om care se schimbă și el, în așa fel încât să poată crește împreună un copil.

Unii îndrăgostiți nu reușeau, știa asta din exemplul părinților ei. Kathryn nu-și putea aminti vreun moment în care să nu existe vreun sentiment de respingere, de nevoie sau de tensiune între părinții ei. Deși tatăl ei era cel care era permanent infidel și îi dădea cu siguranță mamei lui Kathryn motive să fie rănită, Kathryn era sigură că mama ei fusese cea care distrusese de timpuriu și cea mai mică șansă de fericire pe care părinții ei o

puteau avea. Fusesse soarta mamei ei să fie declarată incapabilă de a uita acea vreme când avea douăzeci și doi de ani și îl întâlnise pe Bobby Huli, iar el se îndrăgostise de ea, făcând-o să simtă că trăiește. Timp de un an - an în care părinții lui Kathryn s-au căsătorit și au conceput-o pe ea - Bobby Huli nu își luă ochii de la proaspăta lui soție și stătu lângă ea, astfel încât mama ei se simți, pentru prima oară în viață, foarte iubită și foarte frumoasă, un drog care crea o dependență mai mare decât whisky-ul cu care Bobby Huli îi făcuse cunoștință atunci când s-au întâlnit pentru prima oară. Anul acela, de care Kathryn era sigură că fusesse cel mai bun din viața mamei ei - și despre care Kathryn știa mai mult decât trebuia de vreme ce în copilărie auzise în detaliu toate certurile părinților ei - deveni de o importanță aproape sacră pe măsură ce timpul trecea. Iar tatăl său nu putea să îl aducă înapoi nici chiar în perioadele de abținere sau atunci când încerca să îi facă pe plac soției sale. Kathryn era convinsă că tragedia vieții mamei sale fusesse generată de lipsa oricărei atenții din partea lui Bobby Huli, fapt care se produsese cât se poate de firesc, în același mod în care doi oameni foarte îndrăgostiți sunt în stare să își continue viața, să se ducă la slujbă, să aibă grijă de copii. Imediat ce mama sa resimți această nepăsare o „etichetă”, ca să spunem așa, drept un mod de viață. Kathryn își putea auzi mama strigând în dormitorul de sus, cu o voce agonizantă, iarăși și iarăși, doar două cuvinte - *De ce?*

Uneori (Kathryn se crispa ori de câte ori își amintea asta), mama ei îl implora pe Bobby Huli să-i spună că e frumoasă, ceea ce îl făcea automat pe tatăl lui Kathryn, care putea fi adeseori încăpățânat, să fie foarte zgârcit cu dragostea, deși își iubea soția foarte mult și i-ar fi și spus-o dacă nu i-ar fi cerut-o.

Cât despre propria ei căsnicie, Kathryn credea că probabil fusesse mult mai greu pentru ea să treacă de la etapa de îndrăgostiți la cea de cuplu decât fusesse pentru Jack. Ei și lui Jack li se întâmplase mai târziu decât bănuia că li se întâmplă altor cupluri, iar asta îi făcea norocoși. Se întâmplase când Mattie avea unsprezece ani? Doisprezece?

Părea că Jack se retrăsese foarte puțin de lângă Kathryn.

Nu era nimic la care se putea gândi în mod clar. Se gândise întotdeauna că fiecare cuplu își crea propria dramă sexuală jucată în dormitor sau în tăcere, în public sau chiar la telefon, o dramă adesea repetată prin aceleași dialoguri, prin indicații de scenă asemănătoare, prin anumite părți ale corpului funcționând ca recuzite ale imaginației. Dar dacă unul dintre parteneri își schimba puțin rolul sau tăia din replici, piesa nu mai

ieșea atât de bine pe cât fusese odată. Celălalt actor, care încă nu își dădea seama că piesa s-a schimbat, își uita uneori replicile sau și le înghițea sau era amețit de coregrafia diferită.

Așa se întâmplase cu ea și cu Jack, se gândi Kathryn.

Începuse să se întoarcă spre ea în pat din ce în ce mai rar.

Iar atunci când o făcea, părea că dispărea o prăpastie. Era doar o alunecare graduală, uneori atât de graduală, aproape imperceptibilă, până când într-o zi în care Kathryn își dădu seama că ea și Jack nu mai făcuseră dragoste de mai mult de două săptămâni. Atunci se gândi că fusese de vină nevoia lui de somn care îl copleșise; avea un program dificil și deseori părea obosit. Uneori ea se îngrijora la gândul că putea fi responsabilă de acest nou program, că devenise prea pasivă. Așa că încercase un timp să fie mai plină de imaginație și mai jucăușă, efort ce nu fusese chiar un deplin succes.

Kathryn jurase să nu se plângă. Nu se va panica. Nici măcar nu va discuta această problemă. Dar își dădu

curând seama că prețul pentru un astfel de stoicism era crearea unui vâl subtil în jurul ei, un vâl care îi ținea la distanță și pe ea și pe Jack. După un timp, vâlul începu să o pună pe gânduri.

Și apoi avu loc cearta. Singura lor ceartă cu adevărat groaznică.

Dar nu vroia să se gândească la asta chiar acum.

— Nu am observat nimic, îi spuse ea lui Robert. Cred că o să mă duc la culcare.

Robert încuviință din cap.

— A fost o căsnicie frumoasă, spuse Kathryn.

Își plimbă palma deasupra mesei.

— A fost frumoasă, repetă ea.

De fapt se gândea că orice căsnicie era ca recepția undelor radio: apărea și dispărea. Câteodată, lucrurile - Jack, căsnicia - îi erau clare. Alteori, ele se interferau, era un sunet static între ele. În acest caz era ca și cum nu îl auzea prea bine pe Jack, ca și cum mesajele lui către ea se împrăștiu în direcția greșită, prin stratosferă.

— Trebuie să anunțăm și alte persoane din familie?

Întrebă Robert.

Kathryn își scutură capul.

— A fost singur la părinți. Mama lui a murit când el avea nouă ani, spuse ea. Iar tatăl lui a murit când el era la colegiu.

Se întreba dacă Robert Hart știa deja toate lucrurile astea.

— Jack nu vorbea niciodată despre copilăria lui, spuse ea. De fapt, știu foarte puține lucruri despre acea perioadă. Întotdeauna am avut impresia că nu a fost o copilărie prea fericită. Fusesse unul dintre acele subiecte despre care Kathryn crezuse că este tot timpul din lume pentru a fi discutat cândva.

— Nu, serios, spuse Robert, chiar mi-ar face plăcere să rămân aici.

— Nu, ar trebui să pleci. Este Julia aici în caz că voi avea nevoie de cineva. Cu ce se ocupă fosta ta soție?

— Lucrează pentru senatorul Hanson. Din Virginia.

— Atunci când m-ai întrebat despre Jack, despre depresie...

— Da.

— Ei bine, a fost o dată când n-aș spune că a fost deprimat, ci mai degrabă foarte nefericit.

— Povestește-mi, spuse Robert.

— A fost ceva legat de serviciu. S-a întâmplat acum cinci ani. Se plictisise de linia aeriană. Aproape îngrozitor de plictisit, dar pentru scurtă vreme. Începuse să viseze că își dă demisia, că renunță pentru o altă slujbă - acrobație în aer. Într-un YAK27 rusesc, din câte îmi amintesc. Sau că își deschide propria afacere. De exemplu, o școală de zbor, o afacere cu chartere, să vândă câteva avioane.

— Și eu mă gândeam într-o vreme la așa ceva. Cred că o face fiecare pilot la un moment dat.

— Compania crescuse prea repede, așa spunea Jack.

Devenise prea impersonală și de-abia dacă se întâmpla să cunoască pe vreun membru al echipajului cu care zbura.

Mulți dintre piloți erau englezi și locuiau la Londra. Pe lângă asta, îi era dor de pilotajul manual pe care îl folosisese înainte. Vroia să poată simți avionul din nou. Un timp am tot primit broșuri cu avioane de cascadorie care arătau ciudat, și chiar m-a rugat într-o dimineață să merg cu el la Boulder, la o doamnă care își vindea școala. Și bineînțeles că am spus da, pentru că și el o făcuse odată pentru mine, și-mi amintesc că eram îngrijorată de cât de nefericit era și că mă gândeam că într-adevăr avea nevoie de o schimbare.

Deși m-am simțit ușurată, când subiectul a ieșit din discuție, într-un final. După asta, nu am mai discutat despre părăsirea companiei.

— Asta s-a întâmplat acum cinci ani?

— Cam așa. Nu prea mă pricep să evaluez timpul. Știu că l-a ajutat faptul că a intrat pe ruta Boston - Heathrow, spuse ea. Bănuiesc că m-am

bucurat că se sfârșise criza, n-am mai îndrăznit să abordez subiectul, să întreb despre asta. Acum aș vrea s-o fi făcut.

— După asta nu ți s-a mai părut deprimat? întrebă Robert.

— Nu. Nu mi s-a mai părut.

Ea se gândi că era imposibil să spună cu certitudine ce hotărâri luase Jack în mintea lui. Părea că și-a pus nemulțumirile în același loc în care își pusese și copilăria:

într-o bortă ferecată.

— Cred că ești obosit, îi spuse ea lui Robert.

— Sunt.

— Poate că ar trebui să pleci.

El tăcea. Nu se mișca.

— Cum arată? întrebă ea. Soția ta, vreau să spun.

Fosta ta soție.

— E de vârsta ta. înaltă. Brunetă cu părul scurt. Foarte drăguță.

— Am avut încredere în el că nu o să moară, spuse Kathryn. Mă simt ca și cum aș fi fost înșelată. Nu sună îngrozitor? Până la urmă, el a murit, iar eu nu. Poate că a suferit. Știu că a suferit, chiar dacă numai câteva secunde.

— Tu suferi acum.

— Nu este același lucru.

— Tu chiar ai fost înșelată, spuse el. Și tu și fiica ta.

Auzindu-l vorbind despre fiica ei, gâtul lui Kathryn se contractă, își puse mâinile pe față, parcă spunându-i să se oprească.

— Trebuie să lași asta să se întâmple, spuse el liniștit.

Are forța ei proprie.

— E ca un tren care trece peste mine, un tren care nu se mai oprește.

— Vreau să te ajut, dar nu pot face mai nimic, decât să privesc, spuse Robert. Durerea e groaznică. Nu există nimic bun în ea.

Ea puse capul pe masă și închise ochii.

— Trebuie să facem o înmormântare, nu?

— Putem vorbi despre asta mâine.

■— Dar dacă nu se găsește cadavrul?

— De ce religie ești? întrebă el.

— Nici una. Eram metodistă. Julia este metodistă.

— De ce religie era Jack?

— Catolic. Dar nici el nu aparținea nici unei religii.

Nu aparținem de vreo biserică. Nu ne-am căsătorit la biserică.

Simți degetele lui Robert atingându-i creștetul capului. Încet. Repede.

— Plec, spuse el.

După ce Robert plecă, Kathryn stătu câteva minute singură, apoi se ridică și se plimbă prin camerele de la parter, aprinzând luminile. Se întreba ce însemna exact eroare de pilotaj. Să faci la stânga când de fapt trebuia la dreapta?

Calcularea greșită a combustibilului? Instrucțiuni nerespectate? O apăsare accidentală a unui buton? În ce altă slujbă se putea întâmpla ca un om să greșească și să ucidă alți 103 oameni? Ca mecanic de tren? Șofer de autobuz? Cineva care lucra cu substanțe chimice, cu deșeuri nucleare?

Nu putea fi greșeală de pilotaj, își spuse ea. De dragul lui Mattie, nu se putea.

Stătu mult timp în capul scărilor, apoi traversă holul.

În dormitor era răcoare. Ușa fusese închisă toată ziua.

Stătu un timp pentru a se obișnui cu întunericul. Patul era nefăcut, exact așa cum îl lăsase la 3.24 dimineața.

Înconjură patul și îl privi așa cum numai un animal o putea face - temătoare și gânditoare. Trase la o parte pătura și primul cearșaf apoi începu să studieze cearșaful de pe pat în lumina lunii. Era crem, din flanel, așternuturile obișnuite de iarnă. De câte ori oare făcuseră dragoste în patul acela? se întreabă ea. În șaisprezece ani de căsnicie. Atinse cearșaful cu degetele. Se simțea mototolit și fin. Moale. Încercă să vadă dacă poate sta pe marginea patului, dacă putea suporta lucrul ăsta. Nu mai putea avea încredere în sine însăși, nu mai putea spune cu siguranță cum va reacționa corpul ei la o anumită veste. Dar stând acolo nu simțea nimic. Probabil că de-a lungul acelei zile amorfise. Simțurile ei nu puteau suporta atât de mult.

— Eroare de pilotaj, spuse ea cu voce tare, testându-se.

Dar nu putea fi eroare de pilotaj, își spuse ea repede.

Nu era eroare de pilotaj. Se întinse pe pat îmbrăcată, gândindu-se că era în patul lor, singură. Toată camera era numai a ei acum.

Se uită la ceasul de pe noptieră: 9.27.

Se întinse pe pat și își trase cearșaful pe ea cu multă grijă, monitorizându-se cu atenție pentru a nu apărea vreo schimbare bruscă. Își închipuia că putea simți mirosul lui Jack în cearșaf. Se putea, nu spălase cearșafurile de când plecase el marți. Dar nu putea avea încredere în propriile simțuri, nu-și dădea seama ce era real și ce era imaginar.

Privi spre cămașa lui Jack care stătea atârnată pe scaun, încă de la începutul căsniciei Kathryn căpătase obiceiul de a nu face curățenie până cu puțin înainte ca Jack să se întoarcă acasă din călătorie. Acum, știa că nu va vrea să ia

cămașa de pe scaun. Probabil că vor trece zile întregi până când o va putea atinge pentru că risca să își afunde fața în ea, să îi simtă mirosul în țesătură. Și cu ce va rămâne ea când toate urmele lui Jack vor fi curățate și aruncate?

Se întoarse pe o parte, privind prin camera luminată de lună. Putea auzi apa prin deschizătura mică din geam.

Avea în minte imaginea vie a lui Jack în apă, izbind cu picioarele nisipul de pe fundul oceanului.

Își trase cearșaful peste față și respiră încet prin el, gândindu-se că asta o va ajuta să își înfrângă panica. Se gândea să se ducă la Mattie în cameră și să se întindă pe podea, lângă Julia și Mattie. Cum și-a închipuit că-și va putea petrece prima noapte în patul conjugal?

Se ridică repede din pat și intră în baie, acolo unde Robert lăsase sticlucă de Valium. Luă o pastilă, și apoi încă una ca să fie sigură. Se gândea chiar să o ia și pe a treia. Se așeză pe marginea căzii și stătu acolo până când simți că adoarme.

Se gândi că ar putea să se culce în patul din camera de oaspeți. Dar când trecu pe lângă biroul lui Jack observă că lumina era aprinsă. Deschise ușa.

Biroul lui era plin de strălucire și lipsit de culoare - alb, metalic, cu plastic gri. Era o cameră în care intra rar, un spațiu neatrăgător fără perdele la ferestre și cu fișete de metal aliniate pe lângă perete. O cameră bărbătească.

Presupunea că avea ordinea ei proprie, o ordine cunoscută numai de Jack. Pe biroul masiv de metal erau două computere, o tastatură, un fax, două telefoane, un scanner, cești de cafea, machete prăfuite de avioane, o cană cu suc roșu (a lui Mattie, bănuia ea) și un suport de creioane din lut albastru pe care Mattie îl făcuse pentru Jack când era în clasa a doua.

Privi faxul și lumina acestuia care pâlpâia.

Merse către birou și se așeză pe scaun. Robert fusese mai devreme aici și folosisese telefonul și faxul. Kathryn deschise sertarul din stânga. Înăuntru erau jurnalele de călătorie ale lui Jack, grele, închise la culoare, cu coperti de vinii, și unele mai mici care ar fi încăput și în buzunarul unei cămăși. Mai văzu o lanternă mică, un deschizător de scrisori din fildeș pe

care îl adusese din Africa cu ani în urmă, manuale ale unor avioane pe care nu le mai pilota, o carte despre radarul meteo. O casetă despre forța de forfecare a vântului. Epoletji din Santa Fe. Suporturi de pahare care arătau ca niște instrumente de zbor.

Închise sertarul și îl deschise pe cel lung din mijloc.

Dădu peste un set de chei despre care își imagina că rămăseseră de la apartamentul din Santa Fe. Găsi și o pereche de ochelari cu ramă de baga, peste care Jack trecuse cu mașina. El insista că erau încă buni. Mai erau cutii de agrafe de hârtie, stilouri, creioane, benzi elastice, piuneze, două baterii, o bujie. Ridică un pachet de bilețele Post-it și văzu dedesubt o trusă de cusut de la Marriott.

Zâmbi la trusa de cusut și o sărută.

Deschise un sertar mare cu dosare, pe partea dreaptă.

Fusese făcut pentru dosare de dimensiuni normale, dar în el era un teanc de dosare cam de vreo treizeci de centimetri înălțime. Luă teancul și și-l puse în poală. Era un teanc de hârtii puse la întâmplare și nu putea găsi nici o ordine în ele. Era o felicitare de la Mattie, memo-uri de la linia aeriană, o carte de telefoane locală, o serie de formulare de asigurare, o ciornă pe care Mattie o scrisese pentru școală, un catalog cu cărți despre zbor, o felicitare de Sf. Valentin făcută de mână, pe care Kathryn i-o dăduse cu un an în urmă. Se uită la exteriorul felicitării.

Scria Ador lucrurile pe care le faci pentru mintea mea.

O deschise... *Și lucrurile pe care le faci pentru corpul meu.* Închise ochii.

După un timp, își rezemă de piept hârtiile peste care tocmai se uitase și le răsfoi pe celelalte. Descoperi câteva extrase bancare de-ale lui Jack, prinse laolaltă. Ea și Jack aveau conturi separate. Ea plătea pentru hainele ei și ale lui Mattie, pentru mâncare și alte lucruri din gospodărie.

Jack plătea restul. Jack spunea că toți banii pe care îi adunase erau pentru pensia lor.

Începu să nu-și mai poată ține ochii deschiși. Încercă să adune hârtiile pe care le avea în poală și să le pună înapoi în sertar. În sertar, prins de margine, era un plic nedesfăcut, corespondență nesolicitată, încă o invitație de a aplica pentru un card Visa. Bay Bank, 9,9%. Era vechi, se gândi ea.

Luă plicul și era pe punctul de a-l arunca la coșul de gunoi când văzu că era scris pe spate. Scrisul lui Jack. O altă listă cu lucruri de făcut: *de sunat la farmacia Elly Falls, de sunat Alex, depozit la bancă, cheltuielile pe martie, de sunat Larry Johnson ref. taxe, de sunat Finn ref. break.* își aminti

că Finn era un distribuitor Dodge Plymouth în Elly Falls. Cumpăraseră Fordul break acum patru ani și, din câte știa ea, nu mai avuseseră nici un contact cu Tommy Finn de atunci.

Întoarse plicul. La celălalt capăt al părții nescrise a plicului era o însemnare făcută tot de Jack: *Muire 3.30*.

Cine era Muire? se întrebă Kathryn. Randall Muir de la bancă? Oare negocia Jack vreun împrumut?

Kathryn privi din nou acea față a plicului. Verifică data poștei. Era de acum patru ani.

Puse teancul de hârtii înapoi în sertar și închise sertarul cu piciorul.

Vroia să se așeze în pat. Ieși din biroul lui Jack și intră în camera de oaspeți, locul ei de refugiu. Se întinse pe cuvertura înflorată și în câteva secunde adormi.

O treziră niște voci - o voce care striga, aproape isterică, și o altă voce, mai calmă, totuși încercând să se facă auzită.

Kathryn se trezi și deschise ușa, iar vocile crescură în volum. Își dădu seama că Mattie și Julia erau la parter în camera din față.

Când intră în cameră le văzu stând în genunchi pe podea, Julia îmbrăcată în cămașa de noapte, iar Mattie în tricou și în pantaloni scurți. În jurul lor era o grădină grotescă de hârtie de împachetat - ghemotoace și ciorchini boțiți de hârtie roșie, aurie, în carouri, albastră, argintie, amestecați cu ceea ce fuseseră zeci de metri de fundă colorată.

Julia se uită la ea din ușă.

— S-a trezit și a venit jos, explică Julia. Încearcă să-și împacheteze cadourile.

Mattie se ghemui pe covor în poziție de fetus.

Kathryn se întinse lângă fiica ei.

— Nu pot suporta asta, mamă, spuse Mattie. Oriunde mă uit, el e acolo. E în fiecare cameră, în fiecare scaun, în ferestre, în tapetul de pe pereți. Chiar nu pot suporta asta, mamă.

— Încercăi să îi împachetezi cadoul? întrebă Kathryn, dându-i la o parte părul de pe față.

Mattie încuviință și începu să plângă.

— O să o iau la mine, spuse Julia.

— Cât este ceasul?

— Tocmai a trecut de miezul nopții. O să o iau la mine acasă și o culc, spuse Julia.

— Vin și eu, zise Kathryn.

— Nu. Ești epuizată. Rămâi aici și te duci înapoi în pat. Mattie va fi bine cu mine. Are nevoie de o schimbare de decor, de o zonă neutră, de un dormitor străin.

Kathryn se gândi că imaginea era foarte potrivită de vreme ce avea senzația că era implicată într-un război, că toți erau în pericol de a deveni victime în luptă.

În timp ce Julia făcea bagajul pentru Mattie, Kathryn stătea lângă fiica ei și o mângâia pe spate. Din când în când Mattie tremura convulsiv. Kathryn începu să îi cânte un cântec pe care îl inventase când fiica ei era mică: *M vine de la Matigan...* începea cântecul.

După ce Julia și Mattie plecară, Kathryn urcă din nou în dormitorul ei. De data asta, simțindu-se mai curajoasă, se ghemui între cearșafurile din flanel.

Nu avu nici un vis.

De dimineață auzi lătratul unui câine.

Era ceva supărător de familiar în lătratul ăla.

Se ghemui, la fel cum ar fi făcut dacă ar fi oprit la stop, ar fi privit din întâmplare în oglinda retrovizoare și ar fi văzut că șoferul din spatele ei conducea cu viteză prea mare.

Părul lui Robert era umed și proaspăt pieptănat. Se vedeau urmele pieptenului în apropierea vârtejului. Purta altă cămașă, albastră, ca de blugi, cu o cravată roșu-închis. Cămașa de a doua zi, se gândi ea absentă.

Pe poliță era o ceașcă de cafea. El își ținea mâinile în buzunarele pantalonilor și se plimba.

Ea se uită la ceas: 6.40. De ce venise atât de devreme?
se întrebă.

Când o văzu în capătul scării își scoase mâinile din buzunare și veni spre ea.

Își așeză mâinile pe umerii ei.

— Ce se întâmplă, întrebă ea alarmată.

— Știi ce este AC-ul?

— Da. Înregistrarea audio din carlingă.

— Ei bine, au găsit-o.

— Și?

El ezită. Numai puțin.

— Spun că s-a sinucis.

Merge ținându-și brațul în jurul ei spre avioanele ce par prea mici, ca niște jucării în care s-ar putea urca doar niște copii. Căldura pătrunzătoare, carbonizantă, radiază din asfalt. Este o lume masculină, gândește ea, cu toate bucățile astea ciudate de mașinării, cu sala de ședințe, cu acel turn. Totul în jurul ei este făcut din metal, strălucitor sau plictisitor în bătaia soarelui.

El are un aer afabil, dar pășește repezit. Avionul arată bine, are semne roșii și albe. Ea îl prinde de mână în timp ce urcă pe aripă, apoi se strecoară prin orificiul micuț în carlinga a cărei dimensiune o alarmează imediat. Cum putea un lucru atât de măreț ca zborul să aibă loc într-un spațiu atât de neimpunător? Zborul, despre care Kathryn întotdeauna a crezut că este destul de improbabil, acum îi părea clar imposibil, și își spuse, așa cum făcea câteodată când mergea cu un șofer prost în mașină sau când se dădea în mașinuțe la vreun carnaval, că totul se va termina în curând și tot ceea ce trebuia ea să facă era să supraviețuiască.

Jack se urcă și el în avion, pe partea lui. Poartă ochelari de soare cu lentile albastre reflectorizante. îi spune să își pună centura și îi dă căștile care, după cum îi explică el, vor face mai ușoară comunicarea dintre ei, peste zgomotul motorului.

Se hurduca pe pistă. Avionul pare să se bălănească de capul lui. Ea vrea să îi spună să se oprească pentru că s-a răzgândit. Avionul prinde viteză, legănarea se oprește, iar ei se ridică în aer.

Inima stă să-i sară din piept. Jack se întoarce spre ea, cu un zâmbet plin de încredere și amuzament, un zâmbet care părea că-i spune: *O să fie distractiv, relaxează-te.*

Înainte ea este o întindere nesfârșită de albastru. Ce se întâmplase oare cu pământul? Văzu cum avionul se ridică la o înălțime amețitoare, înclinându-se ușor, și apoi căzând, așa cum te-ai fi așteptat în mod natural să se întâmple. Jack gesticula către fereastră.

— Uită-te puțin, spuse el.

Se aflau deasupra coastei, iar de acolo de sus surferii părea că stau pe loc. Oceanul se ondula spre larg, spre un albastru mai închis. Spre interiorul uscatului se vedeau brazii întunecați care păreau că formează o țară întregă de arbori. Mai văzu o barcă și siajul din urma ei, apoi o centrală electrică de pe coastă. Pata închisă era Portsmouth. Pietrele strălucitoare formau Insulele Shoals.

Căută să localizeze Ely, i se păru că îl vede și urmări cu privirea un drum care lega orașul de casa Juliei.

El înclină avionul pentru a face o întoarcere, iar ea întinde mâinile pentru a se salva. Vru să îi spună să aibă grijă, ceea ce imediat ar fi calificat-o drept nebună.

Normal că are grijă. Nu?

Ca și cum i-ar fi răspuns, el ridică avionul atât de mult cu botul în sus încât pare că vrea să testeze chiar legile fizicii. Ea e sigură că se vor prăbuși din cer. îi strigă numele, însă atenția lui e concentrată pe aparatura de bord și nu-i răspunde.

Gravitația o apasă de speteaza scaunului ei. Urcă într-un loop foarte lung, iar la al doilea, în punctul cel mai înalt, sunt nemișcați, un fir suspendat deasupra Atlanticului. Apoi avionul începe o cădere în a doua parte

a loop-ului. Ea țipă și se prinde de tot ce îi vine la îndemână. Jack se uită la ea repede peste umăr și pune avionul în poziție aproape verticală față de pământ. îl privește pe Jack la comanda avionului, mișcările lui calme, concentrarea pe care o are pe față. Este uimită de faptul că un om e în stare să pună un avion să facă asemenea giumbușlucuri - cu gravitația, cu legile fizicii, cu soarta.

Și apoi lumea amuți. Ca și cum ar fi fost el însuși surprins, avionul începe să coboare. Nu ca o piatră, ci mai degrabă ca o frunză, fluturând un pic și apoi aplecându-se spre dreapta. Speriată de moarte, se uită la Jack. Avionul începe să se învârtască nebunește, cu botul îndreptat spre pământ. Spatele ei se arcui, dar fu incapabilă să țipe.

Când se oprește din învârtit, era la mai puțin de cincizeci de metri de apă. Putea vedea spuma valurilor, mișcările ritmice ale apei, ușor agitate.

— Ești bine? o întreabă el repede văzându-i lacrimile, își așează mâna pe coapsa ei. Apoi scutură din cap. N-ar fi trebuit să fac niciodată asta, spuse el. îmi pare foarte rău. Am crezut că o să-ți placă.

Ea se întoarce și se uită la el. îi acoperă mâna cu propria mână și respiră adânc.

— A fost electrizant, spune ea. Și vorbea serios.

6.

Era frig în mașină. Kathryn de-abia putea ține volanul pentru că plecase în grabă de acasă și își uitase mănușile.

Cât de frig era afară? se întreba ea. Minus cincisprezece, douăzeci? După un anumit punct, nici nu mai conta prea tare. Simți un disconfort în

umeri în timp ce se aplecă în față pentru a nu atinge nimic, nici măcar speteaza scaunului, până când se încălzea înăuntru.

După ce află veștile de la Robert - pe care el insistase ca ea să nu le creadă sub nici o formă - tot ce își dorea era să fie cu Mattie. În timp ce Kathryn stătea la baza scărilor, uitându-se la fața lui Robert - dorința de a-și vedea fiica o copleși în câteva clipite. Încă îmbrăcată cu hainele cu care dormise, trecu în viteză pe lângă Robert și aproape în același timp își puse haina de blană, sări în bocanci și luă cheile agățate pe ușă. Acceleră mașina pe alee, apoi trecu pe lângă câțiva bărbați care se îndreptau spre poartă și merse cu aproape șaiszeci de mile pe oră. Apoi alunecă rău într-o curbă și se opri pe o gură de nisip pe drumul dintre Fortune's Rocks și Ely. Își puse fruntea încet pe volan.

Nu putea să se fi sinucis, se gândi Kathryn. Suicidul era absolut imposibil. Era de neimaginat. De neconceput.

Nici nu se punea problema.

Nu știa cât stătuse acolo, poate zece minute. Apoi porni din nou, de data asta cu viteză mai mică și cu un calm ciudat - un calm venit din epuizare, probabil, sau poate era o amorțeală deghizată care o acoperise.

Își spuse că o va lua pe Mattie și că nu este adevărat ce se spusese despre Jack.

Soarele se ridică deasupra orizontului transformând pajiștile acoperite cu zăpadă în niște întinderi roz pe care le brăzda cu umbrele lungi și albastrui ale copacilor și ale mașinilor. Orașul era liniștit, dar din când în când Kathryn vedea gaze de eșapament ieșind de la mașinile lăsate pe alei unde proprietarii încercau să dezghețe parbrizele și răbdau până să se așeze pe scaunele tapițate.

De-a lungul streșinilor caselor erau atârinate becuțe colorate, iar în spatele geamurilor se vedeau numeroși pomi de Crăciun. Trecu pe lângă o vitrină unde era o mantie din paiețe bleu cu un contur din becuri colorate țipător. *Ca un magazin de piese de schimb*, comentase odată Jack în timp ce treceau pe acolo.

Comentase odată. Comentase. Nu va mai comenta niciodată. Se gândea că într-adevăr timpul o învăluia înghițind-o cu totul. Și se gândea dacă nu cumva începuse, chiar și numai puțin, să se obișnuiască cu absența lui Jack. Se gândi la moartea lui, iar gândul îi veni la întâmplare după un altul - o amintire despre el, o imagine - ceea ce nu o izbi atât de violent cum se întâmplase cu o zi înainte. Cât de repede se obișnuiește mintea, se gândi ea, chiar și în doze mici. Probabil că după o serie de șocuri corpul se

obișnuiește, ca și cum ar fi obligat - fiecare șoc următor având un impact mai mic. Sau poate această stare de amortizare de moment era numai o acalmie, un armistițiu. Cum putea ști oare? Nu repetase niciodată pentru acest moment.

Merse cu mașina prin centrul orașului; lumina de-abia începuse să inunde fațadele magazinelor de vreme ce pământul făcuse deocamdată doar atât din călătoria sa către est cât să întoarcă Ely-ul doar puțin către soare.

Trecu pe lângă o feronerie și pe lângă Beckmann's, un magazin cu produse la prețuri mici, care supraviețuise apariției mall-ului de pe drumul 24, deși rafturile îi erau uneori prăfuite și slab aprovizionate. Trecu pe lângă o clădire părăsită care fusese odată un magazin de textile ce vindea pânzeturi cu amănuntul pe vremea când fabrica de textile din Ely mai funcționa. Trecu pe lângă *The Bobbin*, singurul loc din oraș de unde îți puteai lua un sandwich sau ceva de băut. *The Bobbin* era deschis, iar trei mașini erau parcate în față. Se uită la ceasul de la bar: 7.05. În zece minute, Janet Riley, profesoară de literatură la gimnaziu, și Jimmy Hirsch, agent al MetLife, vor fi aici pentru a-și mânca obișnuita chiflă cu cremă de brânză, respectiv sandwich cu ou. Kathryn se gândi că era adevărată zicala că îți poți potrivi ceasul după tabieturile anumitor oameni și că îl poți verifica de-a lungul zilei după insistența absolută a unor locuitori pentru anumite obiceiuri.

Kathryn, cel puțin, înțelegea rutina, ceea ce însă în casa Juliei fusese doar o barieră necesară în fața haosului. Și Jack, bineînțeles, înțelegea rutina - mai ales în treburile care cereau unui bărbat să devină o mașinărie ce se manifesta în exact același fel, în anumite împrejurări. Și totuși, ciudat, nu mai suporta rutina după ce cobora din avion. Prefera să se gândească la tot felul de posibilități și să se pregătească pentru fiecare dintre ele. Dintre ei doi, cel mai probabil el spunea *Hai să mergem la Portsmouth să luăm prânzul*, sau *Hai să o luăm pe Mattie de la școală și să mergem la schi*.

Kathryn trecu pe lângă liceu, așezat chiar la marginea centrului orașului. Lucra acolo de șapte ani; avea deja luată diploma când se mutase la Ely. Era o clădire veche din cărămidă cu ferestre mari, o clădire care putea fi deja numită veche când Julia mergea la școală acolo. Erau mai puțini elevi acum decât fuseseră pe vremea Juliei, atunci când fabricile de textile prosperau.

Următoarele câteva cartiere erau formate din case albe cu obloane negre mici, multe dintre ele împrejmuite cu garduri albe - majoritatea stil

Cape Cod sau victorian, dar și unele coloniale - ceea ce încă păstra din vechiul șarm al orașului. Odată trecută de acel inel interior, cartierele începură să se răzlețească, aici casele erau separate unele de altele prin pâlcuri de copaci risipiți sau prin mici mocirle cu apă sărată, și continuau să se alungească, asemenea unei peltele subțiate, până la capătul acelui drum, trei mile mai departe, până la casa din piatră.

Luă curba aceea familiară și urcă pe șosea până în vârful dealului. Nu se aprinsese încă nici o lumină, și se gândi că Mattie și Julia nu se treziseră încă. Ieși din mașină și stătu o clipă în mijlocul acelei nemișcări. Era întotdeauna un moment dimineața, între liniștea nopții care trecuse și zgomotul zilei care urma, când lui Kathryn i se părea că timpul se oprea puțin, iar lumea era nemișcată, în așteptare. Pământul din jurul mașinii era presărat cu o zăpadă prăfoasă care căzuse cu trei zile în urmă și nu se topise încă. Pe stânci zăpada înghețase ca o dantelă subțire.

Casa Juliei era așezată pe un deal, lucru care îngreua uneori treburile casei, de exemplu căratul alimentelor; însă casa avea o vedere magnifică spre vest pentru cei ce erau dispuși să aprecieze asta. Casa era veche, fusese construită la mijlocul secolului nouăsprezece. Fusese anexa unei ferme aflate la o milă distanță. Pe o parte trecea un dram strâmt, iar pe cealaltă parte casa era mărginită de un zid de piatră. După zidul de piatră era o livadă de meri piperniciți, așezați în ordine, care până la sfârșitul verii făceau deja niște fructe rozalii, prăfuite.

Închise ușa mașinii, urcă pe aleea din față și intră în casă. Julia nu înțuia niciodată ușa, nici atunci când

Kathryn era copil, nici acum, când ceilalți oameni obișnuiau să o facă. În bucătărie se simțea, pentru a câta oară, mirosul unic al casei Juliei - un amestec de pandișpan cu portocale și ceapă. Kathryn își scoase haina de blană și o așeză pe un scaun în sufragerie.

Casa era strâmtă, dar avea trei etaje. Când părinții lui Kathryn au murit, Julia o încurajase să se mute în dormitorul lor de la ultimul etaj. După câteva ezitări Kathryn își așeză acolo cărțile și un birou cu fața la singura fereastră din cameră. La etajul al doilea erau două dormitoare mici, dintre care unul era al Juliei, iar la parter era sufrageria și bucătăria. În sufragerie era mobila Juliei de când se căsătorise - o canapea din catifea maro decolorată, două scaune moi la care trebuia schimbată tapițeria, un covor, o masă de perete, și pianul uriaș care ocupa aproape tot spațiul rămas.

Sprrijinindu-se de balustradă, Kathryn urcă scările înguste către vechea ei cameră, care acum devenise a fiicei sale când aceasta rămânea

peste noapte la Julia, lucru care se întâmpla destul de frecvent. Se îndreptă spre fereastră și trase draperiile un pic pentru a o putea zări în pat. Mattie dormea ghemuită, așa cum făcea aproape întotdeauna; tigrul de pluș îi căzuse pe podea. Abia putea distinge fața fiicei sale care stătea ghemuită între cearșafuri, dar putu să zărească părul acesteia împrăștiat pe pernă și silueta ei delicată sub pături.

Kathryn se îndreptă în liniște spre un scaun aflat în partea cealaltă a camerei pentru a o putea veghea pe Mattie.

Nu vroia să o trezească, nu era încă pregătită pentru cum va reacționa Mattie la întâmplările petrecute cu o zi înainte.

Dar când se va întâmpla, Kathryn vroia să fie acolo.

Mattie își ridică fruntea de pe pernă și se întoarse pe partea cealaltă.

Soarele era sus pe cer de-acum, lumina se furișa de jur împrejurul perdelelor și forma o rază de lumină colorată întinsă pe partea din stânga a patului dublu. Era același pat de mahon în care dormiseră părinții lui Kathryn; ea se întrebese de multe ori dacă perechile obișnuiau să facă mai des dragoste decât o făceau acum din simplul motiv că paturile erau mai strâmte. Mattie se mișcă în somn, culcușindu-se mai bine pentru încă o oră. Kathryn se ridică din scaun, luă de pe jos tigrul de pluș și îl așeză lângă capul lui Mattie. Pentru o clipă Kathryn simți răsuflarea caldă a fiicei ei pe degete. Apoi, probabil simțind prezența mamei ei, Mattie se încorda. Mânată de instinct, Kathryn se așeză lângă Mattie, punându-și brațele în jurul ei. Își ținu fiica strâns și auzi o sforăitură scurtă.

— Sunt aici, spuse Kathryn.

Mattie tăcea. Kathryn o eliberă din strânsoare și începu să-și mângâie fiica pe creștet. Acesta avea o buclă nepieptănată, așa cum era era în fiecare dimineață. Mattie moștenise buclele de la Jack, iar culoarea părului de la Kathryn. De la tatăl ei Mattie mai luase și ochii albaștri în două nuanțe, lucru care până acum o încântase foarte tare.

Credea că dacă avea o trăsătură ce o deosebea de ceilalți asta o făcea într-un anumit fel specială. Dar odată ce apăruseră problemele adolescenței mijlocii, când orice trăsătură care te deosebește de ceilalți devine o problemă foarte gravă, începuse să poarte lentile de contact într-o singură culoare, chiar fără nuanțe. Însă nu le purta și când dormea, bineînțeles.

Cearșaful se mișcă un pic, ca și cum cineva îl trăgea de el. Kathryn încercă cu blândețe să ia cearșaful de pe fața lui Mattie. Pânza albă era îngrămadită între dinții ei.

— Mattie, te rog. O să te îneci.

Fălcile lui Mattie prinseră și mai tare cearșaful.

Kathryn trase ușor, dar Mattie nu îi dădea drumul.

Kathryn își auzi fiica respirând greu pe nas. Erau lacrimi mărunte între pleoapele ei, gata să pornească și să se prelingă dacă ar fi clipit. O privea pe Kathryn cu un amestec de furie și rugămintă. Kathryn vedea mușchii feței lui Mattie încordându-se și relaxându-se.

Încet, Kathryn începu să tragă din nou de cearșaf.

Mattie deschise brusc gura și-și scoase singură cearșaful.

— Ce rahat, spuse ea, când putu să respire.

Mattie făcea duș. Julia, îmbrăcată cu un capot scurt în carouri roșii peste o cămașă de noapte mai veche decât administrația Carter, era lângă sobă. Julia credea că dacă te-ai săturat de un anumit articol de îmbrăcăminte nu era un motiv suficient de bun pentru a cumpăra altul nou. O altă regulă nescrisă era aceea că dacă nu porți o anumită rochie timp de un an de zile, trebuie să o dăruiești.

Părea obosită, iar pielea îi era albă ca varul. Kathryn avu surpriza să vadă, sau poate că observa abia acum pentru prima oară, o îngroșare a capătului șirei spinării care făcea ca umerii și capul să se aplece puțin în față.

— Robert este încă la han? Întrebă Julia, cu spinarea ei ca un vălătuc moale de tartan.

— Nu, spuse Kathryn repede, nedorind să se gândească la Robert și la ce spusese sau nu spusese. A stat la han azi-noapte, dar acum este la noi acasă.

Își puse cana de cafea pe masa din lemn, acoperită cu o mușama bine întinsă, îndoită și prinsă cu piuneze pe dedesubt. Culoarele se schimbaseră - de la roșu la albastru și apoi la verde - dar nu și felul în care se simțeau sub degete ițele vălurite.

Julia așeză în fața lui Kathryn o farfurie cu omletă și pâine prăjită.

— Nu pot mânca, spuse Kathryn.

— Mănâncă-le. Ai nevoie să mănânci.

— Stomacul meu...

— Nu îi vei fi de ajutor lui Mattie, Kathryn, dacă nu îți păstrezi puterea. Îmi dau seama că suferi, dar ești mama acelei fete și asta este treaba ta, fie că îți place, fie că nu.

Urmă o pauză lungă.

— Scuză-mă, spuse Kathryn.

Julia se așeză.

— Îmi pare rău, spuse ea. Sunt cu nervii la pământ.

Trebuie să știi ceva, spuse Kathryn repede.

Julia se uită la Kathryn.

— Umblă niște zvonuri. E o nebunie. E îngrozitor.

— Despre ce?

— Știi ce este aia IAC?

Capul Juliei se întoarse brusc spre ușă, unde Mattie stătea în prag, neștiind parcă ce să facă, ca și cum ar fi uitat cum trebuie să se poarte. Părul îi udase tricoul albastru pe umeri. Mai avea pe ea o pereche de blugi (mărimea doi, foarte înguști) pe care îi purta puțin peste pantofii Adidas, cu marginile franjurate. Avea picioarele întoarse un pic spre interior, ceea ce îi dădea un aer copilăresc, care contrasta evident cu postura modernă a părții superioare a corpului. Își înfipse vârful degetelor în buzunarele din față ale pantalonilor și își îndreptă umerii. Avea ochii roșii de plâns. Își înclină capul astfel încât tot părul să i se așeze într-o parte pentru un moment.

Buza de sus îi tremura. Își întinse părul nervoasă și îl prinse într-un nod rapid, apoi îl lăsă să cadă din nou.

— Ce se întâmplă aici? întrebă ea curajoasă privind în podea.

Kathryn se întoarse. Nu vroia ca Mattie să vadă cum o podidesc lacrimile.

— Mattie, spuse ea când fu în stare să vorbească. Vino aici, stai lângă mine și mănâncă niște omletă și pâine prăjită. N-ai mâncat aproape nimic ieri.

— Nu mi-e foame.

Mattie trase un scaun - se întâmpla să fie scaunul cel mai îndepărtat de cel al mamei ei - și se așeză temătoare pe marginea lui, cu umerii puțin aplecați, cu mâinile puse în poală și cu picioarele care formau un V pe podea.

— Te rog, Mattie, spuse ea.

— Mamă, nu mi-e foame. Lasă-mă-n pace.

Julia vru să îi spună ceva lui Mattie, dar Kathryn îi prinse privirea și îi făcu semn să tacă din gură.

— Bine, cum vrei, spuse ea, cu o voce care se voia cât mai spontană.

— Poate numai pâine prăjită, acceptă Mattie.

Julia îi pregăti lui Mattie o farfurie de pâine prăjită și o ceașcă cu ceai. Mattie rupse bucăți mici din coaja pâinii - nu mai mari decât bucățile de pâine care se oferă de obicei la împărțășanie - și o mestecă pe fiecare încet

și fără tragere de inimă până lăsa pâinea fără coajă, moment în care se opri.

— Mă duc la școală? întrebă ea.

— Nu până după vacanță, spuse Kathryn.

Fața lui Mattie era palidă, trasă, pielea devenise albă ca varul, ca și cum organismul ei funcționa numai la jumătate din capacitate. Între ochi și la rădăcina nasului avea pistrii mici pe pielea înroșită. Stătea aplecată peste pâinea fără coajă, privind cu atenție la bucata neapetisată din farfurie.

— Hai să ne plimbăm, spuse Kathryn.

Mattie dădu din umeri - de fapt numai dintr-unul.

Mișcarea unui singur umăr era mai concediantă decât cea a ambilor umeri.

Pe ușa bucătăriei, chiar deasupra lui Mattie, era un pom de iarnă lucrat pe pânză, cumpărat de la târgul de Crăciun al unei anumite biserici, cu ani în urmă; era scos din cutia lui din pod în fiecare an la începutul lui decembrie. Julia nu se ostenise prea mult împodobindu-l; dar el rămăsese același actor credincios: indiferent cum ar fi fost sărbătoarea din anul respectiv, anul următor el oricum apărea din nou.

Crăciunul. Un subiect la care Kathryn nu vroia să se gândească, atârnat undeva la capătul minții ei, ca o durere surdă de cap.

— Pune-ți haina, îi spuse ea lui Mattie.

Frigul îi limpezi mintea și o făcu să-și miște corpul mai repede. În spatele casei de piatră drumul devenea o cărare noroioasă și pătrundea în măruntaiele muntelui Ely. Era o pantă modestă, un peisaj frumos cu pini negri, livezi de meri abandonate și tufișuri de afine. La sfârșitul anilor 1980, un investitor se gândise să construiască un complex cu apartamente de lux sus pe munte și chiar golise o bucată de pământ și construisese o fundație. Dar coordonarea individului fusese dezastruoasă, așa că intră în faliment după numai șase luni, în timpul unei perioade de recesiune care acoperise și aproape făcuse să dispară statul New Hampshire. Jnepenii umpluseră locul gol, rămăsese doar fundația părăsită, cu primul strat de podele, și cu o vedere uimitoare către muntele și Cascada Ely, spre vest, și chiar către întreaga vale.

Mattie nu purta căciulă. Mergea cu pumnii strânși adânc înfipti în buzunarele hainei sale lucioase, matlasate, la care își lăsase fermoarul deschis. Kathryn renunțase demult să îi spună lui Mattie să-și încheie haina sau să-și ia o căciulă. Uneori, când Kathryn ieșea de la școală după ore, era

uimită să vadă fetele stând pe bordură numai cu cămăși neînchise peste tricouri când afară erau doar 10°C.

— Mamă, e Crăciunul, spuse Mattie.

— Știu.

— Ce o să facem?

— Ce vrei să facem?

— Să nu-l sărbătorim. Nu știu. Să-l sărbătorim, cred.

Nu știu.

— Hai să mai așteptăm câteva zile și mai vedem.

— Oh, mamă.

Mattie se opri brusc, își îndesă podul palmelor în ochi și începu să se zgâlțâie necontrolată. Kathryn o luă în brațe, dar ea se trase departe de mama ei.

— Dumnezeule... Mamă... aseară când am scos cadoul pe care îl luasem pentru el...

Mattie începuse să plângă foarte tare. Kathryn simți că fiica ei era prea brutală, prea sensibilă ca să fie atinsă din nou, se afla la un pas de o criză de isterie.

Kathryn închise ochii și așteptă. Numără încet, la fel cum făcea când își prindea pielea la mașina de spălat lăsată deschisă sau când își trântea vreo fereastră peste degete. Unu, doi, trei, patru. Unu, doi, trei, patru. Când Kathryn auzi că plânsul se mai liniștise un pic, deschise ochii. Își îndrumă fiica înaintea, la fel cum un câine ciobănesc mână o oaie sau o vacă. Mattie era prea amețită ca să se opună.

Kathryn îi dădu fiicei sale un șervețel Kleenex și o așteptă să-și sufle nasul.

— I-am luat un CD, spuse Mattie. *Steme Temple Pilots*. Spusese că îl vrea.

Frunzele și zăpada înghețată făcuseră un covor complicat pe marginea cărării. Pământul era plin de urme de mașini.

— Mamă, hai să nu-l facem acasă, da? Nu cred că voi suporta să-l facem acasă.

— Vom sărbători Crăciunul la Julia, spuse Kathryn.

— O să facem înmormântare?

Kathryn încercă să țină pasul cu Mattie care mergea repede; întrebările îi ieșeau din gură ca vâlătucii de abur; se gândea că Mattie probabil își pusese toate aceste întrebări în timpul nopții și abia acum avea curaj să le spună cu voce tare.

Dar Kathryn nu știa ce să răspundă la ultima întrebare.

Puteai organiza o înmormântare dacă nu exista un cadavru, sau se numea doar serviciu funerar? Era bine să îl faci imediat sau să mai aștepți puțin? Și ce se întâmplă dacă faci această slujbă și apoi, o săptămână mai târziu, se găsește cadavrul?

— Nu știu, spuse Kathryn sincer. Trebuie să vorbesc cu...

Robert, aproape că spuse, dar se abținu la timp.

— Cu Julia.

Deși, în mod surprinzător, Kathryn ar fi vrut să îl întrebe pe Robert.

— Trebuie să merg și eu? întrebă Mattie.

Kathryn se gândi o clipă.

— Da, ar trebui, spuse ea. E greu, știu; e îngrozitor, Mattie, dar se spune că e mai bine să mergi la înmormântarea cuiva drag decât să nu mergi. Este un fel de închidere. Ești destul de mare pentru a face asta. Dacă erai mai mică aș fi spus că nu.

— Nu vreau să închid nimic, mamă. Nu pot face asta.

Trebuie să păstrez deschiderea cât de mult pot.

Kathryn înțelegea foarte bine ce vroia fiica ei să spună. Simțea, totuși, că trebuie să facă pentru Mattie ceea ce Julia făcuse pentru ea. Când ar trebui să încetezi a fi un părinte rațional, se întrebă Kathryn, și să te declari la fel de descumpănită ca și fiica ta?

— Nu se mai întoarce, Mattie.

Mattie își scoase mâinile din buzunare, își încrucișă brațele la piept și își strânse pumnii.

— De unde știi asta, mamă? Cum poți fi atât de sigură?

— Robert Hart a spus că nu există supraviețuitori.

Că nimeni nu ar fi putut supraviețui exploziei.

— Ce știe el?

Nu fusese o întrebare.

Se plimbară în liniște o bucată de drum. Mattie începuse să-și legene brațele puternic, mărindu-și viteza.

Kathryn încercă un timp să țină pasul cu ea, apoi își dădu seama că nu trebuia neapărat s-o facă. Asta era problema.

Kathryn o privi pe Mattie mergând din ce în ce mai repede, până când fata începu să alerge și în scurt timp dispăru după colț.

Nu-și putea da seama cum vor supraviețui acestui Crăciun care urma să vină peste numai șapte zile.

Avusese loc un accident care le scosese din ritmul lor și care le aruncase pe o orbită străină - una adiacentă, dar diferită de celelalte din jurul lor.

O găsi pe Mattie stând pe peretele de ciment al fundației, respirând greu, la fel cum respira după un meci de hochei de câmp. Se uită spre mama ei.

— îmi pare rău, mamă.

Kathryn privi în jurul ei, la peisaj. Măcar acesta rămăsese la fel. În spatele lor, la est, se afla Atlanticul.

Dacă ar fi urcat chiar până în vârful dealului, l-ar fi putut vedea. Putea aproape sigur să îi simtă mirosul.

— Hai să încetăm cu scuzele pentru un timp, bine?
spuse Kathryn.

— O să fim bine, nu, mamă?

Kathryn se așeză lângă fiica ei și o luă pe după umeri.

Mattie își așeză capul pe umărul ei.

— Probabil că da, spuse Kathryn.

Mattie bătători zăpada cu vârful.

— Știu că e greu și pentru tine, mamă. L-ai iubit cu adevărat, nu?

— Da, l-am iubit.

— Odată am văzut un documentar. Despre pinguini.

Ești în temă?

— Nu știu foarte multe, spuse Kathryn.

Mattie se ridică. Figura ei se animase și se îmbujorase brusc. Kathryn își luă mâna de pe umerii ei.

— Ei bine, masculii își aleg o femelă dintre toate, câte sunt, câteodată dintre sute de femele; nu știu cum fac diferența, toți pinguinii arată la fel. Și după ce o alege, masculul se duce și caută cinci pietre frumoase și, una câte una, le pune la picioarele ei. Iar ea dacă îl place acceptă pietrele și vor fi prieteni toată viața.

— Drăguț, spuse Kathryn.

— Apoi, după ce-am văzut documentarul, am mers la acvariu cu clasa, când am fost la Boston. A fost atât de frumos, mamă, pinguinii se împerecheau. Iar masculul a acoperit femela ca o pătură, și a tremurat puțin și apoi a căzut lângă ea, și amândoi erau epuizați, dar fericiți. Își atingeau fețele și gâtul cu ciocul ca doi îndrăgostiți. Iar tipul de lângă mine, Dennis Rollins, un idiot, nu-l știi, tot făcea glume ciudate. Partea asta a fost nasoală.

Kathryn își mângâie fiica pe păr. Lucrul ăsta îi dădu o amețeală care aproape o făcu să plângă.

— Știi, mamă, am făcut-o și eu.

Mâna lui Kathryn își opri drumul de-a lungul curbei grațioase a capului lui Mattie.

— Vorbim despre ceea ce cred eu că vorbim? întrebă Kathryn încet.

— Ești furioasă?

— Furioasă?

Kathryn scutură din cap, amețită. își închise încet gura.

Nu știa de ce anume era surprinsă mai mult - de mărturisirea lui Mattie sau de ușurința cu care făcuse această mărturisire.

— Când? întrebă Kathryn.

— Anul trecut.

— Anul trecut?

Kathryn era împietrită. Se întâmplase în urmă cu un an și ea nu aflase?

— Îți aduci aminte de Tommy? întrebă Mattie.

Kathryn clipi. Tommy Arsenault, din câte își amintea ea, era un băiat drăguț, șaten, cu o atitudine posomorâtă.

— Dar aveai numai paisprezece ani, spuse Kathryn neîncrezătoare.

— Aproape paisprezece, spuse Mattie, ca și cum ar fi fost un titlu de mândrie să faci sex atât de tânără, la treisprezece ani și ceva.

— Dar de ce? întrebă Kathryn, știind că întrebarea era ridicolă.

— Ești supărată, îmi dau seama.

— Nu. Nu. Nu sunt supărată. Sunt... sunt numai surprinsă, cred.

— Am vrut doar să văd cum este, spuse Mattie.

Kathryn își simți capul gol. Peisajul o deranja. Lui

Mattie îi venise ciclul târziu, în decembrie anul trecut și, din câte știa ea, îi venise numai de trei ori de atunci. Poate că nici nu era matură sexual când se întâmplase.

— O dată? întrebă Kathryn, incapabilă să-și ascundă speranța.

Mattie ezită, ca și cum frecvența era un subiect mult prea intim pentru a fi discutat cu mama.

— Nu, de câteva ori.

Kathryn tăcu.

— OK, mamă. Sunt în regulă. Nu l-am iubit. Dar am vrut să văd cum este, și am văzut.

— Te-a durut?

— La început. Dar apoi mi-a plăcut.

— Și ai avut grijă?

— Bineînțeles, mamă. Ce credeai, că o să risc?

Ca și cum sexul nu era destul de riscant.

— Nu știu ce să mai cred.

Mattie își legă părul într-un nod la baza gâtului.

— Dar Jason? întrebă Kathryn, referindu-se la actualul prieten al lui Mattie. Dintre toți prietenii lui Mattie, Jason - un băiat blond, înalt, dependent de baschet - fusese singurul care a avut curajul să sune ieri și să întrebe dacă Mattie se simțea bine.

— N-am făcut-o. Cred că este cam religios. Zice că nu poate. Sunt de acord cu asta. Nu-l presez cu nimic.

— Bine, reuși Kathryn să zică.

Toată copilăria lui Mattie, Kathryn își imaginase momentul ăsta, sperase, așa cum speră toate mamele, că fiica ei va descoperi ce înseamnă sexul în combinație cu dragostea. Ce dialog își imaginase ea în legătură cu acest eveniment? Cu siguranță nu un dialog ca acesta.

Mattie o îmbrățișă.

— Săraca mama, zise ea.

Tonul ei era amuzat, dar afectuos.

— Știi, spuse Kathryn, că în Norvegia, în anii 1700, toate femeile despre care se descoperea că avuseseră relații sexuale înainte de căsătorie erau decapitate, iar

apoi li se înfîgea capul într-o suliță, iar corpul le era îngropat la locul decapitării?

Mattie se uită la mama sa exact așa cum își imagina Kathryn că ar putea s-o facă dacă ar fi suferit un atac cerebral.

— Mamă!

— Era doar un detaliu istoric, spuse Kathryn. Mă bucur că mi-ai spus.

— Am vrut să îți spun mai demult, dar m-am gândit că...

Mattie își mușcă buza cu putere.

— Am crezut că o să te superi, și știam că probabil îi vei spune tatei.

Vocea îi tremură când aminti despre tatăl ei.

— Sigur nu ești supărată? întrebă Mattie din nou.

— Supărată? Nu. Supărarea nu are nimic de a face cu asta. Numai că... este un moment important în viață, Mattie. Chiar are importanță. Este un moment special.

Chiar cred asta.

Kathryn se auzi spunând toate acele platitudini. Chiar era sexul ceva special? Oare însemna ceva cu adevărat?

Sau era doar un act normal, făcut de miliarde de ori pe zi în întreaga lume într-un număr amețitor de feluri, unele dintre ele chiar monstruoase? Nu prea știa ce părere are despre acest subiect și se întreba oare de câte ori erau părinții nevoiți să spună lucruri pe care de fapt nu le credeau.

— Știu asta acum, spuse Mattie, numai că a trebuit să o fac.

Luă mâna lui Kathryn în mâna ei. Degetele lui Mattie erau înghețate.

— Gândește-te la pinguini, spuse Kathryn neputincioasă.

Mattie începu să râdă.

— Mamă, ești ciudată.

— Asta se știe, nu?

Se ridicară în picioare.

— Mattie, ascultă-mă.

Kathryn se întoarse spre fiica ei. Vroia să îi spună lui Mattie despre zvonuri, despre toate acele povești groaznice pe care Mattie le va auzi aproape sigur. Dar când Kathryn o trase pe Mattie lângă ea și îi văzu durerea întipărită pe față, nu mai putu să îi spună nimic. Robert îi zisese că nu trebuie să creadă în nici un fel acele zvonuri.

Așa că de ce să o supere pe Mattie cu ele, gândi ea logic.

Chiar și așa simțea o ușoară criză de vinovăție părintească, același fel de vină pe care o simțea ori de câte ori se sustrăgea de la o sarcină dificilă.

— Te iubesc, Mattie, spuse Kathryn. Nici nu știi cât de mult te iubesc.

— Oh, mamă, partea proastă e că...

— Ce este? întrebă Kathryn îndepărtându-se de fiica ei și așteptând o nouă dezvăluire.

— În dimineața dinaintea plecării lui tata... A venit la mine în cameră și m-a întrebat dacă vreau să merg cu el la un meci al lui Celtics vineri, după ce se întorcea. Iar eu aveam o stare proastă, și mai întâi voiam să văd ce planuri avea Jason pentru vineri și l-am întrebat dacă nu putem să mai așteptăm să vedem ce se întâmplă. Și cred că... Știu că s-a supărat. L-am rănit, mamă. Se putea vedea asta pe fața lui.

Gura lui Mattie începu să se boțească. Părea mult mai mică atunci când plângea, se gândi Kathryn. Era încă un copil.

Cum îi putea explica Kathryn că astfel de chestii se întâmplă dintotdeauna? Părinții sunt răniți și tac și înghit și se uită cum copiii îi părăsesc, câte puțin la început, iar mai apoi cu viteza sunetului.

— A înțeles, minți Kathryn. Chiar a înțeles. Serios.

Mi-a spus înainte să plece.

— Ți-a spus?

— A făcut o glumă despre cum este el acum vioara a doua, dar nu era supărat. Când face glume despre un anumit lucru înseamnă că nu este supărat.

— Da?

— Da, serios.

Kathryn încuviință cu putere din cap, dorind ca fiica ei să o creadă.

Mattie își trase nasul. Își șterse buza superioară cu dosul mâinii.

— Mai ai un șervețel? Întrebă ea.

Kathryn îi mai dădu unul.

— Am plâns atât de mult, spuse Mattie. Cred că o să îmi explodeze capul.

— Știu cum este, zise Kathryn.

La întoarcere, Julia stătea la masă. Preparase ciocolată caldă pentru amândouă, ceea ce păru să fie pe placul lui Mattie. În timp ce sorbea câte puțin din băutura fierbinte, Kathryn observă că pleoapele Juliei se înroșiseră și se sperie când se gândi că bunica ei plânsese singură în bucătărie.

— A sunat Robert, spuse Julia.

Kathryn se uită la ea, iar Julia încuviință din cap.

— Îl sun de la tine din dormitor, spuse Kathryn.

În mod ciudat, camera Juliei era cea mai mică din toată casa. Întotdeauna spusese că nu are nevoie de mult spațiu. În pat era numai ea, și întotdeauna trăise după filozofia conform căreia mai puțin înseamnă mai mult.

Era o chestie fermecătoare, un fel de farmec feminin pe care Kathryn îl asocia cu femeile din acea generație.

Draperii lungi plisate din bumbac cerat, un scaun cu o tapițerie vărgată din mătase, de culoarea piersicii, cuverturi de pat roz-catifelate, și un obiect pe care nu-l mai văzuse la nimeni - o masă de toaletă cu perdeluță în partea de jos.

Kathryn încercase deseori să și-o imagineze pe Julia la acea masă în tinerețe, aranjându-și părul lung și negru, gândindu-se poate la soțul său și la seara ce urma să vină.

Telefonul era pe măsuța de toaletă. O voce pe care Kathryn nu o cunoștea răspunse chiar de la primul apel.

— Aș dori să vorbesc cu Robert Hart, vă rog, spuse ea.

— Din partea cui?

— Kathryn Lyons.

— Un moment, spuse vocea.

Se auzeau alte voci în fundal, voci de bărbați. Își putea vedea bucătăria plină de bărbați în costume.

— Kathryn.

— Ce se întâmplă?

— Ești bine?

— Sunt bine.

— I-am spus bunicii tale.

— M-am gândit că i-ai spus.

— Vin să te iau.

— E ridicol. Sunt cu mașina.

— Las-o acolo.

— De ce? Ce se întâmplă?

— Trebuie să îmi spui cum ajung.

— Robert...

— Sunt niște oameni aici care vor să îți pună întrebări.

Cred că ar trebui să stăm de vorbă mai întâi. În plus, nu cred că vrei să vină acasă la Julia. Mai ales că este și fiica ta acolo.

— Robert, mă sperii.

— E în regulă. Vin spre voi.

Kathryn îi spuse cum să ajungă.

— Robert, despre ce întrebări este vorba?

Se lăsă un moment de tăcere la celălalt capăt al firului.

I se păru că era o tăcere perfectă, că toate vocile din bucătăria ei tăcuseră brusc.

— Ajung în cinci minute, spuse el.

Mattie sufla în ciocolata ei fierbinte când Kathryn se întoarse în bucătărie.

— Trebuie să plec, spuse Kathryn. Sunt niște oameni la noi acasă cu care trebuie să vorbesc. De la linia aeriană.

— Ok, spuse Mattie.

— Te sun, spuse Kathryn, aplecându-se să își sărute fiica.

Kathryn stătea în picioare, în haina ei de blană, la capătul aleii. Își ținea mâinile în buzunar și își ridicase gulerul. Sufla un vânt rece, aspru și uscat. În mod normal, era vremea ei preferată.

Văzu mașina în depărtare, o formă gri care se mișca rapid de-a lungul drumului dinspre oraș. Robert frână brusc, se întinse și deschise ușa.

Se așeză cu fața la el și cu spatele rezemat de portiera mașinii. În acea lumină puternică a soarelui putea vedea până și cele mai mici detalii ale feței lui Robert: umbra slab albăstruie în locul căreia ar fi putut crește barba dacă nu s-ar fi ras, urmele albe pe pielea de la perciuni de pe care părul fusese tuns mai sus decât linia mai veche a bronzului, umbra alungită sub maxilarele sale. Parcă mașina și se întoarse către ea, așezându-și mâna ca o punte între cele două locuri din față.

— Ce se întâmplă? întrebă ea.

— Au venit doi agenți de la Consiliul de Siguranță care vor să stea de vorbă cu tine.

— Acasă la mine?

— Da.

— Trebuie să le răspund la întrebări?

El privi în altă parte, către casa din piatră, și apoi din nou la ea. Își scărpină buza de sus cu unghia de la degetul mare.

— Da, spuse el cu grijă. Dacă te simți bine. De fapt te-ai putea simți rău în continuare, presupun.

Ea încuviință încetișor.

— Nu te pot scuti de investigația în sine a accidentului. Sau de procedurile legale.

— Procedurile legale...?

— În cazul că...

— Am crezut că era numai un zvon nebunesc.

— În momentul acesta este.

— De ce? Ce știi? Ce era pe casetă?

Începu să bată darabana cu degetele mâinii libere pe volan. Un ritm constant, gânditor.

— Un tehnician care lucrează pentru Consiliul de Securitate Britanic și care era în cameră atunci când caseta a fost ascultată pentru prima oară a sunat-o pe prietena lui care lucrează la stația BBC din Birmingham. Se pare că a făcut afirmații despre casetă. Nu pot ști cu siguranță ce motiv a avut ca să dezvăluie toate acestea, dar putem specula. CNN a transmis ceea ce a transmis BBC-ul. Deci, în cel mai bun caz, este o știre la a patra mână.

— Dar ar putea fi adevărat.

— Ar putea fi.

Kathryn se întoarse în scaunul ei, ridicându-și genunchiul în sus pentru a nu sta atât de aplecată. Apoi își încrucișă brațele la piept.

Robert luă o bucată de hârtie albă strălucitoare din buzunarul cămășii. Îi dădu faxul.

— Este exact ceea ce s-a citit la buletinul de știri de la CNN, spuse el.

Era greu de citit. Literele pătrătoase, unele cu codițe vălurite, se unduiau în fața ochilor ei. Încercă să se concentreze asupra unei propoziții, să citească de la început.

CNN tocmai a aflat dintr-o sursă apropiată anchetei zborului Vision 384 că banda IAC - înregistrarea audio din carlingă - s-ar putea, repetăm, s-ar putea să dezvăluie o altercație între căpitanul Jack Lyons, aflat de unsprezece ani în slujba companiei Vision, și inginerul britanic de zbor Trevor Sullivan cu puțin înainte de explozia avionului T-900. Potrivit unor afirmații încă neconfirmate, o defecțiune la una dintre căști l-a determinat pe Sullivan să umble în geanta căpitanului Jack Lyons după 58 de minute de la decolare. Se pare că, și subliniem, se pare că obiectul pe care Sullivan l-a scos din geantă a fost sursa exploziei care a dezintegrat aparatul T-900, trimițând la moarte o sută patru pasageri și echipajul. În plus, pretinsa sursă spune că transcriptul ultimelor secunde de zbor ale Vision Flight 384 arată că a avut loc o confruntare confuză între căpitanul Lyons și inginerul de zbor Sullivan și că acesta din urmă a rostit câteva injurii.

Daniel Gorzyk, purtătorul de cuvânt al Consiliului de Siguranță, a negat ferm aceste presupuneri pe care le-a numit intenționat false și iresponsabile. Acest raport, repetăm, vine dintr-o sursă încă necunoscută care pretinde că era prezentă în momentul când caseta IAC a fost ascultată. IAC-ul, așa cum am spus mai devreme, a fost găsit azi-noapte în apele de lângă Mălin Head, în Republica Irlanda...

Kathryn închise ochii și se lăsă pe spate, rezemându-se de scaun.

— Ce înseamnă asta? Întrebă ea.

Robert privi spre plafonul mașinii.

— În primul rând, nu știm dacă este adevărat.

Consiliul de Siguranță a recurs deja la pedepse serioase.

Se pare că sursa care a dezvăluit acele lucruri a fost concediată. Nu îi vor da numele și nici el nu a ieșit în public. Și în al doilea rând, chiar dacă este adevărat, asta nu dovedește nimic. Sau nu înseamnă nimic. Nu neapărat.

— Dar înseamnă ceva, spuse Kathryn. Ceva s-a întâmplat.

— S-a întâmplat ceva, zise Robert.

— Oh, Dumnezeule, oftă ea.

Se uită lung la policioară, la paharele și oalele pline de grăsime și la tava de prăjituri, la grămada dezgustătoare de legume mucegăite din chiuvetă, la mașina de spălat plină de vase curate care vor trebui scoase înainte ca ea să înceapă să curețe masa. La etaj se auzea țcănitul înfundat al tastaturii și apoi sunetul distorsionat al unei conexiuni la internet.

Privi în jos la fusta ei de lână, la ciorapii negri, la pantofii ușori pe care îi purta. În acea după-amiază, după ore, avusese repetiție cu formația și se făcuse târziu până când ajunsese acasă. Apoi luară împreună cina aproape în tăcere - nu neapărat pentru că nu le făcea nici o plăcere, cât din cauza oboselii. Jack urcă în biroul său, iar Mattie la ea în cameră ca să exerseze la clarinet. Kathryn rămase în bucătărie.

Urcă scările către biroul lui Jack și se așeză în tăcere rezemată de tocul ușii, cu paharul de vin în mână. Nu avea în minte un dialog articulat, ci numai frânturi de gânduri, propoziții neterminate. Sentimente de frustrare.

Probabil că băuse prea mult.

Jack se uită la ea cu o expresie puțin încurcată pe față.

Purta o cămașă din flanel și blugi. Se îngrășase în ultima vreme, cam cinci kilograme. Avea o tendință de îngrășare atunci când nu era atent.

— Ce se întâmplă? întrebă ea.

— Ce să se întâmple?

— Ai venit acasă după o călătorie de cinci zile.

De-abia te-am văzut. Nu spui un cuvânt în timpul mesei.

De-abia vorbești cu Mattie. Și apoi dispari și mă lași singură cu toate vasele.

El păru surprins de toate aceste acuzații, cum de altfel chiar și ea era. Clipi. Întoarse apoi capul spre ceva care îi atrase atenția spre ecran.

— Chiar și acum, nu poți fi atent la ce spun. Ce naiba este atât de interesant la computerul ăla, mă rog?

El își luă mâinile de pe tastatură și își așeză coatele pe mânerul scaunului.

— Despre ce tot vorbești? întrebă el.

— Despre tine, spuse ea. Și despre mine.

— Și?

— Nu suntem, spuse ea. Chiar *nu* suntem. Sorbi din vin. Nu mai ești la fel, spuse ea. Erai atât de... nu știi...

romantic. îmi făceai complimente tot timpul. Nici nu-mi aduc aminte când mi-ai spus ultima oară că sunt frumoasă.

Buzele începură să îi tremure și privi în altă parte. În acel moment auzi vocea mamei ei, tânguindu-se în dormitorul de la etaj din casa Miei, și simți că i se face rău. Vocea rugătoare a mamei ei, implorându-și soțul să îi spună că este frumoasă. Îi fusese și ei menită această frântură de dialog groaznic? se întrebă ea. Un fel de moștenire grotescă.

Începu să tremure. Și nu se putea stăpâni. Jack era distant de luni de zile, ca și cum n-ar fi fost acolo, ca și cum ar fi fost preocupat de ceva în mod constant. Pot tolera preocuparea, se gândi Kathryn, numai să aibă un sfârșit.

— Dumnezeule, spuse ea, ridicând vocea. Nu am mai luat cina în oraș de luni de zile. Tot timpul vii aici și lucrezi la calculator. Sau te joci pe calculator. Sau ce naiba faci.

El se lăsă pe spate în scaun. ~

Ce putea oare răspunde un bărbat unei femei care îl acuză că nu i-a mai spus de mult timp că este frumoasă, se întrebă Kathryn. Că pur și simplu a uitat? Că de fapt se gândește tot timpul, dar că nu o spune? Că se gândea că este extraordinar de frumoasă chiar în momentul acela?

Asta este problema cu certurile, se gândi Kathryn.

Chiar și atunci când știi că ceea ce spui nu este tocmai frumos, tot timpul există un punct de la care nu te mai poți întoarce. Nu mai poți da înapoi, nu te mai poți retrage. Ea era deja în acel punct, iar Jack prinse momentul.

— Du-te dracului, spuse el încet, în timp ce se ridica în picioare.

Kathryn tresări. Își dădu seama abia acum (nu în momentul furiei îndreptățite) că Mattie era în capătul holului.

— Vorbește mai încet, spuse Kathryn.

Jack își puse mâinile în șolduri. Fața i se înroși așa cum i se înroșea atunci când se înfură, ceea ce nu se întâmpla foarte des. Nu se mai certaseră până atunci.

— Du-te dracului, spuse el din nou. De data asta cu o voce mai ridicată, deși tot controlată. Muncesc cinci zile la rând fără pauză. Vin acasă ca să dorm. Urc aici ca să mă relaxez puțin la computer. Și înainte ca măcar să apuc să clipest, apari tu plângându-te.

— Vii acasă ca să dormi? întrebă ea neîncrezătoare.

— Știi ce vreau să spun.

— Lucrurile astea nu s-au întâmplat numai în seara asta, spuse ea. Se întâmplă de luni de zile.

— Luni?

— Da.

— Ce se întâmplă de luni de zile mai exact?

— Nu ești aici. Te interesează mai mult computerul decât te interesez eu.

— Du-te dracului, spuse el, trecând pe lângă ea spre scări. Îl auzi coborând scările în fugă, apoi ușa frigide- rului deschizându-se, urmată de sunetul unei cutii de bere desfăcute.

Când ajunsese în bucătărie, îl văzu bând berea dintr-o suflare. Trânti cutia goală de policioară cu un sunet aspru și privind pe fereastra bucătăriei.

Ea îi examina profilul, fața pe care o iubea, acea mișcare agresivă a gâtului care o alarma întotdeauna. Ar vrea să renunțe, să se ducă la el și să-i spună că îi pare rău, să-l ia în brațe și să-i spună că îl iubește. Dar înainte de a face vreo mișcare, se gândi la sentimentul ei de abandonare, lucru pe care ar fi vrut să i-l descrie, așa că părerea de rău lăasă loc durerii. De ce ar renunța?

— Nu mai vorbești deloc cu mine, spuse ea. Am impresia că nici nu te mai cunosc.

Maxilarul i se mișcă puțin mai în față, apoi își scrâșni dinții. Aruncă cutia de bere în chiuvetă; aceasta zăngăni lovindu-se de vasele murdare.

— Vrei să plec? o întrebă el privind-o.

— Să pleci?

— Da, vrei s-o terminăm sau ce?

— Nu, nu vreau să o terminăm, spuse ea luată prin surprindere. Ce tot vorbești? Ești nebun.

— Sunt nebun?

— Da, ești nebun. Tot ceea ce am spus a fost că ești prea prins de calculator, iar tu...

— Sunt nebun? repetă el, de data aceasta cu voce mai ridicată.

Când se repezi pe scări pe lângă ea, ea încercă să-l prindă de braț, dar el se smuci și o dădu la o parte.

Rămase ca o stană de piatră în bucătărie, auzindu-i pașii pe scări, ușa biroului trântindu-se, zăngănitul înfundat al lucrurilor pe care el le muta pe birou, zgomotul firelor desprinse.

O părăsește și își ia computerul cu el?

Apoi, îngrozită, văzu monitorul computerului rostogolindu-se pe scări.

Monitorul lovi peretele din rigips de la baza scărilor.

Bucățele de plastic gri și sticlă fumurie din ecranul zdrobit zburau în aer și acoperind scările și podeaua bucătăriei. O lovitură spectaculoasă, puternică și teatrală.

Kathryn mormăi ceva încet, știind că totul a mers prea departe și că ea fusese cauza, ea îl provocase.

Și apoi se gândi la Mattie.

Până să apuce să treacă peste monitorul spart și să ajungă în capătul scărilor, Mattie, în pijamale, apăru pe hol.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Mattie, deși Kathryn își dădu seama că știa deja. Auzise totul.

Jack fu brusc cuprins de remușcări după actul prostesc petrecut în fața copilului.

— Mattie, spuse Kathryn. Tati a scăpat computerul pe scări. E foarte murdar aici. Dar totul este în ordine.

Mattie se uită la amândoi cu *acea privire*, *acea privire* care, chiar și la unsprezece ani, era tot timpul prezentă și nu greșea niciodată. Dar Kathryn putea citi pe fața fiicei ei cum acel spirit de observație superior se confrunta acerb cu oripilarea totală.

Jack se întoarse spre Mattie și o luă în brațe. Asta spune totul, se gândi Kathryn. Așa că nu se mai pot preface că nu s-a întâmplat nimic. Poate că este doar mai bine să nu o spună cu voce tare.

Apoi Jack întinse brațul și o trase și pe Kathryn în îmbrățișare, astfel încât toți trei stăteau pe hol legănându-se, plângând și spunând că le pare rău, sărutându-se și îmbră- țisându-se din nou și apoi despărțindu-se și răsând încetișor printre lacrimi și nasuri care curgeau, Mattie oferindu-se să le aducă niște șervețele Kleenex.

În noaptea aceea Kathryn și Jack făcură dragoste așa cum nu o făcuseră de luni de zile - cu o furie tăioasă, zimțuită, de parcă ar fi adăugat la scena respectivă un joc al gurilor icninde și al micilor mușcături, al coapselor încleștate și al încheieturilor ținându-se una pe alta. Iar avântul vorace al acelei nopți schimbă pentru un timp cursul căsniciei lor, așa că se uitară mai des unul în ochii celuilalt când se intersectau pe hol, încercând pe mutește să spună ceva care să aibă sens, și se sărutară cu mai mult entuziasm oriunde se întâlneau, în casă sau afară, lângă mașini sau chiar de câteva ori în public, ceea ce lui Kathryn îi plăcu. Dar după un timp trecu și asta, iar ea și Jack reveniră la normal, la felul cum fuseseră și până atunci, asemenea multor alte cupluri pe care le cunoscuse Kathryn, care

trăiau o stare de ușor declin, având mereu infinitezimal, dar nu agonizant, mai puțin decât avuseseră cu o zi înainte.

Ceea ce înseamnă că, per total, se gândi Kathryn, era o căsnicie bună.

Nu mai văzuse așa ceva în viața ei - nici măcar la televizor sau în filme, acolo unde spectacolul își pierde caracterul imediat, amenințarea, culoarea excesivă. De-a lungul drumului spre plajă, chiar înainte ca ea și Robert să ajungă la șosea, erau parcate mașini și dube voluminoase cu roțile înfipte în buclele de nisip. Kathryn citi niște nume pe acele dube: WBZ, WNBC, CNN și văzu un bărbat cu o cameră și cu o curea complicată pe umăr alergând. Oamenii începeau să se uite la mașină, încercau să vadă cine este înăuntru. Robert stătea aplecat deasupra volanului, ca și cum în orice moment putea fi atacat. Kathryn rezistă tentației de a întoarce capul sau de a-și acoperi fața cu mâinile.

— Adu-mi aminte de ce facem asta, întrebă Kathryn cu vocea gătuită, abia mișcându-și buzele.

Reporterii și operatorii trecuseră cu vreo cinci pași de porțile de lemn și de gardul de sârmă. Ea și Jack nu aleseseră acea poartă; rămasă de pe vremea mănăstirii. Într-adevăr, și lui Kathryn i se părea ciudat că încă funcționa. Ea și Jack nu avuseseră niciodată vreun motiv să o închidă.

— Vom trimite pe cineva și la bunica ta acasă, spuse Robert.

— Juliei nu-i va plăcea asta.

— Mi-e teamă că Julia nu are de ales în momentul ăsta, spuse el. Până la urmă s-ar putea să ne fie recunoscătoare.

Arată către mulțimea de afară.

— I-ar invada curtea cât ai clipi.

— Nu vreau să ajungă lângă Mattie, spuse Kathryn.

— Julia mi s-a părut extraordinară, o contrazise el. Nu sunt sigur că aș vrea să încerc să trec peste ea.

Un bărbat se izbi de fereastra din dreptul lui Kathryn, iar aceasta tresări. Robert mișcă mașina înainte, încercând să ajungă cât putea de aproape de gard. El se uită prin parbriz, căutând un polițist, în timp ce aproape imediat mașina fu înconjurată de bărbați și femei care strigau prin geam.

— Doamnă Lyons, ați ascultat caseta?

— Ea e? Wally, ea e?

— Mișcă-te, filmează-i fața.

— Cum comentați, doamnă Lyons? Credeți că este vorba despre sinucidere?

— Cine e tipul care e cu ea? Jerry, e de la linia aeriană?

— Doamnă Lyons, cum explicați...?

Lui Kathryn i se părea că acele voci seamănă cu lătratul unor câini. Gurile lor i se păreau uriașe și umede, culorile și imaginile din jurul ei se măreau pentru ca mai apoi să se micșoreze. Se gândi dacă oare urma să leșine.

Cum putea fi ea ținta unui interes atât de mare, ea care trăise cea mai obișnuită dintre vieți, în cele mai obișnuite împrejurări?

— Iisuse, spuse Robert când lentilele unei camere se lovira se de fereastra din dreptul lui. Tipul ăsta tocmai și-a distrus aparatul.

Ridicându-se mai sus pentru a putea vedea peste mulțime, Kathryn îl zări pe Burt Sears, un bărbat înalt și slăbănog, gârbovit de ani, plimbându-se după gard. Purta numai partea de sus a uniformei, ca și cum nu fusese în stare să își găsească și pantalonii în graba de a ieși din casă. Kathryn îi făcu semn cu mâna prin parbriz, încercând să-i capteze atenția, dar Burt părea șocat,

privind în gol, arătând la fel de neajutorat de acea parte a gardului ca și ei de cealaltă. Își mișca mâinile într-un ciclu neconvincător, încet, ca și cum dirija circulația și nu prea se pricepea la acest lucru.

— E Burt, spuse ea. Este de cealaltă parte a gardului.

S-a pensionat, dar a fost chemat înapoi special pentru asta.

— Treci tu la volan, spuse Robert. Închide ușa după mine. Cum îl mai cheamă?

— Sears.

Cu o mișcare fluidă, atât de rapidă încât se termină înainte să fi fost observată, Robert coborî din mașină și trânti ușa. Kathryn se strecură cu greutate peste schimbătorul de viteze, la volan și încuie portierele. Îl privi pe Robert cum își pune mâinile în buzunarele hainei și își croiește drum cu umărul printre reporteri și operatori. Îl strigă pe Burt Sears atât de tare încât toată lumea se opri o clipă privindu-l pe omul care tăia mulțimea. Kathryn începu să miște mașina prin golul pe care Robert îl făcea pe măsură ce înainta.

Ce s-ar întâmpla, se întrebă ea, dacă zidul de oameni pur și simplu ar refuza să se dea la o parte?

Îl urmări pe Robert deschizând poarta. Oriunde se uita erau camere, femei în costume, bărbați în impermeabile strălucitor colorate, iar ea

continua să înainteze, îndemnată de mâna insistentă a lui Robert. Se îngrijoră o clipă la gândul că și mulțimea ar putea intra cu ea, s-ar putea îndrepta spre casă ca un cortegiu - un cortegiu grotesc cu văduva prinsă în mașină, ca un cărăbuș sub sticlă. Dar o lege nescrisă, una despre care ea nu știa și pe care nu prea o înțelegea, opri mulțimea în spatele porților, când la fel de bine ar fi putut da buzna înăuntru. Imediat ce trecu de poartă se opri.

— Hai, spuse Robert după ce se urcă și el în mașină.

Cu mâinile tremurânde porni mașina și se mișcă înainte ușor.

— Adică *mișcă-te*, spuse Robert aspru.

Când a văzut mulțimea de la poartă, Kathryn a fost sigură că acasă va fi refugiul ei, cu condiția ca ea și Robert să poată ajunge acolo. Dar curând își dădu seama că nu era așa. Patru mașini pe care nu le mai văzuse până atunci erau parcate pe alee, una dintre ele la întâmplare, cu una dintre uși încă deschisă și cu o alarmă auzindu-se dinăuntru.

Patru mașini însemnau cel puțin tot atâția străini.

— Opri motorul.

— Nu trebuie să faci asta acum, spuse el.

— Dar va trebui să o fac la un moment dat.

— Probabil.

— N-ar trebui să am un avocat?

— Sindicatul tocmai se ocupă de problema asta. Puse o mână pe umărul ei. Fii numai atentă să nu le spui acestor oameni lucruri de care nu ești foarte sigură.

— Nu sunt sigură de nimic, spuse ea.

Erau în bucătărie și în camera din față, bărbați în uniforme și în costume negre, iar Rita, femeia care fusese cu o zi înainte, purta un costum gri deschis. Un bărbat voluminos cu ochelari cu rame din sârmă și cu părul plin de gel veni primul să o întâmpine pe Kathryn. Kathryn observă că gulerul i se afunda în grăsimea de pe gât, iar fața îi era rozalie. Se clătina ca o rață în fruntea acelor bărbați importanți, înaintând cu burta în față.

— ■ Doamnă Lyons, spuse el, întinzând mâna. Dick Somers.

Ea îl lăsa să îi strângă mâna. Gestul lui era ezitant și abătut. Sună telefonul și Kathryn se bucură că Robert nu o lăsa pe ea să răspundă.

— De unde? întrebă Kathryn.

— Sunt anchetator al Consiliului de Siguranță. Îmi pare foarte rău, ne pare foarte rău, pentru groaznica dumneavoastră pierdere.

Kathryn auzea în fundal o voce masculină înceată, constantă, la televizorul dintr-o altă cameră.

— Mulțumesc, spuse ea.

— Știi că este o perioadă dificilă pentru dumneavoastră și pentru fiica dumneavoastră, adăugă el.

Probabil că figura ei devenise circumspectă la auzul cuvântului *fiică* deoarece observă cum el îi studie repede trăsăturile feței.

— Dar trebuie să vă pun câteva întrebări, spuse el.

Pe policioara din bucătărie erau două cafele în pahare de plastic și două cutii, roz strălucitor, de Dunkin'Donuts pe masă. Kathryn simți o poftă bruscă și puternică de gogoși, o gogoasă simplă înmuiată în cafea fierbinte, care se desprinde de cafea în timp ce ea o duce spre gură. Își aduse aminte că nu mâncase nimic de mai bine de treizeci și șase de ore.

— Colegul meu, Henry Boyd, spuse Somers prezentându-i un bărbat mai tânăr cu mustață blondă.

Kathryn strânse mâna colegului acestuia.

Alți patru bărbați se apropiară pentru a se prezenta, îmbrăcați în uniforma companiei Vision, cu șepcile sub braț; uniformele, cu șnururile și butonii lor de aur, o făcură pe Kathryn să respire greu. Erau de la linia aeriană, trimiși de biroul comandantului piloților, spuseră ei, iar Kathryn se gândi cât de ciudate erau aceste cuvinte de întâmpinare, aceste amabilități, aceste condoleanțe spuse atent, când dinspre toți se simțea de fapt încordarea pe care le-o dăduse așteptarea.

Un bărbat cu părul de culoarea așchiilor de metal înainta mai mult decât ceilalți.

— Doamnă Lyons, sunt comandant Bill Tierney, spuse el. V-am sunat ieri.

— Da, spuse ea.

— Permiteți-mi să exprim în numele meu și al întregii linii aeriene adâncul regret față de pierderea soțului dumneavoastră, față de pierderea pe care ați suferit-o personal. A fost un pilot excelent, unul dintre cei mai buni piloți ai noștri.

— Mulțumesc, spuse ea.

Cuvintele *adâncul regret* păreau că plutesc prin bucătărie. Kathryn se întreba de ce oare toate cuvintele de consolare păreau atât de obosite, de ce erau atât de asemănătoare. Nu exista oare un alt limbaj prin care cineva să-și exprime părerea de rău? Sau politețea era de fapt problema? Se gândi

că probabil comandantul se imaginase de foarte multe ori spunând aceste cuvinte văduvei unui pilot, poate chiar a repetat cu voce tare aceste lucruri. Această linie aeriană destul de nouă nu avusese niciodată accidente mortale până atunci.

— Ce îmi puteți spune despre casetă? îl întrebă ea pe comandant.

Tierney își strânse buzele și clătină din cap.

— Nu avem nici o informație oficială despre casetă, spuse Somers înaintând.

— Înțeleg asta, spuse Kathryn întorcându-se spre anchetator. Dar *știți* ceva, nu-i așa? *Știți* ce este pe casetă.

— Nu, mi-e teamă că nu, spuse el.

Însă în spatele ochelarilor cu rame de sârmă privirea anchetatorului era agitată și evazivă.

Kathryn stătea în picioare în mijlocul bucătăriei, în blugi, cu o jachetă și încălțată cu bocanci, subiect al privirilor lor intense. Se simțea ușor stânjenită, ca și cum ar fi comis vreun delict social rușinos.

— Unul dintre voi a lăsat portiera mașinii deschisă, spuse ea arătând spre alee.

— Haideți să mergem să stăm în sufragerie, propuse Somers.

Simțindu-se străină în propria casă, Kathryn intră în sufragerie și privi cu ochii mijiiți spre liniile de lumină difuză care intrau prin ferestre. Mai era un singur scaun liber, unul foarte mare așezat cu fața spre fereastră, scaunul lui Jack, nu al ei, iar ea se simți brusc mică din cauza accesoriilor tapițate ale scaunului. Televizorul fusese stins, observă ea.

Părea că Somers se ocupa de tot. El rămase în picioare, iar ceilalți se așezară.

— Vă voi pune numai una sau două întrebări, spuse el, cu mâinile în buzunarele pantalonilor. Nu durează mult. Ne puteți spune câte ceva despre comportamentul soțului dumneavoastră înainte de plecarea spre aeroport, duminică?

Kathryn observă că nici unul dintre ei nu scosese vreun reportofon și nici nu nota nimic. Somers aproape că părea excesiv de familiar. Deci toată discuția nu putea fi oficială, nu?

— Nu sunt prea multe de spus, zise ea. A făcut ce făcea de obicei. A făcut un duș pe la patru după-amiaza, și-a pus uniforma, a coborât și și-a făcut pantofii.

— Dumneavoastră unde erați?

— Am venit și eu în bucătărie. Să-mi iau rămas bun.

Cuvintele *rămas bun* o întristară imediat și o făcură să își muște buzele. Încercă să-și aducă aminte ziua de duminică, ultima zi când Jack fusese acasă. Câteodată își aducea aminte fragmente, frânturi de vise, asemenea unor pâlpâiri de argint licărind în întuneric. I se părea că fusese o zi obișnuită, nimic deosebit. Își amintea piciorul lui Jack așezat pe sertarul tras, cârpa verde în carouri pe care o ținea în mână în timp ce ea trecea prin bucătărie în drum spre spălător. Lungimea brațelor sale, parcă lungite și mai mult de greutatea genților pe care le ducea la mașina parcată pe alee. Îi spusese ceva peste umăr. Ea ținea cârpa în mână.

Nu uitasă-l suni pe Alfred, spusese el. Și zi-i să vină vineri.

Își lustruise pantofii. Ieșise din casă. *Mă voi întoarce marți*, spusese el. Ea tremura de frig în ușă, puțin enervată că nu-l sunase el pe Alfred.

— Din câte știți, a sunat Jack pe cineva în acea zi?

Întrebă Somers. A vorbit cu cineva?

— Habar n-am, spuse ea.

Se întreba: oare vorbise Jack cu cineva în ziua aceea?

Probabil că vorbise. S-ar putea să fi vorbit și cu douăzeci de oameni, se gândea ea.

Robert stătea cu brațele încrucișate la piept. Părea că studiază măsura de cafea cu foarte mare interes. Pe masă se aflau cărți de artă, o farfurie din piatră pe care Jack o adusese din Kenya și o cutie din email adusă din Spania.

— Doamnă Lyons, continuă Somers, vi s-a părut soțul dumneavoastră agitat sau deprimat în acea zi sau cu o zi înainte?

— Nu, spuse ea. Nimic ieșit din comun. Dușul picura, din câte îmi amintesc, și era puțin enervat din cauza asta pentru că îl reparasem de curând. Îmi aduc aminte că mi-a spus să îl sun pe Alfred.

— Cine este Alfred?

— Alfred Zacharian. Instalatorul.

— Când v-a rugat să îl sunați pe Alfred?

— De fapt m-a rugat de două ori. O dată sus cu zece minute înainte de a pleca. Și apoi din nou în drum spre mașină.

— Băuse ceva înainte să plece la aeroport?

— Nu răspunde, spuse Robert care stătea pe canapea.

Kathryn își încrucișa picioarele și se gândi la vinul pe care îl băuse cu Jack la cina de sâmbătă și apoi și după cină, și calculă repede numărul de ore dintre ultimul pahar și cursa lui. Cel puțin

optsprezece ore. Era foarte bine. Cum era vorba aceea? *Doisprezece ore între sticlă și volan.*

— E ok, îi spuse lui Robert. Nimic, zise către Somers.

— Nimic-nimic?

— Nimic.

— Dumneavoastră i-ați făcut bagajele?

— Nu, nu i le fac niciodată.

— Nici geanta de zbor?

— Nu. În nici un caz. Nu m-am uitat niciodată în ea.

— De obicei îi desfaceți bagajele?

— Nu. Este responsabilitatea lui Jack. El are grijă de gențile lui.

Își auzi vorbele, *are grijă*. Present.

Îi privi pe toți acei bărbați din cameră care se uitau la ea cu atenție. Se întrebă dacă și linia aeriană vrea să îi pună întrebări. Probabil că ar fi trebuit să aibă un avocat, se gândi ea. Dar oare nu i-ar fi spus Robert dacă așa ar fi fost?

— Avea soțul dumneavoastră vreun prieten apropiat în Marea Britanie? Întrebă Somers. Vorbea regulat cu cineva de acolo?

— În Marea Britanie?

— În Anglia.

— Știu ce înseamnă Marea Britanie, spuse ea. Numai că nu pricep care este relevanța întrebării. Cunoștea multă lume în Marea Britanie. Zbura cu ei.

— Ați observat vreo retragere sau vreo depunere neobișnuită în vreunul dintre conturile dumneavoastră bancare?

Ea se întrebă unde vroiau să ajungă cu toate aceste întrebări și ce însemnau ele. Se simțea pe un teren nesigur, ca și cum în orice moment putea călca fără să vrea într-o crevasă.

— Nu înțeleg, începu ea.

— Ați observat vreo retragere sau vreo depunere neobișnuită în vreunul dintre conturile dumneavoastră bancare în ultimele săptămâni?

— Nu.

— Ați observat ceva neobișnuit în comportamentul soțului dumneavoastră în ultimele săptămâni?

Trebuia să răspundă la asta de dragul lui Jack. Vroia să răspundă la acea întrebare.

— Nu, spuse ea.

— Nimic neobișnuit?

— Nimic.

Rita, femeia de la linia aeriană, intră în cameră și toți privesc spre ea. Sub costum purta o bluză de mătase și mărgelile la gât. Kathryn nu-și aducea aminte când purtase ultima oară costum. Aproape întotdeauna purta la școală o pereche de pantaloni și un pulover, uneori o jachetă, și foarte rar blugi și bocanci când era vreme urâtă.

— Doamnă Lyons, spuse Rita. Fiica dumneavoastră este la telefon. Spune că trebuie să vorbească cu dumneavoastră chiar acum.

Alarmată, Kathryn țâșni din scaun și o urmă pe Rita în bucătărie. Se uită la ceasul de deasupra chiuvetei: 9:14.

— Mattie, spuse ea ridicând receptorul de pe poliță.

— Mamă?

— Ce s-a întâmplat? E totul bine?

— Mamă, am sunat-o pe Taylor. Vroiam să vorbesc cu cineva. Și s-a purtat ciudat.

Vocea lui Mattie era sugrumată și ridicată, un ton pe care Kathryn îl știa din experiență și care indica un control chinuit al unei crize iminente de isterie. Kathryn închise ochii și își lipi fruntea de dulap.

— Și am întrebat-o ce s-a întâmplat, spuse Mattie, și mi-a zis că au spus la știri că s-a sinucis.

Kathryn își putea imagina figura lui Mattie la celălalt capăt al firului, cu ochii plini de nesiguranță, largi și panicați. Își putea închipui cât de mult o afectase vestea pe Mattie, cât de mult ura faptul că aflase zvonul de la Taylor.

Cât de importantă se simțea Taylor, ca orice adolescentă normală, că fusese prima care îi spusese lui Mattie vestea.

Cât de obligată s-a simțit Taylor să-și sune toți prietenii comuni și să le descrie în detaliu reacția lui Mattie.

— Oh, Mattie, spuse Kathryn. Este numai un zvon.

Presă are o idee și o face publică înainte să o verifice. Este groaznic. E un lucru iresponsabil. Și nu este adevărat.

Sigur nu este adevărat. Sunt aici cu niște domni de la consiliul de siguranță al liniei aeriene și ei știu ce s-a întâmplat și spun foarte clar că nu este adevărat.

Urmă un moment de tăcere.

— Mamă, spuse Mattie, dar dacă este adevărat?

— Nu este adevărat.

— De unde știi?

Kathryn auzi mânia din vocea fiicei ei. Clar. De ce oare nu-i spusese lui Mattie adevărul dimineață în timp ce se plimbau?

— Pentru că știu eu, spuse Kathryn.

Urmă un alt moment de tăcere.

— Probabil că este adevărat, zise Mattie.

— Mattie, tu îl *cunoșteai* pe tatăl tău.

— Probabil.

— Ce înseamnă asta?

— Poate că nu-l cunoșteam, spuse Mattie. Poate că era nefericit.

— Dacă tatăl tău ar fi fost nefericit așa fi știut.

— Cum de crezi mereu că îi cunoști pe oameni?

întrebă ea.

Îndoiala opri o clipă vreau de întrebări și răspunsuri dintre ele, permițând unui val de nesiguranță să apară în fața lui Kathryn. Dar știa că Mattie nu vroia nici un fel de nesiguranță acum, oricât de mult și-ar fi provocat mama.

Era sigură de lucrul acesta.

— Pur și simplu o simți, spuse Kathryn cu mai multă bravadă decât convingere.

— Pe mine simți că mă cunoști? o întrebă Mattie.

— Destul de bine, spuse Kathryn.

Kathryn își dădu seama că fusese atrasă într-o capcană. Mattie fusese întotdeauna bună la așa ceva.

— Ei bine, nu mă cunoști, spuse Mattie cu un amestec de satisfacție și groază. În jumătate dintre dați habar nu ai ce gândesc.

— Ok, spuse Kathryn conciliantă, retrăgându-se. Dar este altă treabă.

— Ba nu, nu este.

Kathryn își masă fruntea cu podul palmei.

— Mamă, dacă este adevărat, înseamnă că tata i-a omorât pe toți acei oameni? Înseamnă că a fost o crimă?

— Unde ai auzit tu cuvântul ăsta? întrebă Kathryn repede, ca și cum Mattie era un copil care tocmai spusese o obscenitate pe care o auzise la școală sau de la un prieten. Și totuși, cuvântul era profan, se gândi Kathryn.

Era înspăimântător. Mai ales că venea din gura fiicei ei de cincisprezece ani.

— Nu l-am auzit nicăieri, mamă. Dar pot să mă gândesc la chestia asta, nu?

— Mattie, ascultă. Așteaptă puțin. O să vin acolo.

— Nu. Nu veni aici. Nu vreau să vii. Nu vreau să vii și să începi să îmi spui foarte multe minciuni care nu vor îmbunătăți lucrurile. Pentru că n-am nevoie de minciuni în momentul ăsta. Situația nu se poate îmbunătăți, și nu vreau să mă prefac că s-ar putea. Vreau să fiu lăsată în pace.

Cum putea oare o fetiță de cincisprezece ani să spună atât de curajos lucrurilor pe nume? se gândi Kathryn.

Puțini adulți suportau adevărul ăsta. Probabil că cei tineri se pricep mai bine la realitate, hotărî ea, având mai puțin timp să creeze ficțiuni.

Kathryn își stăpâni impulsul de a ridica vocea, de a se ridica deasupra temerilor și dubiilor fiicei ei, pentru că știa din experiență că nu trebuia să o preseze pe Mattie în acel moment.

— Mamă, au venit niște oameni aici. Niște oameni ciudați, spuse ea. Sunt peste tot.

— Știu, Mattie. Sunt de la pază, și treaba lor este să țină departe de casă publicul și presa.

— Crezi că cineva străin ar vrea să intre aici?

Kathryn nu voia să își înspăimânte fiica mai mult decât era necesar.

— Nu, nu cred, spuse Kathryn. Dar presa poate fi enervantă. Ascultă, stai liniștită. O să vin și eu acolo imediat.

— Bine, spuse Mattie plat.

Kathryn stătu o clipă cu telefonul în mână, părându-i rău că a încheiat convorbirea. Se gândi să o sune pe Mattie înapoi imediat, să încerce să o calmeze, dar știa că un astfel de efort ar fi fost inutil. Știa că relațiile cu un adolescent presupuneau uneori conciliere. Kathryn puse telefonul la loc și înainta spre camera din față. Se sprijini de tocul ușii. Își încrucișa brațele la piept și începu să studieze adunarea de anchetatori și piloți.

Pe figura lui Robert plutea o întrebare.

— E totul în regulă, doamnă Lyons? întrebă Somers de la Consiliul de Siguranță.

— Da, răspunse Kathryn. E totul foarte bine. Cu excepția faptului că fiica mea se chinuiește să se obișnuiască cu ideea că tatăl ei s-ar fi sinucis și ar fi luat și o sută trei oameni cu el.

—■ Doamnă Lyons...

— Aș putea să vă pun o întrebare, domnule Somers?

Kathryn își putea auzi mânia din voce, o imitație bună a fiicei sale. Probabil că mânia era contagioasă, se gândi ea.

— Da, desigur, spuse anchetatorul temător.

— La ce alte scenarii în afară de sinucidere v-ați mai gândit pe baza materialului care teoretic se află pe acea casetă?

Somers arăta descumpănit.

— Nu vă pot răspunde la întrebare chiar acum, doamnă Lyons.

Kathryn își desfăcu brațele și le așeză în poală.

— Serios? Întrebă ea liniștită.

Își privi picioarele, apoi se uită la figurile celor din sufragerie. Lumina le venea din spate, ca un halou, dinspre ferestre.

— Atunci cred că nici eu nu vă pot răspunde la întrebări *chiar acum*, spuse ea.

Robert se ridică în picioare.

— Discuția s-a terminat, spuse ea.

Mergând orbește peste gazonul din fața casei, cu capul înfruntând vântul, Kathryn lăsa urme delicate în crusta

înghețată a ierbii. În câteva minute ajunse la zidul de lângă apă, la stabilopozii de granit stropiți de spuma mării. Se urcă pe o piatră de mărimea unei căzi de baie, simți că alunecă, apoi își dădu seama că singura cale de a sta în picioare era să continue să se miște, oprindu-se scurt pe fiecare piatră și apoi sărind pe următoarea. Astfel putea ajunge la „piatra plată”, cum o botezase Mattie când avea cinci ani și putea, pentru prima oară, să negocieze frontiera stâncoasă a oceanului. Apoi, piatra plată devenise locul lor de picnic favorit în zilele însorite. Kathryn sări de pe vârful stâncii pe un petec de nisip cuibărit între pietre - o cămăruță în aer liber, un adăpost parțial împotriva vântului, o ascunzătoare. Se întoarse cu spatele spre casă și se așeză pe nisipul umed. Își scoase mâinile din mâneci și își cuprinse corpul pe sub haina de blană.

— La naiba, spuse ea privind în jos.

Lăsă sunetul alb al apei să îi umple capul, îndepărtând vocile și figurile celor din casă, figuri acoperite cu văluri fine de simpatie așezate peste trăsături pline de ambiție, figuri cu guri solemne sub ochii atenți. Kathryn ascultă sunetul ușor al pietrelor care se mișcau sub valurile refluxului. Acele pietre ascundeau o amintire care o tot ațâța, cu care ea flirta. O amintire despre ea și tatăl ei stând pe malul apei pe petriș în costume de baie și lăsând apa să amestece pietricelele pe sub coapsele și pulpele lor. Era vară, o zi caniculară, iar ea avea probabil opt sau nouă ani. Erau la Fortune's Rocks, își aminti ea, iar petrișul îi gâdila pielea. Dar oare de ce erau ea și tatăl ei la plajă fără mama ei sau fără Julia? Probabil că își amintea acel moment pentru că fusese un eveniment rar să stea ea și tatăl

ei singuri. Kathryn își aminti că tatăl ei râdea, un râs sincer, o plăcere nealterată, asemănătoare cu a copiilor, lucru care rar i se întâmpla. Și se gândi că va

face și ea la fel și că își va da pur și simplu drumul, dar era atât de copleșită de imaginea tatălui ei fericit - fericit în prezența ei - încât se simți mai mult reverențioasă decât neînhibată și, prin urmare, deveni confuză. Iar când el se întoarse spre ea și o întrebă ce se întâmplase, ea avu impresia clară că îl dezamăgise. Așa că începu și ea să râdă, prea tare și prea sincer, sperând că tatăl ei va uita dezamăgirea pe care i-o provocase, dar momentul trecuse deja, iar el deja se uita spre mare. Kathryn își aminti felul în care sunase râsul ei, spart și forțat, felul în care tatăl ei se întorsese de la ea, pierdut în propriile reverii, atât de pierdut încât ea trebui să îl strige pentru a-i capta atenția.

Kathryn desenă rotocoale în nisipul umed. Era unul dintre lucrurile pe care ea și Jack le aveau în comun, se gândi: erau orfani. Nu orfani adevărați, și nu toată copilăria lor, ci abandonăți la o vârstă mult prea fragedă ca să își dea seama ce li se întâmpla. Jack devenise orfan într-un mod mult mai convențional. Mama lui murise când el avea nouă ani, iar tatăl lui, care niciodată nu își arătase afecțiunea, se pare că se închisese atât de mult în el când îi muri soția, încât Jack mereu simțise că trebuie să se descurce singur. În cazul lui Kathryn, părinții ei fuseseră prezenți în sens fizic, însă absenți emoțional, și nu fuseseră niciodată în stare să-și manifeste nici cea mai mică urmă de grijă părintească. Aproape toată copilăria ei, Kathryn și părinții ei trăiseră în casa strâmtă, din piatră, a Juliei, la trei mile sud-vest de oraș. Julia fusese cea care îi întreținuse pe părinții ei după ce aceștia au fost disponibilizați de la fabricile de textile din Elly Falls, care fuseseră închise. Julia, al cărei soț murise când Kathryn avea numai trei ani, reușise acest lucru cu veniturile pe care le obținea de pe urma magazinului ei de antichități.

Această situație neobișnuită îmbunătățise foarte puțin relația dintre mama lui Kathryn și Julia și îi dădu Juliei controlul gospodăriei, lucru care până și tatălui ei i se părea uneori greu de suportat. Dar Kathryn nu se gândise niciodată în copilăria ei că situația familiei era una neobișnuită. În clasa ei, în care se aflau treizeci și doi de copii la început, iar la absolvire rămăseseră numai optsprezece, aproape toți locuiau la periferie. Kathryn avea prieteni care trăiau în rulote sau care nu aveau încălzire centrală în timpul iernii, sau în ale căror case nu se aprindeau luminile sau nu se deschideau obloanele pentru ca tații sau unchii lor să poată dormi. Părinții

lui Kathryn beau și se certau toată ziua, însă nici lucrul ăsta nu i se părea neobișnuit. Ceea ce i se părea neobișnuit era faptul că nu se purtau ca doi adulți.

Ani de zile Julia a fost singura care o hrănea și o îmbrăca pe Kathryn; a învățat-o să citească și să cânte la pian și a dus-o în fiecare zi la școală. După-amiezile, Kathryn o ajuta la magazin sau era trimisă afară la joacă. Priveau împreună telenovela vieții părinților ei desfășurându-li-se sub priviri - poate că nu totdeauna de la distanță, dar oricum dintr-un loc sigur, din casa înaltă și cu o formă ciudată a Juliei. Și toată copilăria ei avusese împreună cu Julia neobișnuitul rol de părinte al părinților ei.

Când Kathryn era la colegiu și stătea în dormitorul ei din Boston, uneori era sigură că nu se va mai putea întoarce vreodată la Ely, că nu va mai fi în stare să fie martora scenelor nesfârșite făcute la beție de părinții ei.

Dar într-o după-amiază ciudat de caldă de ianuarie în primul an al lui Kathryn la colegiu, părinții ei se înecară în cascada Ely pe care în mod inexplicabil încercaseră să o traverseze. Kathryn descoperi spre surprinderea ei că era copleșită de durere - ca și cum îi muriseră copiii - și

că atunci când veni vremea să se întoarcă la Boston nu fu în stare să o părăsească pe Julia sau să plece din Ely.

Julia fusese cel puțin la fel de bună ca doi părinți adevărați, se gândea Kathryn acum, fusese norocoasă în privința asta.

Tresări la auzul unui picior alunecând pe o piatră în spatele ei. Părul lui Robert stătea ridicat, iar el o privea cu ochii mijiți.

— Credeam că ai fugit, spuse el, coborând în spațiul protejat.

Ea își puse mâinile înapoi în mânecile hainei și încercă să își țină părul în bătaia vântului pentru a-i putea vedea fața.

El se sprijini de o stâncă și își aranjă părul la loc cu mâna. Scoase o brichetă și un pachet de țigări din buzunarul hainei. Se întoarse cu spatele în bătaia vântului, dar chiar și acoperit de stânci tot nu reușea să și-o aprindă.

Până la urmă izbuti și trase adânc din țigară, închizându-și bricheta. O puse înapoi în buzunar, dar imediat vântul bătu peste capătul aprins al țigării amenințând să o stingă.

Oare Robert Hart spunea adevărul? se gândi ea. Se bucura oare dacă fugea?

— Au plecat? întrebă ea.

— Nu.

— Dar?

— O să fie bine. Trebuie să faci asta. Nu cred că se așteptau ca tu să le spui ceva.

— Kathryn își rezemă coatele pe genunchii ridicați și își prinse părul într-o coadă.

— Trebuie să facem înmormântarea, spuse ea.

El aprobă din cap.

— Eu și cu Mattie trebuie să cinștim memoria lui Jack, spuse ea. Mattie trebuie să îi cinștească memoria.

Imediat se gândi că era adevărat. Memoria lui Jack trebuia cinștită.

— Nu s-a sinucis, zise ea. Sunt sigură de asta.

Un pescăruș strigă spre ei; își îndreptară amândoi privirea în sus, către pasărea care zbura în cercuri deasupra lor.

— ■ Când eram mică vroiam să fiu pescăruș într-o viață viitoare. Până când Julia mi-a spus cât de murdari sunt.

— Șobolanii mării, spuse Robert, îngropând țigara în nisip cu piciorul. Își puse mâinile în buzunare și păru că se apleacă și mai mult în haină. Îi era frig, observă ea.

Pielea din jurul ochilor i se uscăse și i se albise.

Își dădu la o parte o șuviță de păr din dreptul gurii.

— Oamenii din Ely spun că nu e bine să trăiești lângă apă, spuse ea. Pentru că este prea deprimant iarna. Dar eu n-am fost niciodată deprimată.

— Te invidiez, spuse el.

— Am fost deprimată, dar nu din cauza oceanului.

În acea lumină puternică văzu că ochii lui erau ciocolatii, nu căprui.

— Dar este foarte rău pentru ferestre, spuse ea privind în direcția casei. Din cauza sării.

El se așeză pe vine, acolo unde era mai cald, în apropierea nisipului.

— Mi-era teamă pentru Mattie când era mică pentru că eram așa de aproape de ocean. Trebuia să o supraveghez tot timpul.

Kathryn privi lung spre apă, contemplând pericolul pe care-l reprezenta.

— Acum două veri, nu departe de aici, s-a înecat o fată. O fetiță de cinci ani. Era într-o barcă cu părinții ei și a căzut peste bord. O chema Wilhelmina. Mi-aduc aminte că mă gândeam ce nume demodat avea.

El încuviință din cap.

— Când s-a întâmplat, singurul lucru la care mă puteam gândi era cât de înșelător putea fi oceanul, cât de repede putea înhăța un om. Se întâmplă atât de repede, nu-i așa?

Acum ai o viață normală, un minut mai târziu nu mai este.

— Dintre toți oamenii tu ar trebui să știi asta.

Ea își înfipse călcâiele bocancilor în nisip.

— Te gândești că ar fi putut fi și mai rău, nu-i așa?

zise Kathryn.

— Da.

— Ar fi putut fi Mattie în acel avion.

— Așa e.

— Asta ar fi fost de nesuportat. Chiar de nesuportat.

El își frecă palmele una de alta pentru a scăpa de nisipul umed de pe ele.

— Ați putea pleca, să știi, spuse el. Tu și Mattie.

— Să plecăm?

— în Bahamas. Sau în Bermude. Vreo două săptămâni, până când se liniștesc toate.

Kathryn încercă să se imagineze în Bermude cu Mattie, apoi își scutură capul.

— N-aș putea face asta, spuse ea. Oamenii ar spune că povestea cu Jack este adevărată. Ar zice că fugim. În plus, Mattie nu ar merge. Nu cred că ar vrea.

— Unele dintre rude s-au dus în Irlanda, spuse el.

— Și ce să fac? Să stau într-un motel cu sute de familii care și-au ieșit din minți? Sau să mă duc la locul accidentului și să văd scafandrii cum aduc la suprafață bucăți de cadavre? Nu, nu cred.

Căută prin buzunarele hainei ei de blană. Un șervețel Kleenex folosit. Monezi. Un card de credit expirat.

Câteva bancnote. Un tub de Lifesavers⁴.

"Vrei una? îl întrebă ea întinzându-i tubul de Lifesavers.

⁴ Bomboane mentolate; marcă americană de tradiție, (n. tr.)

— Mulțumesc, zise el.

Obosit din cauza poziției în care stătuse, se așeză pe nisip și se rezemă de o stâncă.

O să-și facă haina praf, se gândi ea.

— E frumos aici, zise el. Un colț frumos de lume.

— Da, este.

Ea își întinse picioarele. Deși era umed, nisipul părea ciudat de cald.

— Presa va fi neobosită până când se vor liniști toate, spuse el. Îmi pare rău.

— Nu e vina ta.

— Nici eu n-am mai văzut vreodată așa o scenă ca aceea de la poartă.

— A fost înspăimântător.

— Cred că ești obișnuită să ai o viață liniștită aici.

— Da, o viață liniștită, *obișnuită*.

El își încercuise genunchii cu brațele, stând aplecat deasupra lor.

— Cum era viața ta înainte de a se întâmpla toate astea? Ce făceai de obicei?

— Lucruri diferite de la zi la zi. Despre care vrei să știi?

— Nu știu. Joia.

— Joia. Se gândi puțin. Joia, Mattie avea meciurile de hockey de câmp sau de lacrosse. Eu mă ocupam de formație la prânz. Era zi de pizza la bufet. Mâneam friptură la cină. Ne uitam la *Seinfeld*⁵ și la *Spitalul de urgență*".

— Și Jack?

— Când Jack era acasă, chiar se simțea. El se ocupa de tot. De meciuri. De fripturi. De *Seinfeld*. Dar tu?

Ce faci când nu ai treabă la sindicat?

⁵ Serial de comedie foarte popular în anii 90. (n. tr.)

⁵ *Emergency Room* - serial TV foarte popular în anii 90. (n. tr.)

— Sunt instructor, spuse el. Dau lecții de zbor la un aeroport din Virginia în timpul liber. E numai o pajiște cu vreo două aparate Cessna vechi. E foarte amuzant, cu excepția cazurilor în care cad.

— Cine cade?

— Elevii mei când zboară pentru prima dată singuri.

Ea râse.

Stăteau într-o liniște ușoară, rezemați de stânci. Legătura monotona a oceanului era deocamdată liniștită.

— Poate că ar trebui să încep să mă gândesc la înmormântare, spuse ea după un timp.

— Ai vreo idee despre unde ai vrea să o faci?

— Cred că ar trebui să aibă loc la biserica Saint Joseph din Ely Falls. Este cea mai apropiată biserică catolică.

Făcu o pauză.

— Sigur vor fi surprinși să mă vadă.

— Dumnezeule, spuse Robert.

Derutată de răspuns, simți cum Robert o trage de mânecă, făcând-o să se ridice. Se întoarse pentru a vedea ce văzuse Robert. Un tânăr cu părul prins în coadă ținea o cameră mare cât un televizor îndreptată spre ei. Kathryn putu să se vadă pe ea și pe Robert oglindiți în lentilele imense.

Auzi sunetul profesionist al unui om la lucru: *clic, clic, clic*.

Erau în bucătărie când s-au întors, Sommers rulând o foaie de fax, Rita cu receptorul agățat sub bărbie. Fără a-și scoate haina, Kathryn îi anunță că are de făcut o scurtă declarație. Sommers își ridică privirea de la fax.

— Soțul meu, Jack, nu mi-a dat niciodată mie sau nimănui altcuiva indicii referitoare la instabilitate mentală, folosire de medicamente, abuz de alcool, depresie sau boală fizică, spuse ea.

Îl privi pe Sommers împăturind faxul.

— Din câte știu, continuă ea, era sănătos, atât din punct de vedere mintal, cât și fizic. Aveam o căsnicie fericită. Eram o familie normală, fericită, care trăia în mijlocul unei mici comunități. Nu voi mai răspunde la nici o altă întrebare decât în prezența unui avocat; nu veți lua nimic din casă decât pe baza unor documente legale.

După cum știți, fiica mea stă la bunica mea, aici în oraș.

Nu vreau sub nici o formă să o contactați sau să o intervievați pe nici una dintre ele. Atât am avut de spus.

— Doamnă Lyons, spuse Sommers. Ați luat legătura cu mama lui Jack?

— Mama lui a murit, spuse Kathryn repede.

Apoi, în liniștea care se lăasă, își dădu seama că ceva este în neregulă. Probabil din cauza unei sprâncene ridicate scurt, sau a zâmbetului abia schițat de pe fața lui Sommers. Sau poate că își imaginase toate aceste semnale mai târziu. Tăcerea era atât de perfectă, încât, deși erau nouă persoane în cameră, tot ceea ce se auzea era zgomotul frigiderului.

— Nu cred că este așa, spuse Sommers încet, punând hârtia lucioasă împăturită în buzunarul de la piept.

Podeaua părea că se scufundă și că se leagănă ca într-un atelaj dintr-un parc de distracții.

Sommers scoase o bucată mototolită de hârtie dintr-un alt buzunar.

— *Mattigan Rice*, citi el, *Azilul Forrest Park, str.*

Adams nr. 47, Wesley, Minnesota.

Atelajul prinse viteză și se prăbuși parcă de la cincisprezece metri. Kathryn își simți capul ușor, și o cuprinse o amețeală.

— *Șaptezeci și doi de ani, născută pe 22 octombrie 1924, citi el. Căsătorită de trei ori. Trei divorțuri Prima căsătorie cu John Francis Lyons. Un fiu, John Fitzvilliam Lyons, născut pe 18 aprilie 1947, Faulkner Hospital, în Boston.*

Kathryn simți cum i se usucă gura și își umezi buza de sus. Probabil că era ceva ce nu pricepuse prea bine.

— Mama lui Jack trăiește? întrebă ea.

— Da.

— Jack mi-a spus întotdeauna că...

Se opri. Se gândi la ce spusese Jack întotdeauna. Că mama lui murise când el avea nouă ani. De cancer.

Kathryn se uită repede la Robert și își dădu seama după expresia feței lui că era și el luat prin surprindere. Se gândi la aroganța, la siguranța încrezută cu care făcuse acea declarație câteva momente mai înainte.

— Aparent.

Anchetatorilor le plăcea chestia asta, se gândi Kathryn.

— Cum ați găsit-o?

— Este trecută în dosarul său militar.

— Și tatăl lui Jack?

■— A decedat.

Se așeză pe scaunul cel mai la îndemână și închise ochii. Se simțea și mai amețită, sub pleoape camera părea că se învârte cu ea într-un mod delirant.

Nu știuse nimic în tot acest timp, se gândi ea. În tot acest timp Mattie avusese de fapt o bunică. O bunică după care primise numele.

Dar oare de ce? se întrebă ea.

Jack, de ce? își întrebă ea soțul în tăcere.

Se plimbau prin ceață de-a lungul plajei. Mattie, în jacheta de la Red Sox, mergea înainte în căutare de crabi.

Plaja n-avea pantă, era joasă și curbată ca o scoică, cu nisipul de culoarea lemnului bătut de intemperii, crusta fiindu-i acoperită de caligrafia algelor marine. Dincolo de dig se aflau casele de vacanță, goale în această perioadă.

Kathryn își dădu seama că ar fi trebuit să îi spună lui Mattie, care avea numai cinci ani, să își scoată pantofii.

Jack pășește cu umerii aplecați, înfruntând frigul.

Poartă, ca întotdeauna, haina de piele - refuză să își ia un cojoc pentru că nu vrea să mai cheltuiască banii și pe așa ceva, sau poate din cauză că e prea mândru, nu era foarte sigură. Cămașa ei de flanel îi atârână pe sub haină, iar la gât are un fular de lână încolăcit de două ori.

— Ce se întâmplă? întrebă ea.

— Nimic, spuse el. E-n regulă.

— Pari îngândurat.

— Sunt OK.

El merge cu mâinile în buzunar, uitându-se fix înainte, își ține gura strânsă într-o linie dură. Ea se întrebă ce s-o fi întâmplat de îl supărase atât de tare.

— Am făcut ceva rău? întrebă ea.

— Nu, răspunse el.

— Mattie are meci de fotbal mâine.

— Bine.

— Poți să vii și tu? întrebă ea.

— Nu, sunt plecat.

Urmă o pauză.

— Știi, spuse ea, poate ai putea uneori să îți faci un program care să îți ofere mai mult timp liber, mai mult timp să stai acasă.

El rămase tăcut.

— Lui Mattie îi este dor de tine.

— Ascultă, spuse el. Nu vreau să îmi fie mai greu decât îmi este.

O văzu cu colțul ochiului pe Mattie învârtindu-se în cercuri pe plajă. Kathryn se simți incapabilă să reacționeze, trasă de lângă acel bărbat de o forță de gravitație aproape nenaturală. Se întrebă dacă se simțea bine. Poate că era doar obosit. Auzise toate acele povești, toate statisticile: cei mai mulți piloți mor înainte de a ieși la pensie la șaiszeci de ani. Se întâmplă din cauza stresului, a programului neobișnuit. Din cauza uzurii corpului.

Ea se apropie de el și îi înconjoară brațul înțepenit cu mâinile. El continuă să privească înainte.

— ■ Jack, spune-mi, ce se întâmplă?

— Lasă-mă în pace, te rog.

Rănită, îi dădu drumul la braț și se îndepărtă.

— Cred că este din cauza vremii, spuse el. Nu știu.

Acum îi părea rău. Se îmbunase.

— Ce e cu vremea? întrebă ea rece, nevrând să fie așa de repede îmbunată.

— Griul. Ceața. Urăsc chestiile astea.

— Nu cred că există cineva căruia să îi placă prea mult, spuse ea cu un ton egal.

— Kathryn, nu înțelegi.

El își scoase mâinile din buzunar și își ridică gulerul împotriva frigului. Păru că se adâncește și mai mult în geaca de piele.

— Azi e ziua mamei mele, spuse el liniștit. Sau cel puțin ar fi trebuit să fie.

— Oh, Jack, zise ea îndreptându-se spre el, ar fi trebuit să îmi spui.

— Tu ai noroc, zise el. Ești norocoasă pentru că o ai pe Julia. Spui că nu ai avut părinți, dar ai avut.

Oare este o notă de invidie în vorbele lui?

— Da, sunt norocoasă că o am pe Julia, îl aprobă ea.

Fața lui Jack este ciupită și roșie; ochii îi sunt apoși din cauza frigului.

— A fost groaznic când a murit mama ta, nu-i așa?

Îl întrebă ea.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Știu că nu vrei, spuse ea blând. Dar uneori dacă vorbești despre un lucru te poate ajuta.

— Mă îndoiesc.

— A fost bolnavă mult timp?

El ezită.

— Nu mult. S-a întâmplat repede.

— Din ce cauză?

— Ți-am spus. Cancer.

— Nu, știi, spuse ea. Dar ce fel de cancer?

El oftă ușor.

— La sân, spuse. Pe atunci nu aveau medicamentele astea...

Ea își așeză mâna pe mâna lui.

— E groaznic să rămâi la vârsta asta fără mamă.

Era numai cu patru ani mai mare decât Mattie, se gândi ea deodată, iar acest gând o făcu să tremure brusc. Era îngrozitor să se gândească că Mattie va rămâne fără mamă.

— Parcă mi-ai spus odată că era de origine irlandeză.

— S-a născut în Irlanda. Avea o voce frumoasă, un accent frumos.

— Dar îl aveai pe tatăl tău.

Jack scoase un sunet scurt, batjocoritor.

— *Tată* nu este chiar cuvântul potrivit. Tata era un dobitoc.

Cuvântul, pe care Jack îl folosea adesea, o șocă.

Ea îi desfăcu fermoarul jachetei și își strecură brațele înăuntru.

— Jack, spuse ea.

El se înmuie ușor și îi trase capul spre el. Mirosea a piele amestecată cu aer de mare.

— Nu știu ce mi se întâmplă, spuse el. Mi-e teamă uneori. Uneori, în zilele mohorâte, mi se pare că n-am nici un punct de sprijin. Nici un fel de credință.

— Mă ai pe mine, spuse ea repede.

— Așa este.

— O ai pe Mattie.

— Știu, știu. Sigur că da.

— Nu suntem de ajuns?

— Unde este Mattie? întrebă el, trăgându-se brusc de lângă ea.

Kathryn se întoarse repede și scrută plaja. Jack o zări primul, o scurtă strălucire roșie printre nuanțele de gri.

Paralizată în mod inexplicabil, Kathryn îl privi pe Jack cum traversează plaja cu pași mari și intră în apă. Așteptă un minut care părea că nu se mai sfârșește și apoi îl zări pe Jack ridicând-o pe Mattie ca pe un cățeluș de pe surf.

O ținea pe Mattie de brâu, cu capul în jos, și se gândi pentru o clipă că o să o scuture ca pe un cățel ca să o usuce. Apoi auzi un plâns familiar. Jack îngenunche pe plajă, își desfăcu jacheta din piele și înfășură în ea corpul

micuț. Când ajunse lângă ei, el își ștergea fiica pe față cu poalele tricoului.

Mattie părea împietrită.

— A doborât-o valul, spuse Jack cu răsuflarea tăiată.

Iar curentul a scos-o la suprafață. Kathryn o ridică pe Mattie și o legăna în brațe.

— Hai să mergem, spuse Jack repede. O să înghețe aici curând.

Se îndreptară repede spre casă. Mattie începu să tușească și să strănute de sub pulover. Kathryn murmură cuvinte duioase. Fața lui Mattie se făcuse roz din cauza frigului.

Jack ținea mâna fiicei sale ca și cum ar fi fost legat de ea printr-un cordon ombilical. Pantalonii îi erau uzi leoarcă, cămașa desfăcută. Kathryn se gândi că și lui îi este frig. Gândul la ce i s-ar fi putut întâmpla lui Mattie dacă el nu ar fi văzut-o îi înmuie brațele și picioarele.

Ea se opri brusc pe plajă, iar el, cu o mișcare naturală, o luă pe ea și pe Mattie în brațe.

— Nu suntem de ajuns? întrebă ea din nou.

Jack se aplecă și o sărută pe Kathryn pe frunte.

— Ce de ajuns? întrebă Mattie.

Capitolul Doi

Câteodată i se părea că trăise trei-patru ani în numai unsprezece zile. Alteori i se părea că trecuseră numai câteva minute de când Robert Hart venise la ușa ei și rostise cele două cuvinte - *Doamnă Lyons?* - care îi schimbaseră viața. Nu-și amintea să mai fi intrat timpul vreodată în așa o buclă, poate cu excepția celor două sau trei zile superbe când îl întâlnise pe Jack și se îndrăgostise de el, când viața se măsurase în minute, și nu în ore.

Stătea întinsă pe patul din camera de oaspeți, cu brațele întinse și cu capul ușor ridicat de pe pernă, cât să poată privi marea peste scaunul roșu lăcuit. Fusese soare când ajunsese acasă, însă acum cerul începuse să se înnoreze, să se acopere cu niște vârtejuri de nori asemenea unor picături lăptoase într-un pahar cu apă. Își scoase o agrafă în formă de fluture din păr și o lăsă să cadă pe podea, iar aceasta se rostogoli până lângă tăblia patului. În acea dimineață intenționase să revină la ea acasă și să înceapă să curețe și să arunce toate urmele ultimelor unsprezece zile, pentru ca ea și cu Mattie să se poată muta de la Julia și să-și ia viața de la capăt. Gestul fusese admirabil, se gândi Kathryn, dar curajul i se diminuea și dispăru când intră în bucătărie și zări teancul de ziare care aveau pe prima pagină fotografia lui Jack cu ea și cu Mattie; unul dintre ele picase pe podea, formând mici corturi pe dalele de pe jos. Într-o pungă de hârtie cerată de pe masă erau chifle tari ca piatra și șase cutii desfăcute de Cola dietetică pe poliță, deși cineva fusese într-atât de grijuliu încât aruncase gunoiul din coș; prin urmare în casă nu mirosea atât de rău pe cât se gândise

Kathryn că s-ar putea. Urcă scările, deschise ușa biroului lui Jack și se uită la sertarele deschise și la hârtiile împrăștiate pe jos, la goliciunea ciudată a biroului fără computer pe el. Știa că FBI-ul urma să vină cu mandate de percheziție și cu documente oficiale, dar nu știa foarte sigur când urma să se întâmple asta. Nu mai trecuse pe-acasă de la înmormântarea care avusese loc cu două zile înaintea Crăciunului. Și nici

Robert, care se întorsese la Washington imediat după înmormântare. Închizând ușa biroului lui Jack, Kathryn străbătu coridorul, intră în camera de oaspeți și se așeză pe pat.

Se gândea că fusese o nebunie să se întoarcă atât de devreme, dar nici nu își putea ignora casa la nesfârșit.

Trebuia făcut curățenie în casă. Kathryn știa că Julia intenționase să vină în locul ei, dar ea nu putea permite asta.

Julia era și ea obosită, aproape să se prăbușească, nu numai din cauza înmormântării și a grijii pe care le-o purta lui Kathryn și lui Mattie, ci și a simțului obligației pe care îl avea: Julia fusese hotărâtă să onoreze toate comenzile pe care le primise la magazin de Crăciun. Kathryn se gândise în sinea ei că un astfel de efort prost dozat ar fi putut să o ucidă pe bunica ei, dar nici nu putea să descurajeze simțul datoriei pe care îl avea Julia. Așa că amândouă, ajutate uneori de Mattie, petrecuseră nopți lungi împachetând, ambalând și lipind nume și adrese de pe o listă interminabilă. Acest lucru fusese în felul lui un fel de medicament, ea și cu Julia ducându-se la culcare când chiar nu mai puteau vedea, evitând astfel insomniile care ar fi putut să le amenințe.

În acea dimineață Kathryn insistase ca Julia să rămână în pat, iar Julia, în mod deloc surprinzător, acceptase.

Mattie încă dormea și probabil că urma să mai stea în pat până târziu, așa cum făcuse în ultimele zile. Practic, Kathryn ar fi preferat ca fiica ei să doarmă luni în șir într-o stare de comă, fără griji, iar la trezire conștiința să îi fie amorțită de trecerea timpului, pentru ca astfel să nu mai fie lovită la nesfârșit de durerea absurd de proaspătă.

Se gândi că de fapt acesta și este motivul pentru care Mattie doarme atât de mult, pentru a amâna momentul groaznic al *conștientizării*.

Kathryn și-ar fi dorit ca și ea să intre într-o stare de comă. Dar în loc de asta, simțea că se află într-un sistem meteorologic privat, unul în care era în continuu lovită și bombardată de știri și informații, scuturată uneori de gândul a ceea ce avea să urmeze, uimită de bunătatea unora (a Juliei, a lui Robert, a străinilor), inundată de amintiri care nu aveau legătură cu locul sau cu momentul, și apoi supusă țintei aproape de nesuportat a reporterilor, fotografiilor și trecătorilor curioși. Era un sistem fără nici o logică, hotărî ea, fără nici un fel de model, progresie, formă. Uneori nu putea nici să doarmă, nici să mănânce sau, și mai ciudat, să citească un articol de ziar până la capăt. Și nu pentru că subiectul era Jack sau explozia, ci pentru că nu avea concentrarea necesară. Alteori, când vorbea cu Julia

sau cu Mattie, nu putea termina frazele fără să uite de unde pornise, sau nu-și putea aminti ce avea de făcut de la o clipă la alta. Câteodată își dădea seama că ține receptorul la ureche, că telefonul sună, dar nu știa pe cine sună sau de ce. Mintea îi era aglomerată, ca și cum un lucru foarte important îi jena marginea minții, un detaliu la care se gândise, o amintire la care nu vroia să renunțe, o soluție pe care nu reușise să o găsească.

Mai rele erau momentele de calm relativ care lăsausu brusc loc mâniei, cu atât mai confuze cu cât nu puteau fi asociate corect întotdeauna cu persoana sau cu evenimentul corespunzător. Părea compusă din bucăți, din așchii mici de piatră într-un mozaic urât: iritare față

de Jack, ca și cum acesta stătea chiar lângă ea, pentru un lucru atât de trivial ca faptul că uitase să îi spună numele agentului lui de asigurări (pe care mai târziu își dădu seama că îl poate obține foarte ușor, și așa se și întâmplă, sunând la compania de asigurări), sau pentru simplul fapt că o părăsise, lucru mult mai nevinovat, și totuși strigător de enervant. Sau furie față de Arthur Kahler, cu care Jack jucase tenis ani de zile, pentru faptul că se purtase cu ea ca și cum ar fi avut vreo boală transmisibilă când s-au întâlnit într-o zi la Ingerbretson's. Până și vederea unui cuplu de turiști care se atingeau în fața magazinului Juliei (un cuplu intact, pe când ea și Jack nu mai erau așa) cauză o astfel de furie în Kathryn încât nu putu să vorbească cu ei când aceștia intrară în magazin.

Kathryn știa că există ținte mult mai potrivite și mult mai evidente pentru mânia ei, dar, în mod inexplicabil, de cele mai multe ori era mută și neajutorată în fața lor:

presa, compania aeriană, agențiile cu toate acele acronime ale lor, reporterii - reporterii înspăimântători de la telefon, de pe stradă, de la înmormântare; o dată chiar, spre marea ei consternare, o femeie la televizor întreba un trecător cum comentează investigațiile care se fac în legătură cu prăbușirea, pentru ca apoi să se întoarcă și să o acuze pe Kathryn că ascunde informații foarte importante legate de explozie.

La puțin timp după discuția pe care a avut-o cu anchetatorul de la Consiliul pentru Siguranță, Robert îi sugeră să se plimbe împreună cu mașina. Ieșiră din casă și merseră la mașină. îi ținu portiera, iar ei îi trecu prin cap să îl întrebe unde urmează să meargă, numai după ce închiseră portiera.

- La biserica Saint Joseph, spuse el repede.
- De ce? întrebă ea.
- Cred că este timpul să vorbești cu un preot.

Merseră cu mașina prin Ely, apoi traversară mlaștinile

sărate și intrară în Ely Falls, trecând pe lângă fabrici de textile abandonate și pe lângă magazine ale căror firme nu mai fuseseră înnoite din anii '60. Robert parcă lângă casa parohială, o clădire din piatră închisă la culoare care ar fi trebuit răzuită și în care Kathryn nu intrase niciodată. În copilărie lua adesea autobuzul până la Ely Falls cu prietenii ei sâmbăta după-amiaza și mergeau la spovedanie la biserica Saint Joseph. Stând singură pe una dintre băncuțele închise, fusese de multe ori plină de uimire la vederea pereților umezi din piatră, a cămăruței din lemn cu sculpturi complicate și cu perdele maro îndărățul cărora prietenii ei își mărturiseau păcatele (Kathryn nu își puteau imagina ce păcate aveau), picturile captivant de lugubre înfățișând opririle lui Iisus pe drumul Golgotei (despre care cea mai bună prietenă a ei, Pattie Regan, încercase odată să-i dea lămuriri fără succes) și globurile de sticlă de-un roșu țipător care țineau lumânările palpânde, lumânări pe care Pattie le cumpăra și le aprindea în drum spre ieșire. Lăcașul copilăriei lui Kathryn însăși, biserica metodistă Saint Matthew de pe High Street, în Ely, fusese agresiv de anostă prin comparație - o biserică învelită în șiță brună și cu finisaje din lemn galben, având niște ferestre lungi, cu ochiuri multe prin care duminicile dimineața soarele strălucea darnic, de parcă arhitectului i se comandase anume să cuprindă aerul și lumina protestantismului în proiectul său. Julia o luase pe Kathryn cu ea la școala de duminică, deși doar abia până printr-a cincea, vârsta la care poveștile din Biblie deja n-o mai fermecau așa cum o făcuseră odată. Iar mai târziu, Kathryn aproape că nici n-a mai fost pe la biserică, cu excepția Paștelui și a Crăciunului, când mergea tot cu Julia. Mai simțise din când în când anumite muștrări de conștiință ca părinte pentru că n-o înscrisese la școala de duminică pe Mattie și nu-i permisese astfel fiicei sale să afle mai multe despre creștinism și apoi să hotărăscă singură în privința valabilității acestei religii, așa cum ei însăși i se dăduse posibilitatea. Kathryn bănuia că de fapt Mattie de-abia dacă se gândea vreodată la Dumnezeu, deși știa că se putea și înșela în privința asta.

În primii ani de căsnicie Jack fusese extrem de agresiv în disprețul său față de biserica catolică. El urmase Școala Sfântului Nume din Chelsea, cu tot ce putea fi mai rău în asemenea școli parohiale, inclusiv pedepsele corporale.

Pentru Kathryn era greu să-și imagineze învățământul mai rău decât fusese pentru ea, o experiență atât de neobișnuit de ștearsă încât de câte ori își amintea de anii petrecuți la școala elementară din Ely, prima imagine

care-i venea în gând era cea a prafului gros de pe coridoare. În ultima vreme însă, vehemența lui Jack părea să se mai fi domolit, ea chiar se întreba dacă nu cumva își schimbase părerile. De vreme ce nu vorbea niciodată despre asta, era practic imposibil să știi.

Se dădură jos din mașină și bătură la o ușă din lemn masiv. Le deschise un bărbat cu părul negru, sârmos.

— S-a întâmplat o nenorocire, spuse Robert dintr-o dată.

Preotul aprobă calm din cap, mutându-și privirea de la Robert la Kathryn.

— Dumneaei este Kathryn Lyons, zise Robert. Soțul ei a murit ieri într-un accident aviatic.

Kathryn avu impresia că pentru o clipă fața preotului păli pentru ca să-și revină la fel de repede.

— Eu sunt Părintele Paul LeFevre, le spuse amândurora, întinzându-le mâna. Intrați vă rog.

Îl urmară într-o cameră largă, ticsită cu mii de cărți în rafturi cu vitrine. Părintele Paul îi pofti să ia loc în jurul unui mic șemineu negru. Părea un om la aproape cincizeci de ani, neobișnuit de musculos și de bine făcut, după cum se ghicea prin cămașa închisă la culoare. Se întrebă absentă ce făceau oare preoții pentru a se menține în formă, dacă le era permis să facă gimnastică sau să meargă la sală.

— Aș vrea să cinstesc memoria soțului meu, îi spuse Kathryn, când Părintele se așeză lângă ei. Ținea o bucată de hârtie și un pix în poală.

Kathryn încercase să găsească niște cuvinte mai explicite, dar nu reuși. Părintele Paul aprobă din cap ușor și păru că înțelege. Într-adevăr, Kathryn avea impresia clară, și și-o întări în timpul discuției, că acest preot catolic știa mult mai multe lucruri despre nevoile ei și despre viitorul imediat decât știa ea însăși.

— Eu nu sunt catolică, îi explică ea. Dar soțul meu a fost. A fost educat în spirit catolic, în școli catolice. Îmi pare rău să vă spun că nu prea se mai ducea la biserică în ultima vreme.

Urmă o pauză, până când preotul trecu peste asta.

Kathryn se întrebă de ce oare simțise nevoia de a-l scuza pe Jack.

— Dar dumneavoastră? întrebă Părintele Paul.

— Sunt metodistă, dar nici eu nu prea am mers la biserică.

Nu, se gândi ea, nu se dusese cu Jack la biserică duminica de dimineața. Diminețile de duminică, acelea în care Jack era acasă, erau pentru zăbovit în pat, amândoi toropiți de somn, pentru tihna lenevoasă în

care se întindeau unu] spre altul fără ca vreun cuvânt să îi despartă, înșirând vise în loc de responsabilități - și apoi, pentru ca ea să zacă în culcușul brațului lui Jack după ce acesta adormea la loc.

— Mai sunt și alți membri ai familiei pe care trebuie să îi anunțați? întrebă preotul.

Kathryn ezită și se uită la Robert.

— Nu, spuse ea, conștientă că mințea un preot într-o casă parohială catolică.

— Povestiți-mi despre soțul dumneavoastră, spuse preotul blând.

— A murit ieri când avionul a explodat, spuse ea. El pilota avionul.

Părintele Paul aprobă ușor din cap.

— Am citit și eu despre asta în ziar, zise el încet.

Kathryn se gândi cum îl putea descrie pe Jack.

— A fost un om bun, muncitor, iubitor. Avea o relație specială cu fiica lui.

Kathryn strânse din buze, iar lacrimile îi umplură ochii. Robert se întinse și îi acoperi mâinile cu mâna lui.

Preotul așteptă răbdător ca ea să își revină.

— A fost singur la părinți, spuse Kathryn ezitant.

Mama lui a murit când avea nouă ani, iar tatăl când el era în facultate. A crescut în Boston și a mers la Holy Cross.

A luptat în Vietnam. Noi ne-am întâlnit mai târziu, pe vremea când era pilot pe un transportor. Acum lucrează...

Se opri și scutură din cap.

— îi plăcea să pescuiască și să se joace pe calculator, spuse ea când putu să continue. Juca tenis. Petrecea foarte mult timp cu Mattie, fiica noastră.

Acestea erau simple fapte, se gândi ea, dar Jack cel adevărat, Jack pe care îl știa și pe care îl iubea, nu era acolo.

— îi plăcea să riște, spuse ea brusc, sperându-l pe preot. Nu-i plăceau zilele ploioase. Își ștergea pizza ca să

dea uleiul la o parte. Filmul lui preferat era *Martorul*.

L-am surprins plângând la sfârșitul unor filme triste. Nu putea suporta aglomerația în trafic. Ieșea de pe autostradă și ocolea și câte cincizeci de mile numai ca să scape de așa ceva. Nu prea știa cum să se îmbrace. Purta uniformă la serviciu și niciodată nu dădea multă atenție hainelor.

Avea o jachetă de piele care îi plăcea. Știa să fie foarte tandru și iubitor...

Privi în zare.

— Dar dumneavoastră? întrebă preotul. Cum vă simțiți?

— Eu? întrebă Kathryn. Parcă sunt bătută.

Preotul aprobă din cap ca un cunoscător. Ca un fel de terapeut, se gândi Kathryn.

— Și căsnicia dumneavoastră? întrebă preotul. Cum a fost?

Kathryn se uită la Robert.

— A fost o căsnicie frumoasă, zise ea. Eram apropiați.

Aș spune că am fost îndrăgostiți mult timp, mult mai mult decât majoritatea cuplurilor. Nu știu cum te poți pronunța asupra altor oameni. E un lucru pe care doar îl poți presupune.

— Și apoi ce s-a întâmplat?

— Apoi? repetă ea. Apoi pur și simplu ne-am iubit unul pe celălalt. Am trecut de la a fi îndrăgostit la a iubi.

Și atât.

— Să iubim este tot ce ne cere Dumnezeu.

Nu se gândise nici măcar o dată în toată căsnicia ei la ce vrea Dumnezeu.

— Am fost căsătoriți șaisprezece ani, spuse ea.

Preotul își încrucișa picioarele.

— A fost adus căpitanul Lyons?

— Adus? întrebă ea, nedumerită la început.

— Corpul, spuse preotul.

— Nu există, spuse Kathryn repede. Trupul soțului meu nu a fost găsit încă.

— Atunci presupun că este vorba despre o slujbă de înmormântare.

Kathryn se uită la Robert după ajutor.

— Bănuiesc că da, spuse ea.

— Atunci, spuse Părintele Paul, putem proceda în două feluri. Putem face o slujbă pentru căpitanul Lyons, caz în care vă sfătuiesc să o faceți înainte de Crăciun pentru ca sărbătoarea să devină parte a procesului de vindecare, decât parte a tragediei atât pentru dumneavoastră, cât și pentru fiică.

Kathryn se gândi la această idee care nu prea îi surâdea.

— Sau, adăugă preotul, putem aștepta până când trupul soțului dumneavoastră va fi găsit.

— Nu, spuse Kathryn vehement. De dragul fiicei mele, al meu și al lui Jack trebuie să facem slujba acum.

Ziarele și televiziunea îl crucifică.

Se auzi rostind cuvântul *a crucifica* și se simți stânjenită că îl folosise de față cu un preot. Dar nu asta se întâmpla de fapt? Crucificau onoarea lui Jack, amintirea lui.

— Spun că s-a sinucis și că a omorât o sută trei oameni, spuse Kathryn. Dacă eu și Mattie nu îi cinstim memoria, nu știu cine o va mai face. Preotul se uită la ea.

— Cine îl va mai cinsti, adăugă ea, deși nu putea explica mai mult de atât. Iar eu...

Își dresе vocea și încercă să se așeze mai dreaptă.

— Mă îndoiesc foarte mult că i se va găsi corpul, spuse ea.

În noapte aceea, plimbându-se fără somn prin bucătăria Juliei, cu mult timp după ce bunica și fiica ei se duseseră la culcare, Kathryn începu să se întrebe dacă nu ar trebui până la urmă să îi spună Părintelui Paul că mai exista o rudă în viață - mama lui Jack. Și oare nu greșea dacă nu îi spunea femeii că fiul ei murise? Gândul că mama lui Jack trăia, imaginea unei femei care arăta ca Jack și care stătea într-un azil se transformă pentru Kathryn într-un zgomot neplăcut în aer, ca bâzâitul insistent și enervant al unui țânțar care o deranja. Nu o deranja numai faptul că Jack o mințise; ci și existența continuă a femeii în sine, o femeie cu care Kathryn nu știa cum să procedeze. Cu un gest impulsiv, Kathryn puse mâna pe telefonul de pe perete și sună la informații.

După ce făcu rost de număr, sună la azil.

— Forest Park, răspuse o voce de femeie tânără.

— Bună seara, zise Kathryn nervoasă. Aș dori să vorbesc cu Matigan Rice.

— O, uimitor, spuse femeia care lui Kathryn i se păru că mănâncă sau mestecă gumă. Este al treilea telefon pe care doamna Rice îl primește azi, adăugă ea, după ce timp de șase luni nu a mai primit nici un telefon.

Femeia scoase un zgomot ca de supt, ca și cum ar fi tras o băutură dintr-un pahar printr-un pai.

— Și oricum, continuă femeia, doamna Rice nu poate veni la telefon. Nu se simte într-atât de bine încât să poată ieși din cameră, plus că, pe lângă toate aceste probleme, nici nu aude bine, așa că nu se pune problema telefonului.

— Cum se simte? întrebă Kathryn.

— Cam la fel.

— Știți, spuse Kathryn. Avu apoi o ezitare. Încercam să îmi amintesc, adăugă ea, când a venit doamna Rice la azil.

Se lăsă liniștea la celălalt capăt al firului.

— Sunteți rudă cu dânsa? Întrebă femeia temătoare.

Kathryn cântări întrebarea. Erau oare rude? Din motive numai de el știute, Jack alesese să îi ascundă faptul că mama lui trăia, așa că din toate aceste motive nu erau rude - cu siguranță nu cu Mattie și cu Kathryn. Iar ea nu era deloc sigură că mama lui Jack trebuia readusă în discuție. Oare Jack o mințise în legătură cu mama lui pentru că îi fusese rușine? Oare se certase cu mama lui într-un mod ireparabil?

— Nu, nu suntem rude, spuse Kathryn. Se va face o slujbă în memoria fiului ei și vroiam să știe lucrul acesta.

— Fiul ei a murit?

— Da.

— Cum îl chema?

— Jack. Jack Lyons.

— Ok.

— A murit într-un accident de avion, adăugă Kathryn.

— Serios? În accidentul celor de la Vision?

— Da.

— Oh, Dumnezeule, ce groaznic. Ce fel de om poate să se sinucidă și să ia atâția oameni nevinovați cu el?

Kathryn tăcu.

— Este prima dată când aud despre fiul doamnei Rice că era pilot, spuse femeia. Vreți să încerc să îi spun? Dar nu sunt sigură că va înțelege...

— Da, spuse Kathryn stăpânită. Cred că ar trebui să îi spuneți.

— Poate ar trebui să vorbesc cu superiorii mei mai întâi. Vă mulțumesc că ne-ați spus și sper că nu ați avut rude în acel avion.

— De fapt, am avut.

— Oh, Dumnezeule, îmi pare foarte rău.

— Soțul meu era pilotul, spuse Kathryn.

În zilele ce urmară întâlnirii ei cu preotul, Părintele Paul și Kathryn au vorbit des; de două ori preotul merse în vizită acasă la Julia. La prima lor întâlnire de la casa parohială, Robert insistase pe nevoia de protecție, iar Părintele Paul nu păruse să creadă că este peste puterile lui, deși era, ca de multe alte ori, prea încrezător în sine.

Kathryn reuși de mai multe ori să meargă mai departe de cuvântul *a onora*, cu toate că preotul nu îi ceruse mai mult de atât, iar pentru asta îi

era recunoscătoare. Acum se gândea la părintele Paul cu un sentiment de ușurare, pentru că dacă nu ar fi fost mâna lui de fier, slujba ar fi fost un fiasco de mari proporții.

Toate trei fuseseră nevoite să ajungă la biserică cu o oră înainte pentru a fi sigure că vor avea cale liberă pe străzile care puțin mai târziu deveniră atât de aglomerate, încât nici măcar ambulanța nu mai putea trece. Mattie purta o cămașă lungă din mătase gri și o jachetă strâmtă neagră și începu să tremure violent când Părintele Paul a spus că tatăl ei aterizase în siguranță de această dată, iar Julia și Kathryn îmbrăcaseră niște costume purtate și se țineau de mână. Sau mai degrabă Julia o ținea pe Kathryn, iar aceasta pe Mattie, astfel încât acest transfer de energie o ajută pe Kathryn să supraviețuiască ceremonialului, și credea că la fel li se întâmplase și lui Mattie și Juliei.

Kathryn se ridică de pe bancă și se întoarse cu fața spre interiorul bisericii; văzu rânduri de bănci ocupate de piloți în costume închise, piloți de la alte linii aeriene care nici măcar nu îl cunoscuseră pe Jack, apoi rândurile cu elevii din clasele ei, dintre care unii deja absolviseră și se întorseseră special pentru acest eveniment; se clătină, și după aceea se împiedică, moment în care rolurile brusc se inversară - Mattie fu cea care își ținu mama să nu cadă.

Apoi Mattie, Kathryn și Julia traversară biserica, iar

Kathryn se gândi că aceasta era probabil cea mai lungă plimbare din viața ei. În timp ce mergea, se gândea că în momentul în care va ajunge la ușa bisericii și va intra în mașina neagră care o aștepta la ieșire, atunci se va despărți pentru totdeauna de Jack.

A doua zi în ziare era fotografia ei ieșind din biserică Saint Joseph, iar ea fu surprinsă nu numai de faptul că imaginile se repetau pe primele pagini ale ziarelor din standul de la Ingerbretson's, ci și de imagine în sine: văzu cum durerea îi schimbase figura, sculptase cearcăne, tăiase linii și înmuiase mușchii, în așa fel încât fața ei era de nerecunoscut. Fotografia o arăta ținându-se de brațul fiicei, amețită și șocată și mult mai bătrână decât era.

Acum îndrăznește să se gândească la acea fotografie și la toate celelalte, dintre care cea mai nefericită era cea cu ea și cu Robert în adăpostul de pe plajă, cu Robert care o trăgea de mânecă, amândoi arătând încolțiți și intimidați.

Era o fotografie dureroasă, mai ales că de fapt Robert fusese enervat de oportunismul nerușinat al fotografului, și chiar și acum îl putea auzi

strigând la acel bărbat în timp ce urca pe stânci și îl urmărea de-a lungul peluzei. Furia lui Robert și urmărirea acelui bărbat o umpluseră pe Kathryn de încredere și o determinaseră să facă acea declarație când intrase în casă - declarația care se anulase complet după ce Somers i-a povestit despre mama lui Jack.

După acea zi la Ingerbretson's, Kathryn încetă să se mai uite la televizor sau să mai citească ziarele. Vizita pe care o făcuse Juliei după slujba de înmormântare s-a lungit până de Crăciun și chiar și după Crăciun. La fel ca și Mattie, Kathryn nu se putea întoarce în propria casă și nu îi putea cere fiicei ei acest lucru până când casa nu era curățată de toate acele lucruri care ar fi putut să o facă pe Mattie să iasă în viteză pe ușă. O singură dată fusese lăsat televizorul deschis la Julia și până să își dea seama Kathryn ce se întâmplă, se văzu privind un filmuleț animat care prezenta evenimentele ce urmaseră după explozia din carlinga zborului 384 al companiei Vision.

Acele imagini arătau cum aceasta s-a desprins de corpul avionului care, la rândul lui, se dezintegră în urma unei a doua explozii. Filmulețul arăta traiectoriile diferitelor piese ale avionului căzând în ocean. După spusele reporterului, căderea durase aproximativ nouăzeci de secunde. Kathryn nu își putea lua ochii de la ecran.

Urmări cu privirea arcul descris de carlinga prăbușindu-se până la suprafața apei unde împrășcă o erupție desenată și apoi se scufundă.

Stratul de nori, cu vâlătucii lăptoși care se îngroșau treptat, oprea lumina care intra pe fereastra camerei de oaspeți. Kathryn se ridică în fund pe pat, hotărâtă să se apuce de curățenie. Auzi pași pe hol și își coborî picioarele peste marginea patului. Trebuie să fie Julia, se gândi Kathryn, care până la urmă vine să o ajute. Dar când ridică privirea, văzu că nu era Julia, ci Robert Hart care stătea în ușa dinspre hol.

— Am fost la bunica ta, spuse el repede, și mi-a zis că ești aici.

Își ținea mâinile în buzunarele hainei sport, de o culoare nedefinită, probabil un maron *taupe*⁷. *Arăta diferit în blugi. Avea părul ciufulit, ca și cum și l-ar fi aranjat cu degetele.*

⁷ Maron deschis, spre gri, eventual cu nuanțe de purpuriu, galben sau verzui, (n. tr.)

— Nu am venit în calitate oficială, spuse el. Am câteva zile libere. Vroiam să văd ce mai faceți. Intră în cameră.

Ea se întreba dacă oare bătuse la ușa din spate, și dacă da de ce nu îl auzise.

— Mă bucur să te văd, spuse ea spre propria ei surprindere.

Era adevărat. Simți cum o povară, nu neapărat grea, ci mai degrabă mică și gelatinoasă, i se scurse de pe umeri.

— Ce face Mattie? întrebă el traversând camera și așezându-se pe scaunul roșu lăcuit.

Ar fi fost o fotografie interesantă, se gândi Kathryn, bărbatul pe scaunul roșu lăcuit în dreptul peretelui galben-verzui. Un bărbat atractiv. O figură atrăgătoare.

Vârtejul și părul de culoarea nisipului, combinate cu felul în care stătea aplecat cu mâinile în buzunare, îl făceau să aibă un aer ușor britanic, ca un personaj dintr-un film despre al doilea război mondial. Unul care lucra în spionaj, se gândi ea.

— Groaznic, spuse Kathryn, ușurată că avea cu cine să discute despre Mattie. Julia era atât de obosită încât Kathryn nu dorise să o mai îngreuneze cu grijile ei personale. Era și așa foarte chinută, mult prea mult pentru o femeie de șaptezeci și opt de ani. Mattie este un dezastru, îi spuse Kathryn direct lui Robert. E țâfnoasă.

Nervoasă. Nu se poate concentra deloc. Câteodată se uită la televizor, dar nici lucrul ăsta nu mai este sigur.

Chiar dacă nu sunt știri, trebuie să fie ceva care să îi amintească de tatăl ei. Aseară s-a dus acasă la Taylor să se întâlnească cu niște prieteni și s-a întors supărată.

Un prieten de-al tatălui lui Taylor care era acolo a întrebat-o pe Mattie dacă va avea loc un proces, iar Mattie aproape că a leșinat. A trebuit să o aducă tatăl lui Taylor acasă cu mașina.

Kathryn observă că Robert o studia intens.

— Nu știu, spuse ea. Sunt îngrijorată, Robert. Foarte îngrijorată. Este fragilă. Nu mănâncă. Uneori izbucnește într-un râs isteric. Mi se pare că nu mai are reacții normale. Deși aș vrea și eu să știu ce este normal. I-am spus lui Mattie că viața nu se dezintegrează, că nu putem încălca toate regulile, iar ea mi-a spus, și avea ceva dreptate, că regulile fuseseră deja încălcate.

El se așază picior peste picior așa cum stau uneori bărbații, cu glezna așezată pe genunchiul celuilalt picior.

— Cum a fost Crăciunul? o întrebă.

— Trist, zise ea. Patetic. Patetic în fiecare minut. Cel mai rău a fost că Mattie s-a străduit foarte tare. Ca și cum ne-ar fi datorat asta mie și Juliei. Ca și cum i-ar fi datorat asta într-un fel tatălui ei. Ar fi fost bine să putem da timpul înapoi. La tine cum a fost?

— Trist, spuse el. Patetic.

Kathryn zâmbi.

— Ce faci aici? Întrebă el, privind de jur împrejur camera ca și cum ar fi putut găsi răspunsul pe acolo.

— Încerc să amân curățenia casei. Întotdeauna am folosit camera asta ca pe un fel de refugiu. Mă ascund aici. Ce faci *tu* aici, asta ar fi o întrebare mai potrivită.

— Am câteva zile libere, spuse el.

— Și?

El își coborî piciorul și își puse mâinile în buzunarele pantalonilor.

— Jack nu și-a petrecut ultima noapte în apartamentul echipajului, spuse el.

Aerul din cameră deveni dens și apăsător.

— Unde a fost? Întrebă Kathryn liniștită.

Cât de repede putea un om pune o întrebare la care nu dorea un răspuns, se gândi Kathryn, și nu se întâmpla pentru prima oară. Ca și cum o parte a psihicului îi cerea celeilalte să supraviețuiască.

— Nu știm, spuse Robert. După cum știi și tu, era singurul american din echipaj. După ce a aterizat avionul, Martin și Sullivan s-au urcat în mașină și s-au dus acasă.

Știm că Jack s-a dus la apartament, pentru scurt timp, pentru că a dat două telefoane, unul ție și unul la restaurant unde a făcut o rezervare pentru acea seară. Dar după spusele cameristei, nu a dormit nimeni în acea cameră luni noaptea. Se pare că acest lucru este cunoscut de Consiliul de Siguranță de ceva timp. Vor spune la știri azi. La prânz.

Kathryn se întinse pe pat și se uită la tavan. Nu fusese acasă când sunase Jack, îi lăsase un mesaj pe robot: *Bună, iubito. O să cobor să-mi iau ceva de mâncare. L-ai sunat pe Alfred? Vorbim.*

— N-am vrut să fii luată prin surprindere, spuse el.

N-am vrut să fii singură.

— Mattie...

— I-am spus Juliei, zise el. Se ridică, traversă camera și se așeză la capătul patului, pe margine, de-abia atingându-l. Avea o cămașă din bumbac, gri probabil, deși Kathryn credea că ar fi putut fi foarte bine tot *taupe*.

Își simțea creierul întins, presat. Dacă Jack nu a dormit în apartamentul echipajului, atunci unde a fost?

Închise ochii, nedorind să se gândească la asta. Dacă ar fi fost întrebată, ar fi spus că era sigură că soțul ei nu o înșelase niciodată. Nu era stilul lui Jack, vru să îi spună ea lui Robert. Nu era deloc stilul lui.

— Se va sfârși și asta, spuse el.

— Nu s-a sinucis. Se simțea obligată să spună cel puțin acest lucru. Știa asta cu siguranță.

El se întinse și își așeză mâna peste mâna ei. Ea își trase mâna instinctiv, dar el i-o ținu.

Nu vroia să întrebe, chiar nu vroia, dar trebuia, și vedea că el aștepta întrebarea. Se ridică încet, își trase mâna, iar de data aceasta el îi dădu drumul.

— Pentru câte persoane a făcut rezervare? Întrebă ea cât putea de relaxată.

— Pentru două persoane.

Își strânse buzele. Nu însemna nimic, se gândi ea.

Putea foarte bine să fi fost pentru Jack și pentru un membru al echipajului, nu? Văzu privirea lui Robert plimbându-se spre fereastră și înapoi. Dar care dintre membrii echipajului oare? se întrebă ea.

— Cum țineai legătura cu Jack când era plecat?

Întrebă Robert.

— Mă suna el, zise ea. Era mai ușor așa pentru că programul meu era mereu la fel. Mă suna imediat ce ajungea în apartamentul echipajului. Dacă trebuia să îl sun eu, îi lăsam un mesaj vocal. Ne înțelesesem așa pentru că nu puteam ști niciodată când vroia să doarmă.

Se gândi la acea înțelegere. Fusesse ideea ei sau a lui Jack? Făceau acest lucru de atât de mulți ani încât nu mai știa de când începuse. Și i se păruse întotdeauna un sistem logic, mult prea practic pentru a fi pus la îndoială. Ce ciudat era, se gândi ea, că dacă priveai un lucru într-un fel era o chestie, iar dacă îl priveai din alt unghi era cu totul altceva. Sau poate că nu era atât de ciudat.

— Evident, nu putem întreba niciun membru al echipajului, spuse ea.

— Nu.

Se gândi la întrebarea pe care Mattie i-o pusese în ziua în care auzise zvonurile despre sinucidere: Cum poți ști vreodată dacă cunoști pe cineva cu adevărat?

Kathryn se ridică și se duse la fereastră. Avea pe ea un pulover vechi și o pereche de blugi rupți în genunchi pe care îi purta de câteva zile. Nici șosete curate nu avea.

Nu se gândise că se va întâlni cu cineva azi. Odată cu durerea se ducea și grija pentru felul în care arăta. Sau era vorba despre demnitate?

— Nu mai pot plânge, spuse ea. Am terminat cu asta.

— Kathryn...

— Nu s-a mai întâmplat așa ceva, spuse ea. Este pentru prima oară. Nu s-a mai întâmplat ca un pilot să fie acuzat de suicid într-un avion de transport de persoane.

— De fapt, spuse Robert, nu este prima dată. S-a mai întâmplat o dată.

Kathryn se întoarse de la fereastră.

— În Maroc, un zbor civil al Liniilor Aeriene Regale s-a prăbușit lângă Agadir în august 1994. Pe baza elementelor din IAC, guvernul marocan a spus că accidentul a fost cauzat de suicidul căpitanului. Se pare că acesta a decuplat intenționat pilotul automat și a îndreptat aparatul spre pământ. Avionul a început să se dezintegreze înainte de a atinge solul. Au murit patruzeci și patru de oameni.

— Dumnezeule, spuse ea.

Își acoperi ochii cu palmele. Nu putea să nu-și închipuie, fie și măcar pentru câteva secunde, groaza copilotului care își vedea căpitanul sinucigându-se, uimirea îngrozită a pasagerilor care simțeau coborârea bruscă a avionului.

— Când vor face publică înregistrarea? întrebă ea.

Casetă cu Jack.

Robert clătină din cap.

— Mă îndoiesc foarte mult că o vor face, spuse el. Nu sunt obligați să o facă. Transcrierile casetelor nu cad sub incidența *Legii circulației informației*. Atunci când se fac publice, fie nu conțin lucruri importante, fie sunt cenzurate copios.

— Deci nu le voi asculta niciodată.

— Mă îndoiesc.

— Și atunci... cum vom ști vreodată ce s-a întâmplat?

— Treizeci de agenții din trei țări investighează acest accident, spuse Robert. Crede-mă că sindicatul urăște această acuzație de sinucidere mai mult decât oricine altcineva - chiar și numai o aluzie referitoare la asta. Toți deputații din Washington cer testarea psihologică strictă a piloților, ceea ce este un coșmar din punctul de vedere al sindicatului. Cu cât se rezolvă acest caz mai repede, cu atât mai bine.

Kathryn își masă brațele, încercând să-și facă sângele să circule mai bine.

— E o chestie politică, nu? spuse ea.

— Așa e de obicei.

— De aceea ești aici.

El tăcu și se așeză pe pat. Așeză cuvertura cu mâna.

— Nu, spuse el, acum nu.

— Atunci ești aici pentru că...?

— Sunt aici, spuse el uitându-se la ea. Sunt aici și atât.

Ea clătină ușurel din cap. îi venea să zâmbească.

Vroia să îi spună lui Robert Hart cât de tare se bucura că era acolo, cât de greu îi era să treacă prin toate astea singură, fără să aibă lângă ea pe omul de care avea nevoie, pe Jack.

— Cămașa de pe tine este una bună? întrebă ea repede.

— Nu neapărat, spuse el.

— Atunci n-ai chef să faci niște treabă prin casă?

Ploaia cade ca o perdea grea peste ferestrele masive ale amfiteatrului. E o încăpere veche și înclinată, construită prin anii '20, care n-a fost niciodată renovată.

Pereții sunt placați cu lemn și brăzdați pe ici pe colo cu declarații de dragoste și cu inițialele elevilor. Cortinele grele maro, care nu par să fi funcționat vreodată, atârnă de o parte și de alta a scenei. Numai scaunele metalice, împunse și zgâriate fără milă cu pixul sau cu briceagul, au fost schimbate. Spectatorii stau acum pe niște scaune luate de la cinematograful Elly Falls care fusese dărâmat pentru a face loc unei bănci.

Amfiteatrul se umple încet de părinți, în timp ce formația se chinuie curajoasă cu „*Mare pompă, mari împrejurări*”⁸. *Dirijându-i din cabina aflată chiar în fața scenei, Kathryn reușește să scoată de la cei douăzeci și trei de liceeni ai școlii de muzică o variantă cât de cât onorabilă a cântecului de absolvire. Susan Ingalls, la clarinet, are instrumentul dezacordat, iar Spence Closson, la toabă, pare foarte emoționat, ezitând câte o fracțiune din fiecare măsură.*

Muncă suplimentară, se gândi Kathryn pentru sine. În cazul oricărei alte slujbe asta s-ar numi muncă suplimentară.

Din fericire, nu era chiar ceremonia de absolvire, ci numai seara premiilor. Kathryn are cinci absolvenți în formație, dintre care doi ar putea chiar obține un premiu academic. Este unul dintre avantajele unei școli mici, se gândi ea. Seara premiilor e de obicei scurtă.

Pomp and Circumstance, nume generic pentru o serie de marșuri școlare de absolvire și sportive de tradiție britanică al căror titlu e inspirat de un vers din *Othello* de Shakespeare. (n. tr.)

Jinând încă bagheta în mână, Kathryn se așează pe un scaun chiar lângă Jimmy DeMartino, de la tubă. Discută meritul de a o fi luat pe Susan în spatele scenei și a-i fi acordat clarinetul. Directorul își începu discursul, urmat de discursul directorului adjunct și al șefului de promoție.

Kathryn încercă să fie atentă, dar mintea îi era fixată pe notele pe care trebuia să le dea când ajungea acasă.

Ultimele săptămâni de școală ale anului sunt întotdeauna epuizante și emoționante. În ultimele cinci zile repetase cu formația în fiecare zi pentru ca absolvenții - toți douăzeci și opt - să poată repeta „Mare pompă, mari împrejurări” pentru ziua absolvirii. De fiecare dată cântecul reușise să îi facă să lăcrimeze, chiar și atunci când le ieșea prost.

Dar Kathryn știa că până în seara absolvirii toate lacrimile se vor fi uscat, regretul de a părăsi școala se va fi șters, iar absolvenții se vor gândi numai la petrecerea ce va urma. În fiecare an este la fel.

După ce discursul se termină, directorul începu să anunțe premiile. Kathryn se uită la ceas. O jumătate de oră cel mult, calculă ea. Apoi formația va cânta „Trumpet Voluntary”⁹, toată lumea va pleca acasă, iar ea va începe să pună notele la cursul de istorie celor din clasa a zecea, Mattie avea examenul final la matematică a doua zi.

Auzi aplauzele, un șușotit de anticipare în timp ce se citesc numele, un alt ropot de aplauze, câteodată chiar și un fluierat din public. Absolvenții din primul rând urcau pe scenă și apoi se întorceau cu suluri de hârtie legate cu panglică, unii dintre ei chiar cu câte un trofeu. Jimmy

⁹ Piesă din perioada barocului englez, atribuită inițial lui Purcell, dar compusă de fapt de Jeremiah Clarke (1659 - 1707). (n. tr.)

DeMartino primi un premiu pentru merite deosebite în domeniul fizicii. Își luă și tuba cu el când urcă pe scenă.

După treizeci de minute Kathryn aștepta un moment de acalmie care să indice că seara se apropia de sfârșit.

Se ridică și se îndreptă spre cabina dirijorului, făcând niște mișcări scurte din mână care să le amintească muzicienilor să-și ia instrumentele.

Dar se înșelă. Directorul nu terminase. Mai era un premiu de acordat.

Kathryn auzi cuvintele cel mai mare punctaj și clasa a zecea. Se strigă un nume. O fată se ridică și îi întinse lui Kathryn clarinetul. îmbrăcată cu un tricou alb, o fustă neagră strâmtă și bocanci, fata se urcă pe scenă.

Spectatorii, cu un amestec de admirație pentru realizarea ei și de ușurare că seara se sfârșise, izbucnesc în aplauze.

Kathryn își puse clarinetul lui Mattie sub braț și începu să aplaude la fel de puternic ca și ei.

Ar fi trebuit să fie și Jack aici, se gândi Kathryn.

După aceea, în camera formației, Kathryn o luă pe Mattie în brațe.

— Sunt atât de mândră de tine, spuse ea.

— Mamă, zise Mattie fără suflare, desprinzându-se din îmbrățișare - pot să îl sun pe tata să îi spun? Chiar aş vrea să îl sun.

Kathryn se gândi o clipă. Jack este la Londra și probabil doarme înainte de un alt zbor, dar știa că nu se va supăra dacă îl vor trezi pentru o astfel de veste.

— Sigur, spuse Kathryn către Mattie. De ce nu?

Sunăm din biroul directorului.

Formă numărul de la apartamentul echipajului folosind cartela ei telefonică, dar nu răspunse nimeni.

Puse receptorul la loc, apoi încercă din nou. Văzu pe fereastră cum vântul trimitea rafale de ploaie spre pământ. Kathryn încercă a treia oară, gândindu-se că Jack își va da seama după apelurile repetate că ea este cea care încearcă să îl găsească. Este unu și jumătate dimineața la Londra. Unde o fi?

— Mai încercăm de acasă, îi spuse ea lui Mattie zâmbind.

Dar nici când sună de acasă nu răspunse nimeni.

Kathryn sună de trei ori, de două ori fără să o vadă Mattie.

Lăsă un mesaj în mesageria vocală. Simțind că entuziasmul și mândria acelei seri încep să se risipească, Kathryn renunță la efortul de a-l suna pe Jack și sărbători realizarea lui Mattie pregătind o tavă de negrese. Prea încântată ca să mai învețe pentru testul de matematică, Mattie stătea la masa din bucătărie în timp ce mama ei amesteca ingredientele. Pentru prima dată discuta despre facultăți, iar Kathryn s-a gândit la școli la care nu se mai gândise poate până atunci. Își privi fiica într-un fel ușor diferit.

După ce Mattie se duse la culcare, veselia forțată a lui Kathryn începu să dispară. Stătu trează până târziu, calculând mediile elevilor. Sună la Londra din nou la miezul nopții, ora cinci dimineața acolo, și se enervă din cauza telefonului care suna în apartamentul echipajului fără ca nimeni să îl ridice. Într-o oră Jack va trebui să plece spre aeroport pentru zborul spre Amsterdam și Nairobi. Apoi începu să se gândească cu îngrijorare că poate i

s-a întâmplat ceva grav. Oscilă o vreme între mânie și îngrijorare, apoi adormi pe canapea cu catalogul și cu calculatorul în brațe.

Jack sună la unu fără un sfert. Șase fără un sfert la Londra.

Vocea lui o trezi cu frânturi de frază bruște, întrerupte.

— Kathryn, ce este? Ce s-a întâmplat? Ești bine?

— Unde ai fost? Întrebă ea amețită, ridicându-se în fund.

— Aici, spuse el. Am fost aici. De-abia mi-am verificat mesajele.

— De ce nu ai răspuns la telefon?

— Am oprit soneria telefonului. Eram epuizat și trebuia să dorm. Cred că voi răci.

Ea îi auzi vocea congestionată. Avioanele de călători erau un focar cunoscut de viroze.

— E bine că nu a fost nici o urgență, spuse ea cu o notă de iritare strecurată în voce.

— Chiar îmi pare rău. Dar eram atât de obosit încât mi s-a părut mai important somnul. Deci, ce s-a întâmplat?

Care sunt noutățile?

— Nu pot să îți spun. Mattie vrea să îți spună ea.

— E ceva grav?

— Nu, nu. E minunat.

— Dă-mi un indiciu.

— Nu, nu pot. Am promis.

— Bănuiesc că nu vrei să o trezești acum.

— Nu, are examen dimineață.

— O voi suna din avion, spuse el. O să calculez în așa fel încât să o sun când se trezește.

Kathryn se frecă la ochi. Se așternu o tăcere scurtă. Ar fi vrut să îi vadă chipul chiar în acel moment. Să se strecoare cu el în patul din acel apartament. Anost, așa îl descriesese el. Ca o cameră de hotel.

— Bun, spuse ea.

— Kathryn, chiar îmi pare rău. O să rog compania să îmi dea un sistem care să filtreze mesajele vocale în caz de urgență. O să-mi iau un *beep-cx*.

Ea oftă la telefon.

— Jack, mă mai iubești?

Pentru un moment tăcu.

— De ce întrebi?

— Nu știu, spuse ea. Probabil că nu te-am mai auzit spunând-o de mult.

— Sigur că te iubesc, spuse el. Apoi își drese vocea.

Acum du-te și te culcă. O să sun la șapte.

Dar nici el nici ea nu închidea telefonul.

— Kathryn.

— Da.

— Ce s-a întâmplat?

Nu știa prea clar ce s-a întâmplat. Avea un sentiment vag de vulnerabilitate, simțea că fusese singură acasă prea multe zile. Probabil era din cauza faptului că și ea era extenuată.

— Sunt super-ok, spuse ea, folosind expresia lui Mattie pentru astfel de momente.

— Ești super-ok, zise Jack.

— Mda. Mă rog.

Aproape că își putea vedea soțul zâmbind.

— Vorbim mai târziu, spuse el și închise.

— Vorbim mai târziu, spuse ea ținând receptorul fără viață în mână.

Se mutară din cameră în cameră ștergând praful, dând cu aspiratorul, spălând pe jos, aruncând gunoiul, făcând paturile, punând lenjeria în coșuri. Robert făcuse toate aceste treburi întocmai ca un bărbat: fusese neîndemânatic la făcutul paturilor, îndemânatic în bucătărie și spălase podeaua ca și cum ar fi vrut să o pedepsească. Cu Robert în camera lui Kathryn și a lui Mattie, obiectele care puteau prezenta un pericol au fost înlăturate: o cămașă atârnată pe un scaun era doar o cămașă care fu îngrămădită pe podea într-un morman de lenjerie. Cearșafurile erau doar niște cearșafuri care trebuiau spălate. El adună câteva foi împrăștiate în biroul lui Jack fără să le examineze așa cum ar fi făcut Kathryn, le puse într-un sertar și apoi îl închise, în camera lui Mattie, Kathryn simți privirea întrebătoare a lui Robert, care se gândea că se aflau într-o cameră în care ea ar fi ezitat să umble, dar se surprinse pe sine însăși și îl surprinse și pe Robert cât de rapidă și eficientă putea fi. Cu și mai mult stoicism îl ajută pe Robert să desfacă bradul de Crăciun, trăgând amândoi pomul uscat prin bucătărie și apoi pe holul din spate; bradul își împrășteie acele pe podele și pe dale. Când terminară curățenia, vălătucii lăptoși de pe cer lăsaseră loc unor nori grei, plumburii.

— Cred că va ninge, spuse el spălând chiuveta din bucătărie.

Ea deschise dulapul de sub chiuvetă și puse acolo lichidul de curățat baia și sticlele de *Pine Sol și Cornet*.

Își clăti mâinile și se șterse cu un prosop de bucătărie.

— Mi-e foame, spuse ea simțind acea satisfacție care vine întotdeauna din faptul de a avea o casă curată.

— Bun, zise el. Am homar în mașină.

Ea ridică o sprânceană.

— Poate nu îmi place homarul, spuse ea.

— Am văzut tacâmurile în sertar.

— Mereu pe fază, spuse ea.

— Uneori.

Stând acolo, Kathryn avu brusc impresia că Robert Hart fusese întotdeauna pe fază. Întotdeauna de veghe.

Robert pregăti homarul în timp ce Kathryn așeză masa în camera din față. Zăpada începu să cadă în rafale seci, iar vălătucii fulgilor de zăpadă se loveau tăcuți de geamul ferestrelor. Kathryn deschise frigiderul și scoase două sticle de bere. O deschise pe prima și era pe punctul de a o deschide și pe a doua când își aminti că Robert nu bea.

Încercă să pună cele două sticle la loc în frigider fără ca Robert să observe.

— Te rog, spuse Robert de la aragaz. Bea berea.

Nu mă deranjează. De fapt m-ar deranja mai mult dacă nu ai bea-o.

Kathryn se uită la ceas: 12.20. Timp în afara timpului, încă o dată, lua povestea de la început. Era vineri. În mod normal acum ar fi fost la școală, în a cincea oră. În mod normal nu ar fi băut bere. Deși încă era vacanța de Crăciun, se gândi ea; teoretic nu trebuia să se întoarcă la școală până pe 2 ianuarie. Nu se gândise cum se va descurca la ore. Imaginea elevilor pe holurile școlii începu să se ridice încet la suprafață, dar ea o opri.

Cu cinci minute înaintea prânzului, Robert oprise toate soneriile telefoanelor. Nu era nimic atât de urgent care să nu mai poată aștepta o oră sau două, spusese el, iar ea fusese de acord.

Kathryn puse o față de masă roșie cu flori pe masa de lângă fereastra camerei de oaspeți; veselia feței de masă nu se potrivea cu cerul mohorât de afară. Robert dădu drumul la muzică: B.B. King. Kathryn și-ar fi dorit să aibă flori. Dar ce sărbătoreau oare? se întrebă ea, simțindu-se puțin vinovată. Faptul că supraviețuise ultimelor unsprezece zile? Faptul că făcuseră curat în casă? Așeză pe masă tacâmurile, castroane pentru carapacele de homar, pâine, unt topit și un sul de prosoape groase de

hârtie. Robert intră dinspre bucătărie cu farfuriile cu homar, umede și alunecoase. Pe cămașa lui erau pete de apă.

— Sunt lihnit de foame, spuse el punând farfuriile pe masă și așezându-se în fața ei.

Ea examina homarul din fața ei. Șocul rapid și ascuțit al unei amintiri o asalta încă o dată. Își ridică repede privirea și se uită pe fereastră. Își duse o mână la gură.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Robert.

Ea scutură repede din cap. Stătu liniștită, agățată de o imagine, neîndrăznind să se miște nici înainte, nici înapoi, de frica falilor între care se trezise. Respiră adânc, apoi expiră și își așeză brațele pe masă.

■— Mi-am amintit ceva, spuse ea.

— Ce?

— Eu și Jack.

— Aici?

El clătină din cap.

— Făcând același lucru?

Era același lucru, vru ea să spună, dar nu chiar așa. Era începutul verii, iar plasele de țânțari erau trase. Mattie era acasă la o prietenă; era după-amiaza, în jur de patru sau

cinci. Era o lumină specială, își aminti ea, strălucitoare și verde ca luciul mării. Băuseră șampanie. Oare ce sărbătoare? Nu-și putea aminti. Probabil că nimic, probabil că pe ei înșiși. Ea vroia să facă dragoste, la fel și el, dar nici unul dintre ei nu ar fi renunțat la un homar fiert, așa încât așteptară cu un fel de tensiune dulce între ei. Ea sugea piciorușele homarului cu niște pupături exagerate, iar Jack râse și îi spuse că îl tachinează, ceea ce ei îi plăcu foarte mult. Să îl tachineze. Făcea adesea acest lucru.

— Îmi pare rău, spuse Robert. Ar fi trebuit să mă gândesc. Le duc imediat înapoi în bucătărie.

— Nu, spuse ea repede oprindu-i mâna care vroia să îi ia farfuria. Nu, n-aveai de unde să știi. Și oricum, viața mea este plină de așa ceva. Sute de amintiri care mă prind nepregătită. Sunt ca niște mine pe câmp, așteptând să explodeze. Sincer, aș vrea să-mi fac o lobotomie.

El își luă mâna de sub mâna ei și o așeză peste degetele ei. Îi ținea mâna în felul în care un bărbat ține mâna unei prietene, așteptând ca aceasta să facă o mică criză. Kathryn îi simți mâna caldă, pentru că a ei se

răcise brusc. Era din cauza amintirilor care făcuseră sângele să i se scurgă din mâini și din picioare. Cum se întâmplă când îți este frică.

Timpul trecea. Cât oare? Nu mai putea ține socoteala minutelor, secundelor. Închise ochii. Era puțin somno-roasă din cauza berii. Ar fi vrut să își întoarcă mâna invers, ca el să îi atingă palma. Să își plimbe mâna din palma ei de-a lungul încheieturii. Își imaginează că putea simți căldura mâinii lui mergând pe sub a ei până spre braț. Degetele i se înmuiară sub mâna lui, iar tensiunea i se scurse din corp. Era un sentiment erotic, dar nu atât de copleșitor. Părea că ochii ei nu se mai puteau concentra, nu îl mai putea vedea pe Robert cum trebuie și nici lucrurile din jurul ei, simțea numai cum lumina trecea prin ferestre. Acea lumină slabă, difuză, crea o aură de tihnă leneșă. Și își zise că ar trebui să se simtă tulburată de felul în care se gândea la ea și la Robert, dar parcă un anumit soi de îngăduință se pogorâse asupra lor odată cu ceața aceea, iar ei îi părea că se pierde într-o vagă derivă.

Atât de mult, încât atunci când Robert, probabil încercând să o aducă la realitate, o strânse și mai tare de mână, se simți aruncată din nou în prezent.

— Ești ca un fel de preot, spuse ea.

El râse.

— Nu, nu sunt.

— Cred că așa am ajuns să te văd.

— Părintele Robert, spuse el, zâmbind.

Ea se gândea: Ce dacă mâna acestui bărbat i-ar fi mângâiat brațul? Care ar fi fost problema? Nu erau oare toate regulile încălcate acum? Nu spusese Mattie așa?

Tăcerea ninsorii constante îi împresură. Observă că el se chinuia să înțeleagă exact ce gândea ea și de ce, dar ea nu îl putea ajuta pentru că nici ea nu știa. Camera din față era cam friguroasă iarna, se gândi ea, și începu să tremure în ciuda căldurii ieșind din radiatoare. Afară cerul devenise atât de întunecat încât s-ar fi putut crede că se lumina de ziuă.

El își trase mâna, lăsându-i mâinile neacoperite.

Se simți expusă.

Mai bău o sticlă de bere. Mâncaseră toată pâinea și homarul. În timp ce mâncau, Robert se ridică și schimbă CD-ul. De la B.B. King la Brahms.

— Ai o muzică minunată, spuse el când se întoarse la masă.

— Te interesează muzica?

— Da.

— Ce fel de muzică?

— În special pianul. Ți plăcea ție sau lui Jack? Întrebă el așezându-se. Ea își înalță capul, nefiind sigură că a înțeles ce vroia să spună.

— De obicei ori soțul ori soția sunt pasionați de CD-uri și de sistemele audio, nu amândoi, explică el.

Cel puțin așa am văzut eu.

Ea se gândi puțin la asta.

— Mie îmi place pianul, spuse ea, Jack era afon. Dar îi plăcea rock'n'roll-ul. Și câte ceva din muzica lui Mattie. Cred că din cauza ritmului. Dar ție?

— Și mie îmi place pianul, zise el. Deși fosta mea soție a păstrat sistemul audio și cd-urile. Unul dintre fiii mei a moștenit de la mine urechea muzicală. Face lecții de saxofon la școală. Pe celălalt pare că nu îl interesează lucrurile astea.

— Mattie cântă la clarinet. Am încercat să o îndrum spre pian, spuse ea, dar a fost un chin.

Kathryn se gândi la toate acele ore pe care le petrecuse cu Mattie la pian, Mattie nedorind în mod clar să facă asta, exagerând repulsia ei aproape patologică prin nevoia de a se scărpinga pe spate ori de câte ori nu găsea acordul sau când îi lua exagerat de mult timp până își potrivea degetele pe clape. Era un efort să o facă pe Mattie să cânte un cântec o dată, darămite să o determine să exerseze o piesă de mai multe ori. Kathryn sfârșise adesea prin a ieși din cameră abia stăpânindu-și furia, moment în care Mattie începea să plângă. Înainte să treacă primul an, își dădu seama că dacă insista ca Mattie să continue lecțiile, relația lor s-ar fi deteriorat.

Bineînțeles că Mattie asculta acum în continuu muzica ei preferată - în camera ei, în mașină și la căștile care păreau a-i fi înfipte în urechi de parcă prin ele se alimenta cu oxigen.

— Tu cânți? Întrebă Kathryn.

— Cântam.

Kathryn îl studie și mai adăugă un detaliu portretului pe care i-l făcuse din prima zi în care el îi intrase în casă.

Asta face oricine cu oamenii, se gândi Kathryn, le conturează câte un portret pe care apoi îl umplu cu tușele ce lipseau inițial, așteptând ca forma și culoarea să se materializeze.

El înmuie o coadă de homar în unt și o duse picurând la gură.

— În seara dinaintea plecării lui, spuse Kathryn, Jack s-a dus la Mattie în cameră și a întrebat-o dacă vrea să meargă cu el la un meci al lui Celtics vineri seara. Un prieten îi dăduse niște bilete foarte bune. Ceea ce vreau să știu este următorul lucru: și-ar ruga cineva fiica să meargă la un meci cu Celtics dacă ar plănuși să se sinucidă înainte de a se întoarce?

Robert își șterse bărbia și se gândi câteva clipe.

— S-ar sinucide un bărbat care are niște locuri foarte bune la un meci de-al lui Celtics înainte de a ajunge să vadă meciul?

Ochii ei se măriră.

— Scuză-mă, spuse el repede. Nu. N-are nici un sens, n-am auzit așa ceva în cazul nimănui.

— Iar Jack îmi spusese să îl sun pe Alfred, spuse Kathryn. Îmi spusese să îl rog pe Alfred să vină vineri să repare dușul. Dacă Jack ar fi plănușit să nu se mai întoarcă, nu ar fi făcut asta. Nu în felul în care a făcut-o, ca și cum s-ar mai fi gândit o dată la asta în drum spre mașină. Și s-ar fi purtat altfel cu mine. Și-ar fi luat rămas bun altfel. Sunt sigură că ar fi făcut-o. Ar fi fost ceva care

să mă facă să mă gândesc la asta, dacă nu atunci, cel puțin după. Ceva...

Robert își luă paharul de apă și îl puse într-o parte pe masă.

— Îți aduci aminte, îl întreabă ea, când cei de la Consiliul de Siguranță m-au întrebat dacă Jack avea prieteni apropiați în Anglia?

— Da.

Ea privi lung la castronul cu carapace golite.

— Mi-a venit o idee, spuse ea. Mă întorc imediat.

În timp ce urca scările încercă să-și amintească dacă spălase acele lucruri. Purtase blugii câteva zile și apoi îi pusese în coșul de rufe. Dar nu în coșul ei, ci în cel al lui Mattie. Iar Kathryn nu spălase deloc din lucrurile lui Mattie pentru că Mattie nu fusese acasă. Toate lucrurile de care avusese nevoie fuseseră spălate la Julia acasă.

Găsi pantalonii sub teancul de rufe pe care ea și Robert le îngrămădiseră acolo cu câteva ore înainte. Luă teancul de hârtii și chitanțe care fuseseră ușor mototolite de un prosop uitat acolo.

Când se întoarse în camera din față, îl găsi pe Robert contemplând ninsoarea. O privi cum dă la o parte farfuria și despătorește hârtiile.

— Uită-te la asta, spuse ea întinzându-i biletele de loterie, lui Robert. Am găsit hârtiile astea teanc în buzunarul pantalonilor lui Jack atârnați de ușa băii, în ziua în care a murit. Nu le-am dat prea mare atenție atunci, le-

am îndesat în buzunarul pantalonilor mei. Dar vezi ce scrie aici? *M la A* și numerele astea? Ce crezi că poate fi?

Robert începu să studieze numărul și își dădu seama din sclipirea ochilor lui că înțelesese la ce se gândea.

— Un număr de telefon din Anglia, asta crezi, nu? spuse el.

— E prefixul Londrei, nu? Unu opt unu.

— Cred că da.

— Nu este numărul corect de cifre?

— Nu sunt sigur.

— Stai să văd, spuse ea. întinse mâna, iar Robert îi înapoie biletul, totuși nu fără o anumită rețineră.

— Sunt curioasă, spuse ea apărându-se. Dacă este un număr de telefon, de ce este scris pe acest bilet? Și este recent. Cred că a cumpărat biletul cu o zi înainte de a pleca.

Se uită la data biletului.

— Da, așa e. Paisprezece decembrie.

Acesta era singurul lucru normal pe care îl putea face, se gândi ea în drum spre telefonul de lângă canapea.

Ridică receptorul și formă numărul. Auzi aproape instantaneu țârâitul unui număr internațional, un sunet care o făcuse mereu să se gândească la furca neagră a unui telefon parizian.

La celălalt capăt al firului răspunse o voce, iar Kathryn, surprinsă de această voce, nepregătită pentru așa ceva, se uită repede la Robert. Nu se gândise la ce vroia să spună. O femeie spuse *Alo* din nou, de data aceasta cu o voce ușor iritată. Nu era nici vocea unei bătrâne, nici a unei fete.

Kathryn se gândi la un nume. Ar fi vrut să întrebe:

Ați cunoscut vreodată un bărbat numit Jack Lyons?, dar întrebarea i se păru brusc absurdă.

— Cred că am format greșit numărul, spuse Kathryn repede. îmi pare rău că v-am deranjat.

— Cine sunteți? întrebă femeia temătoare.

Kathryn nu putu să își spună numele.

Urmă sunetul telefonului închis cu enervare. Urmă de tăcere.

Kathryn puse la loc receptorul cu mâinile tremurându-i foarte tare și se așeză. Se simțise cam la fel de confuză în școala generală când sunase un băiat pe care îl plăcea, dar nu fusese în stare să-și spună numele.

— Uită asta, spuse Robert liniștit de la masă.

Kathryn își frecă mâinile de pantaloni, pentru a se opri din tremurat.

— Ascultă, spuse ea. Poți afla ceva pentru mine?

— Ce anume?

— Ai putea afla numele tuturor membrilor echipajelor cu care Jack a zburat vreodată?

— De ce? întrebă el.

— S-ar putea să recunosc niște nume dacă le văd. Sau să asociez un nume cu o figură pe care am văzut-o vreodată.

— Dacă asta dorești, spuse el încet.

— E greu să știu ce vreau, spuse ea.

În timp ce Robert se duse în biroul lui Jack pentru a afla lista membrilor echipajului, Kathryn întinse pe masă toate hârtiuțele din teancul boțit și le privi. îi sări în ochi chitanța de la oficiul poștal în valoare de douăzeci și doi de dolari.

Poate că nu cumpărase timbre, se gândi ea, uitându-se mai atentă la chitanță. Despături bucata de hârtie dictando și se uită la versurile pe care le copiase Jack.

Aici în trecătoarea-ngustă spre nemilosul Nord, ne 'ntrerupte

Trădări, urmările neobosite înfruntându-se.

Învălmășita furie-a hangerelor în beznă: o luptă între celule oarbe și flămânde-n pântec.

Oare ce semnificație avea poezia? Privi la întinderea albă de dincolo de fereastră. Se adunase destul de multă zăpadă pe peluză, și se gândi că ar fi trebuit să o sune pe Julia să vadă dacă ea și Mattie sunt bine. Se întrebă dacă Mattie se trezise.

Despături ce-a de-a doua bucată de hârtie dictando - lista cu lucruri de făcut. *Rochia de sosit prin FedEx pe 20.*

Ciudat, se gândi ea, nu sosise nici un colet FedEx pe douăzeci. Era sigură de asta.

Se ridică de la masă și analiză din nou sensul versurilor de pe hârtie. Nu înțelegea prea mult acum, dar probabil că dacă ar fi găsit toată poezia ar fi înțeles cât de cât despre ce era vorba. Se îndreptă spre bibliotecă. Erau doar câteva rafturi înalte, din plăci de lemn, care ajungeau până aproape de tavan. Jack citise cărți despre avioane și biografii ale unor bărbați, câteodată câte un roman cu vreo intrigă inteligentă. Cât despre Kathryn, citea mai ales romane scrise de femei, romane contemporane de obicei,

deși îi plăceau în special Edith Wharton¹⁰ și Willa Cather¹¹. Căută o antologie veche de poezie pe care o găsi pe raftul de jos.

Se așază pe marginea canapelei. Își așază cartea în poală și începu să dea paginile. Dacă văzu că nu-i dă de cap, se hotărî să o ia de la început și să se uite pe fiecare pagină până găsea versurile pe care le căuta. Dar își dădu repede seama că nu trebuie să facă asta. Primele poezii erau foarte vechi. Ghidându-se după limbajul versurilor, deschise cartea aproape pe la jumătate. Acolo începeau

¹⁰ Romancieră americană, 1862-1937; unul dintre cei mai importanți prozatori americani de la începutul secolului XX. (n. tr.)

¹¹ 1873-1947; prozatoare americană care a obținut premiul Pulitzer în 1923; autoare foarte importantă, adeptă a „artei înalte”, (n. tr.)

acele poezii scrise cu o sintaxă similară versurilor pe care le ținea în mână. Începu să caute metodic, când Robert o strigă din biroul lui Jack.

Afară zăpada se îngroșă constant, căzând pe geamuri în cascade rapide. Robert spusese că meteorologii anunțaseră că stratul de zăpadă va fi între cincisprezece și douăzeci de centimetri. Știa cel puțin unde e Mattie, că nu era în vreo mașină sau mai știu eu ce.

Puse cartea jos și urcă spre camera lui Jack, unde Robert stătea la birou. Ținea în mână o foaie lucioasă de fax. Iar ea își dădu seama brusc, văzându-l stând în scaunul lui Jack, că Robert știa ce era pe casetă - sigur știa.

— Asta este lista tuturor oamenilor cu care Jack a zburat vreodată de când s-a angajat la Vision, spuse el, întinzându-i fax-ul.

— Mulțumesc, zise ea, luând lista fără să se uite la ea.

Își dădu seama că nu se gândise că îl va întreba. Te rog, spune-mi ce știi.

Își încrucișă brațele la piept și se îndepărtă cu scaunul de birou, punând distanță între ei.

— Nu am ascultat caseta, spuse el. Nici unul dintre noi nu a ascultat-o.

— Nu, știu asta.

— Poți să îmi spui ce mi-a zis un prieten de-al meu care lucrează la sindicat.

— Da.

— Chiar vrei să auzi asta?

— Da, spuse ea, deși nu știa dacă vroia, nu putea fi sigură. Cum putea să fie sigură dacă vroia să audă până nu auzea?

El se întoarce brusc și se îndreaptă spre fereastră, cu spatele la Kathryn. Începu să vorbească agitat, profesionist, golind parcă vorbele de orice conținut emoțional.

— Zborul a fost normal până la minutul cincizeci și șase, spuse el. Apoi se pare că pe Jack brusc l-a apucat să-și facă nevoile.

— Să-și facă nevoile?

— Părăsește carlinga după cincizeci și șase de minute și paisprezece secunde de zbor. Nu spune ce este cu el, ci doar că se întoarce repede. Oamenii care au ascultat caseta presupun că s-a dus la toaletă. Robert se întoarce și privi în direcția ei, deși nu chiar spre ea.

Ea clătină din cap.

— Două minute mai târziu, ofițerul principal Roger Martin anunță că are o problemă la căști. Îl roagă pe inginer, pe Trevor Sullivan, să i le împrumute pe ale lui.

Sullivan îi dă căștile și îi spune: *Încearcă-le pe astea.*

Martin probează căștile inginerului de zbor, decide că sunt bune și îi spune: *Nu este din cauza mufei. Căștile mele sunt defecte, cred.*

— Deci căștile lui Roger Martin erau defecte, spuse Kathryn.

— Da. Așa că Martin îi dă lui Sullivan căștile înapoi, apoi Sullivan zice: *Poate are Lyons unele de rezervă.* Se pare că apoi Sullivan își desface centura de siguranță și se întinde spre geanta lui Jack. Știi unde se țin gentile piloților?

— Lângă piloți?

— Pe grinda de rezistență de lângă fiecare pilot. Da.

Apoi Sullivan scoate ceva din geanta de zbor a lui Jack, ceva ce el nu recunoaște. Pentru că spune: *Ce naiba?*

— Era ceva la care el nu se aștepta.

— Așa se pare.

— Nu erau căști.

— Nu se știe.

— Și apoi?

— Apoi Jack intră în cabină. Sullivan îi spune: *Lyons, ce e asta? O glumă?*

Robert făcu o pauză. Se sprijini de pervazul ferestrei, aproape așezându-se.

— Apoi a urmat probabil o altercație, spuse Robert.

Am auzit versiuni care se bat cap în cap. Dar dacă așa a fost, s-a întâmplat rapid. Pentru că Sullivan spune aproape imediat *Ce dracu?*

- Și apoi?
- Și apoi zice: *Iisuse Cristoase*.
- Cine zice *Iisuse Cristoase*?
- Sullivan.
- Și?
- Și atât.
- Nu mai spune nimeni nimic?
- Se termină caseta.

Ea își ridică privirea spre tavan, gândindu-se ce însemna oare că se terminase caseta.

— Avea o bombă în geanta de zbor, spuse ea liniștită.

O bombă armată. De aceea cred toți că s-a sinucis.

Robert se ridică. Își puse mâinile în buzunarele pantalonilor.

— Dacă o singură propoziție ar fi fost diferită, spuse el, toată caseta ar fi avut un alt înțeles. Chiar și dacă ce s-a spus a fost cum ți-am povestit eu, asta nu înseamnă nimic. Știi asta. Am discutat asta.

— Se știe cu siguranță că Jack era în cabină când s-a întâmplat?

— Se aude clanța ușii cabinei deschizându-se și închizându-se. După care Sullivan i se adresează direct.

— Ceea ce nu înțeleg, spuse ea, este cum de putea avea Jack ceva atât de periculos în geanta de zbor.

— De fapt, spuse Robert, asta este partea cea mai ușoară. Se întoarse și se uită la zăpadă. Nu este periculos.

Nu este periculos deloc. Toată lumea face asta.

— Ce face?

— Mulți piloți pe rutele internaționale o fac, aproape toți însoțitorii de zbor pe care îi știu, spuse Robert. De obicei bijuterii. Aur și argint, uneori pietre prețioase.

Kathryn nu era sigură că înțelesese. Se gândi la bijuteriile pe care le primise de la Jack de-a lungul anilor:

o brățară subțire de aur cu ocazia unei aniversări, un lăntișor de aur de ziua ei, cercei cu diamante la un Crăciun.

— De vreme ce intri și ieși de sute de ori dintr-un aeroport, ajungi să îi cunoști pe paznici destul de bine, spuse Robert. Îți povestesc despre familiile lor și te petrec făcându-ți cu mâna. Este un favor. Pe vremea când zburam, probabil că am arătat pașaportul o dată la cincizeci de zboruri. Iar ofițerii vamali nu se uitau aproape niciodată în geanta mea de zbor.

Kathryn scutură din cap.

— Habar n-aveam, zise ea. Jack nu mi-a spus niciodată.
— Unii piloți țin secret. Bănuiesc că dacă aduci un cadou, se strică surpriza dacă soția știe că ai făcut contrabandă prin vamă. Nu știu.

— Tu ai făcut-o? întrebă ea.

— La fiecare Crăciun, zise el. Asta era întrebarea când te întâlneai cu ceilalți în drum spre aeroport: Ce îi aduci soției?

Ea își puse mâinile în buzunarele blugilor; stătea cu umerii aplecați.

— De ce pe casetă Jack nu zice nimic? întrebă Kathryn. Dacă n-ar fi știut că este o bombă ar fi fost la fel de surprins ca Trevor Sullivan. Ar fi spus ceva. Ar fi zis:

Ce tot vorbești acolo? Ar fi exclamat ceva sau ar fi strigat.

— Nu neapărat.

— Jack a mințit în legătură cu mama lui, spuse Kathryn.

— Și?

— Nu a dormit în apartamentul echipajului, spuse ea.

— Nu este de ajuns.

— Cineva a pus o bombă în avion.

— Dacă a fost o bombă, cineva a pus-o acolo. Să fii sigură de asta.

— Iar Jack trebuie să fi știut despre asta, spuse ea. Era geanta lui de zbor.

— De asta nu poți fi sigură.

— Pilotul marocan s-a sinucis.

— A fost cu totul altceva.

— ■ Cum putem ști că a fost altceva?

— O faci pe avocatul diavolului, îi spuse Robert puțin încins. Nu crezi cu adevărat că Jack a făcut asta. Robert oftă frustrat și se întoarse cu spatele la ea. Ai vrut să știi ce era pe casetă. Așa că ți-am spus.

Ea despătură faxul pe care îl ținea la subsoară. Erau foarte multe nume, nouă sau zece pagini de nume, începând cu ultimul echipaj al lui Jack și terminându-se cu cel din 1986, anul în care se angajase la acea linie aeriană. Se uită la listă: Christopher Haverstraw, Paul Kennedy, Michael DiSantis, Richard Goldthwaite...

Uneori își amintea câte o figură, un bărbat sau o femeie cu care ea și Jack luaseră vreodată cina, sau cineva pe care îl cunoscuse la vreo petrecere, deși cele mai multe dintre nume îi erau necunoscute, iar jumătate dintre ei locuiau în Anglia. Din punctul ăsta de vedere, se gândi Kathryn, viața unui pilot la Vision era ciudată, o profesie aproape

antisocială. Membrii unui echipaj cu care Jack zburase puteau locui fie la cincizeci de mile distanță, fie peste ocean.

Apoi, pe o listă datând din 1992, văzu un nume pe care nici nu își dăduse seama că îl căuta, un nume ciudat care se ridică parcă de pe foaia de hârtie și imediat după aceea îi ajunse ca un curent electric până-n oase.

Muire Boland.

Însoțitoare de bord.

Kathryn rosti numele cu voce tare.

Muire Boland.

Era foarte sigură că era numele unei femei. Se întreba dacă era un nume francez și dacă îl pronunța corect.

Kathryn se aplecă în fața ei și deschise sertarul mare al biroului lui Jack. Plicul cu corespondență comercială, care avea numele scris cu creionul într-un colț, nu era acolo, dar îl putea vedea foarte bine, așa cum vedea numele tipărite pe lista din mâna ei. *Muire 3.30*, acea notiță mâzgălită în grabă. Pe un plic, o solicitare din partea Bay Bank.

Știind din instinct că dacă ar ezita ar fi paralizată de nehotărâre, Kathryn scoase biletul de loterie din buzunar și îl puse pe biroul lui Jack. Ridică telefonul și formă din nou numărul scris pe el. Răspunse o voce, aceeași voce de dinainte.

— Alo, spuse Kathryn repede. Muire este acasă?

— Cine?

Kathryn repetă numele.

— A, *Muire*, spuse vocea de la celălalt capăt al firului, iar Kathryn putu auzi pronunția corectă.: *Meur-ah*, cu o oarecare emfază vibrată pe R.

— Oh, îmi cer scuze, spuse Kathryn, simțind un val uriaș de ușurare. Tot ceea ce dorea acum era să închidă telefonul.

— *Muire a fost* aici, spuse vocea britanică, dar s-a întors acasă la ea. Sunteți o prietenă?

Kathryn nu-i putu răspunde. Se așeză pe scaun cu putere.

— Cine o caută? Întrebă femeia din Londra.

Kathryn deschise gura, dar nu își putu spune numele.

Își apăsă receptorul pe piept.

M la A, scria biletul din fața ei. *Muire 3.30*, scria pe plic. Două notițe, cu scrisul lui Jack, scrise la patru ani diferență, și legate de un telefon.

Robert îi luă receptorul din mână și îl puse înapoi în furcă.

— Ce te-a făcut să întrebi de Muire? Întrebă el liniștit.

Te-ai albit.

— Doar o bănuială, spuse ea.

— Cine era această femeie pe care o chema Muire? Și ce legătură avea ea cu Jack? Oare își petrecuse ultima noapte cu această femeie? Avea o aventură? Întrebările o apăsau pe piept, amenințând să o sufocă. Se gândi la toate acele glume obișnuite despre piloți și însoțitoarele de zbor. Refuzase întotdeauna să dea crezare zvonurilor, ca și când nici un pilot nu ar face acest lucru în realitate.

— Robert, ai putea afla mai multe despre o anumită persoană? Întrebă ea. Unde locuiește, de exemplu.

— Dacă ești sigură că asta vrei, spuse el.

— Parcă sunt în iad.

— Atunci renunță.

Se gândi la posibilitatea de a renunța.

— Ai putea? Întrebă ea.

— A vrut să se uite la televizor, spunea Julia. A trebuit să mă gândesc la altceva. Am primit odată de la cineva *Martorul* de Crăciun.

Robert ieșise din birou. Kathryn se gândi că probabil spăla vasele.

— Jack ți-a dat-o.

— Pare prinsă de film. S-a trezit la două. A mâncat.

— Nu o lăsa să se uite la televizor, spuse Kathryn.

Vorbesc serios. Taie cablul dacă trebuie.

Kathryn se cuibări în scaunul biroului și se uită la stratul de zăpadă care se vedea pe pervazurile exterioare ale ferestrelor. Arăta ca apa dintr-un acvariu. *Muire a fost aici*, spusese vocea.

— Robert este cu tine? Întrebă Julia.

— Da.

— A fost aici, știi asta, nu?

— Da, știu.

— Atunci înseamnă că știi despre...

— Despre povestea cu apartamentul echipajului? Da.

Kathryn ridică un picior pe scaun și și-l prinse cu

brațul. Două notițe, la patru ani distanță, legate de o singură inițială.

Simți cum anxietatea o împunge și face să îi apară mărgelile de sudoare pe frunte.

— Nu-ți pierde credința, spuse Julia.

— Despre ce fel de credință vorbești?

— Știi ce vreau să spun.

— Încerc.

— Au corectat prognoza, spuse Julia. Între douăzeci și douăzeci și cinci.

— Mai bine vin acum, spuse Kathryn ștergându-și fruntea cu mâneca.

— Nu fi prostuță. Nu ieși fără motiv. Ai mâncare?

Numai Julia se putea gândi la mâncare.

— Am mâncat, spuse Kathryn. Pot să vorbesc cu Mattie?

La celălalt capăt al firului se lăsă liniștea.

— Știi, spuse Julia grijulie, Mattie este ocupată. Se simte bine. Dacă vorbești cu ea va fi din nou distantă și tristă. Trebuie să se odihnească vreo câteva zile, să se uite la filme și să mănânce popcorn. E ca un drog, și are nevoie de el cât mai mult cu putință. Trebuie să se vindece, Kathryn.

— Dar aș vrea să stau cu ea, protestă Kathryn.

— Kathryn, ai stat cu ea în fiecare minut în ultimele zece zile. Înțelege că prezența ta vă desparte. Nu poți suporta să o vezi tristă, iar ea nu poate suporta să vadă cât de mult suferi. Tu nu petreci atât timp cu ea în mod normal.

— Situația asta nu este normală.

— Ei bine, poate tuturor ne-ar prinde bine puțină normalitate, spuse Julia.

Kathryn se îndreptă spre fereastră și șterse condensul care se formase pe foia de geam. Stratul de zăpadă se îngroșase, iar drumul nu fusese dezșăpezit. Mașinile erau acoperite deja cu un strat gros de zăpadă de peste cincisprezece centimetri.

Oftă. Întotdeauna fusese dificil să contrazică înțelepciunea Juliei, mai ales că se dovedise de atâtea ori că avea dreptate.

— Nu ieși din casă, repetă Julia.

Toată după-amiaza a nins în continuu, îngroșând stratul de zăpadă. Din când în când, vântul șuiera, vuia, fluiera, pentru ca mai apoi să scadă în intensitate, renunțând să mai devină furtună în toată regula. În timp ce Robert dădea telefoanele din biroul lui Jack, Kathryn se plimba dintr-o cameră în alta uitându-se la pereți și pe fereastră, încrucișându-și brațele, descrușișându-le, apoi intra în altă cameră și stătea în picioare și se uita iarăși pe pereți sau pe fereastră. În ultima vreme tot ce putea face era să stea în picioare și să se gândească.

După un timp se trezi în baie. Își dădu hainele jos și dădu drumul la duș, lăsând apa să se încălzească până ce deveni aproape opărită. Intră în duș și își puse gâtul aplecat sub apă și stătu așa foarte mult timp. Era o

senzație atât de plăcută încât stătu acolo până când rezervorul de apă caldă se goli, iar apa se răci.

Când închise apa auzi muzică venind din altă cameră.

Nu era un CD, deși era muzică de pian.

Îmbracă halatul de baie gri din bumbac ce îi ajungea până la glezne și își așează gulerul. Din oglindă o privea o femeie bătrână, o figură spălăcită cu ochi găunoși.

Pieptănându-se în timp ce cobora scările, se îndreptă în direcția din care se auzea muzica și intră în camera din față unde Robert cânta la pian.

Știa melodia: era Chopin. Se așează pe canapea, așezându-și halatul pe lângă poale și picioare.

Închise ochii. *Fantaisie Impromptu* era o piesă extravagantă, obraznic de frumoasă, cu un număr foarte mare de note. Robert o cânta în varianta pe care ea rar o auzise, o variantă nesentimentală, și totuși era purtat de povara delicioasă a amintirilor stârnite și a secretelor uitate. Când auzi glissando-urile avu imaginea unor diamante împrăștiate pe jos.

Pianul era așezat într-un colț, lângă fereastră, iar ea îi privi prima dată palmele și brațele. Era ceva în acea abundență de zăpadă care îmbunătățea acustica acelei camere, sau poate i se părea așa pentru că nu se mai auzea alt zgomot; pianul suna mai bine decât își amintea ea, deși nu mai fusese acordat de luni de zile.

Așa era acum câțiva ani de zile, se gândi Kathryn ascultându-l pe Robert cântând. Fără televizor, fără radio, fără filme, doar o după amiază lungă, albă, în care să te simți bine, să asculți muzică. Era un spațiu sigur. Putea să se gândească la altceva, nu la accident sau la Mattie.

Pianul nu fusese unul dintre lucrurile pe care le avea în comun cu Jack. Fusese numai al lui Kathryn, o preocupare numai a ei, și totuși o legătură și cu Julia - ea însăși un element sigur în viața ei.

— N-am știut, spuse ea când el termină piesa.

— A trecut ceva timp, spuse el întorcându-se către ea.

— Ești un tip romantic, spuse ea zâmbind. Un romantic disimulat. Și cânti excelent.

— Mulțumesc.

— Mai cânti?

Atunci își dădu seama, într-un fel de care nu fusese conștientă înainte, că Robert era, bineînțeles, un bărbat care avea un trecut. Avea o viață despre care ea nu știa aproape nimic, o viață în timpul căreia învățase să cânte la pian, învățase să piloteze, fusese un bețiv, se căsătorise,

avusese copii, divorțase și apoi se implicase în serviciul acesta extraordinar pe care îl avea.

Ea recunoscuse melodia: *The Shadow of Your Smile*. Îți schimba dispoziția într-o clipită.

Când termină se scărpină pe ceafă și se uită la zăpadă pe fereastră.

— Cred că sunt cel puțin treizeci de centimetri, spuse el.

— Drumul nu este dezăpezit, zise ea. Cât este ceasul?

El se uită la ceas.

— Trei, zise. Cred că o să ies să mă plimb.

— Îmbrăcat așa?

— Numai până la capătul străzii și înapoi. Vreau să respir niște aer curat.

— Cred că știi că nu ai de ce să te duci la han în seara asta. Sunt o mulțime de paturi în casa asta. Și multe camere. Poți dormi pe patul din camera de oaspeți, adăugă ea. Pentru asta și este.

— Ca să te poți ascunde, așa ai spus.

— Da.

— Informația pe care mi-ai cerut-o este pe biroul lui Jack, spuse el.

Ea vru să spună ceva, dar el clătină din cap.

— Dintre toți oamenii, zise el, nu ar fi trebuit să se și se întâmple tocmai ție așa ceva.

Kathryn ațipi câteva minute pe canapea și apoi, puțin somnoroasă, urcă la ea în dormitor hotărâtă să se așeze în pat și să doarmă. Luă antologia de poezie cu ea.

Se întinse pe burtă, în pat, și începu să întoarcă paginile, căutând cu inima cât un purice acele versuri. Citi bucăți de poeme din Gerard Manley Hopkins¹², Wordsworth¹³ și Keats¹⁴. Aproape de jumătatea cărții îi sări în ochi cuvântul *trădări* și își dădu seama că găsisese poezia pe care o căuta. Dar aproape instantaneu, înainte să apuce să citească versurile, zări o notiță ștersă de-a lungul marginii interioare.

Scrisă ușor cu creionul și urmată de un semn al exclamării.

Și acolo. În mod clar acolo.

Se ridică brusc și examinează mai îndeaproape poemul.

Se numea *Antrim* și era scris de Robinson Jeffers. Părea să fie despre niște lupte din vechime pentru o bucată de pământ. Despre sângele vărsat pentru multe cauze, despre ambuscade și trădări, despre patriotism și despre oamenii jertfiți, toate acestea ajungând până la urmă țărână, și așteptând reînvierea.

Oare ce însemna?

Lăsă cartea să alunece pe lângă pat până pe podea. Se întinse din nou și se întoarse cu fața spre pernă. Se simțea de parcă ar fi călătorit mii de mile.

² Unul dintre cei mai mari poeți ai epocii victoriene, creator al *sprung* r/iyt/im-ului. (n. tr.)

³ Mare poet romantic englez, (n. tr.)

⁴ Mare poet romantic englez, (n. tr.)

Când se trezi se uită din instinct la ceasul de pe noptieră. Era trei și jumătate dimineața. Dormise nouă ore. Și oare ce zi era? Douăzeci și opt? Douăzeci și nouă?

Se dădu jos din pat și ieși pe jumătate clătinându-se pe hol. Ușa către camera de oaspeți era închisă. Poate că Robert se întorsese din plimbare și se dusese să se culce acolo, se gândi ea. Oare mâncase? Se uitase la televizor?

Citise vreo carte?

În bucătărie nu era nici un semn care să arate că cineva a mâncat acolo. Kathryn pregăti un ibric de cafea și își turnă o ceașcă. Văzu pe fereastra de deasupra chiuvetei că ninsoarea se oprise. Deschise ușa din spate și fu imediat lovită de o pală de zăpadă mărunță care căzu de pe streșină. Clipi și își scutură capul. După ce își obișnuie ochii cu întunericul, văzu că lumea era acoperită cu o pătură groasă albă, o pătură creponată cusută superficial; copacii, arbuștii și mașinile arătau ca niște cocoșe învelite. Într-adevăr, era atât de multă zăpadă, încât se întrebă dacă nu cumva previziunile care vorbiseră despre doar douăzeci de centimetri nu fuseseră prea optimiste, închise ușa și se sprijini de ea.

M la A.

Muire 3.30

Strângând halatul mai bine în jurul ei, Kathryn urcă în grabă scările către biroul lui Jack, a cărui goliciune prăfuită încă o surprindea. Văzu hârtia despre care îi spusese Robert pe birou.

Muire Boland, citi ea, părăsise linia aeriană în ianuarie 1993. Fusese instruită de Vision la Londra și fusese însoțitoare de zbor timp de trei ani. Mai era și o adresă, un număr de telefon, și o dată de naștere. Muire Boland avea acum treizeci și unu de ani.

Robert îi scrisese ceva lângă numărul de telefon.

L-am încercat, scria el. La numărul ăsta nu a auzit nimeni de ea.

Dedesubt era o listă de numere de telefon. Erau șapte Muire Boland în cartea de telefoane a Londrei.

Kathryn încercă să se gândească la o întrebare rezonabilă. Dacă persoana care răspundea la telefon știa cine era Jack Lyons? Și dacă da, oare mai putea pune una sau două întrebări? Era chiar așa un lucru ieșit din comun dacă întreba?

Kathryn se uită de jur împrejurul camerei, la sterilitatea ei metalică, la estetica ei masculină. Nu-și va îngădui să se gândească la faptul că Jack a avut o aventură. Cum ar putea să facă asta, când fusese prima care văzuse ce se întâmpla când se țesea o poveste senzațională în jurul numai câtorva fapte, așa cum se întâmplase cu presa când fusese comentată caseta cu înregistrarea zborului.

Ridică telefonul și formă primul număr. Răspunse un bărbat, iar vocea îi suna ca și cum ar fi fost trezit din somn. Calculă repede ce oră era la Londra - 9.40 dimineața. Întrebă dacă putea să vorbească cu Muire.

Bărbatul tuși în telefon ca un fumător înrăit.

— Cu cine doriți? întrebă el ca și cum nu ar fi înțeles bine întrebarea.

— Muire Boland, spuse ea.

— Nu este nici o Muire Boland aici, spuse bărbatul sigur pe el.

— Mă scuzați, zise Kathryn și închise telefonul.

Tăie primul număr și îl încercă pe al doilea. Nu răspunse nimeni. Încercă al treilea număr. Răspunse un bărbat cu o voce înțepată, profesionistă.

— Michael Boland, spuse el ca și cum ar fi așteptat un anumit telefon.

— Mă scuzați, zise Kathryn, greșeală.

Tăie și cel de-al treilea număr. îl încercă și pe cel de-al patrulea. Răspunse o femeie.

— Alo, zise ea.

— Alo, spuse Kathryn. Caut o doamnă numită Muire Boland.

Liniștea care se lăsă la celălalt capăt al firului era atât de adâncă, încât Kathryn putea auzi ecoul slab al unei alte conversații telefonice transatlantice.

— Alo? încercă ea din nou.

Femeia închise. Kathryn rămase cu receptorul mort la ureche. Luă creionul ca să taie și cel de-al patrulea număr, dar apoi avu o ezitare.

Sună la al cincilea număr în loc să îl taie pe cel de dinainte. Apoi la al șaselea. Apoi la al șaptelea. Când termină examină lista. Fusese un bărbat care nu o cunoștea pe Muire; un număr la care nu răspunsesese nimeni; un

Michael Boland, om de afaceri; o femeie care nu vorbise; un alt număr la care nu răspunsese nimeni; o voce pe un robot, cu un accent aproape neinteligibil, care îi spunea să lase un mesaj; o adolescentă care nu o cunoștea pe Muire, dar care spusese că pe mama ei o chema Mary.

Încercă la al patrulea număr din nou.

— Alo? spuse aceeași femeie.

— Mă scuzați că vă deranjez, spuse Kathryn repede înainte ca femeia să închidă. Încerc să o găsesc pe Muire Boland.

Lucru ciudat, era o tăcere asemănătoare primei convorbiri. Se auzea ceva în fundal. Era oare muzică? O mașină de spălat vasele? Apoi Kathryn auzi un sunet venit din fundul gâtului femeii, ca începutul unui cuvânt care poate avea să fie rostit. Urmă apoi de o altă perioadă de tăcere, mai scurtă de această dată.

— Nu stă nici o Muire aici, spuse femeia într-un final.

Kathryn se gândi că probabil era un decalaj între gândurile și vocea ei, pentru că până deschise gura să vorbească, legătura se întrerupse.

Când Robert se trezi dimineață, ea stătea la masă în camera din față. Soarele urcase pe cer, iar zăpada dinafară ferestrelor era atât de izbitor de strălucitoare încât Robert trebui să își mijească ochii ca să se uite spre ea. În lumină ea putea vedea toate liniile și toți porii de pe fața lui.

— Este prea mult soare aici, spuse el întorcând capul.

— Uneori chiar ai nevoie de ochelari de soare în camera asta, spuse ea. Jack obișnuia să poarte.

Se uită spre Robert care își băga cămașa în pantaloni.

— Cum ai dormit? o întrebă el.

— Bine. Tu?

— Foarte bine.

Observă că dormise îmbrăcat. Probabil că fusese prea obosit ca să se mai dezbrace.

Obișnuindu-se cu lumina, Robert reuși să îi vadă fața mai clar.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Kathryn se aplecă în față.

— Mă duc la Londra, spuse ea.

El nu ezită. Nu ezită absolut deloc.

— Merg cu tine, zise el.

Fețele de masă sunt întinse pe toată pajiștea, ca o cuvertură gigantică din petice. Grupuri de familii stau așezate pe pături, cu farfurii de

carton sau cu argintărie adevărată și cu ceai cu gheață în termosuri. Copiii aleargă de-a lungul aleilor, uneori chiar prin mijlocul mesei vreunei familii. Kathryn deschise coșul de picnic, un coș vechi pentru plăcintă de-al Juliei, și scoase strugurii și pachetul de Terra Chips, Vipia, o bucată de brânză Brie și un pătrățel din ceva urât mirositor. Brânză Stilton, decise ea după ce îl mirosi. Nu departe de ea Jack stă de vorbă cu alți doi tați. Este înnorat, puțin umed, iar gândăniile încep să devină enervante. Kathryn îl vede pe Jack aplecându-și capul în timp ce discută cu doi bărbați mai scunzi decât el. Ține un pahar de sifon în mână; pe cealaltă o ține în buzunarul pantalonilor. Râde și își ridică fruntea, prinzându-i privirea lui Kathryn. În spatele râsului ea poate întrevede o ușoară jenă provocată de corvoada socializării: Dar nu se mai termină odată?

Puțin mai departe Kathryn o zărește pe Mattie stând într-un grup de prieteni, cu brațele înfășurate pe lângă corp, ca și cum i-ar fi frig, deși nu este cazul. Are numai cincisprezece ani și nu știe ce să facă cu mâinile.

Figura lui Mattie, familiară și nu prea pentru Kathryn, pare a fi o operă de artă în devenire, alungindu-se ușor în ultima vreme și lipsită de expresia bosumflată dată de aparatul dentar.

— O adunare reușită, spuse Barbara McElroy, de pe pătura învecinată.

Kathryn scrută meniul familiei McElroy dintr-o privire: friptură de pui, salată de cartofi de la supermarket, salată de varză cu maioneză, Fritos, negrese.

— Mai bine decât anul trecut, spuse Kathryn.

— Cred că vor juca softball, nu?

— Dacă nu plouă.

— Mattie s-a înălțat, spuse Barbara uitându-se spre Mattie.

Kathryn aprobă din cap.

— Roxanne este și ea aici? Întrebă ea. Apoi se gândi că mai bine nu ar mai fi întrebat pentru că Roxanne, o fată slăbănoagă de cincisprezece ani cu un cerceș în buză, sigur nu era la picnicul anual al școlii. Kathryn vorbea uneori cu fata asta, o chiulangioaică și o impertinentă notorie, pe coridoarele școlii. În cazul ăsta Barbara a venit pentru Will, fiul ei de șapte ani, se gândi Kathryn. Soțul Barbarei, pescar de cod, este mai mult plecat.

Ca și Jack, se gândi Kathryn.

— Bunica ta are la fereastră un coș pentru prăjituri superb, spuse Joyce Kellys de pe altă pătură, de lângă Barbara. Kathryn examina și coșul de picnic a familiei Keys: salată de orez cu curry, somon rece, Perrier,

konfetkakke de la Ingerbretson's. Joyce și soțul ei sunt arhitecți și au propria lor companie în Portsmouth:

Keys&Keys.

Toată istoria socială a orașului în acest picnic, se gândi Kathryn.

— Nu l-am văzut, spuse ea.

— O să joace și Jack, nu? întrebă Barbara.

— Cred că da, spuse Kathryn.

Se uită la soțul ei cum își apleacă fruntea pentru a vorbi cu Arthur Kahler, proprietarul benzinăriei Mobil, cu care Jack juca uneori tenis. De aia îl doare spatele atât de des, se gândi ea; întotdeauna se apleacă atunci când vorbește cu alții. Poartă un tricou Polo alb și o pereche de pantofi de navigație. Un alt fel de uniformă. Se plesni peste ureche, apoi își privi mâna și își îndepărtă de pe deget o gănganie. O văzu privind-l.

— Sunt mort de foame, spuse el, așezându-se lângă ea pe pătură.

— Să o strig pe Mattie?

— Nu. Vine ea când vrea.

— O să joci softball?

— Cred că da, spuse el, turnându-și un alt pahar de sifon.

— întotdeauna crezi că nu o să îți placă și sfârșești prin a te simți bine, îl tachina ea.

El își plimbă degetele pe spatele ei. Atingerea lui era neașteptată și dulce. Ar vrea să se aplece spre el și să închidă ochii. Nu a mai atins-o de zile întregi.

— Cred că aș bea o bere rece, spuse el îndepărtându-și mâna.

— La un picnic al școlii?

— Se pare că pe Kahler nu îl deranjează.

Kathryn se uită la Arthur Kahler și observă paharul mare din plastic roșu pe care acesta îl ținea în mână. Apoi îi întinse lui Jack o jumătate de lipie cu humus.

■— Martha a zis că vor închide pompele săptămâna viitoare. Vor pune unele noi. Va trebui să ne ducem la Elly Falls după benzină.

Jack aprobă tăcut.

— Dar tu nu vei fi aici, spuse Kathryn amintindu-și că Jack va fi plecat două săptămâni la Londra pentru sesiunea de instruire anuală.

— Da, nu voi fi.

— Știi, aș putea merge cu tine de data asta. Școala se termină miercurea viitoare. Aș putea veni la Londra și să ne întâlnim acolo. Am avea aproape o săptămână de stat împreună. N-ar fi amuzant?

— Jack se uită într-o parte. Invitația plutea pe deasupra păturii ca fumul unei țigări într-o zi umedă.

— Am putea-o lăsa pe Mattie cu Julia, adăugă Kathryn.

Mattie ar fi încântată să scape de noi o săptămână.

— Nu știu, spuse el întorcându-se către ea.

— N-am mai fost la Londra de ani de zile, spuse ea. Și nici altundeva de ceva vreme.

El scutură din cap.

— Nu ți-ar plăcea. Aceste ședințe de instruire țin la nesfârșit. Petrecem toată ziua în simulator. Avem ore seara. Luăm masa cu echipajele britanice. Nu te-aș vedea deloc. N-am putea face nimic.

— Mă descurc destul de bine când e vorba să mă distrez singură, spuse ea. Apoi se întrebă deodată de ce trebuie să își argumenteze în vreun fel propunerea.

— Atunci ce rost are să vii când sunt eu acolo? spuse Jack, încheind discuția într-un fel. Ai putea la fel de bine să te duci singură.

Jignită, ea își mușcă falca.

— ■ Ascultă-mă, spuse el cerându-și scuze, aș fi frustrat tot timpul știind că tu ești la hotel și că nu putem vizita Londra împreună. Ședințele astea sunt destul de grele. Nu cred că încă o grijă ar fi o idee bună.

Ea îi studie figura. O figură frumoasă, o față după care trecătorii întorc capul pe stradă.

— Uite ce îți propun eu, spuse el. Vino la sfârșitul perioadei de instruire și mergem în Spania. Îmi iau câteva zile libere și mergem la Madrid. Sau nu, mai bine ne întâlnim acolo.

Pare mult mai plin de viață acum, ușurat că a rezolvat situația cu acest compromis.

— Mergem și la Barcelona, spuse el. Barcelona este superbă.

— Ai mai fost acolo? întrebă ea.

— Nu, spuse el repede. Dar așa am auzit.

Ea se gândi la o excursie în Spania cu Jack. Ar fi frumos, dar nu era exact ce își dorea ea. Jack tot va fi plecat timp de două săptămâni, departe de ea și de Mattie.

Vroia să meargă la Londra.

Kathryn văzu peste umărul lui Jack cum Barbara McElroy o privește atentă. Barbara, cea care știa cum este să fii părăsită mult timp.

— Atunci așa rămâne, spuse Kathryn, forțându-se să fie veselă.

— Hei, Lyons, se auzi o voce de deasupra păturii.

Kathryn își ridică privirea și se uită în lumina acelei zile mohorâte. Sonny Philbrick, un bărbat cu o burtă imensă, de la bere, sub tricoul cu Patriots, îl lovește jucăuș pe Jack peste picior.

— Sonny, spuse Jack.

— Ei, cum merge treaba cu linia aeriană?

— Bine, zise Jack. Dar afacerea ta cu filme?

— P'acolo. Și, unde te mai duci?

Kathryn se prefăcu ocupată cu picnicul.

Jack își trase picioarele de pe marginea feței de masă.

Nu se va ridica, se gândi ea, pentru că nu vrea să îl încurajeze pe Philbrick. Fiul acestuia, un băiat subțirel și frumușel, de vârsta lui Mattie, era foarte bun la șah, probabil un copil-minune.

— ■ La Londra, spuse Jack.

— Londra, ă?

— Da, Londra, repetă Jack. Kathryn simți în vocea soțului ei efortul pe care acesta îl făcea pentru a fi politicos.

Amândoi știau unde va duce această conversație. În același loc unde mergeau toate conversațiile lui Jack cu oameni ca Philbrick.

— Pentru cât timp? întrebă Philbrick, uitându-se la Kathryn.

— Pentru două săptămâni, spuse Jack.

— Două săptămâni! Philbrick se dădu puțin pe spate cu o surprindere batjocoritoare. Tu, singur acolo cu toate stewardesele alea, măi băiete, ai grijă cum te porți.

Philbrick îi făcu lui Kathryn șmecherește cu ochiul.

Ăsta trebuie să fi fost bătăușul clasei când era la școală, se gândi ea.

— Însoțitoare de zbor, spuse Jack.

— Mă rog.

— De fapt, zise Jack cu voce înceată și egală, încerc să le-o trag la cât mai multe pot.

Pentru o clipă fața lui Philbrick se înmuie din cauza confuziei. Apoi mormăi, și lovi aerul cu paharul de hârtie.

Râdea mult prea tare, făcându-i pe ceilalți de pe celelalte pături să se uite la ei.

— Lyons, ești o figură, știi?

Apoi urmă o pauză ciudată. Jack nu răspunse.

— Ei, atunci ne vedem la meci, spuse Philbrick. O să joci și tu, da?

Jack aprobă din cap și apoi se întoarse spre coșul de picnic de parcă ar fi căutat ceva înăuntru. Kathryn îl privi pe Philbrick îndepărtându-se.

— Dumnezeuule, zise el pe înfundate.

La poarta terminalului stăteau separați de ceilalți.

Dincolo de ferestrele duble, grămezi mari de zăpadă de o culoare nu tocmai albă, încă făceau de strajă în jurul pistelor și hangarelor. Robert își împăturise în patru paltonul și îl așezase pe un scaun din plastic turnat. Își pusese geanta deasupra paltonului (ceea ce o femeie nu ar fi făcut niciodată) și citea *The Wall Street Journal*.

Kathryn își ținea haina pe braț și examina avionul din fața ei, legat de terminal prin acel cordon ombilical. Avionul era drăguț, se gândi ea, alb cu semne roșii strălucitoare, și cu logo-ul Vision scris cu litere ascuțite. Era un T-900, înclinat în așa fel încât ea putea vedea în carlingă, putea vedea acei bărbați în cămăși, chipurile lor în umbră, brațele mișcându-se de-a lungul panoului de comandă în timp ce făceau verificările instrumentelor. Se întreba dacă îi întâlnește vreodată pe vreunii dintre membrii echipajului. Oare veniseră la slujba de înmormântare?

O dureau picioarele și vroia să stea jos. Dar dacă s-ar fi așezat ar fi trebuit să stea presată între doi pasageri supraponderali. Oricum, mai erau doar câteva minute până la îmbarcare. Kathryn purta costumul din lână neagră, cel de la înmormântare, și arăta mai mult a femeie de afaceri decât a profesoară. Ca o avocată care se îndrepta spre Londra pentru o depoziție. Părul era pieptănat într-un coc mic și purta cerceii cu perle. Își ținea mânușile din piele neagră într-o mână și o eșarfă din mătase neagră în jurul gâtului. Se gândea că arăta bine, dată fiind situația, oricum mult mai bine decât fusese în ultimele douăsprezece zile.

În acea dimineață, după ce îi spusese lui Robert despre intenția ei de a merge la Londra, se dusese la Julia pentru a-i spune lui Mattie despre planurile sale. Mattie fusese dureros de indiferentă vizavi de planurile lui Kathryn.

Singurul ei comentariu inteligibil, printre oftaturi și un mormăit înfundat de exasperare, fusese un *mda* cu care o concedie.

— Stau doar două zile, spusese Kathryn.

— Super, zise Mattie. Acum pot să mă duc înapoi în pat?

Julia încercă să îi explice lui Kathryn în bucătărie comportamentul aparent al lui Mattie.

— Are cincisprezece ani, spuse Julia care se trezise deja de câteva ore. Era îmbrăcată cu o pereche de blugi cu elastic și un pulover verde. Trebuie să aibă pe cineva pe care să dea vina, așa că dă vina pe tine. Știu

că este irațional. Nu-ți aduci aminte, dar un timp, chiar după ce au murit părinții tăi, tu m-ai învinovățit pe mine.

— Nu-i adevărat

— Ba da. Nu ai spus-o niciodată direct, dar eu am știut. Și a trecut. Așa cum va trece și asta. În momentul ăsta Mattie ar da vina pe tatăl ei. Este furioasă pe el că a părăsit-o, că i-a dat peste cap viața în așa hal. Dar nu se pune problema să îl învinuiască pe el. De fapt, ea este singura care îi ia apărarea. Furia lui Mattie te va părăsi pe tine și îşi va găsi ținta potrivită. Ceea ce trebuie tu să faci este să te asiguri că nu se va învinui pe ea pentru moartea tatălui ei.

— Atunci ar trebui să rămân, spuse Kathryn încet.

Dar Julia vroia neapărat ca ea să plece. Kathryn își dădu seama că Julia vrea ca ea să plece nu de dragul ei, ci de dragul lui Mattie.

În calitate de văduvă de pilot, Kathryn avea dreptul să călătorească gratis spre orice destinație a companiei Vision, la clasa întâi, ori de câte ori existau locuri libere.

Îi făcu semn lui Robert să stea la fereastră și își așeză bagajul sub scaunul din fața ei. Simți imediat aerul stătut din avion, mirosul lui artificial. Ușa spre carlingă era deschisă, Kathryn putea vedea echipajul. Întotdeauna fusese uimită de dimensiunile acestora: multe dintre ele erau mai mici decât locurile din față ale unei mașini. Se gândea cum putea fi posibil să aibă loc scenariul sugerat de acea casetă din avionul lui Jack. De-abia părea a fi loc pentru trei oameni să stea așezați, darămite să se miște și să aibă vreo altercație.

De pe locul unde stătea, putea vedea numai o treime din cabină și părți din cămășile piloților. Privind acea imagine, acele brațe puternice și gesturile lor sigure, îi era imposibil să nu se gândească la Jack ca fiind bărbatul din stânga. Își imaginează forma umărului lui, albeața încheieturii mâinii. Nu călătorise niciodată cu un avion pilotat de Jack.

Căpitanul se ridică și se întoarse spre avion. Privirea lui o întâlni pe a lui Kathryn, iar ea înțelese că el vroia să își exprime simpatia. Era un om în vârstă, cu părul cărunt, cu breton, și cu ochii căprui-deschis. Părea chiar prea cumsecade pentru a fi la comanda a ceva. Nu știa să își exprime condoleanțele și îi fu foarte simpatic pentru asta.

Ea îi mulțumi și chiar reuși să schițeze un zâmbet. Îi spuse că se simte atât de bine cât se poate simți cineva în situația în care se afla; asta era ceea ce oricine ar fi vrut să afle de la ea. El o întreabă dacă se ducea să

fie alături de celelalte familii îndoliate la Mălin Head, iar ea îi răspunde repede și poate prea emfatic, că nu. El păru stânjenit de întrebare. Apoi ea se întoarse și îl prezentă pe căpitanul lui Robert Hart. Căpitanul îl privi pe Robert ca pe cineva pe care îl mai văzuse înainte. Apoi se scuză, se duse înapoi în carlingă și închise ușa după el. Pentru siguranța lui.

Pentru siguranța lor.

Însoțitoarea de zbor adună paharele de șampanie pe care le împărțise mai devreme, iar Kathryn constată cu surprindere că ea îl golise pe al ei. Nu-și amintea când îl băuse, deși putea simți gustul de șampanie. Se uită la ceas. 8:14 dimineața. 1:14 la Londra.

Avionul porni încet spre pistă. Pilotul - oare era căpitanul cu ochii spălăciți? - ambala motoarele pregătindu-se pentru decolare. Inima îi bătu lung, apoi i se zbatu dureros în piept. Imaginea i se micșoră la un punct, așa cum se întâmplă când închizi televizorul. Kathryn se prinse de mânerul scaunului și închise ochii. Își mușcă buza de jos.

Vălul de ceață protectoare se risipi, iar ea putu vedea bucăți smulse din podeaua carlingii; un om, probabil un copil, înghesuit într-un scaun, învârtindu-se în aer; o flacăra venind din cală și întinzându-se spre carlingă.

Avionul prinse viteză cu o forță neobișnuită. Aparatul T-900, greoi și ezitant, refuza să se ridice. Ea închise ochii și începu să spună singura rugăciune pe care o știa:

Tatăl nostru...

Nu-i mai fusese niciodată frică în avion. Nici măcar în cele mai agitate zboruri transatlantice. Jack era întotdeauna relaxat în avion, atât în calitate de pilot, cât și ca pasager, iar calmul său părea că o molipsise și pe Kathryn ca într-un fel de osmoză de cuplu. Dar protecția aceea nu mai exista acum. Dacă ea se simțise în siguranță când zbura cu avionul pentru că așa se simțea Jack, nu însemna oare că putea și ea să moară așa cum murise el?

Apoi se rușină de acest gând, mai ales că ura să îi fie rău.

Robert își așeză mâna pe spatele ei.

După ce avionul se ridică în aer, Robert îi făcu semn însoțitoarei de bord, care veni cu apă cu gheață, prosoape reci și cu o pungă mică de hârtie. Corpul lui Kathryn, incapabil de a se simți ușurat de faptul că se ridicaseră în aer, se răzvrăti. Spre dezamăgirea ei, vomită șampania.

Rămase uimită de cât de viscerală putea fi teama de moarte a unui om: nu-i fusese atât de rău nici când aflase că Jack murise.

Imediat ce semnul pentru centura de siguranță se stinse, Kathryn se ridică nesigură pentru a merge la toaletă, însoțitoarea de zbor îi dădu un

plic din plastic cu o periuță de dinți, o pastă, un șervețel umed, un săpun și un pieptene, iar Kathryn își dădu seama că țineau aceste truse pentru pasagerii care nu se simțeau bine. Oare erau numai pentru cei de la clasa întâi sau primeau toți câte una?

Kathryn se spală pe față. Maioul și bluza îi erau ude de transpirație; încercă să se șteargă de sudoare pe piept și pe gât cu prosoape de hârtie. Avionul se clătină, iar ea se lovi cu capul de un dulăpior. Se spală pe dinți cât de bine putu și se gândi la toate acele momente când se amuzase pe seama celor cărora le era rău în timpul zborului.

Când se întoarse, Robert se ridică și o prinse de braț.

— Nu-mi pot explica, spuse ea așezându-se și făcându-i semn și lui să facă la fel. Presupun că a fost din cauza fricii. Eram foarte sigură că avionul nu va putea să decoleze și că vom rula atât de repede încât ne vom ciocni de ceva.

El o strânse de braț cu blândețe.

Kathryn își dădu spătarul scaunului înapoi, iar Robert își aliniea scaunul la fel. Își scoase o revistă din geantă, aparent nervos.

Ea se jucă cu verigheta.

Căpitanul vorbi la microfon cu o voce rezonantă și sigură. Totuși, nu se putea simți bine în acel avion.

Dificultatea venea de la imposibilitatea minții de a înțelege noțiunea de avion, cu greutatea sa, cu felul în care sfida gravitația, cu felul în care stătea în aer. Ea

înțelegea aerodinamica zborului, putea înțelegea legile fizicii care făceau posibil zborul, dar inima ei, în acel moment, nu înțelegea nici una din astea. Inima ei știa că avionul putea să se prăbușească din cer.

Când se trezi, era întuneric atât în avion, cât și afară.

La televizor, deasupra capului ei, era un film siropos care se derula în liniște. Se îndreptau către zori. Când Jack a murit, zbura spre întuneric, ca și cum ar fi vrut să scape de soare.

Pe fereastră putea vedea norii. Unde erau oare?

Deasupra Newfoundland? A Atlanticului? La Mălin Head?

Se întrebă dacă inima ei se oprise din cauza exploziei, sau dacă fusese în momentul când își dădu seama întrucâtva că va muri, sau ca reacție la groaza de a cădea în gol prin întuneric, sau dacă se oprise numai în momentul în care corpul lovise apa.

Oare cum era să vezi carlinga desprinzându-se de corpul avionului și apoi să simți, încă proptit în scaun, cum cazi prin noapte, știind că urmează

să lovești apa cu o putere uriașă, așa cum cu siguranță Jack ar fi simțit dacă ar fi fost conștient? Oare îi strigase numele lui Kathryn?

Sau al altei femei? Oare o strigase pe Mattie? Sau o strigase pe mama lui în ultimul moment disperat al vieții?

Ea spera ca soțul ei să nu fi strigat nici un nume, să nu fi fost conștient că va muri.

În taxi, Robert își întinse picioarele. Nasturii aurii ai sacoului său declanșaseră alarma la punctul de trecere din aeroport. Purta pantaloni gri, o cămașă albă și o cravată albă cu auriu din lână. Arăta parcă mai slab decât cu numai o zi înainte.

Ea își duse mâna spre cap și încercă să își prindă o șuviță. Între ei se aflau cele două bagaje, ambele extrem de mici. Kathryn împachetase în grabă, fără a se gândi prea mult la ce pune în bagaje. Geanta ei conținea lenjerie de corp și ciorapi, plus încă o bluză. Intrară în zona centrală a Londrei și începură să străbată cochetele zone rezidențiale. Taxiul intră cu viteză într-o curbă.

Printre stropii de ploaie, Kathryn văzu o stradă formată din case albe, un rând imaculat de fațade aproape identice. Casele aveau patru etaje și aveau ferestre arcuite. Trotuarele erau delimitate de garduri mici din fier forjat; fiecare casă avea un felinar atârnat la porțile boltite. Numai ușile de la intrare aduceau aminte despre individualitatea proprietarilor. Unele erau uși groase, din lemn; altele aveau foi mici de geam; altele erau vopsite în verde închis. Casele de pe acea parte a drumului, pe unde trecea taxiul, erau identificate prin plăcuțe de alamă cu numere. Mașina opri la numărul 21.

Kathryn se lăsă pe spate în scaunul tapițat al mașinii.

— Nu încă, spuse ea.

— Vrei să mă duc eu? o întrebă el.

Kathryn se gândi la această idee și își netezi fusta.

Cumva în spiritul zgomotului constant al motorului, șoferul nu părea deranjat de așteptare.

— Și ce o să faci când o să ajungi acolo? îl întrebă ea.

El scutură din cap, ca și cum ar fi vrut să spună că încă nu se gândise la asta. Sau că o să facă ceea ce îi cere ea.

— Tu ce vrei să faci? întrebă el.

Kathryn se simți amețită și se gândi că nu va mai putea prezice cu siguranță acțiunile și reacțiile corpului ei. Nu se gândise la viitorul apropiat,

Își spuse ea, iar asta complica lucrurile - anumite amănunte ținând de realitatea imediată rămăseseră complet nepregătite.

Ajunseră repede la hotel; zona în care acesta se afla se asemena în mod ciudat cu zona din care tocmai plecaseră.

Hotelul achiziționase șapte sau opt case și avea o intrare discretă. Etajele superioare erau încadrate de niște balustrade albe vechi.

Robert rezervase două camere învecinate, dar nu unite între ele. Îi duse geanta până la ușă.

— Putem lua prânzul la barul de la parter, spuse el. Se uită la ceas. Ne vedem la prânz așadar?

— Sigur, răspunse ea.

— Nu ești obligată să faci asta, zise el.

Avea o cameră mică, dar foarte potrivită pentru ea. Pe pereți era un tapet șters, cu aplice de alamă. În cameră era un birou și un pat, o presă pentru pantaloni, o chicinetă unde își putea face o cafea sau un ceai.

Făcu un duș, își schimbă lenjeria de corp și bluza și se pieptănă. Se uită în oglindă și își acoperi fața cu mâinile.

Nu mai putea nega faptul că o aștepta ceva în acest oraș.

Câteodată, se gândi ea, curajul însemna doar să fii în stare să mergi, pas după pas, fără să te oprești.

Barul era întunecos, cu separeuri îmbrăcate în lemn.

Din boxele suspendate venea niște muzică irlandeză. Din tavan atârnav potcoave de cai vopsite în verde închis și înrămate cu auriu. La bar erau vreo șase bărbați care beau bere din pahare mari, iar în separeuri stăteau perechi de oameni de afaceri. Ea îl văzu pe Robert în cealaltă parte a camerei, așezat confortabil, rezemat de o pernă a unei canapele. Arăta mulțumit, probabil chiar mai mult decât mulțumit. Îi făcu cu mâna.

Ea traversă camera și își așeză geanta pe canapea.

— Mi-am permis să îți comand ceva de băut, spuse el.

Ea se uită la paharul de bere slab alcoolizată. Robert avea în față un pahar de apă minerală. Se strecură lângă el. Picioarele i se atinseră de ale lui și se gândi că ar fi nepolitic să se tragă la o parte.

— Ce s-a întâmplat cu tine? întrebă ea brusc, arătând spre paharul cu apă. Vreau să spun, cu faptul că nu bei.

Scuză-mă. Te superi că te întreb?

— Nu, spuse el dând din cap. Părinții mei au fost profesori la un colegiu din Toronto. În fiecare seară organizau întâlniri cu studenții, un fel

de întruniri. Tava cu băuturi era întotdeauna centrul de interes al întâlnirilor. Bineînțeles că studenților le plăcea foarte mult. Am început și eu să mă alătur lor când aveam doar cincisprezece ani. De fapt, acum când stau și mă uit în urmă, îmi dau seama că părinții mei au crescut o armată de alcoolici.

— Ești canadian?

— La origine. Acum nu mai sunt.

Kathryn se uită la bărbatul de lângă ea. Ce știa despre el, cu excepția faptului că fusese foarte bun cu ea? Părea să fie un bun profesionist și nimeni nu putea nega faptul că era atrăgător. Se întreba dacă faptul că o însoțise la Londra nu era cumva parte din obligațiile sale de serviciu.

— S-ar putea să fi venit aici degeaba, spuse ea, însă putu să audă ea însăși nota de speranță cu care o spusese.

Ca atunci când ți se găsește un nodul dubios la sân și îl rogi pe doctor să îți spună că nu este absolut nimic rău. Robert, îmi pare rău. E o nebunie. Poate crezi că mi-am ieșit din minți. Chiar îmi pare rău că te-am târât în chestia asta.

— Îmi place Londra la nebunie, spuse el repede, părând că nu vrea să renunțe la operațiunea lor comună atât de repede. Trebuie să mănânci ceva, spuse el. Urăsc muzica irlandeză. Nu înțeleg de ce trebuie să fie atât de lugubră.

Ea zâmbi.

— Ai mai fost aici? întrebă ea, încercând să schimbe subiectul. În hotelul ăsta?

— Vin aici destul de des, spuse el. Ținem legătura, cred că ăștia sunt termenii, cu partenerii noștri britanici.

Ea studie meniul și apoi îl puse la loc, pe furnirul lucios, însă puțin lipicios al mesei.

— Ești foarte frumoasă, îi spuse el deodată.

Kathryn se înroși. Nu-i mai spusese nimeni asta de mult timp. Era stânjenită de faptul că se înroșise, de faptul că se vedea că îi pasă. Luă din nou meniul și începu să îl reexamineze.

— Nu pot să mănânc, Robert, chiar nu pot.

— Vreau să îți spun ceva, zise el.

Ea ridică mâna. Nu vroia ca el să spună nimic ce i-ar putea cere ei să răspundă.

— Îmi pare rău, spuse el uitându-se în altă parte. Nu ai nevoie de așa ceva.

— Mă gândeam numai la cât de plăcut este aici, spuse ea liniștită.

— Apoi ea văzu cu surprindere cât de dezamăgit era de răspunsul neutru.

— Mă duc, spuse ea.

— Vin cu tine.

— Nu, trebuie să fac asta singură.

— Ai grijă, spuse el.

Ieși în stradă fără să se gândească, cu o forță pe care nu îndrăznea să o pună la îndoială. Taxiul o lăsă în fața casei strâmte unde ea adăstase deja cu mai puțin de o oră înainte. Examina strada și studie o lampă micuță roz care se afla la fereastra de la parter. îi plăti taximetristului și își dădu seama, imediat cum păși pe bordură, că îi dăduse prea multe monede.

Ploaia turna peste marginile umbrelei sale, udându-i picioarele, pătându-i și stricându-i ciorapii. În timp ce stătea în fața ușii impozante din lemn, avu un moment în care se gândi: *Nu trebuie să fac asta*. Deși își dădu seama în aceeași clipă că tocmai pentru că va face sigur acest lucru își permitea luxul de a fi indecisă.

Ridică mânerul greu din alamă și ciocăni cu el în ușă.

Auzi pași pe scara interioară, apoi plânsul scurt, nerăbdător al unui copil. Ușa se deschise brusc, ca și cum persoana de dincolo de ea aștepta vreo livrare.

Era o femeie - înaltă și ascuțită, cu părul negru pieptănat de-a lungul liniei feței. Femeia avea treizeci de ani - poate treizeci și cinci. Ținea un copil pe șold, un copil atât de surprinzător, încât tot ceea ce putu Kathryn să facă fu să se abțină să nu țipe.

Kathryn începu să tremure pe sub palton. Ținea umbrela într-un unghi nepotrivit.

Femeia cu copilul păru surprinsă, chiar întrebătoare pentru un moment. Apoi nu mai fu deloc surprinsă.

— îmi imaginez momentul ăsta de ani de zile, spuse femeia.

Trăsăturile femeii avură un efect impresionant asupra conștiinței lui Kathryn, ca acidul care atacă o placă fotografică. Ochii căprui, genele groase și închise. Blugii lungi, strâmți. Papucii de culoarea fildeșului, foarte potriviți ca papuci de casă. Cămașa roz, cu mânecile suflecate. Mii de întrebări asaltau atenția lui Kathryn.

Când? Cât timp? Cum se întâmplase? De ce?

Copilul din brațele femeii era băiat. Un băiat cu ochii albaștri. Nuanțele erau ușor diferite, deși diferența nu era atât de pronunțată ca în cazul ochilor tatălui lui.

Gura timpului se deschise și Kathryn fu înghițită de ea.

Se chinui să nu se sprijine de ușă din cauza șocului provocat de femeie, de figura băiatului.

— Intră.

Invitația rupse lunga tăcere care se instalase între cele două femei. Deși nu era o invitație cum se obișnuiește de regulă, gazda zâmbi, în timp ce făcu un pas înapoi, pentru a permite intrarea musafirului. Mai degrabă fusese o afirmație, simplă și fără nici un fel de intonație, ca și cum ar fi spus: *Nici una dintre noi nu prea are de ales.*

Bineînțeles, prima reacție era de a intra, de a scăpa de umezeală. De a se așeza.

Kathryn aplecă umbrela și o închise în timp ce pășea peste prag. Femeia din casă ținu ușa cu o mână și copilul cu cealaltă. Copilul se uită curios la femeia străină, probabil sesizând tăcerea dintre cele două. În hol fu oprită de un alt copil care se juca pentru a-i atrage atenția.

Kathryn își lăsă umbrela să picure pe parchetul lustruit. În cele câteva secunde cât cele două femei au stat în holul de la intrare, Kathryn observă cum părul celeilalte curgea pe lângă linia bărbiei. Tuns profesionist, așa cum cel al lui Kathryn nu era. Își atinse părul și apoi îi păru rău că făcuse asta.

Era cald pe hol, exagerat de cald și neaerisit. Kathryn își putea simți transpirația scurgându-i-se pe sub bluza aflată sub sacou, care mai avea deasupra și paltonul de lână.

— Ești Muire Boland, spuse ea.

În ciuda faptului că era băiat și avea părul puțin mai închis la culoare, copilul din brațele lui Muire Boland arăta exact cum arătase Mattie la acea vârstă - la cinci luni, presupuse Kathryn. Această descoperire îi provocă o disonanță, un scârțâit în urechi, ca și cum femeia pe care nu o întâlnește niciodată îi ținea copilul ei în brațe.

Jack avea un fiu.

Femeia brunetă se întoarse și intră într-o cameră de zi, lăsând-o pe Kathryn să o urmeze. Copilul de pe hol, o fetiță cu pupilele dilatate și cu o gură de Cupidon, luă un pumn de cuburi, le strânse la piept și, privind-o pe Kathryn în continuu, alunecă pe lângă perete și intră în camera de zi,

așezându-se mai aproape de picioarele mamei ei. Fetița semăna cu mama ei, în timp ce băiatul semăna cu tatăl.

Kathryn așează umbrela într-un colț și se îndreaptă spre ușa camerei de zi. Muire Boland stătea cu spatele la șemineu așteptând-o deși, vezi Doamne, nu o invitase să intre.

Era o cameră înaltă cu pereții galbeni ca lămâia.

Stucaturile pline de brizbrizuri străluceau sub tencuiala albă, lucioasă. În față, ferestrele arcuite aveau perdele lungi transparente puse pe galerii franțuzești. Câteva scăunele din fier forjat cu perne mari albe erau așezate în jurul unei mese din lemn sculptat, amintindu-i lui Kathryn de interioarele arăbești. Deasupra poliței șemineului, în spatele femeii, era o oglindă masivă cu ramă aurită în care se vedea Kathryn stând în pragul camerei, astfel încât, de fapt, cele două femei stăteau în același cadru. Tot acolo mai erau și o fotografie într-o ramă cu încrustații colorate, o vază din sticlă rozaurie și o figurină din bronz. De o parte și de alta a ferestrei cu arcadă se aflau două corpuri înalte de bibliotecă. Pe jos era un covor în nuanțe șterse de gri și verde. Rezultatul era o cameră luminoasă și aerisită, în ciuda arhitecturii grandioase a casei și a vremii închise.

Kathryn simți nevoia să se așeze. Se sprijini de un scaun din lemn chiar de lângă intrare. Se așează greu, ca și cum picioarele i-ar fi cedat.

Se simți bătrână, mai bătrână decât femeia din fața ei cu care era aproape de o vârstă. Probabil din cauza copilului, se gândi Kathryn, care stătea drept mărturie poveștii de dragoste recente, intensei lor vieți sexuale. Sau a blugilor în contrast cu taiorul negru al lui Kathryn. Sau a felului în care Kathryn stătea, țeapănă, cu geanta în poală.

Pe sub palton, piciorul drept îi pulsa, ca și cum ar fi urcat pe munte.

Copilul începu să se zvârcolească, scoțând sunete scurte de nerăbdare. Muire Boland se aplecă și luă o suzetă din plastic de pe măsuța de cocktail, o puse în propria ei gură, o supse de câteva ori și apoi o puse în gura copilului. Băiețelul purta o salopetă bleumarin din bumbac și un tricou în dungii. Femeia avea buze pline, egale, și nu era dată cu ruj.

Luându-și ochii de la femeia care ținea copilul în brațe, Kathryn zări fotografia de pe polița șemineului. Când o văzu mai clar, avu o tresărire, ba chiar aproape sări de pe scaun. Își putea da seama chiar din cealaltă parte a camerei că în fotografie era Jack. Nu putea greși, mai ales din locul în care stătea. Legăna un copil, un nou-născut. Cu mâna cealaltă ciufulea buclele unui alt copil, ale fetiței care era în cameră cu ele. Fetița avea o figură serioasă în fotografie. Cei trei păreau a fi pe o plajă. Jack zâmbea larg.

O dovadă viscerală a unei alte vieți. Deși Kathryn nu mai avea nevoie de nici o dovadă.

— Porți verighetă, spuse Kathryn aproape involuntar.

Muire își mișcă verigheta cu degetul mare.

— Ești căsătorită? o întrebă Kathryn nevenindu-i să creadă.

— Am fost.

Kathryn rămase confuză un moment, până când înțelese sensul aceluia timp trecut.

Muire își așază copilul pe celălalt șold.

— Când? întrebă Kathryn.

— Acum patru ani și jumătate.

Femeia de-abia își mișcă buzele când vorbea.

Consoanele și vocalele i se rostogoleau din gură cu un accent diferit, melodic. Irlandez.

— Ne-am căsătorit la catolici, spuse Muire.

Kathryn simți că trebuie să se ferească de această informație, ca și cum s-ar fi ferit de o lovitură.

— Și știi...? întrebă ea.

— Despre tine? Da, sigur că da.

Ca și cum ar fi fost de la sine înțeles că femeia cu părul negru știuse tot. În timp ce Kathryn nu știuse nimic.

Kathryn își puse geanta jos și își scoase haina. În apartament era foarte cald, iar Kathryn transpira abundant. Își putea simți transpirația pe sub păr, pe ceafă.

— Cum îl cheamă? întrebă ea referindu-se la copil.

Era uimită de propria ei politețe când puneă întrebările.

— Dermot, spuse Muire. Ca pe fratele meu.

Femeia se aplecă brusc și își sărută copilul pe creștet.

— Cât are? întrebă Kathryn.

— Cinci luni. Azi le-a împlinit.

Kathryn se gândi brusc, așa cum ar fi făcut oricine, că Jack ar fi putut fi acolo, în acel apartament, sărbătorind mica realizare.

Liniștit, copilul părea că doarme. În ciuda revelațiilor pe care le avusese în ultima vreme, în ciuda relației ciudate dintre ea și copil (în ciuda, chiar, a faptului că acel copil exista), Kathryn simți impulsul, foarte asemănător impulsurilor sexuale, de a ține acel copil la piept, în acea scobitură făcută special pentru a îmbrățișa un bebeluș.

Asemănarea cu Mattie la cinci luni era inexplicabilă. De fapt putea fi chiar Mattie. Kathryn închise ochii.

— Te simți bine? întrebă Muire din partea cealaltă a camerei.

Kathryn deschise ochii și își șterse fruntea cu mâneca jachetei.

— Am crezut... începu Muire. M-am întrebat dacă nu o să vii. Când ai sunat, eram sigură că știi. Eram sigură de când a murit că se va afla.

— Nu am știut, spuse Kathryn. Nu chiar. Nu până am văzut copilul. Abia acum.

Sau știuse? Oare știuse de când auzise acea tăcere în timpul convorbirii transatlantice?

Femeia avea riduri fine la ochi și urme ale liniilor care se vor forma într-o bună zi la ambele colțuri ale gurii.

Copilul se trezi brusc și începu să plângă într-un mod neînhibat și sănătos, și era plânsetul acela care odată îi fusese familiar și lui Kathryn. Muire încercă să îl liniștească, îl sprijini de umăr și începu să îl bată ușurel pe spate. Dar nimic nu părea să meargă.

— Trebuie să mă duc să îl culc, spuse Muire peste acele țipete.

Când ieși din cameră, fetița o urmă, nevrând să rămână singură cu străina.

Jack se căsătorise într-o biserică catolică. Oare femeia cu părul negru știa că el era deja însurat?

Kathryn dădu să se ridice în picioare, dar își dădu seama că nu era în stare să facă asta. Se așeză picior peste picior pentru a nu se vedea cât de marcată era. Nu putea fi totuși chiar atât de doborâtă. Întoarse capul încet, încercând să examineze întreaga cameră. Suporturile de alamă ale lumânărilor electrice de pe perete. Revistele de pe măsuța de cocktail, pictura în ulei reprezentând o stradă dintr-un cartier muncitoresc. Se întreba de ce oare nu era furioasă. Era ca și cum ar fi fost înjunghiată, iar cuțitul pătrunsese atât de tare încât rana nu durea încă; era numai acea stare de șoc. Iar șocul părea că produce numai reacții civilizate.

Muire știuse, își imaginase această zi. Kathryn nu.

De-a lungul peretelui era un dulap în care Kathryn bănuia că se află televizorul și sistemul audio. Își aminti deodată de filmele cu Pantera Roz, cele pe care le închiriaseră Jack și Mattie, filme care garantau că singurele lor reacții urmau să fie râsete și chicoteli. Se mândreau că putea cita dialoguri lungi din acele filme.

Kathryn auzi un sunet și se întoarse. Muire Boland stătea în ușă, privind-o dintr-o parte. Intră în cameră, o traversă spre unul dintre acele

scaune albe și se așeză. În momentul următor deschise o cutie din lemn care se afla pe masă, scoase o țigară și o aprinse cu o brichetă din plastic care se afla lângă cutie.

Jack nu suporta să stea în aceeași cameră cu un fumător, așa spusese.

— Vrei să știi cum s-a întâmplat, spuse Muire.

Deși era ascuțită, Muire putea fi descrisă ca o femeie voluptoasă. Din cauza copilului, se gândi Kathryn. Din cauza alăptării. Poate că avea chiar și puțină burtă, dar tot din cauza copilului.

Kathryn își aminti apoi brusc ceva, o fotografie pe care o făcuse Jack. Kathryn dormea cu fața în jos, într-un halat matlasat pe un pat nedesfăcut, cu brațele prinse sub ea.

Jack, ținând-o în brațe pe Mattie care avea numai cinci luni, puse copilul care dormea tot cu fața în jos, pe fundul lui Kathryn și în scobitura șalelor. Kathryn și Mattie traseră un pui de somn împreună, iar Jack, mișcat de imaginea lui Kathryn și a progenerurii sale, le făcuse o fotografie.

Muire se rezemă de pernă și își lăsă mâna să alunece de-a lungul spetezei scaunului. Se așeză picior peste picior. Kathryn se gândi că putea să aibă un metru optzeci, aproape cât avea Jack. Încercă să își imagineze cum arăta dezbrăcată, cum arăta trupul ei lângă cel al lui Jack.

Dar mintea ei protestă și se răzvrăți, imaginile refuzară să se formeze. La fel cum nu și-l putuse imagina pe Jack zăcând în apele oceanului. Kathryn știa că acele imagini aveau să vină mai târziu, atunci când și-ar fi dorit mai puțin.

— Da, spuse Kathryn.

Muire trase un fum din țigară, se aplecă și scutură scrumul.

— Am zburat cu el acum cinci ani și jumătate. Lucram ca însoțitoare de zbor la Vision.

— Știu.

— Ne-am îndrăgostit unul de celălalt, spuse femeia simplu. Nu voi intra în detalii. Pot spune că amândoi ne pierdusem capul. Am avut... Femeia ezită, probabil din delicatețe, sau poate încercând să găsească niște cuvinte mai potrivite. Am avut o aventură, spuse ea într-un final.

Jack era terminat. Spunea că nu o va părăsi pe Mattie. Nu i-ar fi putut face niciodată asta fiicei lui.

Numele lui Mattie produse un fel de frison, o tensiune care stătea între cele două femei. Muire Boland îi pronunțase numele prea ușor, ca și cum ar fi cunoscut-o.

Kathryn se gândi: nu și-ar fi părăsit fiica, dar și-ar fi trădat soția.

— Când s-a întâmplat exact? întrebă Kathryn. Când ați avut acea aventură?

— în iunie 1991.

— Oh.

Oare ce făcea ea în iunie 1991? se întrebă Kathryn.

Femeia avea o piele albă delicată, un ten aproape perfect. Tenul cuiva care petrecuse foarte puțin timp afară. Deși la fel de bine ar fi putut fi și atletă.

— Știai despre mine, repetă Kathryn. Asta nu era vocea ei obișnuită. Era prea înceată și prea tremurată, ca și cum ar fi fost drogată.

— Am știut despre tine chiar de la început, spuse Muire. Eu și Jack nu aveam secrete.

O și mai mare intimitate, se gândi Kathryn. O lovitură intenționată.

Ploaia curgea pe ferestrele arcuite, iar norii îți dădeau impresia că se înserase. Din camera de sus se auzea sunetul îndepărtat al unui personaj de desene animate la televizor. Pentru că încă transpira, Kathryn își dădu jos sacoul și se ridică în picioare, dându-și seama în tot acest timp că bluza îi ieșise din fustă. Încercă cu greu să o bage la loc. Simțind privirea femeii aflată în cealaltă parte a camerei, o femeie care poate la fel de bine îl cunoscuse pe Jack mai mult decât îl cunoscuse ea; Kathryn se rugă să nu o dea picioarele de gol. Se duse lângă șemineu.

Luă fotografia aceea, cu rama cu încrustații. Jack purta un tricou pe care Kathryn nu îl știa, un tricou polo negru, decolorat. Legăna micul nou-născut. Fetița, cea pe care Kathryn tocmai o văzuse jucându-se cu cuburile, moștenise buclele și sprâncenele lui Jack, dar nu și ochii lui.

— Cum o cheamă? întrebă Kathryn.

— Dierdre.

Jack își înfipsese degetele în buclele fetiței. Oare se purtase cu ea așa cum se purtase cu Mattie?

Kathryn închise puțin ochii. Durerea pe care i-o provocase ei, se gândi, era intolerabilă. Dar lovitura dată lui Mattie era obscenă. Oricine putea vedea - cum ar fi

putut să nu vadă? - că fetița din fotografie era extraordinar de frumoasă. O figură încântătoare, cu ochii negri, cu gene lungi, cu buzele roșii. O adevărată Albă ca Zăpada. Oare acele amintiri care pentru Mattie erau sacre fuseseră repetate, rețraite cu alt copil?

— Cum ai putut să faci asta? strigă ea întorcându-se, de parcă s-ar fi adresat și lui Jack în același timp.

Având degetele umede de transpirație, Kathryn scăpă rama. Aceasta îi alunecă din mână și se sparse de capătul mesei. Nu voise să facă așa ceva și simți că incidentul a făcut-o să devină vulnerabilă. Femeia de pe scaun tresări ușor, deși nu întoarse capul să vadă paguba. Era o întrebare la care nu putea răspunde. Totuși, femeia ar fi vrut să răspundă.

— L-am iubit, spuse Muire. Ne iubeam.

Ca și cum ar fi fost de ajuns.

Kathryn o privi pe Muire stingându-și țigara. Cât de stăpână era pe ea, se gândi Kathryn, chiar rece.

— Sunt lucruri despre care nu pot vorbi, spuse Muire.

Târâtură, se gândi Kathryn, lăsând o bulă de furie să se spargă. Încercă să se calmeze. Era greu să și-o imagineze pe acea femeie care stătea pe scaun în uniformă de însoțitoare de bord, cu acele aripi pe epoleți. Zâmbind pasagerilor în timp ce aceștia urcau în avion.

Despre ce fel de *lucruri* nu putea Muire Boland să vorbească?

Își așeză mâinile pe polița șemineului și își aplecă fruntea. Respiră adânc pentru a se liniști. O furie rece îi provocă în urechi un sunet asemănător sunetului alb.

Se întoarse de la șemineu și traversă camera. Se așeză pe marginea scaunului de lemn, ca și cum în orice moment s-ar fi putut ridica și pleca.

— Am făcut tot ce mi-a stat în putere, spuse Muire Boland. Își dădu la o parte cu degetele părul de pe frunte.

O dată am încercat să îl dau afară, dar nu am reușit.

Kathryn își puse mâinile în poală, gândindu-se la acea mărturisire nesolicitată privind propria lipsă de caracter.

Voluptatea alăptatului, urma slabă de burtă, combinate cu înălțimea și cu umerii ei osoși, cu brațele lungi, erau foarte atractive.

— Cum ai reușit? o întrebă Kathryn. Vreau să spun, cum a decurs totul?

Muire Boland își ridică bărbia.

— Petreceam foarte puțin timp împreună, spuse ea.

Făceam tot posibilul. îl luam dintr-un loc pe care îl stabilisem înainte, de undeva de pe lângă apartamentul echipajului, și îl aduceam aici. Alteori... Ea ezită din nou.

Câteodată își făcea programul invers, spuse Muire.

Kathryn o auzi vorbind ca o soție de pilot.

— Nu înțeleg, spuse Kathryn repede. Deși se gândea, cu greutate, că înțeleșese.

— Uneori putea aranja ca plecarea să se facă din Londra. Dar era cam riscant, bineînțeles.

Kathryn își aduse aminte lunile în care Jack avusese un program îngrozitor. Cinci zile lucra, două era liber, iar uneori era acasă numai noaptea.

— După cum știi, nu era întotdeauna programat pentru Londra. Uneori mai primea și ruta Amsterdam-Nairobi.

Când se întâmpla așa îmi luam și eu un apartament la Amsterdam.

— El plătea? întrebă brusc Kathryn, gândindu-se: *A luat din banii mei. Și ai lui Mattie.*

— Asta este a mea, spuse Muire arătând spre camere.

Am moștenit-o de la o mătușă. Aș putea să o vând și să mă mut în suburbii, dar numai gândul de a mă muta în suburbii mi se pare înfricoșător.

Kathryn trăise, bineînțeles, în ceea ce femeia cealaltă numea suburbii.

— Ți-a dat bani? insistă Kathryn.

Muire privi în altă parte, ca și cum pentru o clipă ar fi împărțit cu Kathryn acea trădare de a lua banii unei familii și a-i da alteia.

— Câteodată, spuse ea. Eu am banii mei.

Kathryn speculă intensitatea unei iubiri pe care despărțirea constantă o sporește. Intensitatea care vine în mod natural din furișare, dintr-o viață secretă. Își duse mâinile la gură și își apăsă buzele cu pumnul. Nu fusese oare dragostea ei pentru Jack suficientă? Mai putea să spună că era îndrăgostită de soțul ei când acesta murise? Îl crezuse oare întotdeauna? Mai rău, oare îi sugerase Jack vreodată lui Muire Boland că ea nu îl iubise destul? Se retrase în sine însăși pentru a se gândi la această posibilitate.

Respiră adânc și încercă să stea și mai dreaptă.

— De unde ești? o întrebă Kathryn când fu din nou stăpână pe vocea ei.

— Din Antrim.

Kathryn privi în gol. Poezia aceea, se gândi ea.

Bineînțeles. *Aici în trecătoarea-ngustă, spre nemilosul nord, ne'ntrerupte trădări...*

— Dar v-ați întâlnit aici, spuse Kathryn. L-ai întâlnit pe Jack la Londra.

— Ne-am cunoscut în avion.

Kathryn se uită la covor, gândindu-se la întâlnirea din aer.

— Unde stai? o întrebă Muire.

Kathryn se uită la ea și clipi. Nu-și putea aminti numele hotelului în care stătea. Muire se întinse și luă altă țigară din cutie.

— The Kensington Exeter, spuse Kathryn amintindu-și.

— Dacă asta te face să te simți mai bine, spuse Muire, sunt foarte sigură că nu a mai fost cu altcineva.

Nu o făcea să se simtă mai bine.

— De unde știi? o întrebă Kathryn.

Lumina de afară se micșoră, iar Muire aprinse o lampă și își puse o mână pe ceafă.

— Cum ne-ai găsit? întrebă Muire. Cum de ne-ai descoperit?

Ne-ai, se gândi Kathryn.

Nu vroia să răspundă la întrebare. Căutarea indiciilor i se părea acum o treabă josnică.

— Ce s-a întâmplat în avionul pilotat de Jack? o întrebă Kathryn la rândul ei.

Muire clătină din cap, iar părul mătăsos i se undui pe lângă față.

— Nu știu, spuse ea.

Dar era o notă evazivă în vocea ei, iar ea păru mai palidă decât înainte.

— Zvonul că s-a sinucis este strigător la cer, spuse ea punându-și coatele pe genunchi și sprijinindu-și capul cu mâna. Fumul de țigară i se amestecă prin păr. Jack niciodată nu s-ar fi, nu s-ar fi...

Kathryn fu surprinsă de pasiunea bruscă a femeii, de siguranța pe care numai ea ar fi putut-o simți. Era singura emoție pe care femeia o arătase din momentul în care Kathryn intrase în casă.

— Te invidiez că ai fost la slujba de înmormântare, spuse Muire uitându-se la ea. Că ai avut un preot. Aș fi vrut să fiu și eu acolo.

Dumnezeule, se gândi Kathryn.

— Ți-am văzut fotografia, spuse Muire. În ziare.

FBI-ul cercetează cazul?

— Așa mi s-a spus.

— Ai vorbit cu ei?

— Nu. Pe tine te-au sunat?

— Nu, spuse Muire. Știi că Jack nu ar fi făcut niciodată așa ceva.

— Bineînțeles că știu, spuse Kathryn.

La urma urmei, Kathryn fusese prima lui soție, soția lui legitimă, nu? Și apoi se întrebă: oare cine era mai importantă pentru un bărbat - femeia

pe care încerca să o protejeze ascunzând-o pe cealaltă? Sau cea căreia îi spusese toate aceste secrete?

— Ultima dată când l-ai văzut..., începu Kathryn.

— În acea dimineață. Pe la patru dimineața. Chiar înainte să plece. M-am trezit și... Se opri.

— Ați luat cina în oraș, spuse Kathryn.

— Da, spuse Muire, părând ușor surprinsă de faptul că ea știa asta. Nu o întrebă cum de știa.

Kathryn încercă să își amintească dacă se întâmplase vreodată ca ea să suspecteze în mod serios că Jack avea vreo aventură. Nu credea. Cât de mare încredere avusese în el.

— Ai venit aici numai pentru asta? o întrebă Muire, adunându-și un fir de tutun de pe buza de jos. Părea că își reluase atitudinea calmă.

— Nu este suficient? întrebă Kathryn la rândul ei.

Muire eliberă un nor lung de fum.

— Vreau să zic, te vei duce la Mălin Head? întrebă ea.

— Nu, spuse Kathryn. Tu ai fost?

— Nu am putut, spuse ea.

Mai era ceva. Kathryn putea simți asta.

— Ce este? întrebă ea.

Femeia își masă fruntea.

— Nimic, spuse ea, clătinând ușor din cap. Am avut o aventură, adăugă ea, ca și cum ar fi vrut să explice la ce se gândea. Am rămas însărcinată și mi-am luat concediu.

Jack vroia să ne căsătorim. Nu era atât de important pentru mine lucrul ăsta. Să ne căsătorim. El vroia să ne căsătorim într-o biserică catolică.

— Jack nu mergea niciodată la biserică.

— Era un tip religios, spuse Muire și se uită fix la Kathryn.

— Înseamnă că avea două personalități diferite, spuse Kathryn neîncrezătoare. Una era să te căsătorești într-o biserică catolică pentru că așa vroia unul dintre soți, și alta să fii religios. Kathryn își împreună degetele pentru a și le stăpâni.

— Mergea la slujbă ori de câte ori putea, spuse Muire.

La Ely, Jack nu intrase niciodată în biserică. Cum

putea un bărbat să aibă două personalități atât de diferite?

Apoi lui Kathryn îi trecu prin cap ceva neplăcut: Jack nu avea două personalități diferite întotdeauna, nu? De exemplu, ca iubit. N-ar fi putut fi

unele dintre momentele intime pe care le împărtășise cu Kathryn aceleași cu cele pe care le trăise cu Muire Boland? Dacă ea ajunsese să se întrebe, oare nu și femeia de vizavi se gândea la fel? Sau fusese un scenariu cu totul diferit? O altă piesă? Alte dialoguri? Trăsături de nerecunoscut? Kathryn își despreună degetele și își apăsă mâinile pe genunchi.

Muire se uita la ea atentă. Poate că și ea specula.

— Trebuie să merg la toaletă, spuse Kathryn ridicându-se brusc în picioare, așa cum fac bețivii.

Muire se ridică odată cu ea.

— Este la etaj, spuse ea.

O conduse pe Kathryn afară din cameră și apoi prin hol. Rămase la baza scărilor, arătându-i cu mâna unde era. Kathryn fu nevoită să treacă pe lângă ea, trupurile lor aproape atingându-se. Kathryn se simți diminuată de înălțimea femeii.

Baia era claustrofobică, iar inima lui Kathryn o luă razna. Se privi într-una dintre oglinzi și văzu că fața i se înroșise din cauza agitației și se pătase. Își scoase agrafele din păr și îl lăsă liber. Se așeză pe capacul toaletei.

Modelul floral de pe pereți o ameți.

Patru ani și jumătate. Jack și Muire Boland se căsătoriseră într-o biserică catolică acum patru ani și jumătate. Probabil că avuseseră musafiri la nuntă. Oare știa vreunul dintre ei adevărul? Avusese Jack vreo ezitare atunci când rostise jurămintele?

Scutură puternic din cap. Fiecare gând era însoțit de o imagine pe care Kathryn nu voia să o vadă. Asta era dificil - să lase întrebările, dar să oprească imaginile. Jack în costum, îngenunchind în fața preotului. Jack deschi-zând portiera unei mașini și așezându-se pe locul pasagerului.

O fetiță cu părul negru ondulat îmbrățișându-i genunchii.

Se auzi telefonul sunând în depărtare.

Cum se descurcase Jack cu toate astea? se întrebă Kathryn. Cu minciunile, cu înșelăciunea, cu lipsa de somn? într-o zi plecase de acasă la serviciu, iar câteva ore mai târziu era într-o biserică la propria nuntă. Oare ce făceau Kathryn și Mattie în acea zi, la acea oră? Oare cum putuse Jack să dea ochii cu ele când se întorsese acasă?

Oare făcuse dragoste cu ea în seara aceea, a doua zi sau în săptămâna aceea? Se cutremură gândindu-se la asta.

Întrebările se loveau de pereții băii cu sunete metalice, repetându-se la nesfârșit. Apoi își aminti - și stomacul i se întoarse pe dos - de sesiunile de instruire anuale de la Londra. Fiecare de câte două săptămâni.

Dacă nu ai suspectat niciodată pe cineva, nici nu te vei gândi să suspectezi, se gândi Kathryn.

Se ridică repede în picioare, cu ochii alunecându-i prin baia micuță. Se stropi cu apă pe față și se șterse cu un

prosop brodat. Deschise ușa băii și văzu în camera de vizavi un pat dublu matrimonial. O putea auzi pe Muire vorbind la telefon la parter, cuvintele balansându-se în ritmul accentului său străin. Dacă Jack nu ar fi murit, probabil că ea nu ar fi avut dreptul să intre în acea baie, dar acum nimic nu mai conta. Putea vizita casa acum. Era datoare să cunoască totul despre această casă, nu? Doar Muire Boland știa totul despre ea.

Pe Kathryn o duru gândul la acea realitate. Oare câte detalii aflase Muire exact? Și cât de intime erau acele detalii?

Străbătu holul și se gândi la tot efortul pe care îl făcuse pentru a-l mulțumi pe Jack, la toate amenajările pe care le făcuse pentru el. La felul în care făcuse o întreagă teorie despre intimitatea lor sexuală diminuată. La felul în care îl confruntase odată pe Jack cu atitudinea lui retrasă, iar el negase totul. Ea credea că toate aceste lucruri sunt normale într-o căsnicie, sunt în limitele unei căsnicii normale. îi spusese lui Robert că avuseseră o căsnicie reușită. Se simți prostită, fraierită, și se întreba dacă oare toate aceste lucruri nu o deranjează.

Acela era dormitorul matrimonial. Era lung și îngust, ciudat de dezordonat, de fapt extraordinar de dezordonat dacă se gândea la ordinea perfectă a camerelor de la parter. Grămezi de haine și de reviste erau aruncate pe jos. Pe birou erau cești de ceai și un borcan de iaurt pe jumătate plin, scrumiere pline ochi de mucuri de țigară.

Sticluțe de farduri pe dulap, oglinda stropită cu fond de ten lichid. Patul cu ramă din lemn era doar pe jumătate făcut. Kathryn observă cearșafurile din pânză scumpă, marginile brodate. De sub plapumă ieșea o bucată dintr-o lenjerie de corp din dantelă. Pe cealaltă parte a patului, încă intactă, stătuse Jack - zări pe noptieră aparatul de zgomot alb, o lampă cu halogen, o carte despre războiul

din Vietnam. Oare citise Jack aici alte cărți decât cele pe care le citise acasă? Avea oare haine diferite? Arăta oare altfel în această casă, în această țară, decât arăta acasă la ei? Arăta mai bătrân sau mai tânăr?

Acasă, se gândi ea. Devenise un concept foarte interesant.

Se îndreptă spre acea parte a patului care fusese a lui Jack și dădu la o parte cuverturile. Se aplecă spre cearșafuri și inhala puternic. Nu era acolo; nu îl putea simți.

Trecu de cealaltă parte a patului, pe partea lui Muire.

Pe noptieră se aflau un ceas mic de aur și o lampă, înăuntru erau bucăți de hârtie, rețete, rujuri, un borcan de cremă, monede, câteva stilouri, o telecomandă, un obiect într-un săculeț de catifea. Kathryn luă fără să se gândească săculețul și îl desfăcu. Lăsă obiectul din el să- i scape, de parcă ar fi fost fierbinte. Ar fi trebuit să își dea seama ce este numai după formă. Vibratorul îi scăpă cu zgomot înapoi în sertar.

Îngenunche pe podea și își așeză fața pe pat. Își puse brațele în jurul capului. Ar fi vrut ca toate acele întrebări să înceteze, și încercă fără rezultat să își golească mintea, își frecă fața de cearșaf. Își ridică capul și văzu că lăsase o urmă de rimei pe pat.

Se ridică, se duse spre dulapul cu oglinzi și deschise ușa. Erau hainele lui Muire, nu ale lui Jack. Pantaloni lungi negri, fuste de lână. O haină de blană. Cămăși de bumbac, bluze de in. Căutând prin dulap, mâna îi căzu pe o bluză de mătase. Despărțind umerășele, își dădu seama că nu era o bluză, ci o rochie, o rochie din mătase lungă până la glezne, cu o bată cu paiețe. Tremurând ușor, îndepărtă gulerul rochiei și se uită la etichetă.

Bergdorf Goodman.

Fusese sigură că asta era.

Se îndreptă dinspre dormitor spre baie, observând toate detaliile, ca și cum ar fi fost într-o casă pe care ar fi putut să o cumpere într-o zi.

În cuierul de lângă cadă era un halat maro din flanel. Jack nu purta halat acasă. În dulăpiorul cu medicamente Kathryn găsi un aparat de ras și o perie de păr. Mai era și o sticlă de parfum englezesc de care nu mai auzise. Uitându-se cu atenție la perie, observă fire scurte de păr brunet.

Văzuse destule.

Acum vroia să iasă din casă. Închise ușa dormitorului matrimonial. La parter o putea auzi pe Muire Boland vorbind la telefon; vocea era mai ridicată, ca și cum s-ar fi certat. Kathryn trecu pe lângă ușa deschisă a camerei fetiței. Dierdre stătea pe pat pe burtă, cu bărbia în palme și cu aceeași expresie serioasă pe față. Purta un tricou albastru cu mânecă lungă și o salopetă. Ciorăpei albaștri.

Atât de absorbită era de programul de la televizor, încât nici nu o observă pe străina care stătea în ușa camerei ei.

— Bună, spuse Kathryn.

Fetița se uită spre ea, apoi se întoarce pentru a o vedea mai bine.

— La ce te uiți? întrebă Kathryn.

— La *Danger Mouse*,

— L-am văzut și eu. L-au dat la televizor și în America. Fetiței mele îi plăcea *Road Runner*. Dar acum a crescut. Este aproape la fel de înaltă ca mine.

— Cum o cheamă? Fetița se ridică, mult mai interesată de această persoană străină.

— Mattie.

Dierdre cântări numele.

Kathryn făcu un pas înainte și examinează camera.

Observă un ursuleț Paddington, la fel cu cel pe care îl

avusese odată și Mattie. O fotografie a lui Jack într-un tricou alb și o șapcă de baseball. Un desen făcut de mâna unui copil, desen care arăta un bărbat adult și o fetiță cu bucle negre, probabil făcut recent. Un birou alb acoperit de mângălituri făcute cu un marker, probabil desenul unui cer albastru care ieșise din pagină. Oare ce știa copilul? Oare știa că tăticul ei murise?

Kathryn își aminti o petrecere a echipelor de baschet din școală de când Mattie avea opt ani; atâta Kathryn, cât și Jack izbucniră în lacrimi când văzură mândria debordantă a fiicei lor la primirea trofeului ăluia de jucărie.

— Vorbești ciudat, spuse Dierdre.

— Da?

Fetița avea accent britanic - nici irlandez, nici american.

— Vorbești ca tăticul meu, spuse ea.

Kathryn aprobă din cap ușor.

— Vrei să-mi vezi păpușa, pe Samantha? întrebă Dierdre.

— Da, spuse Kathryn, dregându-și vocea. Mi-ar plăcea foarte mult să o văd.

— Va trebui să vii aici, spuse Dierdre gesticulând.

Sări din pat și merse până într-un colț al camerei. Kathryn recunoscuse garderoba și geamantanul păpușii din popularul serial *American Girl*.

— Tata mi-a dat-o de Crăciun, spuse Dierdre dându-i păpușa lui Kathryn.

— îmi plac ochelarii ei, spuse aceasta.

— Vrei să îi vezi hainele?

— Sigur că da.

— Bine, hai să stăm pe pat și o să îți arăt toate lucrurile pe care le am.

Dierdre scoase niște rochii, o băncuță de școală, o geantă roșie din plastic, un pulover roșu și unul albastru.

Un creion minuscul. O monedă cu un cap de indian.

— Ți-a dat tatăl tău toate astea de Crăciun?

Fetița își strânse buzele și se gândi.

— Pe unele dintre ele mi le-a adus Moș Nicolae.

— Îmi place părul ei. Mattie avea o păpușă care arăta ca aceasta, dar i-a tăiat părul. Știi că la păpuși părul nu mai crește la loc, așa că nu trebuie să îl tai. Mattie a fost mereu tristă că a făcut asta.

Lui Kathryn îi mai reveni o imagine în minte: Mattie, la șase ani, coborând un deal cu bicicleta cea nouă, bicicleta mișcându-se sub ea ca și cum ar fi fost făcută din jeleu, amândoi, Jack și Kathryn, privind neputincioși.

Mattie întorcându-se și spunându-le părinților mândră: *Ei bine, iată că m-am descurcat.*

Sau alta: Mattie adormită într-o seară cu o pereche de ochelari la ochi, cu un nas hazliu.

Sau alta: acea Zi a Recunoștinței când Mattie, de numai patru ani, îl anunță pe tatăl ei că mama terminase de gătit *curcanul*.

Unde putea pune Kathryn toate aceste amintiri acum?

Se gândea că era ca o femeie divorțată uitându-se la o rochie de mireasă. Oare nu se mai putea bucura de rochie devreme ce căsnicia se terminase?

— Nu o să îi tai părul, promise Dierdre.

— Foarte bine. A fost aici tatăl tău de Crăciun? Uneori tații mai lucrează de Crăciun.

— A fost aici, spuse Dierdre. I-am făcut un semn de carte. Am pus pe el o poză cu mine și cu tata. L-am vrut înapoi, așa că el mi-a spus că o să îl împărțim. Vrei să îl vezi?

Dierdre se uită sub pat după comoara pe care o împărțise. Scoase o fotografie pe care Kathryn nu o recunoscuse. Interiorul semnului de carte era o fâșie de hârtie colorată care fusese laminată. Fotografia îl arăta pe Jack ținând-o pe Dierdre în brațe. El își apleca gâtul pentru a-i putea vedea fața.

Kathryn auzi pași pe scară.

În podul casei din Fortune's Rocks era o cutie cu haine de păpuși American Girl. Se jucă un timp cu ideea de a-i trimite cutia lui Dierdre.

Muire stătea protectoare în ușă, cu brațele încrucișate la piept.

— Îmi place foarte mult păpușa ta, spuse Kathryn ridicându-se în picioare.

— Trebuie să pleci? Întrebă Dierdre.

— Mi-e teamă că da.

Dierdre o privi îndepărtându-se. Muire se dădu la o parte lăsând-o pe Kathryn să treacă. Kathryn coborî repede scările, știind că cealaltă era în spatele ei. Își luă jacheta.

— Dierdre mi-a spus că Jack a fost aici de Crăciun, spuse ea îmbrăcându-se.

— L-am sărbătorit mai devreme, spuse Muire. Am fost nevoiți să facem asta.

Kathryn știa totul în legătură cu sărbătorile făcute mai devreme.

Curioasă de-acum, traversă camera și examina cărțile din bibliotecă. *Minciunile tăcerii*, de Brian Moore¹⁵; *Cal*¹⁶, de Bernard McLaverty¹⁷; *Inimi rebele*, de Kevin Toolis⁵; *O sete de neostoit*, de Cecil Woodham-Smith¹⁹.

Un alt titlu pe care nu îl putea citi. Luă cartea de pe raft.

¹⁸ Jurnalist, scriitor și scenarist contemporan, realizator TV, expert în probleme de terorism și în IRA. (n. tr.)

— Este în galeză? Întrebă Kathryn.

— Da.

— La ce școală ai fost?

— La Queens. În Belfast.

— Pe bune? Și te-ai făcut...?

— Însoțitoare de zbor. Da, știu. Forța de muncă cea mai instruită din Europa: irlandezii.

— Fiica ta știe despre Jack? Întrebă Kathryn, punând înapoi cartea în bibliotecă și luându-și haina.

— Știe, spuse Muire din ușă. Dar nu sunt sigură că înțelege. Tatăl ei era plecat foarte des. Cred că are impresia că este plecat într-o altă călătorie.

Tatăl ei,

— Dar despre mama lui Jack? Întrebă Kathryn cu sânge rece. Dierdre știe despre bunica ei, Matigan?

— Da, bineînțeles.

Kathryn nu spuse nimic. Era la fel de zguduită de întrebare, cât și de răspunsul pe care îl primise.

— Dar după cum știi, mama lui are Alzheimer, adăugă Muire, iar Deirdre nu a putut vorbi niciodată cu ea.

— Da, știi, minți Kathryn.

Dacă Jack nu ar fi murit, se gândi ea, ar mai fi fost oare în această casă acum? Ar fi descoperit ea vreodată această a doua familie? Câți ani ar fi continuat oare această aventură, această căsnicie?

Cele două femei stăteau în picioare. Kathryn se uită la pereți, la tavan, la femeia din fața ei. Vroia să ia cu ea toată casa, să își amintească tot ce văzuse. Știa că nu se va mai întoarce niciodată.

Se gândi la neputința de a cunoaște o altă persoană. La fragilitatea scenariilor pe care le fac oamenii. La fragilitatea căsniciilor, de exemplu. La familie.

— Sunt lucruri... începu Muire. Apoi se opri. Aș vrea să...

Kathryn așteptă.

Muire își întoarse mâinile cu palmele în sus, aparent resemnată.

— Sunt lucruri pe care nu pot să le... Oftă adânc și își puse mâinile în buzunarele pantalonilor. Nu-mi pare rău că am fost cu el, spuse Muire într-un final. Îmi pare rău că te-am rănit.

Kathryn nu își luă la revedere. Nu i se păru necesar să o facă.

Deși mai era ceva ce ar fi vrut să întrebe, în ciuda mândriei sale.

— Rochia, spuse ea. Rochia albastră de mătase din dulap.

Kathryn o auzi respirând greu, dar nu văzu nimic pe fața ei.

— A sosit după ce a murit. A fost cadoul meu de Crăciun.

— M-am gândit că așa a fost, spuse Kathryn.

Se întinse și apucă clanța ușii ca și cum ar fi fost un colac de salvare.

— Ar trebui să te duci acasă, îi spuse Muire în timp ce Kathryn ieși în ploaie, iar Kathryn califică îndemnul ca pe un ordin ciudat și impertinent. A fost mai rău pentru mine, spuse ea, iar Kathryn se întoarse, atrasă de nota ușor tânguitoare din vocea ei, o fisură în fațada rece. Eu știam despre tine, spuse Muire Boland. Tu niciodată nu ar fi trebuit să știi de existența mea.

Probabil că plângea. Nu putuse spune când începuse să plângă. Își uitase umbrela, și ploaia îi udă părul, lipindu-i-l de cap. Se prelinse pe gât, pe spate, pe piept.

Era prea obosită ca să își mai ridice gulerul sau să își mai înfășoare eșarfa în jurul gâtului. Trecătorii ridicau umbrelele, se uitau la ea, apoi se uitau unul la altul. Ea respira cu gura deschisă.

Nu avea nici o țintă, nu știa încotro se îndrepta.

Gândurile coerente nu vroiau să prindă contur. Își aducea aminte numele hotelului, dar nu vroia să meargă acolo, nu vroia să stea în aceeași clădire cu alți oameni. Nu vroia să stea singură în cameră.

Se hotărî să aleagă un cinematograf drept refugiu.

Se urcă pe o bordură și, din obișnuință, se uită în partea greșită. Un taxi frână cu zgomot. Kathryn rămase nemișcată, așteptând ca fereastra să se coboare și cineva să țipe la ea. Însă taximetristul așteptă răbdător până ce trecu strada.

Știa că nu se simte bine și deveni și mai nervoasă, începu să se teamă că ar putea cădea în vreo groapă, că ar putea cădea de pe bordură din nou, că ar putea fi lovită de vreun autobuz roșu. Intră într-o cabină telefonică pentru a sta un timp într-un loc sigur. Îi plăcu faptul că scăpase de umezeală, că stătea într-un loc uscat. Își scoase haina și își șterse fața cu căptușeala, dar gestul îi aduse aminte de ceva la care nu vroia să se gândească. Simți că o apucă o

durere de cap, că i se răsucește în ceafă, și se întrebă dacă oare avea vreo pastilă de Advil în geantă.

Un bărbat stătea nerăbdător lângă cabina telefonică, apoi acesta bătău în geam. Avea nevoie de telefon, spunea el. Kathryn își puse din nou haina și ieși în ploaie. Merse de-a lungul unei străzi aglomerate care părea că nu se sfârșește niciodată. Mașinile stropeau trotuarele și treceau șuierând de-a lungul lor. Oamenii treceau pe lângă ea cu capul plecat, înfruntând ploaia. Nu vedea clar pentru că nu avea o umbrelă sau o pălărie. Se gândi că ar trebui să găsească un magazin de unde să cumpere o umbrelă, eventual o haină de ploaie.

La un colț văzu doi bărbați în pardesiuri, râzând.

Aveau umbrele negre și genți din piele maro. Intrară pe o ușă. În spatele ușii era lumină și se auzea râsul unei mulțimi. Deja se întunecase, era de-acum noapte, așa că era mai sigur dacă intra acolo.

În bar simți miros de lână udă. Îi plăcea căldura aceluia spațiu închis. Ochelarii bărbatului din fața ei se aburiseră, iar el râdea împreună cu prietenul lui. Un bărbat din spatele barului îi dădu un prosop. Îl mai folosise cineva înaintea ei; era umed și moale și mirosea a after-shave. Își șterse părul așa cum ar fi făcut-o după un duș și observă că bărbații se uitau la ea. Aveau halbe de bere în față, iar ea simți cum i se face și ei sete. Se îndepărtară ușor și îi cedară scaunul la bar. În cealaltă parte a barului două femei în costume albastre aproape identice discutau aprins. Fiecare vorbea

cu cineva. Ar fi putut fi o petrecere, numai că oamenii păreau mai veseli decât erau în mod normal la petreceri.

Când barmanul veni să ia prosopul, ea făcu semn către unul dintre dozatoare. Berea avea culoarea bronzului.

Lumina strălucea în suprafețele lustruite; bărbații fumau.

Tavanul era acoperit de un nor de fum albastru.

Îi era sete și bău berea ca pe apă. Simți cum îi arde stomacul, o senzație foarte plăcută. Își scoase pantofii înmuițați de ploaie și îi lăsă să cadă pe podea. Ea se uită în jos și văzu că bluza îi era aproape transparentă din cauza ploii. Își strânse haina pe trup, rușinată. Barmanul se uită la ea și ridică o sprânceană. Ea încuviință din cap, iar el îi aduse încă o bere. Căldura de care avea nevoie deja i se răspândea în brațe și în membre, în degetele de la mâini și de la picioare.

Câteodată auzea în jurul ei frânturi de conversație, cuvinte. Se făceau afaceri. Se flirta.

Durerea de cap i se ascuți și se mută către tâmpile. Îi ceru barmanului o aspirină. Un bărbat cu mustață se uită la ea dintr-o parte. Deasupra barului era un semn Guinness, iar ea recunoscuse băutura închisă la culoare în paharele de pe bar. Jack aducea câteodată așa ceva și acasă. Țasta era un alt lucru pe care ea nu dorea să și-l amintească. Barul era umed de la inelele de bere, lemnul era saturat de miros.

După un timp se hotărî se meargă la baie, dar nu vroia să renunțe la scaun. Se gândi că ar trebui să comande și o a treia bere numai pentru cazul în care ar fi pierdut scaunul și nu ar mai fi găsit altul. Barmanul ignoră mâna pe care o ținea ridicată, dar femeia de vizavi o observă, începură să vorbească între ei în timp ce se uitau la ea.

Văzând-o în sfârșit, barmanul păru mai puțin prietenos decât fusese înainte. Poate că încălcase o regulă a barului și nu își dăduse seama. Când el o întrebă dacă vroia și a treia bere, ea dădu din cap și se ridică, luându-și și haina. Își ridică haina de lână de pe vinilul scaunului. Încercă să meargă drept, să își croiască drum prin mulțimea de bărbați și de femei care stăteau cu băuturile în mână. Probabil că tocmai au ieșit de la serviciu, se gândi Kathryn și se întrebă la ce oră se întâmpla oare asta la Londra. Simți ceva lipicios pe picior și își dădu seama că își uitase pantofii la bar. Se întoarse, dar nu mai vedea pe unde trebuia să treacă. Trebuia să meargă neapărat la toaletă și nu își putea permite să stea să găsească drumul înapoi. Urmă semnul care arăta direcția către toalete. I se părea fără rost de direct.

Era o ușurare să fie singură.

Apoi avu o problemă cu ciorapii. își aminti cum fusese nevoită să își tragă pe ea un costum de baie ud când era copil. Se chinui în spațiul strâmt. Tălpile ciorapilor erau murdare. Se gândi să îi scoată de tot, pentru că era mai ușor să îi dea jos decât să îi tragă înapoi, dar apoi își dădu seama că ar putea să răcească. Stomacul amenința să se revolte, dar ea reuși să se abțină, să reziste senzației de greață.

își spală mâinile într-o chiuvetă murdară și se uită în oglindă. Femeia care se vedea acolo nu putea fi ea, se gândea Kathryn. Părul era prea închis la culoare, prea drept. Avea urme de rimei în formă de semilună sub ochi, un machiaj diabolic. Pleoapele aveau margini roz, globurile oculare străbătute de vene. Buzele i se albiseră, fața îi era îmbujorată.

O femeii a străzii, se gândi ea.

Se șterse pe mâini cu un prosop și deschise ușa. Trecu pe lângă un telefon care se afla pe perete. Simți un impuls puternic de a vorbi cu Mattie. Nevoia pe care o simțea era fizică; o simțea în centrul trupului ei, acolo unde femeile vor să poarte un copil.

încercă să urmeze instrucțiunile scrise pe o plăcuță lângă telefon. îl rugă pe un bărbat mai în vârstă care se îndrepta către toaleta bărbaților să o ajute. îi dictă numărul, încântată că și-l putea aminti. Când se făcu legătura, acesta îi dădu receptorul și se uită la bluza ei. întră în toaleta bărbaților apoi, iar ea își aminti că nu îi mulțumise.

Telefonul sună de șase sau șapte ori. Se trânti o ușă, se auzi un pahar spărgându-se, o femeie râzând foarte tare, iar râsul hohoti deasupra tuturor. Kathryn murea de nerăbdare să îi audă vocea lui Mattie. Telefonul încă suna.

Refuza să pună receptorul la loc.

—~~Alo?~~

Vocea părea a-și fi pierdut suflul, ca și cum s-ar fi luptat sau ar fi alergat.

— Mattie! strigă Kathryn, revărsându-se de ușurare până peste ocean. Slavă Domnului că ești acasă.

— Mamă, ce s-a întâmplat? Ești bine?

Kathryn încercă să își revină. Nu vroia să își înspă- imânte fiica.

— Cum te simți? o întrebă ea cu o voce mai calmă.

— Mmm... sunt bine. Vocea lui Mattie era încă precaută. Temătoare.

Kathryn încercă să adopte un ton mai vesel.

— Sunt la Londra, spuse ea. Este foarte frumos aici.

— Mamă, ce faci acolo?

Se auzea muzică în fundal. Unul dintre CD-urile lui Mattie. Era *Sublime*, se gândi Kathryn. În mod clar era Sublime.

— Poți, te rog, să dai muzica mai încet? întrebă Kathryn, care deja își astupase cealaltă ureche cu mâna pentru a nu mai auzi zgomotul barului. Nu te aud.

Kathryn așteaptă ca Mattie să se întoarcă la telefon.

Consumatorii din bar se îngrămădiseră la mese. Lângă ea stăteau o femeie și un bărbat cu două halbe de bere în mână, strigând unul în urechea celuilalt.

— Așa, spuse fiica ei, revenind la telefon.

— Plouă, spuse Kathryn. Sunt într-un bar. M-am plimbat prin oraș. Am vizitat împrejurimile.

— Bărbatul acela e cu tine?

— Îl cheamă Robert.

— Mă rog.

■— Acum nu este.

— Mamă, ești sigură că ești bine?

— Da, sunt foarte bine. Tu ce faci?

— Nimic.

— Părei că nu poți să respiri când ai răspuns, spuse Kathryn.

— Da? Făcu o pauză. Mamă, nu mai pot să vorbesc acum.

— Julia este acasă? întrebă Kathryn.

— Este la magazin.

— De ce nu poți vorbi?

În fundal se auzi o frântură de propoziție, cuvinte înăbușite. O voce masculină.

— Mattie?

O auzi pe fiica sa șoptind ceva. Apoi un chicotit reținut.

Frânturi dintr-o altă propoziție. O voce clar masculină.

— Mattie? Ce se întâmplă? Cine este acolo?

— Nimeni. Mamă, trebuie să închid.

Pe perete, deasupra telefonului, erau nume și numere de telefon scrise cu creionul și cu markerul colorat.

Roland la Margaret, era una dintre ele.

— Mattie, cine este acolo? Aud vocea cuiva.

— A, e Tommy.

— Tommy Arsenault?

— Da.

— Mattie...

— M-am despărțit de Jason.

Bărbatul de lângă ea fu împins de cineva și vărsă bere pe mâneca ei. Zâmbi cerându-și scuze și încercă fără rezultat să șteargă berea cu mâna.

— Când s-a întâmplat? întrebă Kathryn.

— Aseară. Cât este ceasul acolo?

Kathryn se uită la ceasul pe care încă nu îl potrivise după ora Londrei. Apoi calculă. Este cinci fără un sfert, spuse ea.

— Cinci ore, spuse Mattie.

— De ce te-ai despărțit de Jason? o întrebă Kathryn neacceptând schimbarea subiectului.

— Nu cred că mai aveam prea multe în comun.

— Oh, Mattie...

— Sunt bine, mamă, serios sunt bine.

— Și ce faci acolo cu Tommy?

— Stăm. Hai, mamă, trebuie să închid.

— Kathryn încercă din nou să se liniștească.

— Ce o să mai faci azi? o întrebă Kathryn.

— Nu știu. E soare afară, dar e multă zăpadă topită.

Sigur ești bine?

Cochetă în gând cu ideea de a-i răspunde nu pentru a o mai ține la telefon, dar știa că acesta e cel mai rău soi de șantaj părintesc.

— Mă simt bine, spuse Kathryn. Serios.

— Hai că închid, mamă.

— Ajung acasă mâine seară.

— Super. Hai că trebuie să închid.

— Te iubesc, spuse Kathryn, vrând încă să mai audă vocea fiicei sale.

— Și eu, spuse Mattie repede.

Acum era liberă să-și vadă de treabă.

Kathryn auzi zgomotul de întrerupere a convorbirii transatlantice.

Își rezemă capul de perete. Un tânăr într-un costum cu dungi aștepta răbdător lângă ea și apoi, într-un final, îi luă receptorul din mână.

Se târî pe jos, printr-o mare de picioare, își luă pantofii de sub bar și ieși afară în ploaie. Își cumpără o umbrelă de la un chioșc de ziare, gândindu-se în timp ce o plătea că fabricantul de umbrele din Anglia sigur avea o afacere înfloritoare. Brusc i se făcu milă de ea însăși și se gândi că pe lângă toate celelalte lucruri, sigur va mai și răci.

Julia avea o teorie conform căreia cine plânge în public sigur răcește. Nu conta atât de mult faptul că și-a arătat emoțiile în public, cât mai ales mucoasa nazală iritată. Lui Kathryn i se făcu dor de Julia, ar fi vrut să o vadă în halatul ei de casă, ar fi vrut să bea o ceașcă de ceai cu ea.

Kathryn se minună de cât de tare o apăra acea umbrelă cu un design minunat și aprecia din plin anonimatul pe care i-l dădea. Dacă se uita cu grijă la picioarele din jurul ei, își putea ascunde fața de trecători; umbrela funcționa ca un vâl.

În toată Londra ploua în timp ce Ely se scâldea în soare, se gândi ea.

Merse pe jos până găsi un parc. Se gândi că poate nu e bine să intre singură noaptea într-un parc, deși erau felinare care făceau lumină în apropierea băncilor. Ploaia se mai oprise, acum de-abia dacă mai bura. Iarba era verde în lumina felinarelor. Se îndreptă spre o băncuță neagră și se așeză.

Stătea lângă ceva ce semăna cu o grădină circulară cu trandafiri. Felinarele luminau țepii ramurilor frumos modelate de grădinari, iar gardul viu arăta de-a dreptul minunat. Kathryn se gândi: nu este numai o trădare la

adresa mea, ci și la adresa lui Mattie și a Juliei. O încălcare a regulilor familiei.

Ploaia se opri de tot, iar ea puse umbrela pe bancă. Din cauza drumurilor, eșarfa începuse să i se destrame la capete. Încercă să înnoade ochiurile scăpate din țesătură.

O putea repara când va ajunge acasă, va putea să refacă marginea cu ajutorul unui nou șnur. Mai trase o dată de fire și scoase încă șase sau șapte, ceea ce, într-un mod foarte straniu, îi dădu o senzație de mulțumire. Mai trase o dată și simți acele mici noduri cedând.

Mai destramă un rând, apoi un altul. Apoi încă unul și încă unul. Țesătura se încâlci și începu să îi atârne până la genunchi, și apoi până la glezne. Jack îi dăruise acea eșarfă de ziua ei.

Kathryn trase de ea până făcu un mănunchi de șnururi mare cât o grămăjoară de frunze. Dădu drumul în iarbă și ultimului fir. Își puse mâinile înghețate în buzunarele hainei.

Acum va trebui să-și croiască din nou toate amintirile.

Un bărbat mai în vârstă, îmbrăcat cu o haină maronie de ploaie, se opri în fața ei. Probabil că era uimit să vadă o femeie stând pe o bancă umedă cu o grămăjoară de fire destrămate la picioare. Era poate căsătorit și se gândea la soția lui. Înainte ca el să apuce să o întrebe ce se întâmplă,

ea îl salută și se aplecă să adune firele. Găsi capătul și începu să le facă ghem repede, cu mișcări îndemânatice.

Îi zâmbi.

— Groaznică vreme, spuse el.

— Da, într-adevăr, zise ea amabilă.

Părând satisfăcut de hărnicia ei, bărbatul își continuă drumul.

După ce acesta plecă, Kathryn îndesă grămăjoara sub bancă și se gândi: n-am știut nici despre viața sexuală a fiicei mele, nici despre cea a soțului meu.

Putea vedea în zare lumina făcută de stâlpii stradali, corul stopurilor roșii ale mașinilor, un cuplu traversând strada în fugă. Începu din nou ploaia. Purtau haine lungi de ploaie, iar femeia purta tocuri. Își țineau bărbiile în piept, ferindu-se de ploaie. Bărbatul își ținea cu o mână haina închisă în față, iar cu cealaltă ținea femeia de după umeri, grăbind-o să traverseze până nu se schimbă luminile semaforului.

Poate că Muire Boland și Jack făcuseră același lucru, se gândi ea. Alergaseră să prindă verde la semafor. În drum spre cină, spre un bar. Spre teatru. Spre o petrecere unde urmau să întâlnească alți oameni. Spre pat.

Căsnicia lui Muire Boland avea greutate. Doi copii în comparație cu unul singur. Doi copii mici.

Cum putea ceva ce avusese ca rezultat copii atât de frumoși să nu fie considerat valabil?

Se plimbă până când văzu la distanță o marchiză discretă, o fațadă familiară. În hotel era liniște când intră.

O salută numai recepționarul care stătea într-un con de lumină în spatele recepției. Își simți hainele grele și ude leoarcă în timp ce se îndrepta spre lift.

Se simți foarte ușurată când își dădu seama că își amintește numărul camerei. Imediat ce băgă cheia în broască Robert ieși pe ușa camerei învecinate.

— Dumnezeu, spuse el. Era încruntat și avea cravata desfăcută până la mijlocul pieptului. Mi-am ieșit din minți întrebându-mă unde ești, spuse el.

Ea clipi în lumina slabă de pe hol și își dădu părul la o parte de pe față.

— Știi cât e ceasul? o întrebă el. Îngrijorarea lui sinceră îl făcea să sune ca un părinte care vorbește cu un copil neascultător.

Nu știa.

— Este unu dimineața, o informă el.

Ea scoase cheia din ușă și se îndreptă spre locul unde stătea Robert ținând ușa deschisă. Prin spațiul ușii văzu o farfurie cu mâncare, aparent neatinsă, pe o tavă la capul patului. Se simțea din hol că mirosea puternic a fum de țigară.

— Intră, îi spuse el. Arăți ca naiba.

Odată intrată în cameră, își scoase haina.

— De fapt ești chiar murdară.

Ea își scoase pantofii care își pierduseră forma și culoarea. Robert trase un scaun de sub birou.

— Stai jos, îi spuse el.

Făcu ce îi spuse el. El se așeză pe pat, cu fața la ea, cu genunchii lipiți unul de altul - ea cu ciorapii umezi, el cu pantalonii gri din lână. Robert purta o cămașă albă, diferită de cea pe care o purtase la prânz. Arăta diferit, tras la față și obosit, cu cearcăne, mai bătrân decât arătase la prânz. Își imagina că și ea îmbătrânise considerabil.

Îi luă mâinile într-ale lui. Părea că degetele lui lungi îi înghițiseră mâinile.

— Spune-mi ce s-a întâmplat, spuse el.

— M-am plimbat. Atât. Nu mai știu pe unde am fost.

Ba da. Am fost într-un bar și am băut bere. Apoi am fost într-o grădină de trandafiri și am destrămat o eșarfă.

— Ai destrămat o eșarfă.

— Adică viața mea, vroiam să zic.

— Bănuiesc că a fost foarte rău, spuse el.

— Da, ai putea spune și-așa.

— Te-am lăsat treizeci și cinci de minute, apoi am venit după tine la acea adresă. Probabil că deja plecaseși.

M-am plimbat pe strada aceea vreo oră și jumătate, apoi am văzut o femeie care ieșea din clădire și care nu erai tu.

Erau doi copii cu ea.

Kathryn se uită la sandvișul neînțeput de pe tavă.

Probabil cu carne de curcan.

— Cred că mi-e foame, spuse ea.

Robert se întinse, luă sandvișul din tavă și i-l întinse.

Ea își puse farfuria în poală și tremură ușor.

— Mănâncă și du-te să faci o baie fierbinte. Vrei să îți comand ceva de băut?

— Nu, am băut destul. Ești foarte grijuliu.

— Dumnezeule, Kathryn.

Carnea dintre feliile de pâine era atât de presată încât avu senzația că a pus pe limbă niște vinilin alunecos. Puse sandvișul la loc.

— Vroiam să sun la poliție. Deja am sunat de câteva ori de când ai dispărut. De mai multe ori. Dar nu a răspuns nimeni.

— Sunt copiii lui Jack.

El nu păru a fi surprins.

— Bănuiai, nu? zise ea.

— Era o posibilitate. Nu m-am gândit la copii, totuși.

Ea era? Muire Boland? Cea care ieșea din clădire?

— Soția lui, spuse ea. Erau căsătoriți. La biserică.

Se lăsă puțin pe spate. Kathryn vedea cum neîncrederea se șterge de pe fața lui.

— Într-o biserică catolică, zise Kathryn.

— Când?

— Acum patru ani și jumătate.

Pe pat era valiza desfăcută. Din ea ieșea puțin cămașa pe care o purtase la prânz. Pe jos erau foi de ziar căzute de pe pat. O sticlă de apă minerală pe jumătate goală fusese abandonată pe birou.

Văzu cum el o examinează întocmai ca un doctor. Se uita la figura ei căutând semne de boală.

— Am trecut peste ce era mai greu, spuse ea.

— Ți-ai murdărit hainele.

— Or să se usuce.

El își așeză mâinile pe genunchii ei.

— Îmi pare foarte rău, Kathryn.

— Vreau acasă.

— O să mergem, spuse el. Mâine dimineață. Schimbăm biletele.

— N-ar fi trebuit să vin, spuse ea, dându-i farfuria înapoi.

— Nu.

— Tu ai încercat să mă avertizezi.

El se uită în altă parte.

— Îmi este foame, spuse ea. Dar nu pot mânca asta.

— Îți comand niște fructe și niște brânză. Și supă.

— Ar fi bine.

Kathryn se ridică în picioare și se clătină. Se simțea amețită.

Robert se ridică odată cu ea și o luă în brațe, apăsându-i fruntea de pieptul lui.

— Totul a fost o minciună toți acești ani, zise ea.

— Șșșșș....

— Are un fiu, Robert. Și o altă fiică.

O trase și mai aproape, încercând să o liniștească.

— Și în tot acest timp am făcut dragoste. Patru ani și jumătate am făcut dragoste cu un bărbat care se culca cu altă femeie în același timp. O altă soție. Eu am făcut anumite lucruri. Amândoi am făcut anumite lucruri. Mi le și amintesc...

— E OK.

— Nu e OK. I-am trimis scrisori de dragoste. I-am scris mesaje pe felicitări. Iar el le-a acceptat.

Robert o mângâie pe spate.

— E mai bine că am aflat, zise ea.

— Poate că da.

— E mai bine decât să fi trăit în minciună.

Simți cum respirația lui se schimbă, ca un fel de sughiț. Se îndepărtă de el și văzu că arăta epuizat. Robert se frecă la ochi.

— Mă duc să fac baie. îmi pare rău că te-am îngrijorat.

Ar fi trebuit să te sun.

El ridică o mână, ca și cum ea nu ar fi trebuit să își ceară scuze.

— Tot ceea ce contează este că te-ai întors, spuse el, iar ea putu vedea încordarea pe fața lui.

— De-abia te ții pe picioare, spuse el.

— Aș vrea să fac baie aici. Nu vreau să stau singură în camera mea. După baie o să mă simt mai bine.

Văzu că el se îndoiește că va fi bine.

Dădu drumul la apă fierbinte și goli o sticlă de gel de duș în cadă pentru a face spumă. După ce se dezbracă, fu surprinsă să vadă cât de murdare îi erau hainele și că o parte din tivul fustei se desfăcuse. Rămase în picioare, dezbrăcată, în mijlocul băii. Lăsă urme murdare de picioare pe gresia albă. Pe un raft din sticlă era un coșuleț cochec cu produse cosmetice.

Puse un picior în apa din cadă și tresări, apoi și pe celălalt. Se scufundă ușurel în apă.

își spală părul și fața cu apa cu spumă, prea obosită să se întindă după șampon. Luă un prosop de pe suport, îl făcu sul și îl așeză pe marginea căzii. Se lăsă pe spate, sprijinindu-și gâtul de prosop.

Pe chiuveta micuță de porțelan era o trusă de toaletă din piele. Un halat cu nasturi aurii era agățat în cuierul de pe ușă. De cealaltă parte a ușii auzi un ciocănit, apoi ușa deschizându-se, o conversație scurtă, o pauză, apoi ușa închizându-se din nou. Room-service-ul, se gândi ea. Ar

fi vrut să fi comandat o ceașcă de ceai. O ceașcă de ceai ar fi fost foarte bună.

Deschise fereastra cu un sunet ca o pocnitură și auzi sunetele străzii, zgomotul făcut de mașini, un strigăt în depărtare. Chiar și la ora unu dimineața.

Se simți toropită și închise ochii. Deși apa o mai înviorase, îi era greu să își miște corpul, să iasă din cadă.

Ar fi vrut să își golească mintea, să se gândească numai la apa caldă și la săpun și la nimic altceva.

Ușa se deschise, dar ea nu se mișcă, nu făcu nici un gest pentru a se acoperi, deși spuma se mai subțiasse, iar sânii i se puteau vedea prin apă.

Genunchii îi ieșeau prin spuma din apă ca niște insule vulcanice. Se juca cu lanțul dopului căzii cu degetele.

Robert comandase ceai. Și un pahar cu coniac.

El puse ceașca de ceai și paharul cu coniac pe marginea căzii. Se dădu un pas înapoi și se rezemă de chiuvetă, cu mâinile în buzunarele pantalonilor. Își încrucișa gleznelor. Ea știa că îi privea corpul.

— Eu în locul tău le-aș amesteca, spuse el.

Kathryn se ridică pentru a face ce îi sugerase.

— Acum te las, zise Robert.

— Nu pleca.

În spatele lui, oglinda era acoperită cu aburi. Lângă geam, aerul de afară amestecat cu căldura dinăuntru crease norișori de condens. Ea își turnă coniacul în ceai, le amestecă și luă o înghițitură bună. Simți imediat căldura în mijlocul trupului. Proprietățile medicinale ale coniacului sunt uimitoare, se gândi ea.

Ținea ceașca de ceai cu mâinile pline de săpun.

Văzu cum își mișcă maxilarul. Probabil oftase. Își scoase o mână din buzunar și șterse măregelele de apă de pe marginea chiuvetei cu degetul mare.

— Îmi trebuie un halat, spuse ea.

Într-un final îi povesti totul. Pe întuneric, stând întinsă pe patul lui, îi spuse tot ce își putu aminti din întâlnirea pe care o avusese în acea casă albă din centru. El o ascultă fără a spune prea multe, murmurând câteodată, punând una sau două întrebări. Ea își pusese halatul din frotir de la hotel, iar el rămase îmbrăcat. În timp ce vorbea, el își plimba degetele pe brațul ei, mângâind-o. Când li se făcu frig, se acoperiră cu o pătură. Stătea culcușită cu capul în scobitura dintre mâna și pieptul lui. Kathryn simțea pe întuneric căldura necunoscută a corpului lui, îi auzea respirația. Se gândi că ar mai fi fost ceva ce vroia să îi povestească, dar căzu într-un somn fără vise.

A doua zi dimineața, stătea pe marginea patului în halatul alb, cosându-și tivul fustei cu o trusă de cusut pe care o găsisese în coșulețul cu produse cosmetice. Robert vorbise la telefon cu linia aeriană, schimbase biletele, iar acum îi lustruia pantofii. O rază de soare lumina camera printr-o perdea albă de plasă. Ea se gândi că probabil nu se mișcase deloc cât timp ea încă dormea. Dar când s-a trezit, Robert deja făcuse duș și se îmbrăcase.

— Aproape că nu le mai pot scoate fața, spuse Robert.

— Măcar să mă țină până acasă.

— Să mergem jos să luăm micul dejun. Un mic dejun adevărat.

— Ar fi bine.

— Nu ne grăbim.

Cusu egal, cu răbdare, așa cum o învățase Julia demult, sperând să ajungă firul de ață. Știa că Robert o privea cu atenție. Ceva se schimbase de noaptea trecută, se gândi ea; gesturile ei deveniseră mai sigure, de vreme ce era atât de îndeaproape observată.

— Pari aproape fericit, spuse ea uitându-se la el.

Nebunia zilei de ieri stătea ascunsă printre umbre, ca

și cum urma să rămână așa pentru totdeauna, un loc întunecat într-o cameră plină de lumină. Cele întâmplătoare vor să câi mereu, o vor doborî dacă ea le va lăsa. Atunci se gândi că trebuie să fie în stare să spună că ce a fost mai rău a trecut. Ar fi o binefacere dacă ar ști că punctul culminant fusese atins. Aproape că se putea simți eliberată, liberă să își trăiască viața fără a se teme.

Dar știa deja că o astfel de libertate era numai o iluzie și că se mai puteau întâmpla multe. Tot ceea ce trebuia să facă era să își imagineze că Mattie putea fi în avionul care se prăbușise. Mattie ar putea fi într-un alt avion în viitor.

Viața putea aduce lucruri mult mai grave decât cele care se întâmplaseră, și chiar mai mult de-atât. De fapt, se gândi ea, viața ei ar putea fi cu atât mai agitată dacă ar ști ce s-a întâmplat acolo.

Termină de cusut și îl văzu pe Robert făcându-i pantofii. Gesturile acestuia îi aminteau de Jack aplecat, sprijinit cu piciorul de sertarul de pâine tras. Oare acum cât timp se petrecuse o asemenea scenă?

Se ridică și îl sărută pe Robert pe colțul gurii, ea cu mâinile ocupate de ace, el ținând pantofii ei. Simți că îl surprinsese. Își puse mâinile pe umerii lui și îl privi.

— Mulțumesc că ai venit cu mine la Londra, îi spuse.

Nu știu cum aș fi trecut peste seara de ieri fără tine.

El o privi, iar ea simți că vroia să spună ceva.

— Hai să mâncăm, zise ea repede. Sunt moartă de foame.

Restaurantul era placat cu lemn acoperit de un tapet albastru șters. Pe jos era un covor roșu oriental. Fură conduși la o masă așezată lângă o fereastră încadrată de

draperii grele. Robert îi făcu semn să se așeze în fața ferestrei. Masa era acoperită cu o față de masă albă, aproape bățoasă din cauza călcatului, și aranjată cu tacâmuri de argint și cu o veselă din porțelan care îi păru chiar deosebită. Se așeză și își puse șervetul pe picioare.

Pereții erau decorați cu imagini arhitecturale, iar camera era luminată de un candelabru din cristal. Observă că majoritatea celor de la mese erau oameni de afaceri.

Se uită pe fereastra de lângă ea. Soarele strălucea pe străzile umede. Camera îi aducea aminte de vechile saloane din filmele englezești, iar Kathryn se gândi că poate asta și fusese, un spațiu protocolar care emana căldură. Se vedea că se făcuseră chiar eforturi pentru a nu se recondiționa sala, lucru care s-ar fi întâmplat cu siguranță într-un hotel din America, unde ca rezultat nimeni nu ar mai putea crede că acolo a stat sau va sta vreodată cineva. Focul ardea în șemineu. Comandaseră ouă, cârnați și pâine prăjită într-un coșuleț argintiu.

Cafeaua era fierbinte, iar Kathryn începu să sufle peste marginea ceștii.

Își ridică privirea și o văzu pe acea femeie stând în picioare în ușă. Cafeaua se vărsă pe fața de masă albă.

Robert încercă să curețe cu șervetul lui, dar Kathryn îi opri mâna. El se întoarse să vadă la ce se uita ea.

Femeia se îndreaptă repede spre masa lor. Purta un palton lung pe deasupra fustei scurte și a puloverului din lână. Lui Kathryn îi dădu o impresie de aspect neglijent, își prinsese părul într-o coadă și părea înspăimântată.

În timp ce se apropie de masă, Robert se ridică uimit.

— Am fost foarte crudă cu tine ieri, îi spuse femeia lui Kathryn direct.

— Ți-l prezint pe Robert Hart, spuse Kathryn.

El întinse mâna.

■— Muire Boland, spuse femeia ca un fel de prezentare de care el nu avea nevoie. Trebuie să vorbesc cu tine, îi spuse lui Kathryn și apoi ezită. Kathryn înțelese că ezita din cauza lui Robert.

— E-n ordine, spuse Kathryn.

— Robert îi făcu semn femeii să ia loc.

— Am fost furioasă, începu Muire Boland. Vorbea grăbit, ca și cum ar fi fost în criză de timp. Stând mai aproape de ea de cât stătuse ieri, Kathryn își dădu seama că și Muire avea pupilele dilatate la fel ca și fiica ei, cauză pentru care aveau ochii atât de negri. Am fost furioasă încă de când s-a întâmplat accidentul, continuă Muire. De fapt, sunt furioasă de ani de zile. Stăteam atât de puțin cu el.

Kathryn rămase mută de uimire. Oare trebuia să o ierte pe femeia asta? Aici? Acum?

— Nu s-a sinucis, spuse Muire. Kathryn simți cum i se usucă gura. Robert, rămas încă în lumea pe care femeile deja o abandonaseră, o întrebă pe Muire dacă vroia o ceașcă cu cafea. Ea scutură din cap cu putere.

— Mă grăbesc, spuse Muire. Am plecat de acasă. Nu o să mă mai poți contacta.

Fața îi era răvășită. Nu putea fi din cauza remușcărilor, se gândi Kathryn, ci din cauza fricii.

— Am un frate pe care îl cheamă Dermot, spuse Muire. Și am mai avut încă doi frați. Unul dintre ei a fost împușcat de paramilitari în fața soției și a celor trei copii în timp ce luau cina. Celălalt a fost ucis într-o explozie.

Kathryn încercă să proceseze informația. Credea că a înțeles. Se simțea de parcă ar fi fost pălmuită, ca și cum cineva ar fi lovit-o.

— Am fost curier de când am început să lucrez la linia aeriană, continuă Muire. Din cauza asta zburam pe ruta

Boston-Heathrow. Duceam bani din America în Marea Britanie. Altcineva avea apoi grijă ca suma să ajungă la Belfast.

Lui Kathryn i se păru mai târziu că timpul se oprise, se încolăcise și apoi începuse încet să se desfășoare. Lumea din jurul ei - clienții, ospătarii, mașinile de pe stradă, chiar și strigătele trecătorilor - se învârtea ca într-un fel de bazin. Numai ceea ce era în imediata ei apropiere - ea însăși, Muire Boland, Robert, fața de masă pătată de cafea - părea a fi clar definit.

Veni un chelner la masă pentru a șterge cafeaua și a înlocui șervetul. O întrebă pe Muire dacă vroia să comande micul dejun, iar ea dădu din cap că nu. Toți trei stătură într-o tăcere ciudată până când chelnerul plecă.

— Eram mereu la Boston sau la Heathrow. Aveam o geantă de mână. Trebuia să pun geanta în camera echipajului și să plec. Câteva momente mai târziu o luam din nou, era destul de ușor. Femeia se întinse după paharul de apă al lui Robert și luă o înghițitură. Apoi l-am întâlnit pe Jack, spuse ea, și am rămas însărcinată.

Kathryn simți cum i se răcesc picioarele.

— Când am plecat de la Vision, Dermot a venit acasă la mine, spuse Muire. Ne-a întrebat dacă Jack nu cumva vroia să continue ce făcusem eu. A făcut apel la moștenirea lui catolică irlandeză. Ea făcu o pauză și își masă fruntea. Fratele meu este un om pasional, foarte convingător. Prima dată Jack s-a supărat pentru că nu îi spusese. Dar apoi, treptat, ideea a început să îl atragă.

Era în mod sigur atras de risc, dar era mai mult decât atât.

A început să susțină cauza, să fie parte din ea. Cu cât trecea timpul mai mult, cu atât devenea chiar mai pasionat decât fratele meu.

— Convertit, spuse Robert.

Kathryn închise ochii și simți cum se leagănă.

— Nu îți spun toate astea ca să încerc să te rănesc, îi spuse Muire lui Kathryn. Încerc să îți explic.

Kathryn deschise ochii.

— Mă îndoiesc că mă poți răni mai mult decât ai făcut-o deja, spuse ea.

Spre deosebire de ziua precedentă, femeia care stătea în fața ei părea acum șleampătă, arăta ca și cum ar fi dormit îmbrăcată. Chelnerul veni cu o cană de cafea, dar Robert îi făcu semn să plece.

— Știam că Jack este băgat până în gât în treaba asta, spuse Muire, dar părea un om căruia nu îi era frică să se implice și până peste cap. Făcu o pauză. De aceea îl iubeam.

Propoziția înțepă. Apoi, spre surprinderea ei, Kathryn se gândi: De aceea te iubea el pe tine. Pentru că îi ofereai asta.

— Erau și alți oameni implicați, spuse Muire. La Heathrow, la Logan, la Belfast.

Muire luă o furculiță și începu să zgârie fața de masă cu dinții acesteia.

— În noaptea dinaintea plecării lui, continuă ea, l-a sunat o femeie care l-a rugat să transporte ceva în sens invers. De la Heathrow la Boston. Erau aceleași proceduri.

Mai fusese cazul o dată sau de două ori până atunci. Dar nu- mi plăcea, era mai riscant. Serviciul de securitate este mai strict la plecare decât la venire pe Heathrow. Mult mai strict decât în Logan. Dar misiunea în sine nu era cu mult diferită.

Muire puse jos furculița. Se uită la ceas și începu să vorbească mai repede.

— Când am aflat de explozie, am încercat să dau de fratele meu. Eram disperată. Cum putuseră să îi facă asta lui Jack? își pierduseră mințile? Și era o nebunie și din punct de vedere politic. Cum să arunci în aer un avion american? Cu ce scop? Era clar că toată lumea se întorcea împotriva lor.

își duse mâna la frunte și oftă.

— Ceea ce de fapt și vroiau.

Tăcu.

Kathryn avea sentimentul că primise informații importante codate care necesitau decodarea imediată.

— Pentru că nu fuseseră ei, spuse Robert, începând încet să înțeleagă. Nu cei de la IRA puseseră bomba.

— Nu, bineînțeles că nu, spuse Muire.

— IRA trebuiau să fie discreditați, spuse Robert, dând ușor din cap.

— Când am văzut că nu pot să îl găsesc pe fratele meu, adăugă Muire, m-am gândit că l-au omorât și pe el.

Apoi nu am mai putut da de nimeni.

Kathryn se întrebă unde erau copiii lui Muire în acel moment. La A ?

— Fratele meu m-a sunat într-un sfârșit aseară. Se ascunsese. Crezuse că telefonul meu e... Gesticula cu mâinile.

Kathryn realiză vag că oamenii din jurul ei mâncau pâine prăjită și beau cafea, poate că și făceau afaceri.

— Jack nu știa ce transportă, spuse Robert aproape ca pentru sine însuși, punând toate elementele la un loc pentru prima dată.

Muire clătină din cap.

— Jack nu a transportat niciodată explozibil. Fusesse foarte clar în privința asta. Ceilalți înțeleseseră.

Kathryn văzu cu ochii minții altercația din avion.

— De aceea nu spune Jack nimic pe casetă, adăugă brusc Robert. Este la fel de șocat ca și inginerul de zbor.

Apoi Kathryn se gândi că și Jack fusese trădat.

— Se destramă totul, spuse Muire și se ridică în picioare. Ar trebui să plecați acasă cât mai repede.

Puse mâna pe masă, se aplecă și se apropie de Kathryn, care simți o adiere de respirație stătută și de haine nespălate.

— Am venit aici, spuse Muire, pentru că fiica ta și copiii mei sunt rude. Au același sânge.

Oare Muire Boland vroia să facă pace cu ea, era oare vorba despre începuturile unei împăcări? se întrebă Kathryn. Însă apoi își dădu seama brusc că erau într-adevăr legate, oricât de mult și-ar fi dorit ea să nu fie așa. De copiii lor, frați și surori vitrege, dar și de Jack. Prin Jack.

Muire se ridică la loc, pregătindu-se să plece.

Panicată, Kathryn își dădu seama că s-ar putea să nu o mai vadă niciodată.

— Spune-mi despre mama lui Jack, spuse repede Kathryn. Recunoștea astfel adevărul.

— Deci nu ți-a spus? întrebă Muire.

Kathryn clătină din cap.

— Mă gândeam eu că nu ți-a spus, spuse Muire pe un ton sagace. Ieri, când ai fost la mine...

Muire se opri.

— Mama lui a fugit cu alt bărbat când el avea nouă ani, spuse ea.

— Jack întotdeauna mi-a spus că murise, zise Kathryn.

— Îi era rușine că fusese părăsit. Dar în mod ciudat, nu își învinovățea mama. Ci pe tatăl lui, brutalitatea tatălui lui.

De fapt, Jack mi-a vorbit despre mama lui de puțin timp.

Kathryn se uită în altă parte, jenată că întrebuse.

— Acum chiar trebuie să plec, spuse Muire. Vă pun pe amândoi în pericol prin simplul fapt că sunt aici.

Trebuie să fi fost din cauza accentului, se gândi Kathryn. Fusesse ca un magnet. Sau căuta numai un motiv pentru a-și explica de ce un bărbat se îndrăgostise?

Robert se uită repede de la Muire la Kathryn și înapoi.

Avea o expresie a feței pe care Kathryn nu o mai văzuse - îngrijorat.

— Ce este? îl întrebă ea.

El deschise gura, apoi o închise, ca și cum vroia să spună ceva dar apoi se gândise mai bine la acel lucru. Luă în cuțit de pe masă și începu să se joace cu el de parcă ar fi fost stilou.

— Ce este? repetă Kathryn.

— La revedere, îi spuse Muire. îmi pare rău.

Kathryn era amețită. Cât timp trecuse de când Muire Boland intrase pe acea ușă? Trei minute? Patru?

Robert se uită la Kathryn, apoi așeză cuțitul cu grijă lângă farfuria din fața lui.

— Stai puțin, îi spuse el lui Muire în timp ce aceasta se întoarse pentru a se îndrepta spre ieșire.

Kathryn văzu cum femeia se oprește, se rotește puțin și îl studiază pe Robert, înclinându-și capul întrebătoare.

— Care erau ceilalți piloți? întrebă el repede. Am nevoie de nume.

Kathryn înțepeni. Se uită la Robert, apoi la Muire.

Simți cum începe să tremure.

— Știai despre asta? îl întrebă ea pe Robert șoptit.

Robert se uită în jos. Kathryn văzu cum începe să se înroșească.

— Ai știut tot timpul? îl întrebă ea. Ai venit acasă la mine știind că Jack ar putea fi implicat în așa ceva?

— Știam numai că există un cerc care se ocupă de contrabandă, spuse Robert. Nu știam despre cine era vorba, deși îl suspectam pe Jack.

— Știai unde putea duce asta? Ce aș putea afla?

Robert o privi iar ea văzu, într-o secundă, cum se perindau toate pe chipul lui: Dragoste. Responsabilitate. Pierdere.

Pierdere, mai ales.

Kathryn se ridică, iar șervetul îi căzu pe podea.

Mișcărilor ei îi făcură să tresară pe ceilalți clienți, care o priviră cu o expresie puțin speriată.

— Am avut încredere în tine, spuse ea.

Traversă restaurantul, ieși pe ușa hotelului și urcă într-un taxi. își lăsase haina și valiza în cameră. Nu îi mai păsa ce putea fi în ea.

Își va schimba biletul la aeroport.

În mașină își privi mâinile care, din cauza încordării, deveniseră de un alb translucid. Nu putea vedea, nici auzi.

Dar își putea simți furia care îi clocotea în sânge, de fapt o putea simți pulsând și zbatându-se. Singurul lucru pe care vroia să îl facă era să se ducă acasă.

La Heathrow intră printr-o ușă rotativă și nimeri în mijlocul unei mulțimi cosmopolite. Privi în toate direcțiile ca și cum ar fi fost iremediabil pierdută. Găsi biroul British Airways și se așeză la rând. Vroia să schimbe zborul și linia aeriană, indiferent de cât ar fi costat.

În timp ce aștepta la coadă se simți expusă, ca și cum nu ar mai fi avut nici un fel de izolație. Robert i-ar fi putut ghici intențiile și ar fi putut veni să o caute. În cazul acesta, va aștepta în baie dacă va trebui, hotărî ea.

Coadă mergea prea greu. Furia ei începea să se reverse asupra ineficienței agenților de la casa de bilete.

Se întreba dacă vroia să zboare până la Mălin Head, dacă vroia să zboare pe o rută pe care zburase și Jack.

Apoi începu să simtă forța gravitațională. Puterea cu care o simțea o ului. Își duse o mână la piept.

. Forța crescă și mai mult cu cât ea se apropia de capătul cozii.

Când îi veni rândul, Kathryn își puse biletul pe birou.

Agentul se uită la ea așteptând ca ea să vorbească.

— Care este cel mai apropiat aeroport de Mălin Head?

întrebă Kathryn.

Kathryn are brațele pline de rufe murdare - prosoape ude, cearșafuri boțite, șosete desperecheate care îi tot cad din brațe pe podea. Ea se aplecă să adune un prosop, gândindu-se că dacă ar fi adus mai întâi coșul de rufe, acestea nu ar fi fost atât de jucăușe. Apucă și mai bine mormanul de rufe umede și se îndreptă spre scări. Când trecu pe lângă dormitor se uită înăuntru.

Era o priveliște trecătoare, atât de fugitivă încât de-abia îi rămase în minte. O imagine subliminală, la fel ca miile de imagini subliminale care ne intră în minte, dar nu prezintă interes pentru conștiință. Ca atunci când vezi o femeie într-o haină maronie care alege portocale la supermarket, sau o suviță de păr pe gâtul unui elev.

Jack stă aplecat deasupra valizei, pregătindu-se de plecare. Își mișcă mâinile repede, ascunde un obiect.

Probabil o cămașă, se gândi ea, albastră cu dungi galbene.

O cămașă pe care nu o mai văzuse până atunci. Probabil o cămașă pe care o cumpărase dintr-un magazin din aeroport.

îi zâmbi, arătându-i că îi pare rău că îl speriasse. El se îndreptă și lăsă capacul valizei să se închidă.

— Vrei să te ajut? întrebă el.

Stătu o clipă, admirând felul în care lumina după- amiezii cădea pe podelele vechi ale casei, făcând vopseaua impregnată în lemn, de culoarea cojii de dovleac, să radieze.

— Când pleci? îl întrebă ea.

— În zece minute.

— Și când te întorci?

— Marți. Pe la prânz. Mai bine l-am suna pe Alfred Zacharian să vină să se uite la scurgere. Azi era și mai rău.

Ea observă că avea părul încă umed după duș. A mai slăbit un pic, văzu ea. Nu pare că mai are burtă aproape deloc. îl privi cum se îndreaptă spre dulap, își ia uniforma de pe umerăș și se îmbracă. întotdeauna fusese impresionată de felul în care arăta îmbrăcat în uniformă, de autoritatea nemijlocită care îi drapa umerii, care se vădea și mai mult pe măsură ce el își încheia cei trei nasturi aurii.

— O să îmi fie dor de tine, spuse ea impulsivă.

El se întoarse și intră în conul de lumină. Arăta obosit.

— Ce este? îl întrebă ea.

— Ce să fie?

— Pari îngrijorat.

— E numai o durere de cap, spuse el clătinându-și capul și frecându-se la ochi.

îl privi cum își relaxează trăsăturile, cum își destinde mușchii frunții.

— Vrei un Advil? îl întrebă ea.

— Nu, sunt ok, spuse el.

El trase fermoarul valizei, apucă mânerul și se opri.

Părea că vrea să îi spună ceva, apoi păru că se răzgândește. își ridică geanta de pe pat.

— Să nu duci lucrurile la curățătorie până mă întorc, spuse el îndreptându-se spre ea. îi susținu privirea mai mult decât ar fi făcut-o în mod normal. O sărută pe deasupra grămezii de haine. Sărutul alunecă spre colțul gurii ei. Mă ocup eu de asta marți, îi mai zise.

În timp ce se chinuia să își aducă aminte că trebuie să conducă pe stânga, încerca să se uite și pe hartă, ceea ce îi fură toată puterea de concentrare, astfel încât trecu ceva timp până să își dea seama că se afla pe drumul spre Antrim, care ducea spre vest, departe de aeroportul din

Belfast. Zborul fusese liniștit și găsisese imediat o mașină de închiriat. Simțea o nevoie aproape fizică de a ajunge la destinație.

Deoarece aterizase la vest de Belfast nu văzuse deloc orașul, niciuna dintre acele clădiri bombardate și fațade ciuruite de gloanțe despre care auzise. Într-adevăr, îi era greu să pună laolaltă peisajul pastoral care se întindea în fața ei și conflictul de nerezolvat care luase atât de multe vieți - cel mai recent fiind cei o sută patru pasageri care zburau într-un avion deasupra Atlanticului. Căsuțele albe neîmpodobite și pajiștile erau brăzdate numai de garduri din sârmă, fire de telefon, și uneori câte o antenă parabolică. În depărtare dealurile păreau că își schimbă culoarea și chiar și forma, în funcție de cum se mișca soarele prin norii de vreme bună. Pământurile aveau un aer străvechi, păreau să fi fost traversate de multe neamuri, dealurile acelea, acoperite de mușchi, arătau tocite, ca și cum ar fi fost călcate de pași nenumărați. Pe dealul cel mai apropiat de șosea se vedeau pete albe împrăștiate, sute de oi care brăzdau și creștau pajiștile peticite, gardulețele verzi joase care împrejmuiau recoltele ca niște linii trase de copii.

Nu despre asta era vorba în luptele alea nenorocite, se gândea ea în timp ce conducea. Era altceva, ceva ce ea nu pricepea, ce nu avea să înțeleagă niciodată. Totuși, din dragoste sau din aroganță, Jack alesese să facă acest lucru, să se implice în complexul conflict nord-irlandez.

făcând astfel ca Mattie și Kathryn să devină personaje secundare, fără să o știe.

Știa câteva lucruri despre acele tulburări, numai ce aflase, ca oricare altcineva, din ziare sau de la televizor, atunci când avuseseră loc acele evenimente destul de importante cât să ajungă știri în Statele Unite. Citise sau auzise despre violențele sectanților din anii '70, de acele greve ale foamei, de acordul de încetare a focului din 1994, de încălcarea acestui acord, dar știa foarte puține lucruri despre motivele acestor evenimente. Auzise despre gloanțele trase în rotulele anumitor oameni, despre mașinile capcană, despre bărbații cu cagule care năvăleau în casele civililor, dar nu vedea rostul acestui patriotism care conducea activitățile teroriste. Uneori era tentată să se gândească la participanții la aceste evenimente ca la niște criminali prost îndrumați, învăluiți în idealism ca niște adepți religioși criminali de toate vârstele. Alteori, cruzimea și prostia crasă a britanicilor părea să fi dus la frustrarea și amărăciunea care au condus acest grup de oameni la acțiuni violente.

Totuși, ce o intriga pe ea acum nu era motivul unui astfel de conflict, ci motivele care îl făcuseră pe Jack să ia parte la ele, o realitate încă năucitoare pentru ea. Oare chiar crezuse în această cauză, sau fusese atras de aparenta ei autenticitate? Își putea da seama de rostul acestui lucru, de înțelesul brusc pe care îl putea da unei vieți. Faptul de a te îndrăgosti în sine, idealismul romantic, apartenența la o organizație ce milita pentru dreptate, și chiar religia, toate puteau fi părți ale acestui întreg. Ar fi însemnat abandonarea totală de dragul unei persoane sau în slujba unui ideal, cele două fiind în acest caz inexplicabil legate.

La fel cum cauza ar fi putut fi parte dintr-o poveste de dragoste, la fel și povestea de dragoste putea fi un element al cauzei, astfel încât nu o puteai avea pe una în defavoarea celeilalte. Privind așa lucrurile, se gândi Kathryn, întrebarea nu mai era de ce Jack se cuplase cu Muire Boland și se căsătorise cu ea într-o biserică catolică, ci de ce nu le părăsise pe ea și pe Mattie.

Pentru că o iubea pe Mattie prea mult, își răspunse ea imediat.

Se întreba dacă Jack și Muire fuseseră de fapt căsătoriți legal. O nuntă în biserica catolică îți dădea automat statut legal? Nu știa cum stăteau lucrurile, sau cum procedaseră exact Jack și Muire. Și nu va ști niciodată. Erau multe lucruri pe care nu le va afla niciodată.

Când ieși din Londonderry, arătă pașaportul la un punct de control și intră în Irlanda, intrând în același timp și în Donegal. Merse spre nord și apoi spre vest prin zona de provincie care devenea tot mai rurală pe măsură ce mergea, aici numărul de oi întrecând cu mult numărul de locuitori, iar casele fiind din ce în ce mai rare. Urmă indicatoarele care îi arătau direcția spre Mălin Head, Cionn Mhalanna în irlandeză, simțind în aer aroma grea a turbei. Pământul devenea din ce în ce mai pietros, mai sălbatic, cu panorame largi de stânci și de zigzag-uri de piatră, dune înalte de nisip acoperite de verdeață și de iarbă-neagră. Drumul se îngustă la aproape o singură bandă iar ea își dădu seama că mergea prea repede când, la o curbă strâmtă, era cât pe-acți să aterizeze cu mașina într-un șanț.

Putea fi, bineînțeles, din cauza mamei lui, se gândi Kathryn. O dorință de a-și găsi mama, de a fi cu mama pe care nu o avusese. Sigur așa se întâmplase atunci când se îndrăgostise de Muire Boland și până și aceasta părea că își dăduse seama. Dar în afara oricărei speculații, se gândi Kathryn, teritoriul era obscur: cine putea spune care erau motivațiile unui bărbat? Chiar dacă ar fi trăit Jack și ar fi fost cu ea în mașină, oare ar fi putut să își spună motivele?

Ar fi putut face ceva asta? Din nou, nu avea de unde să știe. Putea ști numai ce își imagina ca fiind adevărat. Ceea ce hotăra ea că este adevărat.

În timp ce conducea, o chinuiau și o sâcâiau anumite amintiri, despre care știa că aveau să tot revină luni sau ani de-a rândul până să se potolească: de exemplu, gândul că Jack a luat bani de la ea și de la Mattie pentru a-i da altei familii i se părea insuportabil și simți cum i se ridică tensiunea. Sau acea ceartă, își aminti ea brusc, acea ceartă oribilă pentru care se învinovățise pe ea însăși.

Nerușinarea lui, se gândea ea acum, nerușinarea cu care o lăsase să creadă că ea era de vină când în tot acest timp el avea o aventură cu altă femeie. Asta făcea Jack la calculator atunci? îi scria iubitei? De aceea trecuse atât de repede peste acea ceartă atunci când o întrebase dacă vrea să plece? Flirta oare cu această idee?

Sau versurile acelea, se gândi ea. Oare renunțase Jack la a fi vigilent, lăsând ca fragmente ale relației sale cu Muire Boland să se interfereze în mariajul său cu Kathryn? Fusesse oare viața lui Kathryn invadată în vreun fel, iar ea nu observase? Oare câte cărți citise sau câte filme văzuse ca urmare a sugestiilor lui Muire? Oare cât din viața acestei irlandeze se scursese în propria ei viață?

Din nou, Kathryn nu avea de unde să știe.

Leși de pe drumul principal, urmând indicațiile pe care le primise pentru a ajunge în punctul cel mai nord-vestic al Irlandei. Spre uimirea ei, drumul se strâmtă chiar mai mult, ajungând cât banda pe care conducea ea. Se întrebă de ce oare nu se gândise niciodată la o aventură. Cum putea trăi o femeie cu un bărbat în tot acest timp fără să simtă nimic, în cel mai rău caz, i se părea o dovadă de monumentală naivitate și neatenție. Dar apoi se gândi că știa răspunsul:

un adulterin patentat nu cauzează nici un fel de suspiciune, pentru că își dorește cu adevărat să nu fie prins.

Kathryn nu se gândise niciodată să îl suspecteze; nu simțise niciodată urmele unei alte femei, nu găsisse niciodată urme de ruj pe umărul cămășii. Nu bănuise nimic nici măcar din punct de vedere sexual. Presupunea că decăderea pe care relația ei cu Jack o înregistrase din acest punct de vedere era un lucru absolut normal care se întâmplă tuturor oamenilor căsătoriți de mai mult de zece ani de zile.

Își coborî geamul pentru a putea respira aerul - un amestec curios de sare de mare și de clorofilă. Își dădu seama deodată că priveliștea din jurul

ei era extraordinară. Textura pământului, nuanțele sale verzi, densitatea sa - dădea o senzație de putere pe care nu o simțise la Londra. Confluența dintre ocean și coasta stâncoasă, mai lată chiar decât țărmul din Noua Anglie unde locuia ea, atinse o coardă sensibilă. Era pentru prima dată când respira profund și egal de când Muire Boland apăruse în ușa restaurantului hotelului.

Intră într-un sat și ar fi trecut fără să se oprească dacă nu ar fi fost o imagine pe care își dădu seama că o mai văzuse cândva - lipsea doar bătrânul pescar de-acolo.

Încetini și apoi opri mașina. Parcă mașina lângă un șir de case și magazine. Își putu da seama unde stătuse operatorul, care era locul în care reportera aceea brunetă, cu umbrelă, făcuse interviul cu pricina, în fața hotelului.

Clădirea era albă, frumoasă și curată. Observă semnul de deasupra intrării: Hotel Mălin.

Se gândi că ar trebui să își ia o cameră peste noapte.

Zborul înapoi la Londra era abia a doua zi dimineață.

Poate că trebuia să își ia și ceva de mâncat, se gândi ea.

Trecură câteva minute până când ochii ei se obișnuiră suficient cu atmosfera ca să poată distinge mahonul tocit al unui bar în stil tradițional. Observă draperiile mov, scaunele de bar acoperite cu vinilin bej, tristețea camerelor, îndulcită întrucâtva de șemineul aprins din partea opusă a încăperii. De-a lungul camerei erau băncuțe și mese joase la care vreo cinci sau șase bărbați jucau cărți, citeau sau beau bere.

Kathryn se așeză la bar și comandă o ceașcă cu ceai.

Aproape imediat apărură o femeie blondă cu părul aranjat care se așeză pe scaunul de lângă ea. Kathryn întoarse capul și începu să examineze reclamele de deasupra tejghelei. Însă era prea târziu, își dădu seama că oamenii din bar erau reporteri.

Fața femeii se reflecta în oglinda din spatele sticlelor.

Avea o figură fără cusur și arăta în mod clar a americană.

Ochii ei se întâlneau.

— Pot să îți fac cinste cu o bere? o întrebă femeia vorbind încet. Kathryn își dădu seama imediat că vorbea atât de șoptit pentru că nimeni altcineva din bar să nu știe că ea era acolo.

— Nu, mulțumesc, spuse Kathryn.

Femeia își spuse numele și numele postului pentru care lucra.

— Noi stăm aici în bar, explică ea. Rudele stau în salonul hotelului. Mai vine câte un soț sau câte un tată pe aici ca să comande ceva de băut, dar din punctul de vedere al conversației, ne-am cam obosit unii pe alții.

Ne-am plictisit cu toții. îmi pare rău dacă sună insensibil.

— Bănuiesc că până și prăbușirea unui avion poate deveni o poveste plictisitoare, spuse Kathryn.

Barmanul îi aduse ceaiul, iar jurnalista comandă o halbă mică de Smithwick's.

— Te-am recunoscut din fotografia, spuse reportera, îmi pare rău că a trebuit să treci prin atâtea.

— Mulțumesc, zise Kathryn.

— Cele mai mari rețele și agenții de știri își vor păstra oamenii aici până când se abandonează operațiunea de salvare, spuse femeia.

Kathryn își făcu un ceai tare și dulce și îl amestecă pentru a se răci.

— Te superi dacă te întreb de ce ai venit aici? o întrebă jurnalista.

Kathryn încercă să ia o sorbitură.

— Nu mă supăr. Dar nu îți pot răspunde. Nici eu nu știu de ce sunt aici.

Se gândi la furia ei și la forța gravitațională, la lucrurile pe care le aflase de dimineață. La cât de ușor ar fi să îi spună blondei tot ce știe. Cât de fericită ar fi reportera să aibă ceea ce s-ar numi fără îndoială cea mai interesantă știre a întregii investigații, chiar mai interesantă decât faptul că se aflase despre casetă. Imediat ce știrea ar fi publicată, autoritățile ar găsi-o pe Muire Boland. Ar aresta-o și ar trimite-o la închisoare.

Dar Kathryn se gândi apoi la băiețelul care arăta ca Mattie, la Dierdre care avea o păpușă Molly.

— Nu s-a sinucis. Asta este tot ce pot să îți spun.

Robert știuse tot timpul, se gândi Kathryn. Probabil că

fusese instruit înainte de a veni acasă la ea. Sindicatul îl suspectase pe Jack și îl rugase pe Robert să o supravegheze. Așteptase ca ea să dea vreun semn cum că ar ști despre activitățile soțului ei, să spună și alte nume de piloți. Robert o folosise.

Nu îi mai plăcea ceaiul. îi revenise dorința de a ajunge la destinație. Se ridică de pe scaun.

— Ascultă-mă, putem sta de vorbă cel puțin? întrebă reportera.

— Nu cred, răspunse Kathryn.

— Vrei să te duci la Mălin Head?

Kathryn tăcu.

— Nu poți să ajungi de aici la locul accidentului.

Poftim.

Blonda scoase din portofel o carte de vizită, o întoarse și scrisese un nume pe ea. I-o dădu lui Kathryn. Când ajungi acolo întreabă de Danny Moore, spuse ea. Te va duce el.

Asta este cartea mea de vizită. Când termini, dacă te răzgândești, sună-mă. Eu stau aici. Îți fac cinste cu o cină.

Kathryn luă cartea de vizită și se uită la ea.

— Sper să ajungi acasă cât mai repede, îi zise reporterei.

Îndreptându-se spre ieșirea din hotel, în timp ce trecea pe lângă salon, Kathryn se uită înapoi și văzu o femeie stând într-un fotoliu cu un ziar în poală. Ziarul nu fusese deschis, iar femeia nu se uita la ce scria înapoi. Kathryn se gândi că femeia nu vedea nimic în fața ei, atât de goală îi era privirea. Un bărbat cu o privire asemănătoare stătea cu mâinile în buzunare lângă șemineul din cel mai îndepărtat colț al camerei.

Traversă din nou holul și se urcă în mașină. Se uită din nou la cartea de vizită pe care o ținea în mână.

Știa deja ce urma să facă. Nu putea însă controla ce urma să facă, până într-un final, Robert Hart. Dar se putea controla pe ea însăși. Într-adevăr, simțea că se controla mult mai bine decât o făcuse vreodată.

Dacă ar dezvălui ceea ce știa în legătură cu motivele exploziei avionului însemna ca Mattie să afle despre cealaltă familie a lui Jack. Iar Mattie nu ar fi putut trece niciodată peste așa ceva. Kathryn era sigură de asta. Rupse cartea de vizită în bucățele și o lăsă să cadă pe podea.

Știind că destinația ei nu era departe, Kathryn urmări din nou indicatoarele pentru Mălin Head. Trecu pe lângă casele ponosite care arătau ca niște pietre înclinate, cu acoperișurile din paie mucegăite și căzute. Văzu iarba verde ca o catifea cum se urca pe o stâncă - un verde de smarald pe fundalul acelei ierni moarte. Pe frânghii prinse dintr-un stâlp în altul erau agățate rufe înțepenite în lumina soarelui; arta abstractă a spălării rufelor expuse pe o sârmă. O vreme numai bună de uscat lenjeria, se gândi ea.

După ce trecu de o intersecție fu surprinsă de linia orizontului pe care Atlanticul de Nord o forma. În

mijlocul acelei linii a orizontului se afla o formă de o culoare închisă, o navă. Un elicopter zbura deasupra capului ei. Bărci colorate strălucitor forfoteau pe lângă acea navă, ca niște pui de focă pe lângă mama lor. Sunt bărci de salvare, se gândi ea.

Atunci, acela era locul unde se scufundase avionul.

Parcă mașina și coborî, mergând cât de în adâncime putu spre vârful stâncilor. Sub ea erau o sută de metri de perete stâncos și de șisturi argiloase care coborau în mare.

De la o astfel de distanță apa părea împietrită, o margine neregulată pe o plajă îndepărtată. Valurile loveau stâncile de dedesubt cu ploi de stele. O barcă de pescuit se îndrepta către țărm. Kathryn observă că apa avea o singură culoare - un gri-albastru metalic.

Se îndoia că mai văzuse vreodată o bucată de țărm mai interesantă - sălbatică și ucigașă. Un loc care putea da o noimă unui dezastru, dacă se poate vreodată vorbi de așa ceva. Probabil fuseseră multe dezastre aici.

Urmări cu privirea barca de pescari până când aceasta dispăru în spatele peninsulei alungite care era chiar Mălin Head. Pornind din nou mașina, merse de-a lungul drumului strâmt ținând sub ochi barca ori de câte ori o putea zări. Parcă mașina într-un mic port format de un ponton lung din beton. Opri și se dădu jos.

Bărcile legate de ponton erau colorate strălucitor - portocaliu, albastru, verde, galben - făcând-o mai mult să se gândească la vasele portugheze, decât la cele irlandeze.

Barca pe care o urmărise se mișcă în jurul pontonului și apoi aruncă parâma. Kathryn se îndreptă spre ponton. La unul dintre capete erau paznici în uniformă, iar între ei erau oameni îmbrăcați civil. În timp ce se îndrepta spre ei, pescarul din barca roșie descărcă o bucată de metal de mărimea unui scaun și o așeză pe ponton; aceasta captă

imediat atenția privitorilor care se înghesuie în jurul ei.

Unul dintre ei se ridică și făcu semn spre un șofer de camion care trase cu spatele pe ponton. Fragmentul metalic, probabil o bucată din avionul lui Jack, fu încărcată în camion.

La intrarea pe ponton o opri un paznic.

— Nu puteți merge mai departe, doamnă.

Poate că era un soldat. Un polițist. Avea o armă automată.

— Sunt una dintre rude, spuse ea uitându-se la armă.

— Îmi pare rău pentru pierderea pe care ați suferit-o, doamnă, spuse paznicul. Există tururi planificate pentru rude. Puteți să vă interesați de asta la hotel.

Ca atunci când te duci să vezi balenele, se gândi Kathryn. Sau ca într-o croazieră.

— Trebuie să vorbesc un moment cu Danny Moore, spuse Kathryn.

— Ah, bine. E cel de acolo, spuse paznicul arătându-i barca albastră. Kathryn murmură un mulțumesc și trecu repede pe lângă bărbat.

Evitând să privească spre oficialitățile îmbrăcate în civil care începeau să o observe, Kathryn îl strigă pe pescarul din barca albastră. Văzu că se pregătea să plece de la ponton.

— Așteaptă, strigă ea.

Era tânăr, cu părul negru tuns scurt. Purta un cercel de aur în urechea stângă. Avea pe el un pulover care probabil fusese odată de culoarea fildeșului.

— Tu ești Danny Moore? îl întrebă ea.

El încuviință din cap.

— Mă poți duce la locul accidentului?

El păru că ezită, vrând probabil să îi spună de tururile care se organizau pentru rude.

— Sunt soția pilotului, spuse Kathryn repede. Trebuie să văd locul unde s-a scufundat soțul meu. Nu am prea mult timp.

Pescarul se întinse și o luă de mână.

Îi făcu semn să se așeze pe un scaun la bord. Kathryn văzu cum unul dintre oamenii îmbrăcați în civil se îndrepta în viteză spre barcă. Pescarul desfăcu parâma, intră în cabină și pormi motorul.

El rosti un cuvânt pe care ea nu îl înțelese. Ea se aplecă puțin înainte, dar zgomotul motorului și vântul făceau conversația anevoioasă.

Observă că barca fusese curățată și nu erau urme de pește. De ce să mai pescuiască de vreme ce aveau această sarcină de îndeplinit, sarcină pentru care cei responsabili probabil că plăteau bani buni.

— ■ O să îți plătesc, spuse Kathryn amintindu-și.

— Nu, spuse bărbatul privind în depărtare, nu iau bani de la rude.

Imediat ce barca se desprinse de ponton, vântul începu să bată cu putere. Pescarul zâmbi când ea privi spre el.

— Ești de pe-aici? întrebă Kathryn.

— Da, răspunse el, și rosti iarăși un cuvânt pe care Kathryn nu îl înțelegea. Se gândi că probabil era numele orășelului în care locuia.

— Ai făcut asta de la început? strigă ea.

— Da, de la început, spuse el și își întoarse privirea.

Acum nu mai e așa de rău, dar la început...

Ea nu vroia să se gândească cum fusese la început.

— Frumoasă barcă, spuse ea, schimbând subiectul.

— E mare.

Accentul lui îi aminti în mod neplăcut de Muire Boland.

— E a ta?

— Ah, nu. E a fratelui meu. Dar pescuim împreună.

— Ce pescuiți?

Motorul scotea un mormăit constant.

— Crabi și homari, spuse el.

Kathryn se ridică în picioare, cu fața spre prora. Lângă ea, la volan, tânărul își schimba greutatea de pe un picior pe altul. Ea se cam clătina pe tocurile scâlciate.

— Pescuiești și acum, pe frigul acesta? întrebă ea, strângându-și sacoul costumului în jurul corpului.

— Da, spuse el. Pe orice fel de vreme.

— Și ieși în fiecare zi?

— Nu. Plecăm duminică și ne întoarcem vinerea.

— Grea viață, spuse ea.

El dădu din umeri.

— Acum e vreme bună. Mereu e ceață la Mălin Head.

Pe măsură ce se apropiau de vasul de salvare, Kathryn

observă și alte bărci de pescari implicate în această operațiune - bărcile vesel colorate, la fel ca aceea în care se afla și ea, prea festive pentru sarcina urâtă pe care o aveau. Niște scafandri cu costumele ude stăteau pe puntea bărcii de salvare. Elicopterul continua să zboare pe deasupra lor. Îți puteai da seama că aria pe care se împrăștiaseră resturile era foarte mare.

Kathryn văzu pe după capul pescarului linia țărmlui, stâncile cu șisturile argiloase. Peisajul avea o formă gotică, umed chiar și atunci când era vreme bună, iar ea își putea imagina cum putea arăta atunci când era ceață.

Foarte diferit de Fortune Rock's, unde natura părea îmblânzită. Și totuși, de pe cealaltă parte a oceanului, reporterii stătuseră față în față.

— Aici este locul de unde au scos carlinga, spuse el.

— Aici? întrebă ea. Și începu să tremure. Din cauza momentului. Din cauza apropierii de moarte.

Ieși din cabină și se apropie de marginea bărcii. Se uită peste balustradă la apă, la suprafața acesteia care se

schimba în continuu, deși părea liniștită. Nimeni nu era cum fusese cu o zi în urmă, se gândi Kathryn. Sau cu două zile în urmă.

Apa părea opacă. Pescărușii zburau pe deasupra. Nu vroia nici să se gândească de ce erau pescărușii acolo.

Oare ce era real? se gândi ea în timp ce studia apa încercând fără a reuși să găsească un punct fix. Oare ea fusese soția pilotului sau Muire Boland? Muire Boland, cu care se căsătorise într-o biserică catolică, femeia care știa despre copilăria lui și despre mama lui. Muire, care știa de Kathryn, în timp ce Kathryn nu știuse de ea.

Sau fusese Kathryn soția adevărată? Prima soție, pe care el o ferise de adevăr, soția pe care el nu ar fi părăsit-o?

Cu cât afla mai multe despre Jack - și nu se îndoia că urma să afle și mai multe, că urma să găsească printre lucrurile lui atunci când vor ajunge la ea, alte referiri la M - cu atât va trebui să regândească trecutul. Ca și cum va trebui să spună o poveste iar și iar, de fiecare dată puțin diferit pentru că faptele s-au schimbat sau pentru că un detaliu era diferit acum. Iar dacă un număr suficient de detalii erau diferite sau dacă faptele erau destul de importante, poate că povestea va merge într-o direcție foarte diferită de prima ei versiune.

Barca se zgâlțâi din cauza tangajului venit de la altă barcă, iar ea se prinse de balustradă. Jack fusese numai un alt soț al unei alte femei, se gândi ea.

Își îndreptă privirea scurt la elicopterul care survola locul. Văzuse odată un mastodont de avion, din acela cu trei culoare de locuri, planând razant pe deasupra Fortune's Rocks. Era o zi care voia cu tot dinadinsul să fie însoțită - ceața de dimineață începuse de-acum să se ridice. Elicopterul veni chiar mai aproape de apă, tot așa cum acea matahală de argint păruse prea grea pentru a se

ține în aer. Kathryn se temuse pentru avion, uimită că putea zbura.

Probabil că Jack a știut care îi era soarta, se gândi ea.

În ultimele câteva secunde probabil că și-a dat seama.

O strigase pe Mattie înainte să moară, hotărî Kathryn.

Ea va crede acest lucru și va fi adevărat.

Privi din nou spre apă. Oare de cât timp se învârtea pescarul? Pierduse abilitatea de a calcula trecerea timpului. De exemplu, unde începuse viitorul? Și unde se terminase trecutul?

Încercă să găsească un punct fix în apă, dar nu putu.

Oare schimbarea anula tot ceea ce se întâmplase până atunci?

Foarte curând va pleca de aici, va zbura acasă și se va duce cu mașina la Julia. Îi va spune fiicei sale: Acum mergem acasă. Viața lui Kathryn era împreună cu Mattie.

Nu putea exista o altă realitate.

Își scoase verigheta de pe deget și o aruncă în ocean.

Știa că scafandrii nu îl vor mai găsi pe Jack, că Jack nu mai exista.

— Te simți bine?

Tânărul pescar ieși din cabină, cu mâna încă pe volan.

Avea fruntea încruntată și arăta îngrijorat.

Ea îi zâmbi scurt și aprobă din cap.

Să scapi de dragoste, se gândi ea, înseamnă să scapi de o covârșitoare povară.

El îi așeză inelul pe deget și îl ținu acolo un moment.

Judecătorul de pace rosti textul destinat acelei ceremonii simple. Kathryn se uită la degetele lui Jack pe argintul inelului, la strălucirea argintului. El și-a cumpărat un costum pentru această ocazie, un costum gri în care arată foarte bine, dar ei i se pare că arată într-un fel ciudat, în acel fel în care arată bărbații care de obicei nu poartă costum. Ea poartă o rochie cu imprimeu floral care se strânge pe talie și nu lasă să se vadă copilul. Are mâneci scurte și pernuțe mici la umeri și îi vine exact până sub genunchi. Încă se simte mirosul magazinului în țesătură.

Poartă și o pălărie - culoarea piersicii, ca rochia, cu o floare bleu din mătase pe bor, un albastru care se potrivește cu cel al florilor de pe rochie. Pe hol, un alt cuplu stă de vorbă șoptit și cu un ton nerăbdător. Kathryn își înalță capul pentru un sărut ciudat de inocent, prelung și formal. Pălăria cu boruri largi îi alunecă din cap.

— Te voi iubi mereu, spuse Jack.

Plecară spre o fermă în munți. Temperaturile acolo erau mai mici cu vreo cinci grade. Peste rochia de culoarea piersicii avea jacheta lui de piele. Încă mai avea

pe față zâmbetul de la nuntă, un zâmbet care nu a dispărut, ca și cum ar fi fost immortalizat într-o fotografie. Își îndesă capul în umărul lui atunci când el se întoarse. Ea se întrebă ce înseamnă să aibă o noapte a nunții de vreme ce deja trăiau împreună și dacă oare se vor simți diferit unul cu celălalt în pat. Se întrebă cum era să te căsătorești în fața unui om pe care nici unul dintre ei nu l-au mai întâlnit vreodată și care nu își va mai

aminti de ei. Aerul uscat al vestului îi subție părul mai mult decât aerul umed din Ely.

Pielea de pe față i se strânse.

Continuară să urce. Întunecat dar senin, cerul desena linii albe pe pământ, pe pietre și întindea umbre în spatele bolovanilor. În depărtare zăriră o lumină.

În cabană fusese aprins focul. Ea se întrebă dacă stâlpii dintre bușteni erau adevărați sau doar de decor. În baie este un duș metalic și o chiuvetă roz. Jack pare rușinat de dotările modeste, ca și cum ar fi planificat altceva.

— Îmi place foarte mult aici, îl asigură Kathryn.

Ea se așază pe patul care se lăsă la mijloc și scoase un scârțâit metalic puternic. Ochii ei se măriră, iar el începu să râdă.

— Mă bucur că stăm într-o cabană, zise Jack.

Se dezbracă la lumina focului. Ea îl privi cum își scoate cravata și își desface cămașa. Felul în care își scoate catarama curelei pentru a o desface. Își scoase picioarele din pantaloni. Șosete bărbățești, se gândi ea.

Dacă ar ști cum arată cu ele, nu le-ar mai purta.

Rămas gol, i se făcu frig și sări în pat. Alunecă unul spre celălalt ca mătasea uscată. El trase păturile, înfășurându-le și îngrămădindu-le peste umerii amândurora, asta fiind singurul lux de care se puteau bucura acolo.

Patul scârțâia la cea mai mică mișcare. Stăteau unul lângă celălalt, cu fețele apropiate, atingându-se cum nu o

mai făcuseră până atunci: încet, cu o economie a mișcărilor, ca și cum ar fi dansat un dans ritualic, concentrat. Când intră în ea, începu să se miște cu mare răbdare și grijă. Ea oftă o dată repede.

— Numai noi trei, spuse el.

Capitolul trei

Brațele lui Mattie începură să tremure, trăgând de fir cu putere.

— Mamă, ai văzut? strigă Mattie.

— Pare că e uriaș, răspunse Kathryn.

— Cred că l-am prins de-adevăratelea.

— Îndepărtează firul de pietre, altfel se rupe.

Kathryn zări dungile negre și argintii sărind chiar pe

sub luciul apei. De patruzeci de minute stătea și o privea pe fiica ei luptându-se cu peștele folosind undița prea mare a tatălui ei, dând drumul firului, fixând momeala, mormăind și apoi trăgând peștele, prinzând bățul la subraț pentru a-l ridica. Kathryn se plimbă prin apă cu plasa, încercă să îl

prindă și rată, apoi încercă din nou. Într-un final ridică bibanul vărgat la suprafață ca să îl vadă Mattie.

Jack ar trebui să fie aici, se gândi Kathryn fără să vrea.

Mattie puse undița jos, luă peștele de la mama ei și îl așeză pe nisip. Bibanul osândit lovea din coadă. Mattie scoase ruleta, iar Kathryn se aplecă pentru a vedea mai bine.

— Treizeci și șase, spuse Mattie mândră.

— Super! zise Kathryn, ciufulind creștetul lui Mattie.

Părul fiicei ei căpătase o culoare arămie superbă în acea vară. Îl purta natural, lăsându-l să se încrețească după cum poftea. Era aproape dezbrăcată, cu două fâșii de un albastru glacial care țineau loc de costum de baie.

— Îl mănânci sau îi dai drumul? o întrebă Kathryn.

— Tu ce zici să fac?

— Dacă n-ar fi primul pe care l-ai prins așa zice să îi dai drumul. Te-a învățat tata vreodată să cureți un pește?

Mattie se ridică, ridicând și peștele cu brațele ei fragede.

— Stai să aduc aparatul de fotografiat, spuse Kathryn.

— Te iubesc, mamă, spuse Mattie zâmbind larg.

Kathryn traversă pajiștea și ascultă zgomotele scoase de frânghia care se bătea de catargul steagului, note sparte fără ritm. Era o zi la fel de însorită ca oricare dintre zilele acelei veri; fusese deja un șir prea lung de zile însorite

pline de culori. Chiar în acea dimineață văzuse un răsărit mirific; norii joși ai zorilor lăsaseră drum unei lumini roz fluorescente de-a lungul orizontului, cu vârtejuri de vapori care se ridicau de-a valma și care arătau ca aburii de lavandă. Apoi soarele se ivi brusc, ca o explozie pe mare, și apa se transformă pentru câteva clipe glorioase într-un turcoaz curat, ondulat, care reflecta acea strălucire vărgată, orbitoare. Era frumusețea paradoxală a unei bombe nucleare, se gândi ea, a unui foc la bordul unei nave. O luptă între pământ, apă și aer.

Asta era singura ei nemulțumire, faptul că soarele răsărea așa de devreme, asemenea unei fete bătrâne sau unei văduve, adică asemenea ei însăși. Răsăriturile timpurii sugerau lipsa oricărei agitații nocturne în urma căreia să fie nevoie de un somn mai lung. În aceste dese dimineți fantomatice, Kathryn citea, încântată că putea citi o carte întreagă. Putea citi și un ziar întreg, așa cum îl citise pe acela de pe verandă, cel despre încetarea focului, articolul de pe prima pagină.

Știrea despre bomba pusă în zborul Vision 384 cu ajutorul neintenționat, și totuși responsabil, al lui Jack Lyons, explodase în ziua ajunului anului nou în *Belfast Telegraph*. Se povestea și istoria cazului de contrabandă desfășurat cu ajutorul echipajelor, numele celorlalți piloți implicați și efectele încercării grupului de loialiști de a discredita IRA și a sabota procesul de pace. Printre alții, Muire Boland și fratele ei fuseseră arestați și se stabilise și legătura pe care o aveau cu Jack Lyons. Nu se menționase totuși nimic de vreo căsătorie sau de vreo altă familie; luni de zile se temuse Kathryn de acest ultim cuvânt. Riscase cu Mattie, hotărându-se să nu îi spună nimic fiicei ei decât dacă informația ar fi fost făcută publică. Era un joc riscant și cine putea spune cum se putea termina? Mattie știa numai ce știau și alții, și era de ajuns.

Kathryn nu știa ce se întâmplase cu copiii lui Muire Boland. Uneori își închipuia că sunt *la A*.

În primăvară, Kathryn citise cărți despre conflict, încercând să înțeleagă mai bine. Putea spune că știa mai multe decât știa în decembrie, dar se gândea că toate aceste cunoștințe nu reușeau decât să facă povestea mai complicată. De asemenea, citise în ultimele luni despre revolte în închisori, execuții paramilitare, mașini capcană.

Acum era din nou o perioadă de încetare a focului. Era posibil ca într-o zi să fie pace, deși Kathryn se gândea că nu se va întâmpla foarte repede.

Nu ea era cea care trebuia să spună asta. Nu era războiul ei.

În cele mai multe dintre zile asta era tot ceea ce Kathryn putea face pentru a reuși să treacă peste ziua care se întindea în fața ei și, de aceea, avea foarte puține pretenții de la ea însăși. Își punea pe ea un pulover subțire bleumarin direct peste costumul de baie. Tricota pentru Mattie o bluză din bumbac și vroia să-și facă și pentru ea una. Se părea că asta era limita ambițiilor ei. De cele mai multe ori, Julia trecea pe la ele sau se oprea Kathryn în oraș. Mâncau împreună, încercând să refacă familia cu trei membri. Julia suportase vestea infidelității lui Jack foarte greu. Era prima dată, din câte își putea aminti Kathryn, că bunica ei rămase fără cuvinte, incapabilă să dea vreun sfat.

Kathryn urcă în fugă scările verandei, trecu prin camera din față și prin bucătărie. Își amintea că aparatul era într-un balonzaid în holul din spate. Trecu de colțul holului și se opri brusc.

El stătea în dreptul ușii din spate; deja ciocănisese. Îi putea vedea fața prin geamul de sticlă. Se sprijini cu o mână de perete pentru a se liniști. Între ușă și ea stătea o amintire puternică, amintirea unui alt timp în care

ea străbătuse tot holul și îi deschisese ușa, un moment în care toată viața ei se schimbase, își schimbase cursul pentru totdeauna.

Făcu șase sau șapte pași spre ușă ca în transă și o deschise.

El stătea rezemat de tocul ușii cu mâinile în buzunare.

Purta un tricou alb și o pereche de pantaloni scurți kaki. Se tunsese și se bronzase puțin, observă ea. Nu putu remarca mai mult de atât pentru că soarele îi bătea din spate. Ea îl putea simți acolo, animat de un amestec curios de hotărâre și de resemnare care părea că emană din trupul lui. Kathryn se gândi că probabil o așteaptă să îi închidă ușa sau să îi ceară să plece sau să îl întrebe, politicoasă, ce vroia de la ea.

Aerul dintre ei părea încărcat.

— A trecut destul timp? o întrebă el.

Iar ea se întrebă, în timp ce el stătea acolo, oare cât timp ar fi fost suficient.

— Mattie a prins un pește, spuse ea revenindu-și și amintindu-și. Trebuie să iau aparatul de fotografiat.

Găsi aparatul acolo unde credea că este. Își duse o mână la frunte în timp ce traversa casa. Pielea îi era fierbinte și aspră din cauza nisipului și a sării de mare. Mai devreme, ea și Mattie făcuseră bodysurfing, se târâseră prin apă în mâini și în genunchi, întocmai unor marinari naufragiați.

Traversă din nou pajiștea, preocupată acum de bărbatul pe care îl lăsase la ușă. Se întrebă repede dacă nu cumva îl visase acolo, sau dacă și-l imaginase stând acolo cu soarele bătându-i din spate. Făcu multe poze fiicei sale cu peștele, prelungind momentul, vrând să-și mai dea timp. Când Mattie își pierdu răbdarea, Kathryn își puse aparatul pe după gât și o ajută să care echipamentul și peștele pe verandă.

— Sigur vrei să faci asta? o întrebă ea pe Mattie, referindu-se la porționatul peștelui. Dar Kathryn se gândi că era o întrebare pe care și-o putea foarte bine pune ei însăși.

— Vreau să încerc, spuse Mattie.

Avea privirea mai bună și îl zări pe bărbatul de pe verandă înaintea mamei ei. Fata se opri și lăsă peștele jos încet. Ochii îi pâlpâiră a avertizare, ca o amintire a unui vis urât.

Mesagerul, se gândi Kathryn.

— E-n regulă, îi spuse ea încet fiicei ei. Abia a sosit.

Femeia și fata traversaseră pajiștea, venind de la pescuit

așa cum o mai făcuseră mulți alții înaintea lor, părintele ducând undița, copilul trofeul, primul pește din mulții pe care îi va prinde toată

viața. Săptămâna trecută Mattie găsisese undița lui Jack în garaj și încercase metodic să își aducă aminte ce o învățase Jack vara trecută. Kathryn nu fusese în stare să o ajute prea mult pentru că niciodată nu- i plăcuse prea mult să pescuiască. Dar Mattie era hotărâtă și reușise să se descurce cu echipamentul mult prea mare, dezvoltându-și câteva aptitudini în tot acest timp.

Vântul începu să bată dinspre est, iar Kathryn simți imediat răcoarea din aer care venea odată cu el. În câteva minute urmau să se formeze valuri înspumate pe ocean.

Apoi se gândi la Jack, așa cum făcea mereu, și își dădu seama că niciodată nu va mai simți vreun vânt dinspre est care să nu îi aducă aminte de ziua în care stătuse pe verandă, iar Jack îi spusese despre oferta pe care o făcuse pentru casă. Era unul dintre momentele care stârneau amintiri: iată-l din nou, vântul dinspre est.

Trăia momente ca acesta foarte des. Erau legate de Jack Lyons, de Muire Boland, de Robert Hait. De avioane, de Irlanda în general, de Londra. De cămăși albe și umbrele.

Chiar și un pahar de bere îi putea provoca amintiri neașteptate. Învățase să trăiască cu ele, așa cum înveți să trăiești cu un tic sau cu o bâlbâială, sau cu un genunchi dureros care uneori mai trimitea câte un junghi în tot corpul.

— Bună, Mattie, spuse Robert când fata ajunse pe verandă. O spusese foarte prietenește, dar nu exagerat, ceea ce ar fi pus-o pe Mattie în alertă, ar fi făcut-o și mai agitată decât vedea Kathryn că deja era.

Iar Mattie, bine crescută, îl salută la rândul ei, dar întoarse capul.

— Este o frumusețe, spuse Robert.

Kathryn, punându-i pe Mattie și pe Robert în același tablou în mintea ei, spuse:

— Mattie a învățat singură să pescuiască.

— Cât are: treizeci și patru, treizeci și cinci?

— Treizeci și șase centimetri, spuse Mattie, nu fără o notă de mândrie în glas.

Mattie luă cutia cu scule din mâna mamei ei.

— O să o fac aici, spuse ea, arătând spre unul dintre colțurile verandei.

—Numai dacă o speli apoi cu furtunul, răspunse Kathryn.

Privi cum Mattie puse peștele pe marginea verandei.

Studie branhiile peștelui din toate unghiurile, apoi luă un cuțit din cutie. Făcu o tăietură de încercare. Kathryn spera că peștele murise.

Robert se îndreptă spre celălalt capăt al verandei. Va vrea să vorbim, se gândi Kathryn.

— Ce frumoasă, spuse el când ea se întoarse spre el.

Se întoarse și el și se sprijini de balustradă. Se referea la priveliște. Kathryn îi putea vedea fața și se gândi că părea mai ascuțită decât și-o amintea ea, mai definită. Probabil era din cauza bronzului. Mi-am imaginat asta, adăugă el.

Amândoi auziră în același timp acel dureros memento al lucrurilor imaginate.

Era bronzat și pe picioarele acoperite cu fire mici de păr blond. Kathryn se gândi că probabil nu îi mai văzuse picioarele până atunci. Și ale ei erau neacoperite, lucru pe care el îl observă.

— Cum se simte? întrebă el, cu acea privire concentrată și intensă care ei i se întipărise în memorie.

Era și foarte atent.

— Mai bine, spuse Kathryn încet, în așa fel încât Mattie să nu audă. Mai bine. A fost o primăvară grea.

Timp de săptămâni în șir, ea și Mattie înfruntaseră atacul mâniei colective. *Dacă Jack nu ar fi fost implicat...*

spuneau unii. *Tatăl tău a transportat bomba...*, spuneau alții. Primiseră telefoane de amenințare de la străini, scrisori dureroase de la rude, un pluton de reporteri la poartă. Chiar și numai mersul la serviciu era uneori devastator, dar Kathryn refuzase să plece de-acasă. Fusese nevoită să ceară primăriei să introducă proprietatea sa pe lista obiectivelor unde instituția asigură pază și protecție.

Consiliul local a convocat o adunare generală a cetățenilor unde s-a supus la vot iar neobișnuita cerere fu introdusă în buget după multe dezbateri. Era listată într-o secțiune numită *Chestiuni de forță majoră*.

Nevoia de siguranță se diminuase odată cu trecerea timpului, dar Kathryn știa că nici ea, nici Mattie nu vor avea niciodată o viață normală. De acum era o realitate a existenței lor cu care ele se luptau zilnic. Se gândi la comentariul lui Robert despre copiii victimelor unor asemenea nenorociri: *Dezastrul îi schimbă definitiv, iar ei încearcă să se adapteze.*

— Și tu cum te simți? o întrebă el.

— Sunt bine, zise ea.

El se întoarse, se sprijini de un stâlp și își plimbă privirea peste pajiște și grădină.

— Cultivi trandafiri, observă el.

— Încerc.

— Arată bine.

— Ideea unei nebune de a crește trandafiri lângă ocean, zise ea.

În arcada grădinii avea trandafiri Friar galbeni și Wenlock cu spini; mai erau cei din speciile Cressida și Prospero. Ea se gândi că cel mai mult îi plăceau St.

Cecilia, din cauza culorii lor roșii nerușinate din centru.

Erau ușor de cultivat, în ciuda aerului de mare. La flori lui Kathryn îi plăcea extravaganța, risipa de lux.

— Ar fi trebuit să îți spun din prima zi, spuse el; ea nu era pregătită să audă asta atât de repede. Iar mai târziu m-am gândit că dacă îți spun te voi pierde.

Kathryn nu spunea nimic.

— Am luat o decizie greșită, spuse el.

— Ai încercat să îmi spui.

— N-am încercat foarte tare.

Gata, spusese ce avea de spus. Se rezolvase.

— Câteodată nu îmi vine să cred că s-au întâmplat toate astea, spuse Kathryn.

— Dacă îi descopeream mai devreme, poate nu s-ar mai fi întâmplat.

Dacă îi descopereau pe Jack și pe Muire, vroia el să spună.

— Bomba trebuia să explodeze în mijlocul Atlanticului, nu? Întrebă ea.

Acolo unde s-ar fi păstrat puține dovezi.

— Așa credem.

— De ce nu au sunat imediat să spună că IRA a făcut-o?

— Nu puteau. Sunt anumite coduri între IRA și poliție.

— Așa că au așteptat ca investigațiile să ducă la Muire și la Jack.

— Ca o bombă cu efect întârziat.

Kathryn respiră adânc și zgomotos.

— Ea unde este?

— La *The Maize*²⁰, spuse el, în Belfast. În mod ironic, și teroriștii loialiști sunt tot acolo.

— L-ai suspectat pe Jack?

— Știam că era cineva pe ruta aceea.

Ea se întrebă, și nu era prima oară, dacă o femeie putea ierta un bărbat care o trădase. Și dacă da, oare era ca o afirmare a ceva? Sau era o simplă nebunie?

— Ai trecut peste ce era mai greu? întrebă Robert.

Se scărpină pe braț, acolo unde avea o ciupitură de țânțar. Lumina devenea mai clară odată cu apusul.

— Cel mai rău este că nu pot să jelesc, spuse Kathryn.

Cum pot să plâng după cineva pe care poate nici nu l-am

închisoare din Belfast unde au fost încarcerate figuri marcante ale mișcării republicane; închisoarea a fost desființată în 2000. (n. tr.) cunoscut? Care nu a fost cine am crezut eu că este? Mi-a măcinat amintirile.

— Jelește-l pe tatăl lui Mattie, spuse Robert, iar ea văzu că el se gândise la asta.

Kathryn o privi pe Mattie făcând o tăietură mare, din spatele unei branhii până la șira spinării.

— Nu am mai putut sta departe, spuse Robert. A trebuit să vin.

Kathryn își dădu seama că și Robert riscase, așa cum făcea ea acum cu Mattie. Nu dezvăluise anumite lucruri atunci când ar fi putut s-o facă.

Apoi, întorcându-se ușor, astfel încât să vadă grădina de pe marginea verandei, privi într-acolo dintr-un punct de unde rareori o făcuse, și astfel - sau probabil și datorită felului cum erau în anul ăsta aranjați trandafirii - ea o văzu.

— Aici era, spuse ea încet.

Mattie, auzind surpriza din glasul mamei ei, își ridică privirea de la operația pe care o executa, rămânând așa, cu bisturiul în mână.

— Capela, spuse Kathryn explicându-le.

— Ce? întrebă Mattie, ușor uimită.

— Grădina. Arcada de aici. Forma. Chestia asta din marmură despre care tot timpul am crezut că este o bancă.

Nu este deloc o bancă.

Mattie studie grădina o clipă, iar Kathryn știa că ea nu vede decât o grădină și nimic altceva.

Însă Kathryn își putea imagina surorile din Ordinul Jean de Baptiste de Bienfaisance îngenuncheate în hainele lor albe de vară. Într-o capelă din lemn de forma unei arcade. O capelă care probabil arsese, rămânând numai altarul de marmură.

Se apropie mai mult de grădină.

Vedea lucrurile așa cum erau ele de fapt, se gândi ea.

Așa cum fuseseră.

— Aduc imediat ceva de băut, îi spuse ea lui Robert, încântată de descoperirea pe care o făcuse.

Intră în camera din față vrând să își continue drumul spre bucătărie, să pună gheață în pahare, să taie o lămâie felii, dar în loc să facă asta se opri pentru a privi una dintre ferestrele până în tavan. Prin una dintre ele vedea cum Mattie se chinuia cu peștele, iar Robert o privea de pe balustradă. Ar fi putut să îi arate cum trebuia să încline cuțitul, dar erau uneltele lui Jack, iar Kathryn știa că Robert aștepta o ocazie favorabilă.

Se gândi la Muire Boland care se afla într-o închisoare din Irlanda de Nord. La Jack, al cărui cadavru nu fusese găsit niciodată. Se gândea că poate ar fi fost mai ușor de îndurat dacă ar fi putut spune că fusese din cauza mamei lui care îl părăsise când era copil, sau a brutalității tatălui lui. Sau că fusese din cauza influenței vreunui preot al Sfântului Nume sau a Războiului din Vietnam, sau a andropauzei, sau pentru că se plictisise de companie. Sau pentru că încercase să găsească un sens vieții sale. Sau că era din cauza dorinței de a împărtăși riscul cu femeia pe care o iubea. Și știa că puteau fi toate aceste motive sau nici unul. Motivul lui Jack, motiv care urma să îi rămână mereu necunoscut lui Kathryn, era format din bucățele din toate aceste motive, un fel de mozaic confuz.

Găsi bucata de hârtie acolo unde o lăsase cu puțin timp în urmă, sub ceasul de pe polița șemineului. Se gândise cu câteva săptămâni în urmă că s-ar putea să facă asta.

Despături biletul de loterie.

Pe verandă, Mattie ridică o felie din peștele proaspăt pescuit și opuse în punga de plastic pe care Robert o ținea deschisă. La Londra era tăcere, așa cum ea știuse că o să se-ntâmplescă.

— Vroiam doar să știu dacă sunt bine copiii, spuse ea de peste ocean.

DESPRE AUTOARE

Anita Shreve a fost distinsă cu premiile PEN/L.

L. Winship Award și New England Book Award pentru proză în anul 1998. Ea este autoarea altor cinci romane anterioare: *The Weight of Water* (Greutatea apei), *Resistance* (Rezistența), *Where or When* (Unde sau când), *Strange Fits of Passion* (Straniile izbucniri ale pasiunii) și *Eden Close* (Raiul de lângă).

EXTRASE DIN PRESA

„Pasionant...simțul lui Shreve de a surprinde groaza confuză ce urmează imediat unei tragedii este excelent... Ea acumulează detaliile treptat și tăcut, evocându-le pe îndureratele Kathryn și Mattie cu o fascinantă exactitate."

Jelena Petrovic, *Minneapolis Star Tribune*

„Ca și în *The Weight of Water* (Greutatea apei), Shreve este un superb arhitect al peisajului emoțional, știind când să dezvăluie și când să ascundă."

Betty Webb, *Mesa Tribune*

„Parțial roman polițist, parțial monolog interior... un roman adeseori incisiv și generos." *Boston*

i

„*Soția pilotului* ne atinge corzile sensibile, astfel încât greu lăsăm cartea din mână înainte de a ajunge la ultima pagină."

Peggy Gandy - *Oklahoman*

„*Soția pilotului* se citește rapid din scoarță în scoarță, având o intrigă frumoasă, cu un ritm tensionat și absolut captivant."

Heller McAlpin, *New York Newsday*

„Aici avem de a face cu un mister... Shreve cunoaște bine indiscreția instinctivă a cititorilor săi și știe cum să profite de ea. Ca și în cazul accidentelor aviatice reale, murim de curiozitate să aflăm ce s-a întâmplat, iar această curiozitate crește continuu... Shreve o pune pe Kathryn în final față în față cu adevărul într-un capitol remarcabil pentru modul în care eroina conștientizează lucrurile disparate din sufletul său."

Anne Stephenson, *Arizona Republic*

„Te prinde..." Susan Salter Reynolds -

Los Angel.es Times Book Review

„Te obligă să o citești... Shreve are un stil curat, clar... Durerea și dezamăgirile personajelor sale sunt palpabile... Aș recomanda citirea acestei cărți absolut în orice situație - mai puțin, poate, în avion."

Susan Hubbard, *Orlando Sentinel*

CEREȚI ÎN LIBRĂRII CELELALTE ROMANE ALE ANITEI SHREVE

The Weight of Water (Greutatea apei)

„*MB întreb: dacă iei o femeie și o împinge până dincolo de limita posibilului, cum va reacționa?*" întrebarea este pusă de Jean, care, în timp ce face niște cercetări pe insula Mâine în legătură cu o crimă pasională care s-a petrecut acum o sută de ani, se pomenește trăind la maximum cele mai neobișnuite emoții.

„Captivant.” - *San Francisco Chronicle*

„Shreve deapănă temeie adulterului, geloziei, crimei pasionale, incestului, indiferenței, pierderii și vinovăției... creând în cele din urmă o tensiune aproape de nesuportat.”

- *New York Times Book Review*

„Este imposibil să nu dai pagină după pagină pe măsură ce Shreve, cu vocea ei sumbră, ne este călăuză.”

- *Washington Post*

Resistance (Rezistența)

Într-un sat din Belgia ocupată de naziști, soția unui luptător din rezistență adăpostește în secret un pilot american rănit.

Pasiunea lor interzisă devine un refugiu care pare să transceadă circumstanțele, până când intervine realitatea crudă a războiului.

„Pasiunea și trădarea nu sunt niciodată departe. Shreve pune sub lupă însăși natura curajului.”

- *New York Times Book Review* „Acest roman de notație al Anitei Shreve relatează cu o voce clară și detașată o poveste simplă în vremuri cumplite... Am citit ultimul capitol cu ochi flămânzi, fără să mă satur.”

- *Los Angeles Times Book Review*

Disponibil acum în format broșat în toate punctele de difuzare a cărților.

Fortune's Rocks

în curs de apariție în format de lux în ianuarie 2000 la editura Little Brown and Company.

Biblioteca de buzunar

Anita Shreve

SOȚIA PILOTULUI.

Soția unui pilot este pregătită să audă noaptea târziu o bătaie la ușă. Dar când Kathryn Lyons primește vestea că avionul pilotat de soțul ei, Jack, a explodat în apropiere de coasta Irlandei se confruntă cu o realitate insondabilă câte o descoperire șocantă în fiecare clipă. Aruncată imediat în vârtoarea publicității alimentate de zvonurile potrivit cărora Jack ducea o viață secretă, Kathryn se hotărăște să afle cine era cu adevărat soțul său, indiferent de rezultatul unei astfel de încercări. Căutarea sa pune în mișcare acest roman plin de tensiune și pasiune pe măsură ce ea încearcă într-un mod impresionant să răspundă la întrebarea "Cât de bine îl poți cunoaște pe cel de lângă tine?"

"Te prinde... nu te poți opri din citit din momentul în care Kathryn deschide ușa."

Georgia Jones-Davit. Washington Post Book World

Anita Shreve este autoarea romanelor *The Weight of Water* (Greutatea apei), *Resistance* (Rezistența), *Where or When* (Unde sau când), *Si range Fits of Passion* (Straniile izbucniri ale pasiunii) și *Edem Close* (Raiul de lângă). A fost profesoară la Amherst College și a fost distinsă cu premiile PIN/L. L. Winship Award și New England Book Award pentru proză. Locuiește în vestul statului Massachusetts cu soțul și familia sa.

www.all.ro

9789737240736